

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า
ของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ปริญญานิพนธ์
ของ
จิรฎฐ์ แก้วกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2554

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า
ของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า
ของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2554

จิรัฏฐ์ แก้วกุล. (2554). แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา
เทียบเท่าของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ,
อาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์.

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย (1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้านชุมชน (2) เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ สถานที่พบลูก เกรดเฉลี่ย สถานภาพการทำงาน รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และภูมิลำเนาเดิม (3) รวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากนักศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และประธานชุมชน (4) เสนอแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าต่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักและสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำนวน 359 คน ครูผู้สอน 6 คน ผู้บริหาร 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 6 คน และประธานชุมชน 16 คน รวม 388 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) และวิธีการเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักโดยรวม และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านครูผู้สอน 4) ด้านหลักสูตร และ 5) ด้านชุมชน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า จำแนกตาม ตัวแปรต้น พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังต่อไปนี้

2.1 นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างจากนักศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า

2.2 นักศึกษาที่จบการศึกษาจากนอกระบบโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน แตกต่างจากนักศึกษาที่จบการศึกษาจากในระบบโรงเรียนและอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า

2.3 นักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดม่วงแค มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านชุมชนแตกต่างจาก นักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น สูงกว่า และนักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดมหาพฤฒาราม 1 มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ แตกต่างจาก นักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า

2.4 นักศึกษาที่มีงานทำ มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ และด้านชุมชน แตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่มีงานทำ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น สูงกว่า

3. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีดังนี้

3.1 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้านอาชีพและการพัฒนาตนเองของนักศึกษา สร้างขวัญกำลังใจให้กับครู จัดอบรมครูให้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านวิชาการให้ผู้เรียน สนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นผู้ลงนามในสัญญาความร่วมมือ (MOU) กับสถานศึกษาของรัฐเพื่อใช้สถานที่พบกลุ่ม ควรอบรมเครือข่ายการศึกษานอกระบบทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และประกาศเกียรติคุณเครือข่ายที่ร่วมจัดการศึกษา

3.2 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ควรกำหนดเนื้อหาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาและสอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรมเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต เนื้อหาสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนและสังคม ครูผู้สอนควรวิเคราะห์นักศึกษาเพื่อวางแผน กำหนดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดทำแผนการเรียนรู้ของตนเอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน แบ่งเวลาเรียนและทบทวนบทเรียนที่เหมาะสม จัดหาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอกับนักศึกษา มีความรู้ตรงกับสาขาวิชาที่สอน จัดหาวิทยากรสอนเสริมที่มีความเชี่ยวชาญ จัดหาทรัพยากรทางการศึกษาและสื่อให้เพียงพอ พัฒนาสถานที่พบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต ให้บริการสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต จัดทำแผนใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษา

DEVELOPMENT GUIDELINES FOR ORGANIZING LEARNING ACTIVITY IN
EQUIVALENCY EDUCATION PROGRAM OF BANGRAK DISTRICT
NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION CENTER.

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

May 2011

Jirat keawkun. (2011). **Development Guidelines for Organizing Learning Activity in Equivalency Education Program of Bangrak District Nonformal and Informal Education Center**. Master thesis, M.Ed. (Adult Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Snong Lohitwisas, Lecturer: Dr. Gumpanat Boriboon.

The purposes of the research were to (1) study the development guidelines for organizing learning activity in equivalency education program of Bangrak District Non-Formal and Informal Education Center in five aspects: the curriculum, the teachers, the learners, the management, and the community; (2) compare the level of development guidelines for organizing learning activity by gender, age, the current education level, previous education, learning meeting location, grade point average, work status, monthly income, marital status, and domicile. (3) collect recommendations of development guidelines for organizing learning activity for learners, administrators, teachers, school board, and chairman of the community (4) propose the development guidelines for organizing learning activity in equivalency education program to Bangrak District Non-Formal and Informal Education Center and Office of Non-Formal and Informal Education.

The sample consisted of 359 students of Bangrak District Non-Formal and Informal Education Center, 6 teachers, 1 administrator, 6 school board, and 16 chairman of the community. The rating scale questionnaire was used to collect data and the data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation, z-test, F-test, and Scheffe's method.

The results were summarized as follows.

1. The level of the learner's opinions towards the development guidelines for organizing learning activity in equivalency education program of Bangrak District Non-Formal and Informal Education Center as a whole and each aspect were at the moderate level, ranking the average scores from high to low as follows: the management the learner, the teacher, the curriculum, and the community

2. The comparison of opinions towards the development guidelines for organizing learning activity in equivalency education program classified by variables, the statistical significance differences were found as follows:

- 2.1 The lower secondary learners had different opinions towards the development guidelines for organizing learning activity as a whole and each aspect from the primary and upper secondary learners and their average score of opinions were higher.

2.2 The learners who graduated from non-formal education system had different opinions towards the community aspect from those who had previous education from the schooling system and their average score of opinion were also higher.

2.3 The learners of Wat-moungkae center had different opinions towards the curriculum, the teachers, the learners, and the community from those at the other centers and their average score of opinions were higher. The learners of Wat-mahapreuttaram center 1 had different opinions towards the aspect of management from those learners of the other centers and their average score were higher.

2.4 The learners who had a job had different opinions towards the management and the community from those who did not have and their average score of opinions were higher.

3. The development guidelines for organizing learning activity in equivalency education program were presented to two organizations as follows:

3.1 Office of Non-formal and Informal Education should revise the curriculum to respond to the occupation needs and self development of the learners, create cherish and confidence in profession of non-formal teaching, train techniques and provide technical expertise, promote and support the learners to develop academic ability and skills. support the non-formal education institutes to sign cooperation MOU with the other education sectors in order for providing the learner's meeting places, train the learning networks both government and non-government sectors for local curriculum development, and to honor their cooperation in providing non-formal education.

3.2 Bangrak District Non-Formal and Informal Education Center should adjust the curriculum contents to respond to the needs of the learners, relevance to the way of life in the community and society context, and integrate moral and ethics in the teaching process as well. The community learning center teachers should analyze the learners in order to plan and organize appropriate learning activities, leaning materials, learning resources, and measurement and assessment. The learners should participate in analyzing and making their own study plan, have readiness to learn, be able to manage time for study and review the lessons. The district should allocate sufficient resources for teaching and learning, provide and arrange learner's meeting places that can facilitate learning atmosphere, develop library to be lively learning resource, provide internet access, making a usage plan of learning resources in the community, and promote the learners to learn from local wisdom.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สนอง โลหิตวิเศษ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ให้โอกาสตั้งแต่วันที่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน อาจารย์ ดร. กัมปนาท บริบูรณ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาในการให้คำปรึกษา ดูแล และแนะนำการจัดทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย นิรัญทวี ที่ให้ความกรุณาเป็น ประธานการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบ เพิ่มเติมและคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่ให้ความรู้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและให้ คำปรึกษา แนะนำ ทำให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์ อาจารย์ประจำภาควิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดร.ปาน กิมปี หัวหน้าศึกษานิเทศก์ สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดร.รุ่งอรุณ ไสยโสภณ นักวิชาการศึกษา กองพัฒนา หลักสูตร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดร.วัฒน์ย์ โรจนสัมฤทธิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ดร.คมกฤช จันทร์ขจร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตราชบุรีบูรณะ ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ ประเมินเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก คณะกรรมการสถานศึกษา ประชามชชนในเขตบางรัก 16 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนซอยวัด มหาพทุฒาราม พระนครเสด สองพระ จอมสมบุญณ์ สมบุญณ์ปัญญา สันติภาพ ไวดี วัดม่วงแคะและ มัสยิดฮารุณ ตรอกห่านาย ขุนนาวา หลังวัดหัวลำโพง แพลตครอบครวัสน.บางรัก ตลาดสดเพชร พลอย หลังวัดแก้วแจ่มฟ้า และพิพัฒน์ 2 ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆ รุ่นพี่ นิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่(ภาคพิเศษรุ่นที่ 21) และ มิตรสหาย เพื่อนร่วมงานศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ทุกท่านที่ ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจตลอดมา

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา นายดิษฐ แก้วกุล มารดา นางนงลักษณ์ แก้วกุล (สุวรรณ ภักดี) นายอาตุร แก้วกุล พี่ชาย นางเพลินพิศ ชุนนวรรณ อดีตผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก นางสาวกรรณิการ์ อินทราย ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตราชเทวี

สำหรับคุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบบูชาพระคุณบิดา มารดา คุณครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จิรัฏฐ์ แก้วกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	11
การเรียนรู้ของผู้ใหญ่.....	21
การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	25
การจัดการศึกษาเทียบเท่า.....	39
การจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย เขตบางรัก.....	43
แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
กำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	76
สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนตัว.....	83
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า.....	85
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการ จัดการศึกษาเทียบเท่า.....	96
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะ.....	133
5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	163
ความมุ่งหมายของวิจัย.....	163
วิธีดำเนินการวิจัย.....	163
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	165
อภิปรายผล.....	175
ข้อเสนอแนะ.....	187
บรรณานุกรม.....	189
ภาคผนวก.....	191
ภาคผนวก ก	192
ภาคผนวก ข.....	194
ภาคผนวก ค	202
ภาคผนวก ง.....	208
ภาคผนวก จ.....	216
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	229

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปข้อมูลการออกกลางคัน ภาคเรียนที่ 1/2551.....	48
2 สรุปข้อมูลอัตราการออกกลางคัน ภาคเรียนที่ 2/2552.....	49
3 ตารางสรุปผลการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาพื้นฐาน.....	50
4 แสดงผลสอบการปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาพื้นฐาน 3 ระดับ	51
5 สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาพื้นฐานระดับประถมศึกษา.....	53
6 สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	54
7 สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	55
8 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยเขตบางรัก.....	76
9 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ประธานชุมชน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก.....	77
10 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	83
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน.....	85
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในด้านหลักสูตร.....	86
13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก.....	89
14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในด้านผู้เรียน.....	92
15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในด้านการบริหารจัดการ.....	94

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
16	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในด้านชุมชน.....	96
17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	98
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	98
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	100
20	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	101
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	103
22	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	104
23	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม ระหว่างนักศึกษาที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน.....	105
24	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านหลักสูตร ระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน.....	105
25	การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก ด้านผู้สอน ระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน.....	106

บัญชีตาราง (ต่อ)

[illegible]

บัญชีตาราง (ต่อ)

[illegible]

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
44 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	126
45 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน.....	127
46 การจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก ด้านการบริหารจัดการ ไม่พบความแตกต่าง.....	128
47 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่า ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	129
48 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	130
49 การจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก ด้านชุมชน ไม่พบความแตกต่าง.....	131
50 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัด การศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ภูมิลำเนาเดิม.....	132
51 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัด การศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ภูมิลำเนาเดิม.....	132
52 แนวทางและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยเขตบางรัก.....	133

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การปรับปรุงหลักสูตรศึกษาของชาติเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาและเครื่องชี้นำของสังคม ผู้ที่ได้รับการศึกษาจะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 1) สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 49 กล่าวว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2550: ออนไลน์)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ต้องการให้คนไทยได้รับการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตไม่เพียงแต่เรียนจากการศึกษาในระบบเท่านั้น แต่ต้องได้รับการศึกษาจากนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา15 มีแนวคิดการจัดการศึกษาตลอดชีวิตเป็นสาระสำคัญของกฎหมายการศึกษา โดยกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) การศึกษาในระบบ 2) การศึกษานอกระบบ 3) การศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้คำนึงการศึกษาดังกล่าวไว้ ดังนี้ 1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน 2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม 3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 ยังได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ”(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542: ออนไลน์)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 กล่าวใน มาตรา 5 ให้บุคคลได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยให้บุคคลได้รับการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยได้แล้วแต่กรณีโดยมีภารกิจสำคัญที่มุ่งต้องให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการศึกษาพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตตามมาตรฐานของสังคมซึ่งเป็นสิทธิที่คนทุกคนพึงได้รับ นอกจากนั้นประชาชนทุกคนยังจะต้องได้รับการศึกษาที่ต่อเนื่องจากการศึกษาพื้นฐานเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาสังคม และมาตรา 9 กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยให้ความสำคัญแก่ผู้เกี่ยวข้องตามบทบาทหน้าที่ ดังนี้ 1) ผู้เรียน ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ มีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถเลือกรับบริการได้หลากหลายตามความต้องการของตนเอง 2) ผู้จัดการเรียนรู้สำหรับการศึกษานอกระบบและผู้จัดแหล่งการเรียนรู้สำหรับการศึกษานอกระบบมีการดำเนินการที่หลากหลายตามศักยภาพเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน โดยบูรณาการความรู้ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม 3) ผู้ส่งเสริมสนับสนุนเป็นผู้ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและผู้จัดการเรียนรู้มีการดำเนินการที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2551: 2 – 6)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ฉบับปรับปรุง 2549) แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- 1) ระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่จบการศึกษาขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าหรือยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ
- 2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่จบการศึกษาขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าหรือยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ
- 3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่จบการศึกษาขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

การจัดการศึกษาดังกล่าวผู้เรียนทุกระดับต้องเรียนกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน 4 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาต่างประเทศ รวม 20 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 5 หน่วยกิต) ในระดับประถมศึกษา รวม 24 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 6 หน่วยกิต) ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ 28 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 7 หน่วยกิต) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ 4 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน พัฒนาทักษะชีวิต 1 พัฒนาทักษะชีวิต 2 และพัฒนาอาชีพ รวม 28 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 7 หน่วยกิต) ในระดับประถมศึกษา 32 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 8 หน่วยกิต) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 48 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 12 หน่วยกิต) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมตลอดหลักสูตรระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิตและมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต นอกจากนี้ทุกระดับต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนหมวดวิชาเพิ่มเติมตามความต้องการทั้งในกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐานและกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544)

วิธีการลงทะเบียนเรียนแต่ละระดับการศึกษา ภาคเรียนละไม่เกิน 2 หมวดวิชา ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนมีความประสงค์ลงทะเบียนเพิ่มเติม สามารถลงทะเบียนเรียนเพิ่มได้อีก 1 หมวดวิชา ปีการศึกษาหนึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน ยกเว้นในกรณีที่ผู้เรียนผ่านการประเมินความรู้และประสบการณ์หรือเทียบโอนผลการเรียน สามารถจบหลักสูตรก่อน 4 ภาคเรียนได้ (สำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. 2549: 9-12)

ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินงานภายใต้นโยบายของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีภารกิจหลักในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบวนโรงเรียน ดังนี้

- 1.งานส่งเสริมการรู้หนังสือ
- 2.งานการศึกษาพื้นฐานนอกระบบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่
 - 2.1 ระดับประถมศึกษา
 - 2.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 - 2.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 3.งานการศึกษาต่อเนื่อง
 - 3.1 งานการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ
 - 3.2 งานการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต
 - 3.3 งานการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน
- 4.งานการศึกษาตามอัธยาศัย

จากการปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ประจำปีงบประมาณ 2552 ได้สรุปรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบวนโรงเรียนที่เกิดขึ้นว่าการจัดกิจกรรมการศึกษานอกกระบวนโรงเรียนที่ประสบปัญหามากที่สุด คือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การออกกลางคันที่มีอัตราสูง เมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด อัตราการสอบผ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาพื้นฐาน ได้แก่ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีอัตราต่ำในทุกหมวดวิชา

ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยให้นักศึกษาทุกระดับแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก สอบถามครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สามารถสรุปประเด็นปัญหาที่สำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ด้านหลักสูตร มีดังนี้ เนื้อหาแต่ละหมวดวิชามากเกินไป เนื้อหาวิชาพื้นฐานยากเกินไป เนื้อหาในบางสาระไม่สามารถนำไปใช้

ประกอบอาชีพได้ เนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เงื่อนไขการสอบผ่านไม่เหมาะสม เกณฑ์การจบหลักสูตรยากเกินไป กำหนดจำนวนชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตมากเกินไป ด้านครูผู้สอน มีดังนี้ เปลี่ยนครูผู้สอนบ่อยครูไม่ใช้สื่อการเรียนการสอน ครู 1 คนรับผิดชอบสอนมากกว่า 1 หมวดวิชาครูสอนได้ไม่ครบทุกสาระ ครูผู้สอนมีภาระงานอื่น ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อ ครูไม่มีเวลาตรวจงาน การบ้าน ครูสอนไม่ตรงตามวุฒิ ด้านผู้เรียน มีดังนี้ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมที่แตกต่างกัน มีวัยแตกต่างกัน ผู้เรียนไม่ตั้งใจเรียน ผู้เรียนไม่ส่งงาน การบ้าน รายงาน ผู้เรียนอ่านหนังสือไม่คล่องและเขียนสะกดคำผิด ผู้เรียนมาเรียนสาย ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาทำให้ไม่อยากเข้าเรียน ผู้เรียนมาสายแล้วไม่กล้าเข้าห้องเรียน ผู้เรียนไม่เข้าใจโครงการ ผู้เรียนไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียนไม่กล้าซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย ผู้เรียนไม่ติดตามงานที่ได้รับมอบหมาย ผู้เรียนสอบไม่ผ่านในหมวดวิชาพื้นฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผู้เรียนออกกลางคัน ด้านการวัดและประเมินผล มีดังนี้ ข้อสอบปลายภาคยาก ครูผู้สอนไม่ได้ออกข้อสอบปลายภาค เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย ครูผู้สอนไม่ได้วัดและประเมินผลต่อเนื่อง ด้านสื่อการเรียนการสอน มีดังนี้ ไม่มีสื่อการเรียน สื่อการสอนไม่ทันสมัย สื่อการสอนไม่หลากหลาย สื่อการสอนไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ด้านแหล่งการเรียนรู้ มีดังนี้ แหล่งการเรียนรู้มีน้อย แหล่งการเรียนรู้ไม่ทันสมัย แหล่งการเรียนรู้ไม่หลากหลาย แหล่งการเรียนรู้เดินทางลำบาก ด้านชุมชน มีดังนี้ ชุมชนไม่รู้จัก กศน.ประชาชนในชุมชนไม่ยอมรับครู กศน. ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ด้านสถานที่พบกลุ่ม มีดังนี้ สภาพแวดล้อมแออัดเสียงดัง อากาศไม่ถ่ายเท บริเวณที่พบกลุ่มสกปรก คนเร่ร่อนใช้สถานที่พบกลุ่มเป็นที่พักอาศัย สถานที่ไม่เป็นเอกเทศ เจ้าของสถานที่จัดกิจกรรมตรงกับวันพบกลุ่ม สถานที่เรียนคับแคบ (รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2552. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก. 2552: 23-25)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก นำข้อคิดเห็นที่ได้จากการตอบแบบสำรวจของนักศึกษา สอบถามครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ดำเนินการแก้ปัญหาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ดังนี้ ด้านหลักสูตร สถานศึกษาให้ครูวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับผู้เรียนเพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้ เน้นจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ จัดหาวิทยากรมาสอนเสริมในสาระที่มีเนื้อหายาก ชี้แจงโครงสร้างการจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้กับนักศึกษา ด้านครูผู้สอน สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนสอนในวิชาที่ตนเองถนัด ส่งเสริมสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมจากหน่วยงานต้นสังกัดและจากหน่วยงานอื่น ให้ครูใช้สื่อที่มีอยู่ ดูแลค่าใช้จ่ายเดินทางไปสอน ด้านของผู้เรียน ครูผู้สอนได้ทำการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดทำประวัติผู้เรียน สอนปรับพื้นฐาน จัดกลุ่มผู้เรียนโดยการคละอายุ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม เช่น ตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ มอบหมายงานทุกครั้งที่พบกลุ่ม ติดตามทวงถามงานอย่างต่อเนื่อง กำหนดเงื่อนไขการมาพบกลุ่มและเก็บคะแนนระหว่างภาค ด้านการวัดและประเมินผล ส่งครูเข้ารับการอบรมการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ครูใช้ข้อสอบเก่าเป็นแนวทางในการสอนเสริมก่อนสอบปลายภาค ด้านสื่อการเรียนการสอน ให้ครูใช้สื่อการสอนที่มี

อยู่ในสถานศึกษา ด้านแหล่งการเรียนรู้ ครูผู้สอนค้นหาแหล่งการเรียนรู้ในพื้นที่ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า ประสานงานแหล่งการเรียนรู้เพื่อนำนักศึกษาเข้าชม ด้านชุมชน คุรุลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ประชาสัมพันธ์งาน กศน.จัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ร่วมกิจกรรมที่ทางชุมชนจัดอย่างสม่ำเสมอ ด้านสถานที่พบกลุ่ม ดูแลความสะอาด ปลุกต้นไม้รอบๆ สถานที่พบกลุ่ม 2) จัดโต๊ะเก้าอี้ให้เป็นระเบียบเพื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา จัดหาเครื่องขยายเสียงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประสานขอใช้สถานที่ภาคีรัฐและเอกชน

จากการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 สามารถแก้ปัญหาได้ในประเด็นดังนี้ ด้านครูผู้สอน คือ ครูตรวจการบ้าน รายงานได้ทันกำหนดเวลา ด้านผู้เรียน คือ ผู้เรียนมาเรียนตรงเวลา ผู้เรียนกล้าซักถามครูผู้สอนมากขึ้น ด้านแหล่งการเรียนรู้ คือ ผู้เรียนเข้าใช้บริการห้องสมุดมากขึ้น ด้านสถานที่พบกลุ่ม คือ สถานที่พบกลุ่มสะอาดขึ้น และในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 พบว่าการออกกลางคันยังคงมีอัตราสูงอยู่ อัตราการสอบผ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาพื้นฐานยังคงมีอัตราต่ำเช่นเดียวกับภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 (รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2552. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก. 2552: 24-25)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านผู้เรียน 4) การบริหารจัดการ 5) ด้านชุมชน โดยอาศัยผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าจะประโยชน์ต่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในการนำผลจากการศึกษามาเป็นแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสภาพของนักศึกษา ตลอดจนนำผลจากการศึกษาจัดทำแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก 5 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านผู้เรียน 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านชุมชน

2. เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใน 5 ด้าน ตามตัวแปรอิสระของผู้เรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ สถานที่พบกลุ่ม เกรดเฉลี่ย สถานภาพการทำงาน รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส ภูมิลำเนาเดิม

3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และประชาชนชุมชนต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านผู้เรียน 4) ด้านการบริหารจัดการ 5) ด้านชุมชน

4. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักและสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ความสำคัญของการวิจัย

1. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จะนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียน

2. ได้ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาอันเป็นผลต่อการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ที่ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2553 จำนวน 359 คน ครูผู้สอน จำนวน 6 คน ผู้บริหาร จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 6 คน และประชาชนชุมชนในพื้นที่เขตบางรัก จำนวน 16 คน รวม 388 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ได้แก่

1.1 เพศ จำแนกเป็น

1.1.1 หญิง

1.1.2 ชาย

1.2 อายุ

1.3 ระดับการศึกษา

1.3.1 ประถมศึกษา

1.3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น

1.3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย

- 1.4 ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ
 - 1.4.1 การศึกษาในระบบโรงเรียน
 - 1.4.2 การศึกษานอกระบบโรงเรียน
 - 1.4.3 อื่นๆ (ไม่มีวุฒิการศึกษา)
- 1.5 สถานที่พบกลุ่ม
- 1.6 เกรดเฉลี่ย
- 1.7 สถานภาพการทำงาน แบ่งเป็น
 - 1.7.1 มีงานทำ
 - 1.7.2 ไม่มีงานทำ
- 1.8 รายได้ต่อเดือน
- 1.9 สถานภาพสมรส แบ่งเป็น
 - 1.9.1 สมรส
 - 1.9.2 โสด
 - 1.9.3 หย่าร้างหรือหม้าย
- 1.10 ภูมิลำเนาเดิม
 - 1.10.1 คนในพื้นที่เขตบางรัก
 - 1.10.2 คนนอกพื้นที่

2. ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และประธานชุมชน

ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้านชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน หลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน สิ่งที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน ตลอดจนการบริหารจัดการด้วยกลยุทธ์หรือและกลวิธีที่หลากหลายอันนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการและด้านชุมชน

1.1 ด้านหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรให้สอดคล้องความต้องการของผู้เรียนตามแนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ด้านครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนผู้ที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

1.3 ด้านผู้เรียน หมายถึง นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.4 ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาในด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่พบกลุ่ม แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุการเรียนรู้ตามผลที่คาดหวัง

1.5 ด้านชุมชน หมายถึง เครือข่ายที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. การจัดการศึกษาเทียบเท่า หมายถึง การศึกษาทางเลือกเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้โอกาสแก่ผู้ที่ไม่ได้เข้าสู่ระบบโรงเรียน ให้มีโอกาสได้เรียนรู้และได้ไปรับรองวุฒิซึ่งเทียบเท่าการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้แก่ หลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

4. ประธานชุมชน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตบางรักให้ทำหน้าที่ประธานชุมชน

5. นักศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไปที่เป็นนักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ปีการศึกษา 2553

6. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่เขตบางรัก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ
- 1.5 สถานที่พบกลุ่ม
- 1.6 เกรดเฉลี่ย
- 1.7 สถานภาพการทำงาน
- 1.8 รายได้ต่อเดือน
- 1.9 สถานภาพสมรส
- 1.10 ภูมิลำเนาเดิม

ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยเขตบางรัก แบ่งเป็น
5 ด้าน

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านครูผู้สอน
3. ด้านผู้เรียน
4. ด้านการบริหารจัดการ
5. ด้านชุมชน

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่มต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

7. นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน
8. นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน
9. นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน
10. นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียน
2. การเรียนรู้ของผู้ใหญ่
3. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ฉบับปรับปรุง 2549)
4. การจัดการศึกษาเทียบเท่า
5. การจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ฉบับปรับปรุง 2549)
6. แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก
7. งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกระบวนการจัดการศึกษาให้ผู้พลาดโอกาสเรียนจากระบบการศึกษาปกติ หรือผู้ต้องการพัฒนาตนเอง ได้รับการเรียนรู้ โดยเน้นการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสิทธิมนุษยชนที่ทุกคนพึงได้รับดังกล่าว ส่งผลให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตได้อย่างแท้จริง เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ที่กว้างขวางและเป็นไปในอัตราที่รวดเร็ว อันจะส่งผลให้ประเทศมีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาโดยรวมเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะเป็นการพัฒนาที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาโดยมุ่งเน้นให้คนมีคุณธรรมนำความรู้ อันจะเป็นสะพานทอดนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาต่อไป (อัญชลี ธรรมะวิสิฎฐ์, 2551) เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ผู้สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนมีประเด็นที่นำมาศึกษาแบ่งออกเป็น 1.1) ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน 1.2) ประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน 1.3) หลักการของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน 1.4) วิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน 1.5) พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551

1.6) ภารกิจสำนักงานส่งเสริมและการศึกษาตามอัธยาศัย 1.7) นโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานการศึกษานอกระบบการศึกษาตามอัธยาศัย ปี 2552 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษานอกระบบโรงเรียน มีความหมายครอบคลุมถึงประสบการณ์การเรียนรู้ทุกชนิดที่บุคคลได้รับการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติ การเรียนรู้จากสังคม และการเรียนรู้ที่ได้รับจากโปรแกรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในโรงเรียนปกติ ซึ่งกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนี้เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีได้อยู่ในระบบโรงเรียนปกติได้มีโอกาสแสวงหาความรู้เพื่อมุ่งแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกอาชีพ หรือเพื่อพัฒนาความรู้เฉพาะเรื่อง

ได้มีนักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบไว้ในลักษณะคล้ายคลึง กล่าวคือ เป็นการศึกษาที่มีลักษณะยืดหยุ่นไม่ว่าจะเป็นผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร เวลา และสถานที่เรียน โดยจะยืดหยุ่นเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการและความพร้อมของผู้เรียนเป็นสำคัญ

อาชัญญา รัตนอุบล (2542: 31) สรุปความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่าหมายถึง กิจกรรมทางการศึกษาและมวลประสบการณ์ความรู้ใด ๆ ก็ตามที่จัดขึ้นโดยบุคคล หน่วยงาน และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม โดยมุ่งจัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียนปกติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติที่พึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในสังคม โดยยึดหลักการที่ว่า กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นจะสนองตอบต่อความต้องการ ความสนใจและประยุกต์ใช้แก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมายนั้นได้ด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 15 กล่าวว่า การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 (2551: 3 - 4) ได้กล่าวถึง “การศึกษานอกระบบโรงเรียน” คือ กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัด และระยะเวลาเรียน หรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับรองคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระบบผลการเรียนรู้

สุมาลี สังข์ศรี (2545: 10) กล่าวว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการศึกษาที่นำปรัชญาหลายปรัชญามาประยุกต์ผสมผสาน ซึ่งปรัชญาหลัก ได้แก่ การศึกษาตลอดชีวิต พัฒนาการนิยม มนุษยนิยม คิดเป็น และปรัชญาทางพระพุทธศาสนา โดยหลักการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องมีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสสำหรับทุกกลุ่มเป้าหมาย สนองความต้องการของบุคคล และสังคม

สรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้ที่หน่วยงานหรือสถาบัน เปิดโอกาสสำหรับทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ตามความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน หลักสูตรยืดหยุ่นหลากหลาย ทั้งด้านความรู้ทั่วไปและความรู้ด้านวิชาชีพ ตามความต้องการของผู้เรียนและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น

1.2 ปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทยมิได้ยึดมั่นในหลักปรัชญาใดปรัชญาหนึ่งโดยตรง แต่ได้ผสมผสานแนวคิดจากหลักปรัชญาต่างๆ เข้ามาในแนวความคิดของการจัดการศึกษานอกระบบ นอกจากนั้นยังผสมผสานแนวคิดภูมิปัญญาอารยธรรมตะวันออกเข้ามาเป็นพื้นฐานความคิดจัดการศึกษานอกระบบ แนวความคิดเชิงปรัชญาที่โดดเด่นของการศึกษานอกระบบของประเทศไทย คือ แนวคิดเรื่องคิดเป็น ซึ่งเป็นได้ทั้งปรัชญาในตัวเอง และเป็นความเชื่อพื้นฐานของการจัดการศึกษานอกระบบของประเทศไทย

1.2.1 ปรัชญา“คิดเป็น”

ปรัชญาหรือความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่หรือการศึกษานอกโรงเรียนที่นิยมใช้กันมาในอดีตยุคหนึ่ง เรียกชื่อว่า “ปรัชญาคิดเป็น” สาระสำคัญของปรัชญานี้เริ่มจากความเชื่อพื้นฐานที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาสูงสุดยอได้แก่ “ความสุข” การที่มนุษย์จะบรรลุถึงความสุขได้มนุษย์จะต้องมีความกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม การที่มนุษย์จะมีความกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมหรือปรับสิ่งแวดล้อมเข้าหาตัวมนุษย์ หรือตัวมนุษย์เองหลบจากสิ่งแวดล้อมหนึ่งไปอีกสิ่งแวดล้อมหนึ่ง การที่จะเลือกปรับอะไร อย่างไร มนุษย์เราต้องคิดเป็น คือ คิดโดยอาศัยข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ปรัชญาคิดเป็นเริ่มใช้กับโครงการการศึกษาแบบเสร็จขั้นพื้นฐาน แล้วได้ขยายใช้ในโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์ฝ่าผ่นงับประชาการศึกษา และอื่นๆ

สรุปได้ว่าปรัชญานี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญของการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพราะเป็นเสมือนแม่แบบของการจัดการศึกษานอกระบบ ทั้งหลักสูตร สื่อการสอน วิธีสอน และวิธีการจัด การเรียนการสอน (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. 2547: 119-123)

อัญชลี ธรรมะวิสิกุล (2552) ได้สรุปแนวคิดเรื่อง คิดเป็น ว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงปรัชญา 3 ส่วน กล่าวคือ เป้าหมายสูงสุดของชีวิตมนุษย์ คือ ความสุข มนุษย์จึงแสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อที่จะมุ่งไปสู่ความสุขนั้น แต่เนื่องจากมนุษย์มีความแตกต่างกันโดยพื้นฐานทั้งทางกายภาพ อารมณ์ สังคม จิตใจ และสภาวะแวดล้อม ทำให้ความต้องการของคนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน การให้คุณค่าและความหมายของความสุขของมนุษย์จึงแตกต่างกัน การแสวงหาความสุขที่แตกต่างกันนั้นขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของคนแต่ละคน การตัดสินใจนั้นจำเป็นต้องใช้ข้อมูลอย่างรอบด้าน ซึ่งโดยหลักการของการคิดเป็นมนุษย์ควรจะใช้ข้อมูลอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ข้อมูลตนเอง ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ทั้งทางด้านกายภาพ สุขภาพอนามัย ความพร้อมต่าง ๆ ข้อมูลสังคม ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ครอบครัว สังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี ค่านิยม ตลอดจนกรอบคุณธรรม จริยธรรม และ ข้อมูลทางวิชาการ คือ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องคิด ตัดสินใจนั้น ๆ ว่ามีหรือไม่ เพียงพอที่จะนำไปใช้หรือไม่ การใช้ข้อมูลอย่างรอบคอบนี้จะช่วยให้การตัดสินใจเพื่อแสวงหาความสุขของมนุษย์เป็นไปอย่างรอบคอบ เรียกวิธีการคิดตัดสินใจนี้ว่า “คิดเป็น” และเป็นความคิดที่มีพลวัต คือ ปรับเปลี่ยนได้เสมอ เมื่อข้อมูลเปลี่ยนแปลงไป เป้าหมายชีวิตเปลี่ยนไป

สรุปได้ว่า ปรัชญา “คิดเป็น” คือ การรู้จักคิด วิเคราะห์ในทางที่ถูก เพื่อเป็นประโยชน์ของสังคม และส่วนรวมเป็นหลัก โดยการใช้ข้อมูลอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ข้อมูลตนเอง ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลสังคม ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ครอบครัว สังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี ค่านิยม และข้อมูลทางวิชาการ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องคิด การใช้ข้อมูลอย่างรอบคอบจะช่วยให้การตัดสินใจคิดตัดสินใจนี้ว่า “คิดเป็น”

1.3 หลักการของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นกระบวนการของการศึกษาตลอดชีวิต มีภารกิจสำคัญ ที่มุ่งให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการศึกษาพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตตามมาตรฐานของสังคมซึ่งเป็นสิทธิที่ทุกคนพึงได้รับ นอกจากนั้นยังจะต้องได้รับการศึกษาที่ต่อเนื่อง จากการศึกษาพื้นฐานเพื่อนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาชุมชนและสังคมในที่สุด

ความเชื่อพื้นฐานของการจัดการศึกษานอกระบบ เป็นความเชื่อที่แสดงจุดยืนอย่างชัดเจนว่า การศึกษาอาจเกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่ง ไม่เฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น การศึกษานอกระบบอาจพิจารณาได้ 2 มิติ คือ (อัญชลี ธรรมะวิสิกุล, 2552)

มิติที่ 1 เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือจากที่จัดในโรงเรียน โดยมีหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลเช่นเดียวกัน แต่ก็มีคามยืดหยุ่นสามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชน ผู้เรียนสามารถนำเนื้อหาจากสภาพแวดล้อม หรือความต้องการของผู้เรียนมากำหนดเป็นหลักสูตรก็ได้ แนวคิดดังกล่าวให้ความสำคัญกับความเป็นมนุษย์ที่มีเลือดเนื้อ มีชีวิต จิตใจ มีอารมณ์ มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์มีเสรีภาพที่จะเลือกและตัดสินใจ สามารถรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนตัดสินใจ เป็นมนุษย์ที่พัฒนาได้ด้วยตนเอง มิใช่เครื่องจักรหรือผู้

จำนวนที่จะถูกใครบังคับชี้นำได้ โดยไม่ยินยอม มนุษย์เป็นผู้ที่สามารถคิดเองได้ สามารถคิดเป็น รู้จักผิดชอบชั่วดี ประเด็นสำคัญคือ มนุษย์สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มิใช่ถูกสอน เมื่อเขาปรารถนาที่จะเรียน ก็จะขวนขวายที่จะเรียน และสามารถเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งจนนำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชนของตนได้

มิติที่ 2 เป็นการศึกษาที่จัดขึ้นสำหรับผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เป็นผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการที่โรงเรียนจัดให้ได้ โดยข้อจำกัดต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนทางด้านร่างกาย จิตใจ ที่สำคัญคือส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ในการใช้ชีวิตและการทำงานมาระดับหนึ่ง สามารถรับผิดชอบตนเองได้ การจัดการศึกษาจึงใช้หลักการสอนผู้ใหญ่ (Andragogy) เป็นหลักการสำคัญ นั่นก็ คือ เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และครูผู้สอนในการวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน ต้องเข้าใจเหตุผลของการเรียน มีเป้าหมายของการเรียนที่ชัดเจน ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีเรียนที่เหมาะสมกับตนเองได้ ผู้เรียนจึงเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ที่จะร่วมตัดสินใจ กับกลุ่มเพื่อนและครูว่าจะเรียนอะไร อย่างไร มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนของตนเอง ผู้จัดการศึกษาสำหรับผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนจะต้องเข้าใจธรรมชาติ จิตใจและอารมณ์ของกลุ่มเป้าหมายและจัดโอกาสให้เรียนด้วยตนเอง เรียนจากของจริง เอาความรู้และประสบการณ์จากการทำงานมาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ด้วยการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านร่างกาย ความคิด จิตใจ สติปัญญา และสภาพแวดล้อม

ความเชื่อพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษานอกระบบ ซึ่งเป็นลักษณะที่โดดเด่นของประเทศไทย คือ ความเชื่อที่ว่ามนุษย์ทุกคนต้องการความสุขเป็นเป้าหมายสูงสุดของชีวิต การคิดตัดสินใจ การเลือกกระทำหรือไม่กระทำใด ๆ ล้วนใช้เหตุผล ข้อมูลประกอบการคิดอย่างรอบด้านอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ทั้งด้านร่างกาย สุขภาพ อารมณ์ จิตใจ ฐานะความเป็นอยู่ ข้อมูลเกี่ยวกับสังคม ทั้งสังคม วัฒนธรรม ประเพณีและสภาพแวดล้อมทางกายภาพต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลทางวิชาการคือความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนั้น ๆ การคิดแบบคิดเป็นจึงเป็นการใช้ข้อมูลประกอบการคิดอย่างรอบด้าน นำมาสู่การตัดสินใจเลือกที่จะเชื่อ เลือกที่จะกระทำโดยสามารถอธิบายเหตุผลของตนเองได้ ซึ่งความคิดของแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไป การจัดการศึกษานอกระบบ จึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง หัวใจสำคัญ คือการยอมรับและเคารพในการตัดสินใจของผู้เรียน ซึ่งเป็นรากฐานของความเป็นประชาธิปไตยในระดับพื้นฐานด้วยกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบส่วนมากเป็นเยาวชนและผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้มี วุฒิภาวะ มีประสบการณ์ มีความรับผิดชอบในการประกอบอาชีพ ดูแลครอบครัวและมีข้อจำกัดมากมายในการเรียนรู้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ ไม่เหมือนกับเด็ก เพราะมีอะไรที่แตกต่างกันหลายอย่าง เช่น ความคิดอ่าน ประสบการณ์ ความพร้อม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องให้สอดคล้องกับความต้องการและธรรมชาติของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม นำความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน จึงยึดหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ หลักความเสมอภาคทางการศึกษา หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง หลักการบูรณาการการเรียนรู้กับวิถีชีวิต หลักความสอดคล้องกับความต้องการ และหลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้ (สำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน. 2547: 4 - 5)

1. หลักความเสมอภาคทางการศึกษา กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกโรงเรียนส่วนมากเป็นผู้พลัดโอกาสและผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ซึ่งอาจมีความแตกต่างทางด้านสถานภาพในสังคม อาชีพ เศรษฐกิจ และข้อจำกัดต่างๆ ในการจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติ หากแต่สร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน

2. หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง การจัดการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองสามารถเรียนรู้ เกิดความสำนึกที่จะพัฒนาตนเองได้ เรียนด้วยตนเอง พึ่งพาตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่างเป็นปกติสุขท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. หลักการบูรณาการการเรียนรู้กับวิถีชีวิต หลักการนี้อยู่บนพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับสภาพปัญหา วิถีชีวิต สภาพแวดล้อม และชุมชนท้องถิ่นของผู้เรียน ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สิ่งดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เป็นลักษณะของการบูรณาการ จึงมีความเหมาะสมโดยบูรณาการสาระต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ และบูรณาการวิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนเป็นองค์รวม

4. หลักความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความถนัดของผู้เรียน หลักการนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักความต้องการของตนเอง สามารถจัดการศึกษาให้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม ครูการศึกษานอกโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนร่วมกำหนดมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประเมินผลการเรียนของตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการการศึกษานอกโรงเรียนที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. หลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน การเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มผู้เรียนนับว่าสำคัญ เป็นการส่งเสริมและสร้างกัลยาณมิตรในกลุ่มผู้เรียน ก่อให้เกิดความร่วมมือ ความผูกพัน เอื้ออาทร การช่วยกันและกันปลูกฝังวินัยในตนเอง ฝึกความรับผิดชอบซึ่งเป็นสิ่งที่ควรเกิดขึ้นสำหรับผู้เรียนที่มีวุฒิภาวะ ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชน ก็นับว่าเป็นหลักการสำคัญในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดสรรทรัพยากรเป็นแหล่งเรียนรู้และสนับสนุนในเรื่องอื่นๆ เพื่อผลิตผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนต่อไป

ดังนั้นการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนจึงเป็นวิธีการจัดการศึกษาสำหรับผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนที่ไม่สามารถเข้าถึงบริการที่โรงเรียนจัดให้ได้ และผู้ที่จัดการศึกษาจะต้องเข้าใจธรรมชาติ จิตใจ อารมณ์ ของกลุ่มเป้าหมายและจัดโอกาสให้เรียนด้วยตนเอง โดยยึดหลักการสำคัญ 5 ประการ

1.4 วิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรใช้วิธีการดังต่อไปนี้ คือ (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. 2547: 48 - 49)

1. ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ของผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย
2. ใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย การสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเรียนรายบุคคล ให้ผู้เรียนเลือกได้และให้เหมาะสมกับสภาพของกลุ่มเป้าหมายและสภาพของท้องถิ่น
3. ใช้สื่อชนิดต่างๆ ช่วยในการเรียนการสอน อาจจะใช้สื่อหลายชนิดผสมผสานกัน (multi-media) ใช้ระบบการศึกษาทางไกลเข้ามาช่วย
4. ควรมีความยืดหยุ่นในด้านต่างๆ เช่น เวลา หลักสูตร สถานที่เรียน การลงทะเบียน และลดกฎระเบียบต่างๆ
5. ควรศึกษารูปแบบและวิธีการรับความรู้และการถ่ายทอดความรู้เรื่องที่มีมาแต่ดั้งเดิมของชุมชนว่าในวิถีชีวิตของเขามีการถ่ายทอดกันอย่างไร มีการรับความรู้ใหม่อย่างไร แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบ
6. เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การวิเคราะห์ การจัดการเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ความรู้ต้องปรับที่ตัวผู้เรียน ผู้เรียนอาจจะยังเคยชินกับการเรียนแบบเดิม คือ คอยเป็นผู้รับเท่านั้น ต้องปรับให้ฝึกคิด ฝึกวิเคราะห์
7. ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและการนำตนเอง
8. จัดการเรียนรู้ให้ผสมกลมกลืนกับชีวิต ไม่ควรให้แปลกแยกออกมาจากการดำเนินชีวิต
9. ควรเน้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์
10. เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การฝึกปฏิบัติจริงจนสามารถทำได้
11. ต้องสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กลุ่มเป้าหมายตระหนักถึงความจำเป็นของการเรียนรู้ สร้างนิสัยใฝ่รู้ ส่งเสริมให้เกิดความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
12. ควรสอนวิธีการในการแสวงหาความรู้ (Learning how to learn) มากกว่าเน้นการให้เนื้อหาความรู้ ให้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และฝึกการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง
13. ครูเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน เป็นผู้แนะแนวช่วยแก้ไขปัญหา ผู้เรียนอาจเป็นทั้งครูและผู้เรียนในเวลาเดียวกัน
14. ควรใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านและวิถีชีวิตในการเรียนรู้
15. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษานอกระบบซึ่งมีผู้เรียนที่หลากหลายควรยึดหลักการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน และเน้นการฝึกปฏิบัติจริงโดยใช้ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนและให้ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้

1.5 พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ต้องการให้คนไทยได้รับการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตไม่เพียงแต่เรียนจากการศึกษาในระบบเท่านั้น แต่ต้องได้รับการศึกษาจากนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้วย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 โดยสาระในการส่งเสริมการศึกษาดังกล่าวไว้กำหนดไว้ในมาตรการต่าง ๆ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้

มาตรา 5 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและการสนับสนุนการศึกษา ให้บุคคลได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยให้บุคคลซึ่งได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้วหรือไม่หรือไม่ก็ตามสิทธิได้รับการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ตามกระบวนการและการดำเนินการที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ยึดหลักดังนี้

1. การศึกษานอกระบบ

1.1 ความเสมอภาคในการเข้าถึงและได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวางทั่วถึง เป็นธรรม และมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน

1.2 การกระจายอำนาจแก่สถานศึกษาและการให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

2. การศึกษาตามอัธยาศัย

2.1 การเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.2 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่วนที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา

2.3 การจัดกรอบและแนวทางการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

มาตรา 7 การส่งเสริมและการสนับสนุนการศึกษานอกระบบ ให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมายในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพกำลังคนและสังคม ที่ใช้ความรู้และภูมิปัญญาเป็นฐานในการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง และคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ ตามแนวทางการพัฒนาประเทศ 2) ภาคีเครือข่ายเกิดแรงจูงใจและพร้อมในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการศึกษา

มาตรา 8 การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมายดังต่อไปนี้ 1) ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพชีวิตทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม 3) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์และเทียบโอนผลการเรียนกับการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

มาตรา 9 ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ความสำคัญแก่ผู้เกี่ยวข้องตามบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้ 1) ผู้เรียน ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถเลือกใช้บริการได้หลากหลายตามความต้องการของตนเอง 2) ผู้จัดการเรียนรู้สำหรับการศึกษานอกระบบ และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้สำหรับการศึกษาตามอัธยาศัย มีการดำเนินการที่หลากหลายตามศักยภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนโดยบูรณาการความรู้ ปณิธานคุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม 3) ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งเป็นผู้ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและผู้จัดการเรียนรู้มีการดำเนินการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

มาตรา 17 ให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดทุกจังหวัดดังต่อไปนี้ ต่างจังหวัดให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน.จังหวัด” กรุงเทพมหานคร ให้มีสำนักส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน.กทม.” เป็นหน่วยงานในสังกัดของสำนักงานและเป็นหน่วยงานการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจหน้าที่บริหารการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภายในกรุงเทพมหานคร (พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 กำหนดสาระสำคัญของการจัดการศึกษา โดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ ใ้บุคคลได้รับการศึกษาตลอดชีวิตไม่ใช่เฉพาะการศึกษาในระบบเท่านั้น แต่รวมถึงการศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัยด้วย สำหรับการจัดกิจกรรมให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบ วิธีการจัด ระยะเวลาเรียน เนื้อหา การวัดผลและประเมินผลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ภายใต้การกำกับดูแล บริหารจัดการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเอง สังคม ชุมชนและประเทศชาติต่อไป

1.6 การกิจสำนักงานส่งเสริมและการศึกษาตามอัธยาศัย

การกิจสำนักงานส่งเสริมและการศึกษาตามอัธยาศัย แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.2550)

1.6.1 จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยมุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนและผู้ด้อยโอกาส ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อ่านออก เขียนได้ รวมทั้งการจัดการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพในรูปแบบต่างๆ เพื่อยกระดับการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มเป้าหมาย

1.6.2 ส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในระบบโรงเรียนในรูปแบบของการใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา สื่อรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และการจัดนิทรรศการวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา

1.6.3 ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและทันสมัยรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา และรายการวิทยุโทรทัศน์

สรุปได้ว่าภารกิจหลักของการศึกษานอกระบบโรงเรียนมุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เพื่อยกระดับการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตรวมทั้งส่งเสริมการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

1.7 นโยบายและจุดเน้นการดำเนินการศึกษานอกระบบการศึกษาตามอัธยาศัย ปี 2552

แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2551-2554และแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแผนปฏิรูปราชการ 4 ปี (พ.ศ.2551-2554) กำหนดนโยบายหลัก 10 ด้าน ดังนี้ 1) นโยบายด้านการศึกษานอกระบบที่มุ่งแก้ไขปัญหาการไม่รู้หนังสือ การศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประชากรวัยแรงงาน 2) นโยบายด้านการศึกษาตามอัธยาศัย เน้นการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน ห้องสมุดประชาชนมีชีวิตและการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ตามอัธยาศัย 3) นโยบายด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน มุ่งพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้เป็นฐานของการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยมีอาสาสมัครส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอละ 1-3 คน 4) นโยบายด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ประกอบด้วย วิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาและการศึกษาทางไกล ส่งเสริมให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการศึกษาทางไกล 5) นโยบายด้านวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ซึ่งต้องให้บริการที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยเน้นการ

ทำงานเชิงรุก 6) นโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 7) นโยบายด้านการส่งเสริมสนับสนุนภาคีเครือข่าย ให้นำมาจับบทบาทและส่วนร่วมในการ คณะกรรมการ และสร้างเสริมบทบาทของภาคีเครือข่ายให้เข้ามาจับบทบาทและส่วนร่วมในการ จัดการความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 8) นโยบายด้านการบริหาร มุ่งเน้นการบริหารการศึกษา การบริหารงานภาครัฐ การเตรียมความพร้อมบุคลากรตามระเบียบข้าราชการพลเรือน การปรับปรุงระบบฐานข้อมูล 9) นโยบายด้านการสนับสนุนโครงการพิเศษ ประกอบด้วยโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริและการส่งเสริมการศึกษากลุ่มเป้าหมายพิเศษ ซึ่งมีทั้งกลุ่มผู้สูงอายุ เด็กด้อยโอกาส ผู้พิการ ชาวไทยในต่างประเทศ ตลอดจนเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน และ 10) ขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย พ.ศ.2551 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าถึงโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สรุปได้ว่า แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2551-2554 และแผนยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามแผนปฏิบัติการ 4 ปี มีนโยบาย และจุดเน้นในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่สำคัญคือการ จัด การศึกษาให้ผู้ไม่รู้หนังสือและยกระดับการศึกษาให้ประชากรวัยแรงงานและส่งเสริมให้ใช้แหล่ง การเรียนรู้ในชุมชน ห้องสมุดประชาชนมีชีวิตและสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายเข้ามาจับบทบาทในการ จัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. การเรียนรู้ของผู้ใหญ่

การเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของชีวิตและแสดงว่าบุคคลนั้นมีความ เจริญเติบโต การดำรงชีวิตของคนจึงต้องอาศัยการเรียนรู้เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป การเรียนรู้จึงเป็นครรลองของชีวิตที่เกิดขึ้นได้ทุกแห่ง ทุกเวลาและการ เรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ดังนั้นครูผู้สอนมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาข้อมูลต่อไปนี้เพื่อ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ คือ 2.1) การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ 2.2) ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 2.3) ทฤษฎีการเรียนการสอนผู้ใหญ่ 2.4) จิตวิทยาการ เรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

นักการศึกษาผู้ใหญ่ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และได้ ข้อสรุปที่แน่นอนว่า ผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้ แต่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ แตกต่างไปจากเด็กเป็นอันมาก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด มีประเด็นที่น่าศึกษาค้นคว้า คือ 2.1.1) แนวทางการกำหนดรูปแบบ วิธีการ และเทคนิค การจัดการเรียนรู้ 2.1.2) รูปแบบ วิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ โดยมี รายละเอียดดังนี้ 1. สามารถสร้างเสริมความรู้ ทักษะและคุณลักษณะได้ตรงกับพฤติกรรมที่ กำหนดในผลการเรียนรู้หรือจุดประสงค์ 2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทและมีส่วนร่วมใน กิจกรรมการเรียนรู้ 3. ก่อประโยชน์ให้ผู้เรียนสูงสุด 4. เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย กระบวนการ เรียนรู้และผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน

สรุปได้ว่าแนวทางการออกแบบ วิธีการ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ สามารถแบ่งได้ 4 ชั้น ดังนี้ ชั้นที่ 1 ต้องเริ่มจากการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หรือ จุดประสงค์ของการเรียนรู้ชั้นที่ 2 วิเคราะห์ผู้เรียน ชั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบ วิธีเทคนิคการจัดการเรียนรู้ และชั้นที่ 4 ปรับและเรียบเรียงรูปแบบ วิธีการหรือเทคนิค โดยคำนึงถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน เป็นหลัก

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

อาชัญญา รัตนอุบล (2542) กล่าวว่า ศิลปและศาสตร์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) มโนทัศน์ของผู้เรียน(Self – concept) ผู้ใหญ่จะมีลักษณะที่เติบโตทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีวุฒิภาวะสูง มโนทัศน์ต่อตนเอง จะพัฒนาจากการพึ่งพาผู้อื่นไปเป็นการนำตนเอง เป็นตัวของตัวเอง 2) ประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience) ผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะมากขึ้น มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางที่จะเป็นแหล่งทรัพยากรอันมีค่าของการเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็จะมีพื้นฐานเปิดกว้างที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 3) ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness) ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียน เมื่อรู้สึกว่สิ่งนั้น “จำเป็น” ตอบทบทและสถานภาพทางสังคมของตนและ 4) แนวทางการเรียนรู้ (Orientation to Learning) ผู้ใหญ่จะยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ มุ่งนำความรู้ไปใช้ทันที

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2547: 7 - 8) ได้สรุปการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ไว้ 10 ประการ คือ

1. ควรพิจารณาและให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการเรียน (Motivation to Learn) คือ บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีถ้าหากมีความต้องการในการเรียนสิ่งนั้นๆ
2. สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ (Learning Environment) ต้องมีความสะดวกสบาย เหมาะสม ตลอดจนได้รับความไว้วางใจและการให้เกียรติผู้เรียน (Trust and Respect)
3. ควรคำนึงถึง ความต้องการในการเรียน ของแต่ละบุคคลและรูปแบบของการเรียนรู้ (Learning Style) ที่มีความหลากหลาย
4. ต้องคำนึงถึง ความรู้เดิมและประสบการณ์ (Experience) อันมีคุณค่า
5. ควรได้พิจารณาถึงการดูแลและให้ความสำคัญกับเนื้อหาและกิจกรรมในการเรียนรู้ (Learning Content and Activities)
6. ให้ความสำคัญเกี่ยวกับ ปัญหาที่สอดคล้องกับความจริง (Realistic Problems) แนะนำการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา
7. ต้องให้การเอาใจใส่กับการมีส่วนร่วมทั้งทางด้านสติปัญญา และทางด้านร่างกายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
8. ควรให้มีเวลาอย่างเพียงพอในการเรียนรู้โดยเฉพาะการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ การฝึกทักษะใหม่ๆ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
9. ให้โอกาสในการฝึกภาคปฏิบัติจนเกิดผลดีหรือการนำความรู้ไปประยุกต์ได้

10. ให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพหรือสมรรถภาพในการเรียนรู้ จนกระทั่งเขาได้แลเห็นถึงความก้าวหน้า สามารถบรรลุเป้าหมายได้

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรคำนึงถึงความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมให้มีความสำคัญกับความต้องการเรียนของแต่ละบุคคลเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน เนื้อหา กิจกรรม รูปแบบการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็น จะต้องหลากหลายโดยให้ออกาสในการฝึกภาคปฏิบัติให้มีการกำหนดปัญหาที่สอดคล้องกับความเป็นจริงและแนะนำการแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญผู้เรียนจะได้แสดงศักยภาพและสมรรถภาพในการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สะดวกสบายก็มีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่เช่นกัน

2.3 ทฤษฎีการเรียนรู้การสอนผู้ใหญ่

การเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก ทฤษฎีนี้อาจจะนับได้ว่าเป็นทฤษฎีเบื้องต้น อันส่งผลกระทบไปสู่ทฤษฎีความต่อเนื่อง “Connectionism” นักจิตวิทยาผู้เสนอแนวความคิดนี้ก็คือ ธอร์นไดค์ (สัทพ์ณ วัฒนวงศ์. 2547: 93; อ้างอิงจาก Thorndike. n.d.) ซึ่งสรุปทฤษฎีการเรียนรู้ 3 ประการ ได้แก่

1. ความพร้อม (Readiness) เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่จะทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ และก่อให้เกิดผลดีในการเรียนรู้

2. การฝึกหัด (Exercise) การกระทำและปฏิบัติจริงของผู้เรียนจะเป็นกระบวนการทำให้เกิดความเข้มแข็งและเป็นการใช้กฎของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) กับการตอบสนอง(Response) ที่ต้องการมีการลงมือกระทำและปฏิบัติ

3. กฎรู้ผลลัพท์ (Effect) การรู้ผลของการกระทำที่ได้ปฏิบัติไปแล้วจะก่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้ โดยเฉพาะจากการเรียนด้วยวิธีการลองผิดลองถูก

จากแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ดังกล่าวนี้ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในการเรียนการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่

สรุปได้ว่าทฤษฎีการเรียนรู้การสอนผู้ใหญ่ในเบื้องต้นให้คำนึงถึงความพร้อมซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ การฝึกหัด คือ การปฏิบัติจริงของผู้เรียนเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งและกฎรู้ผลลัพท์ คือผลของการกระทำที่ได้ปฏิบัติไปแล้วก่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้

2.4 จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

การศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาและการประยุกต์จิตวิทยาไปใช้ในการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนผู้ใหญ่ มัลคัม โนลส์ นักการศึกษาผู้มีชื่อเสียงได้เสนอแนะให้ใช้กระบวนการประกอบด้วยงานตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้ คือ

1. การสร้างบรรยากาศเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ ควรจะมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อชักจูงใจให้ผู้สนใจมาร่วมกิจกรรมในโครงการ โดยอาจแจ้งข่าวสารทางจดหมาย การออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ การจัดประชุมสัมมนาและการฝึกอบรมเพื่อแนะแนวการศึกษาสำหรับการจัดสถานที่เรียนหรือศูนย์การเรียน ก็ควรจะเป็นที่ดึงดูดความสนใจ จัดอำนวยความสะดวกสบายเรือ่โต๊ะและที่นั่ง จัดวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การจัดห้องเรียนให้อากาศถ่ายเทได้ มีแสงสว่างเพียงพอ เมื่อเริ่มรับนักศึกษาผู้ใหญ่เข้ามาสู่สถานศึกษาก็ควรมีการปฐมนิเทศ ให้การต้อนรับและแนะนำสมาชิก เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศให้มีความเป็นกันเอง

2. การจัดโครงสร้างองค์การเพื่อวางแผนการเรียนร่วมกันควรจัดให้มีการประชุมหรือปรึกษาหารือกันภายในกลุ่มเล็ก เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมคิด ร่วมวางแผนการเรียนตั้งแต่จุดเริ่มต้น ผู้สอนจะต้องรู้จักการดำเนินงานกลุ่ม ใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม การรักษาความสัมพันธ์ภายในกลุ่มให้มีระดับของการร่วมแสดงความคิดเห็น การก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เปิดเผยและไว้วางใจกัน มีอิสระเสรีภาพ ซึ่งสามารถที่จะนำทฤษฎีและทักษะเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มในจิตวิทยาสังคมมาใช้ได้

3. การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนในชั้นนี้ เริ่มต้นโดยการสร้างเกณฑ์สมรรถภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งอาจจะได้มาจากผลการวิจัยหรือแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญจากการวิเคราะห์งาน วิเคราะห์อาชีพหรือวิเคราะห์รายละเอียดของหลักสูตร ต่อจากนั้นจึงประเมินสภาพปัจจุบันของผู้เรียนว่า เขายังขาดสมรรถภาพอะไรอยู่อีกบ้าง ในด้านใด สำหรับสมรรถภาพที่ผู้เรียนยังขาดและต้องการนั้น ควรจะสนองตอบโดยวิธีการใดจึงจะทำให้ผู้เรียนยอมรับและตระหนักถึงความต้องการนั้นได้ ความรู้จากจิตวิทยาการทดสอบและการประเมินผล รวมทั้งทฤษฎีการแนะแนวจะช่วยให้ผู้สอนร่วมปรึกษาหารือกับนักเรียนและดำเนินการไปได้ด้วยดี

4. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอนในการสอนผู้ใหญ่ที่จะเน้นที่ความต้องการของผู้เรียนโดยให้เขาเป็นผู้กำหนดและตัดสินใจทางการเรียนของตนเอง ผู้สอนจะเป็นเพียงที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะและร่วมวางแผน ดังนั้นกระบวนการพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์จึงเป็นวิธีการทางจิตวิทยาที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ทฤษฎีการให้คำปรึกษาของนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม สำหรับโนลส์ ได้เสนอแนะว่าในการกำหนดวัตถุประสงค์ต้องระบุประเภทของพฤติกรรม รวมทั้งเนื้อหาและขอบข่ายของพฤติกรรมประเภทนั้นๆ ด้วย เช่น จะให้มีความรู้ในเรื่องอะไร จะให้มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับอะไร ทั้งนี้ต้องระบุทั้งสองประเภท

5. การจัดแผนการเรียนการสอนมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความรู้ทางจิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น หลักการเรียนรู้ของนักจิตวิทยากลุ่มเกสตัลท์ หลักพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาตามทฤษฎีของบรูเนอร์ (Bruner) การแบ่งแยกประเภทความรู้ออกเป็นสามองค์ประกอบของ บลูม (Bloom) หลักการสอนทักษะ หลักการเปลี่ยนทัศนคติผลการวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยการจัดเรียนเป็นกลุ่ม โดยแบ่งตามเกณฑ์ต่างๆ ในจิตวิทยาการศึกษา ซึ่งได้แก่การจัดระเบียบเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้ การเสนอแนะกระบวนการ และการจัดวิธีการเรียนการสอนที่สอดคล้องกัน

6. การดำเนินการสอนกิจกรรมการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับทางเลือก เทคนิคการสอน ตลอดจนการใช้สื่ออุปกรณ์การสอนอย่างไร จึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ การสอนแต่ละหน่วย และกลวิธีการจูงใจผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับผิชอบในการเรียน ดังนั้นบทบาทของผู้สอนจึงเป็นทั้งนักเทคนิค คือ แนะนำวิธีที่ดีที่สุด ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วยอย่างมากและบทบาทในฐานะเป็นวิทยากร คือ แนะนำเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหน่วยการเรียนรู้ แนะนำเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ช่วยการเรียนรู้เมื่อผู้ใหญมีความต้องการ นอกจากนั้นจะเป็นผู้คอยเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วในหน่วยที่ผ่านมาเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะเรียนต่อไป

7. การประเมินผู้เรียนกิจกรรมนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อทราบว่า ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายตามที่วางแผนไว้ตอนแรกอย่างไร มีอะไรที่เป็นปัญหาอุปสรรค ทั้งนี้จะเปรียบเทียบกับความสามารถก่อนเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ เป็นการวัดความเจริญก้าวหน้าที่ได้รับรวมทั้งประสิทธิภาพการสอนของครูเองด้วยครูผู้สอน จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมและความสามารถที่ต้องการจะวัดและประเมินผล ได้แก่ระดับความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความสามารถทางสติปัญญา (Cognitive Domain) ความรู้สึก ความสนใจและทัศนคติ (Affective Domain) และควรจะมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ การสร้างแบบทดสอบและหลักการประเมินผล ตลอดจนเทคนิคการแนะแนวเพื่อคำปรึกษาที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง จนสามารถตัดสินใจปรับปรุงและแก้ไขด้วยตนเอง

สรุปได้ว่าการนำความรู้จิตวิทยา มาปรับใช้การสอนผู้ใหญ่ใช้กระบวนการประกอบด้วย 1) สร้างบรรยากาศเตรียมพร้อมในส่วนของสถานที่เรียนตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ โต๊ะเก้าอี้เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน 2) การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมคิด ร่วมวางแผนก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในลักษณะที่เปิดเผยและไว้วางใจกัน 3) วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน 4) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนเน้นความต้องการของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนกำหนดทิศทางการเรียนของตนเอง 5) จัดแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน 6) ผู้สอนต้องใช้เทคนิคกลวิธี สื่ออุปกรณ์ในการสอนเพื่อจูงใจผู้เรียน 7) ประเมินผู้เรียนเปรียบเทียบกับความสามารถก่อนและหลังร่วมกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนทราบจุดเด่น จุดด้อยของตนเองจนสามารถตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเองได้

3. การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2544

จากเจตนารมณ์ด้านการศึกษาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดสาระที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่ต้องเก็บค่าใช้จ่าย “เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้ปรับใช้มาตรฐานและ

สาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ผู้วิจัยขอสรุปสาระสำคัญในประเด็นต่อไปนี้ 3.1) แนวคิด 3.2) หลักการ 3.3) จุดหมาย 3.4) โครงสร้างหลักสูตร 3.5) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน 3.6) การจัดกระบวนการเรียนรู้ของการศึกษานอกระบบโรงเรียน 3.7) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3.8) การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบโรงเรียนระดับชาติ 3.9) เกณฑ์การจบหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักบริหารงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน, 2547: 8 - 10)

3.1 แนวคิด

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้มีการพัฒนามาจากพื้นฐานทางด้านปรัชญาการศึกษาจิตวิทยา ความเชื่อและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ทฤษฎีหลักสูตรและแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตลอดจนการพัฒนากระบวนการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ผู้ใหญ่ที่พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยมีแนวคิดที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึงหลายประการดังนี้

3.1.1 ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีคุณลักษณะและมีความต้องการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากเด็ก ได้แก่ ต้องการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงอาชีพที่มีอยู่ ต้องการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของตนเอง ในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนควรคำนึงถึงด้านการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่

3.1.2 การพัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดสาระและกระบวนการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับทฤษฎีหลักสูตรตามแนวทางการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ตลอดจนธรรมชาติหลักการสอนผู้ใหญ่ (Andragogy) รวมทั้งผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

3.1.3 การกำหนดสาระและประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ที่มุ่งเน้นการส่งเสริม การวิเคราะห์สภาพสังคม และการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการ “คิดเป็น” เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสร้างองค์ความรู้และนำสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

3.1.4 ความต้องการในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพได้ทันที ดังนั้นการจัดสาระและกิจกรรมการเรียนรู้จึงมีความจำเป็นต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

3.2 หลักการ

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีหลักการดังนี้

3.2.1 เป็นการศึกษาสำหรับผู้พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

3.2.2 เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้ที่พลาดโอกาสได้รับการศึกษาในระบบหรือในพื้นที่ที่สถานศึกษาในระบบไม่สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ให้ได้

3.2.3 เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการและการปฏิบัติจริงสอดคล้องกับวิถีชีวิต นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพได้ทันที

3.2.4 เป็นการศึกษาที่ให้คุณค่าของความรู้ ประสบการณ์ และอาชีพของผู้เรียน โดยสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนแสวงหาความรู้ในการพัฒนาตนเองและสังคมอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3.2.5 เป็นการศึกษาที่ให้คุณค่าของความรู้ ประสบการณ์ และอาชีพของผู้เรียน โดยสามารถนำมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนตามหลักสูตรได้

3.2.6 ส่งเสริมให้บุคคล องค์กร ชุมชนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3.3 จุดหมาย

เพื่อให้การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข ความเป็นไทยและมีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต จึงกำหนดจุดหมายซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ดังนี้

3.3.1 เห็นคุณค่าและมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

3.3.2 มีความรู้ ความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ชุมชน และท้องถิ่น ภูมิใจในความเป็นไทย ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษา สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมไทย ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทยเป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.3.3 รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม

3.3.4 มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สภาพปัญหาของตนเองชุมชน และสังคม โดยใช้กระบวนการ “คิดเป็น” ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.3.5 มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.3.6 เห็นคุณค่าและรู้จักเลือกใช้วิทยาการ ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้ให้ก้าวทันต่อความเจริญและความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

3.3.7 มีทักษะและมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพการงาน เป็นแบบอย่างหรือเป็นผู้นำด้านการพัฒนาอาชีพ เพื่อการพึ่งพาตนเองและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

3.3.8 รักการออกกำลังกาย รู้จักรักษาสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง มีบุคลิกภาพ

3.3.9 มีความสามารถในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งยั่งยืน พร้อมทั้งจะแข่งขันในสังคมโลกอย่างมีสันติ

3.3.10 เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ มีค่านิยมการเป็นผู้ผลิตมากกว่าการเป็นเพียงผู้บริโภค

3.3.11 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาสีงแวดล้อมที่ยั่งยืน

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายที่จบการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

3.4 โครงสร้างหลักสูตร

แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม หมวดวิชาและ 1 กิจกรรม ได้แก่ กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐานและกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์

กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน เป็นองค์ความรู้ที่เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตตลอดจนเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิต การงาน และอาชีพตามการพัฒนาสังคมและชุมชนของผู้เรียน ประกอบไปด้วย หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ และหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ กลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ เป็นองค์ความรู้ที่เป็นทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น มีความสุนทรีย์ภาพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ประกอบด้วย กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน (สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม) กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 (สุขศึกษาและพลศึกษา) กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 (ศิลปะ) และกลุ่มหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ (การงานอาชีพและเทคโนโลยี)

ผู้เรียนทุกระดับต้องเรียนกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน 4 หมวดวิชา ประกอบด้วย หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ และหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ รวม 20 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 5 หน่วยกิต) ระดับประถมศึกษา รวม 24 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 6 หน่วยกิต) ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ 28 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 7 หน่วยกิต) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ 4 หมวดวิชา ประกอบด้วย หมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน หมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 หมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 และหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ รวม 28 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 7 หน่วยกิต) ระดับประถมศึกษา 32 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 8 หน่วยกิต) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 48 หน่วยกิต (หมวดวิชาละ 12 หน่วยกิต) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมตลอดหลักสูตรระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิตและมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต นอกจากนี้ทุกระดับต้องทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนหมวดวิชาเพิ่มเติมตามความต้องการทั้งในกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐานและกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์

ผู้เรียนจะต้องลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษา ภาคเรียนละไม่เกิน 2 หมวดวิชา ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนมีความประสงค์ลงทะเบียนเพิ่มเติม สามารถลงทะเบียนเรียนเพิ่มได้อีก 1 หมวดวิชา ปีการศึกษาหนึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน ใช้เวลาเรียนตลอดหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน ยกเว้นในกรณีที่ผู้เรียนผ่านการประเมินความรู้และประสบการณ์หรือเทียบโอนผลการเรียน สามารถจบหลักสูตรก่อน 4 ภาคเรียนได้

3.5 สารและมาตรฐานการเรียนรู้การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

สาระการเรียนรู้

การจัดสาระการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ได้กำหนดและยึดกรอบการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนและแบ่งสาระการเรียนรู้ออกเป็น 8 หมวดวิชา โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม หมวดวิชาและกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้ (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. 2547: 15 - 17)

กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย

- 1) หมวดวิชาภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการติดต่อสื่อสาร
- 2) หมวดวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะในทางคณิตศาสตร์ในเรื่องเกี่ยวกับจำนวน การวัดเรขาคณิต พีชคณิต และข้อมูลสถิติ
- 3) หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะในการคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาด้วยหลักของความเป็นเหตุเป็นผล การเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ
- 4) หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ เพื่อพัฒนาทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลและสืบค้นข้อมูลข่าวสารกับสังคมโลก ตลอดจนการแสวงหาความรู้เพื่ออาชีพที่ทำอยู่ให้ก้าวทันกับยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งสาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนวิชาภาษาอังกฤษทุกระดับการศึกษาส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน

สำหรับกลุ่มหมวดวิชาพื้นฐาน การจัดการศึกษานอกโรงเรียนเน้นการจัดองค์ความรู้ที่เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ใช้ในการดำเนินชีวิต นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในวิถีการทำงานและอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาสังคมและชุมชน

กลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ ประกอบด้วย

- 1) กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน (สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม

2) กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 (สุขศึกษาและพลศึกษา) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะชีวิตในด้านสุขภาพอนามัย รู้วิธีการดูแลบำรุงรักษาร่างกายให้แข็งแรง และการป้องกันโรคภัย ตลอดจนความรู้ด้านกีฬา เช่น การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา เพื่อให้ผู้เรียนมีสุขภาพอนามัยดี

3) กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 (ศิลปะ) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านศิลปะ มีความสุนทรีย์ภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

4) กลุ่มหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ (การงานอาชีพและเทคโนโลยี) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ มองเห็นช่องทางและแนวทางในการประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพรวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้และรู้จักเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่รอบตัวมาใช้อย่างเหมาะสมกับการงานอาชีพ

สำหรับกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 กลุ่มหมวดวิชา เป้าหมายการจัดการศึกษานอกโรงเรียนต้องการเน้นองค์ความรู้เป็นทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ เนื่องจากกลุ่มผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ และประสบการณ์ในชีวิตมาพอสมควร เนื้อหาสาระการเรียนรู้จะต้องให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีสุนทรีย์ภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ดังนั้นการจัดจึงต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับวัยและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ประมวลประสบการณ์และทักษะที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรไปพัฒนาความสามารถของตนตามศักยภาพเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่จัดให้เรียนรู้ในหมวดต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ครอบครัวยุทธศาสตร์ และสังคม การจัดกิจกรรมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง โดยกิจกรรมแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือกิจกรรมพัฒนาตนเองและครอบครัวยุทธศาสตร์ และกิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม ซึ่งทั้ง 2 ลักษณะของกิจกรรมมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของครอบครัวยุทธศาสตร์และชุมชนให้เข้มแข็งตลอดไป

มาตรฐานการเรียนรู้

การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ของ 8 หมวดวิชา ซึ่งเน้นคุณภาพผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จุดหมาย ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ 2 ลักษณะ คือ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชาเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพิ่มเติมหมวดวิชาพัฒนาอาชีพเพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติของนักศึกษาผู้ใหญ่ 2) มาตรฐานการเรียนรู้ระดับการศึกษา เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชาเมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละระดับการศึกษาของแต่ละหมวดวิชา ซึ่งต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคม ตลอดจนต้องสอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน

สรุปได้ว่าการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ ที่มีความต้องการแตกต่างจากกลุ่มเป้าหมายเด็กในระบบโรงเรียน โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิต ภายใต้แนวคิด หลักการและปรัชญาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ บนความเชื่อพื้นฐานที่ว่า ผู้ใหญ่เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในชีวิตพอสมควร ดังนั้นสาระการเรียนรู้จึงจัดให้เหมาะสมกับวัยเพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในชีวิตได้ โดยมีข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.6 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของการศึกษานอกระบบโรงเรียน

3.6.1 แนวคิดในการจัดการกระบวนการเรียนรู้

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ยึดแนวทางที่สำคัญดังนี้

3.6.1.1 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยปรัชญา”คิดเป็น” ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา โดยเริ่มตั้งแต่รวบรวมและวิเคราะห์สภาพปัญหา การรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูล 3 ด้าน คือ ข้อมูลด้านตนเอง ข้อมูลด้านวิชาการ และข้อมูลด้านสังคมสิ่งแวดล้อมมาใช้ในกระบวนการคิดวิเคราะห์ และหาแนวทางในการแก้ปัญหาและหาแนวทางปฏิบัติด้วยหลักของความเป็นเหตุเป็นผล ในการดำเนินชีวิตของตนเองและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ในการจัดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ที่ต้องการเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพได้ทันที ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตร จึงมีความจำเป็นต้องจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

3.6.1.2 การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยยึดแนวทางการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต้องจัดสาระการเรียนรู้และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนรู้ในสาระต่างๆ จึงมีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลายให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง เช่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากวิถีชีวิต และการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเหล่านี้ เป็นต้น

3.6.1.3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เน้นการเรียนรู้แบบองค์รวมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากสาระการเรียนรู้ในหมวดวิชาเดียวกัน หรือสาระการเรียนรู้ต่างหมวดวิชามารวมกันกับสภาพวิถีชีวิตในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ ผู้สอนมีบทบาทที่สำคัญในการเป็นผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) เป็นผู้ชี้แนะตลอดจนเป็นวิทยากรในสาขาวิชาที่นำมาบูรณาการ ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น 1) การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว 2) การบูรณาการแบบคู่ขนาน 3) การบูรณาการแบบสหวิทยาการ 4) การบูรณาการแบบโครงการ

3.6.2 การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้การศึกษาพื้นฐานออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.6.2.1 การจัดการเรียนรู้โดยการพบกลุ่ม จะเน้นให้นักการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก มีการพบกลุ่ม เพื่อนำสิ่งที่ได้ไปศึกษาค้นคว้ามานำเสนอ อภิปราย และสรุปร่วมกันในลักษณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3.6.2.2 การจัดการเรียนรู้โดยการศึกษาทางไกล เป็นวิธีการที่ผู้เรียนเรียนรู้โดยผ่านสื่อการศึกษาทางไกล ได้แก่ วิทยุ โทรศัพท์ Internet เป็นต้น

3.6.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบพบกลุ่ม

วิธีการดำเนินการจัดกิจกรรม เป็นการจัดการเรียนรู้ตามสภาพและความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มเป้าหมายโดยมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น

3.6.3.1 การเรียนรู้ด้วยการพบกลุ่ม (พก.) มีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นกระบวนการให้นักศึกษาร่างความรู้ ความคิดได้ด้วยตนเอง เหมาะกับนักศึกษาที่พอมีเวลาพบกลุ่มในแต่ละสัปดาห์ นักศึกษาต้องให้ความสำคัญและร่วมกิจกรรมทุกครั้ง เนื่องจากมีการประเมินผลร่วมอยู่ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยกำหนดให้นักศึกษาต้องมาพบกลุ่มเรียนรู้จากกระบวนการพบกลุ่มไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) กิจกรรม (Home room) โดยการที่ครูจะต้องให้การแนะแนว แก้ไขปัญหา การเรียนรู้ของนักศึกษา และติดตามปัญหาของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ในการไปเรียนรู้ตลอดสัปดาห์ที่ผ่านมา

2) นักศึกษานำเสนอผลงานหรือผลที่ได้รับจากการเรียนรู้ต่อเนื่อง (กรต.) ตลอดสัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องที่ครูได้มอบหมายในการพบกลุ่มครั้งที่ผ่านมา โดยจะเป็นงานกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ ซึ่งจะมีคะแนนสะสมระหว่างเรียน

3) ครูจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมในเนื้อหาที่ยากปานกลาง ซึ่งนักศึกษากับครูได้ร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าแล้ว

4) การทดสอบย่อย นักศึกษาต้องเข้าทดสอบย่อยทุกครั้งของการพบกลุ่มเป็นการวัดผลประเมินผลระหว่างเรียนมีคะแนนสะสม

5) คร่อมอบหมายงานกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง (กรต.) ในเนื้อหาที่ง่าย ซึ่งนักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อผู้รู้ และแหล่งเรียนรู้ โดยมีเวลาทำกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดสัปดาห์ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง และจะต้องมีผลการเรียนรู้หรือชิ้นงานนำเสนอต่อกลุ่มในการพบกลุ่มครั้งต่อไป

6) กิจกรรมการเรียนรู้จากโครงงาน นักศึกษาร่วมกันวางแผนจัดทำโครงงาน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและมีการรายงานความก้าวหน้าของการทำโครงงานทุกสัปดาห์หลังจากการพบกลุ่มซึ่งจะมีคะแนนสะสมทุกครั้งโดยเป็นการบูรณาการเนื้อหาสาระของหมวดวิชาทั้งหมดที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนนั้นไม่น้อยกว่าภาคเรียนละ 1 โครงงาน

7) การเรียนรู้ด้วยการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.)

เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการกลุ่มเน้นการมีส่วนร่วมนำความรู้ประสบการณ์ไปใช้เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการจบหลักสูตรทุกระดับ ผู้เรียนทุกคนต้องทำกิจกรรม กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง โดยทำในภาคเรียนใด ภาคเรียนหนึ่งหรือทำสะสมทุกภาคเรียนก็ได้ ซึ่งกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมให้เรียนรู้ในเรื่องต่อไปนี้

7.1 กิจกรรมพัฒนาตนเองและครอบครัว เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสิ่งแวดล้อมของครอบครัว เพื่อไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตการอยู่ร่วมกันในสังคมและชุมชนได้อย่างมีความสุข

7.2 กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ตลอดจนการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนรู้

3.6.4 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

มีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาที่ไม่มีเวลามาพบกลุ่มเป็นประจำ แต่พอมีเวลาบ้าง โดยให้นักศึกษาต้องวางแผนการเรียนรู้ โดยมีวิธีการดังนี้

1. นักศึกษาสมัครเรียนและเข้ารับการแนะแนวจากสถานศึกษาจัดทำแผนการเรียนรู้
2. นักศึกษาต้องมีหลักสูตรของหมวดวิชาที่ลงทะเบียนและมีคู่มือการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา
3. การพบกลุ่มการเรียนรู้มีการพบกลุ่มและปรึกษากับครู ศรช.หรือครูประจำกลุ่มทางโทรศัพท์ อีเมลล์ Internet ฯลฯ
4. มีการทดสอบระหว่างเรียนตามแผนที่ได้ทำความตกลงกับครู ศรช. หรือ ครูประจำกลุ่มล่วงหน้า
5. มีการทำโครงงาน
6. มีการเรียนรู้ต่อเนื่อง (ปรึกษาจากผู้รู้หรือผู้ปกครอง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหมวดวิชาที่ลงทะเบียนเรียน)
7. มีการสอบปลายภาค

3.6.5 การเรียนรู้ด้วยการจัดชั้นเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักศึกษาที่มีเวลาเรียนและต้องการความรู้อย่างเข้มข้นในหมวดวิชาที่ตนเองสนใจ โดยมีวิธีการดังนี้

3.6.5.1 ประกาศให้นักศึกษาที่สนใจสมัครเรียนแบบชั้นเรียนในหมวดวิชาที่สนใจ

3.6.5.2 นักศึกษาเข้าเรียนตามเวลาและสถานที่กำหนดร่วมกันระหว่าง นักศึกษาและสถานศึกษา

3.6.5.3 ดำเนินการสอน โดย ครูศรช.หรือ ครูประจำกลุ่ม และวิทยากร สอนเสริม

3.6.5.4 นักศึกษาจัดทำโครงงานตามหมวดวิชาที่เรียน

3.6.5.5 นักศึกษาเรียนรู้ต่อเนื่อง (กรด.)

3.6.5.6 ทดสอบระหว่างเรียน

3.6.5.7 ทดสอบปลายภาคเรียน

3.6.5.8 ประเมินผลการเรียน

3.6.6 การเรียนรู้ด้วยการสอนเสริม

การสอนเสริม คือ การจัดการเรียนรู้เพราะจะช่วยให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากมีสาระการเรียนรู้ที่ยากและซับซ้อนและ ระยะเวลาเรียนที่ค่อนข้างจำกัดทำให้นักศึกษาไม่สามารถเข้าใจได้ จึงมีความจำเป็นต้องสอน เสริมในบางหมวดวิชาและบางสาระการเรียนรู้ที่มีความยากและซับซ้อน ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ หมวดวิชาละไม่เกิน 12 ชั่วโมง โดยทั้งนักศึกษาและครูร่วมกันวาง แผนการสอนเสริม โดยเชิญวิทยากรซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้ชำนาญในเรื่องนั้น เช่น ครู อาจารย์ที่เกษียณอายุแล้ว เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ เป็นผู้สอนเสริมหรือใช้สื่อวีดิทัศน์ ประกอบการสอน การสอนเช่นนี้จะทำให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาที่ยากได้ดีขึ้น ช่วงเวลาและสถานที่ ในการสอนเสริมเป็นไปตามแผนที่ร่วมกันกำหนดไว้ใช้เวลาที่เหมาะสม ซึ่งเป็นช่วงที่ นอกเหนือจากเวลาการพบกลุ่ม ทั้งนี้จะต้องประสานกับศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ หรือ เขต จัดหาวิทยากรภายในหรือภายนอกก็ได้ ซึ่งจะได้จัดสรรค่าวิทยากรสอนเสริม

3.6.7 การเรียนรู้ด้วยวิธีการอื่นๆ

ดำเนินการโดยครูและนักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน กำหนดให้ นักศึกษาเลือกวิชาการเรียนรู้ตามความถนัด ความเหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักศึกษา เช่น การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ครอบครัว การไปทัศนศึกษา มีวิธีดำเนินการดังนี้

3.6.7.1 ครูและนักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ร่วมกัน

3.6.7.2 นักศึกษาเสนอแหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาที่สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนของหมวดวิชาที่ลงทะเบียนเรียน

3.6.7.3 นักศึกษากำหนดแผนการเรียนรู้และไปเรียนรู้ตามแผนที่ กำหนดไว้

3.6.7.4 สรุปความรู้ที่ได้จากการไปเรียนรู้มาเสนอครู/สถานศึกษาทุก ครั้ง

3.6.7.5 วิทยากรหรือครูจากแหล่งเรียนรู้หรือสถานประกอบการ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

3.6.7.6 ระหว่างเรียนโดยครูหรือสถานศึกษาวางแผนร่วมกัน สถานศึกษาทดสอบภาคปฏิบัติที่ผู้เรียนไปเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้หรือสถานประกอบการที่ตนถนัด หรือมีความชำนาญการ

3.6.7.7 สถานศึกษาทดสอบทฤษฎีตามมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ หมวดวิชาที่ลงทะเบียนเรียน ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนกับสถานศึกษา สามารถเลือกเรียนได้วิธี เรียนเดียวหรือ หลายวิธีในภาคเรียนเดียวกันตามสภาพความพร้อมของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการ การศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เน้นความสนใจและ ความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวกเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ กิจกรรมการเรียนรู้และจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนเน้น กระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริงและการมอบหมายงานให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กต.) และครูสามารถเป็นวิทยากรทำหน้าที่สอนเสริมในสาขาที่ตนเองมีความชำนาญ หรือเชิญ ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละวิชามาสอนเสริม ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ

3.7 การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอก โรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีเป้าหมายสำคัญ เพื่อนำผลการ ประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ นำไปใช้เป็น ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนโดยตรง และนำไปปรับปรุง แก้ไขการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปใช้ในการพิจารณาตัดสิน ความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียนอีกด้วย

โดยสถานศึกษาต้องจัดทำระเบียบการประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา รวมทั้งจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักเกณฑ์ และ วิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษา ให้ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนของผู้เรียนจากการวัด และประเมินผลใน 2 ลักษณะ ได้แก่

3.7.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนหมวดวิชา แบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 กลุ่มหมวดวิชาประกอบด้วย หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ และกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์ ประกอบด้วย หมวดวิชาพัฒนา สังคมและชุมชน (สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม) หมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 (สุขศึกษา และพลศึกษา) หมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 (ศิลปะ) และหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ (การงานอาชีพ และเทคโนโลยี) สำหรับการวัดและประเมินผลการเรียนกำหนดให้มี การวัดและประเมินผลการ

เรียนหมวดวิชา ควบคุมไปกับการบวนการเรียนการสอนโดยให้สถานศึกษาใช้วิธีการประเมินที่โปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพัฒนาการความก้าวหน้าของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มหมวดวิชาพื้นฐานและกลุ่มหมวดวิชาประสบการณ์

3.7.2 วิธีการประเมินผลการเรียนหมวดวิชา สถานศึกษาดำเนินการประเมินผลการเรียนใน 3 ลักษณะ ดังนี้

3.7.2.1 การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลก่อนเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการตรวจสอบความรู้ ทักษะ และความพร้อมต่างๆ ของผู้เรียนที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละหมวดวิชา โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับสภาพแต่ละหมวดวิชา เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง ซ่อมเสริมหรือเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมและมีพื้นฐานพอเพียง จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและจะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี การประเมินพื้นฐานและความพร้อมของผู้เรียนในระยะก่อนเรียนจึงมีความสำคัญและจำเป็นที่ผู้สอนทุกคนควรจะต้องดำเนินการ

3.7.2.2 การประเมินผลระหว่างเรียน การประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อทราบความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งประเมินความประพฤติ การเรียน การร่วมกิจกรรม และผลงานอันเป็นผลงานมาจากการจัดกิจกรรมเรียนรู้ โดยมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และดำเนินการควบคุมไปกับการกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.7.3 การประเมินผลระหว่างเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

3.7.3.1 วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลระหว่างเรียน โดยผู้สอนและผู้เรียนจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแนวทางการประเมินผลให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังซึ่งในแผนการเรียนรู้ควรระบุงานที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ด้วย

3.7.3.2 กำหนดสัดส่วนการวัดและประเมินผลระหว่างภาคเรียน และปลายภาคเรียนเป็น 60 ต่อ 40 โดยผู้เรียนต้องเข้าสอบปลายภาคและได้คะแนนสอบปลายภาคไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มปลายภาคเรียน และ รวมคะแนนทั้งระหว่างภาคเรียน และ ปลายภาคเรียนแล้วต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จึงจะผ่านการเรียนในหมวดวิชา/รายวิชานั้นๆ โดยมีแนวปฏิบัติ คือคะแนนระหว่างภาคเรียน 60 ส่วนจะประเมินอะไรบ้าง ให้สถานศึกษาพิจารณาแนวทางในการประเมินโดยคำนึงถึงพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งอาจจะประเมินจากการศึกษาต่อเนื่อง (กรต.) การทดสอบย่อย (Quiz) การทำรายงาน การทำโครงงาน หรือการทำแฟ้มสะสมงาน โดยกำหนดสัดส่วนประเมินให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องกำหนดไว้ในระเบียบประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

3.7.3.3 เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับงานหรือกิจกรรมหลักที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติในการประเมินผลระหว่างเรียนรู้ผู้สอนสามารถประเมินด้วยวิธีที่หลากหลายให้สอดคล้องกับธรรมชาติและสาระการเรียนรู้ของหมวดวิชาและระดับการศึกษา เป็นการประเมินจากสิ่งที่ผู้เรียนได้แสดงให้เห็นว่ามีความรู้ ทักษะ และความสามารถ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันเป็นการเรียนรู้ โดยสามารถเลือกดำเนินการได้อย่างหลากหลายวิธี เช่น การประเมินผลงานที่ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง การนำเสนอผลงานและการร่วมอภิปรายการทดสอบย่อย (Quiz) การทำโครงการ เป็นต้น

3.7.3.4 การประเมินผลปลายภาคเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้เรียนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละหมวดวิชาโดยภาพรวมทั้งความรู้ ทักษะ และกระบวนการ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายตามลักษณะและธรรมชาติของหมวดวิชา เช่น แบบทดสอบปรนัย แบบทดสอบอัตนัย แบบประเมินการปฏิบัติ แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น ผู้เรียนที่จะผ่านการเรียนหมวดวิชาจะต้องเข้าสอบปลายภาคเรียนและมีคะแนนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด คือ คะแนนปลายภาคร้อยละ 40 ให้ประเมินโดยใช้แบบทดสอบ มีทั้งแบบปรนัยและอัตนัย ส่วนจะเป็นปรนัยเท่าไร อัตนัยเท่าไร ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา และนักศึกษาต้องสอบให้ได้ร้อยละ 50 ของคะแนนปลายภาคเรียน และเมื่อนำคะแนนมารวมกับคะแนนระหว่างภาคเรียนแล้วต้องได้ร้อยละ 50 จึงจะตัดสินให้ค่าระดับผลการเรียนในหมวดวิชานั้น การให้ค่าระดับผลการเรียนให้กำหนดเป็น 8 ระดับ ดังนี้

4	หมายถึง	ผลการเรียน	ดีเยี่ยม
3.5	หมายถึง	ผลการเรียน	ดีมาก
3	หมายถึง	ผลการเรียน	ดี
2.5	หมายถึง	ผลการเรียน	ค่อนข้างดี
2	หมายถึง	ผลการเรียน	น่าพอใจ
1.5	หมายถึง	ผลการเรียน	พอใช้
1	หมายถึง	ผลการเรียน	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
0	หมายถึง	ผลการเรียน	ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด

การสอบแก้ตัว หากนักศึกษาไม่ผ่านการประเมินหมวดวิชาใดให้สอนซ่อมเสริมแล้วสอบแก้ตัวในหมวดวิชานั้น โดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการดำเนินการหากไม่ผ่านตามมาตรฐาน จึงให้ผลการเรียนเป็น “0” ซึ่งจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนนัดลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนถัดไป ถ้าสอบซ่อม ผ่าน ให้ค่าระดับคะแนนผลการเรียน เป็น “1” ถ้าสอนไม่ผ่านให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนซ้ำในหมวดวิชานั้น ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนซ้ำ ไม่นำผลการเรียนที่ได้ “0” มาประมวลเป็นค่าระดับผลการเรียนเฉลี่ย(GPA)

3.8 การประเมินคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนระดับชาติ

หลักการประเมินคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในภาคเรียนสุดท้ายของทุกระดับการศึกษา ได้แก่ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียนระดับชาติในหมวดวิชาตามที่สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด การประเมินไม่มีผลต่อการได้ตกของนักศึกษา แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปใช้ในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาต่อไป

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการศึกษานอกระบบโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มี 2 ลักษณะ คือการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินคุณภาพการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อนำไปสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาต่อไป

3.9 เกณฑ์การจบหลักสูตร

ผู้เรียนสามารถจบการศึกษาโดยมีเกณฑ์การจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบโรงเรียน ดังนี้

3.9.1 ผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนด

3.9.2 ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) ตามที่กำหนดไว้ในเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

3.9.3 ผ่านกระบวนการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3.9.4 ผ่านเกณฑ์การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

สรุปได้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้นต้องการที่จะให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเอง และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การพบกลุ่มในแต่ละสัปดาห์ ที่ผู้เรียนต้องให้ความสำคัญ เรียนรู้ด้วยตนเองเป็นวิธีการกรณีที่ผู้เรียนไม่มีเวลามาพบกลุ่มโดยมีครูผู้สอนช่วยวางแผนการเรียนรู้ การเรียนด้วยวิธีการสอนเสริมที่สามารถทำให้นักศึกษาที่มีความสนใจและสอนเสริมในรายวิชาที่ยาก เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจมากยิ่งขึ้น การเรียนด้วยวิธีการอื่นตามความเหมาะสมที่ผู้เรียนคิดว่าสามารถให้ความรู้กับผู้เรียนได้โดยครูเป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษา

4. การจัดการศึกษาเทียบเท่า

4.1 ความหมายของการศึกษาเทียบเท่า

สำนักงานส่วนภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกขององค์การยูเนสโก ให้ความหมาย คำว่า การศึกษาเทียบเท่า (Equivalency Programme) ว่า เป็นโครงการการศึกษาทางเลือกเทียบเท่า การศึกษาสายสามัญ หรืออาชีวศึกษาที่มีอยู่ (An Equivalency Programme is Defined as an Alternative Educational Programme Equivalent to Existing Formal or Vocational Education) สุนทร สุนันท์ชัย ให้ความหมายตามองค์การยูเนสโกว่า การศึกษาทางเลือกเป็นการศึกษาที่จัดขึ้น เพื่อให้โอกาสแก่ผู้ที่ไม่ได้เข้าสู่ระบบโรงเรียน ให้มีโอกาสได้เรียนรู้และได้ใบรับรองวุฒิ ซึ่งเทียบเท่าการศึกษาในระบบโรงเรียนที่มีอยู่ ทั้งสายสามัญและอาชีวศึกษา (สุนทร สุนันท์ชัย อ้างใน สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (2547: 8) ดังนั้นการศึกษาเทียบเท่า ได้แก่ การศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย การเทียบระดับการศึกษาและอาจรวมถึงการศึกษาทางเลือก ที่จัดโดยครอบครัว เป็นต้น

4.2 ความเป็นมาของการศึกษาเทียบเท่าของไทย

ประเทศไทยได้จัดการศึกษาให้ประชาชนผู้ใหญ่อยู่นอกโรงเรียน ได้รับใบรับรองมีคุณวุฒิเทียบเท่าการศึกษาในระบบโรงเรียนมานานตั้งแต่ พ.ศ. 2483 จนถึงปัจจุบัน สรุปพัฒนาการของการศึกษาเทียบเท่าของไทย ด้าน รูปแบบ และวิธีการจัด ตามระยะเวลา ได้ออกเป็น 6 ระยะ ดังนี้ (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน . 2547: 8-81)

ระยะที่ 1 พ.ศ. 2483-2488 เป็นระยะเวลาการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือครั้งแรกของประเทศไทย กองการศึกษาผู้ใหญ่พัฒนารูปแบบการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่ หลักสูตรมี 2 ระดับ ภาคต้นและภาคปลาย เรียนภาคละ 6 เดือน เน้นการรู้หนังสือไทยและหน้าที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตย ผู้ที่สอบได้ตามหลักสูตรภาคต้นได้รับการเทียบเท่าชั้น ป. 2 ผู้ที่สอบได้ตามหลักสูตรภาคปลายได้เทียบเท่า ชั้น ป.4 นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการสอบเทียบคุณวุฒิการศึกษาสายสามัญระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นประจำปี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอยู่นอกโรงเรียนเข้าสอบเทียบใบรับรองคุณวุฒิจากการสอบเทียบใช้เพื่อการทำงานหรือวัตถุประสงค์เฉพาะ แต่ไม่สามารถใช้เพื่อการศึกษาต่อในระบบได้

ระยะที่ 2 พ.ศ. 2489-2504 เป็นระยะเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และก่อนมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2483 กองการศึกษาผู้ใหญ่จัดชั้นเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้เวลาเรียน 1 ปี แล้วให้ผู้เรียนเข้าสอบเทียบระดับมัธยมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัด ในปี 2495 การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ภาคมัธยม แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือภาคมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) และภาคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) (ไม่ได้จัดสอนระดับเตรียมอุดมศึกษา ม.7-8) ใช้เวลาเรียนภาคละ 1 ปี ครบกำหนดให้สมัครเข้าสอบเทียบในการสอบซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้จัด สำหรับระดับประถมศึกษา กองการศึกษาผู้ใหญ่เป็นผู้จัดการเรียนการสอนและวัดผล

ระยะที่ 3 พ.ศ. 2504-2519 เป็นระยะเวลาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-3 กองส่งเสริมและวัดผลการศึกษา กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้ผู้ที่ไม่ได้เรียนในชั้นเรียนเข้าสอบสมทบกับนักเรียนในโรงเรียน โดยจัดสอบเป็นรายวิชา เกณฑ์ตัดสินต้องได้คะแนนรวมร้อยละ 50 ขึ้นไปและต้องได้คะแนนวิชาภาษาไทย สังคมศึกษาและวิชาเฉพาะแผนกแต่ละหมวด ร้อยละ 33 ขึ้นไป ต่อมาเมื่อมีการโอนอำนาจหน้าที่ของกองส่งเสริมและวัดผลการศึกษาไปสังกัดกรมวิชาการ ปี 2515 การจัดสอบเทียบความรู้ยังคงดำเนินงานต่อไปแก่บุคคลภายนอก ตามหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น ประโยคประถมศึกษาตอนปลาย ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นและประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน ซึ่งเรียนด้วยตนเองหรือจากโรงเรียนกวดวิชาหรือโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ ก็สามารถเข้าสอบเทียบความรู้ในระดับชั้นต่างๆ ที่กรมวิชาการจัดประจำปีได้

แผนการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้มีชั้นประถมศึกษา 7 ปี คือชั้นประถมศึกษาตอนต้น 4 ปีและตอนปลาย 3 ปี จึงได้มีการปรับหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับ 1, 2 และ 3 โดยระดับ 1 เทียบเท่า ป. 2 ระดับ 2 เทียบเท่า ป. 4 ระดับ 3 เทียบเท่า ป. 7 กรมสามัญศึกษาได้มอบให้จังหวัดจัดการทดสอบความรู้นักศึกษาผู้ใหญ่เอง โดยไม่ต้องเข้าสอบเทียบความรู้กับกรมวิสามัญศึกษา ในปี 2512 กระทรวงศึกษาธิการประกาศรับรองใบรับรองประกาศนียบัตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญว่ามีศักดิ์และสิทธิ์ เช่นเดียวกับประกาศนียบัตรในระบบโรงเรียน ต่อมากองการศึกษาผู้ใหญ่ได้จัดทำหลักสูตรระดับ 4 (มัธยมศึกษาตอนต้น) กำหนดเวลาเรียน 1 ปี 6 เดือน แบ่งเรียนเป็นภาคๆ ละ 6 เดือน ภาคหนึ่งๆ ให้เรียน 2 หมวดวิชา รวม 3 ภาค 6 หมวด ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษและสุขศึกษา กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้เป็นหลักสูตรทดลอง พ.ศ. 2508 และใช้จริง พ.ศ. 2513 การวัดผลและประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่ ดำเนินการภายใต้กองการศึกษาผู้ใหญ่ ไม่ต้องเข้าสอบเทียบความรู้ที่กรมวิชาการจัดสอบเป็นประจำปีสำหรับบุคคลภายนอก

ระยะที่ 4 พ.ศ. 2520-2533 เป็นช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4-6

ปี 2520 กองการศึกษาผู้ใหญ่ได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ 5 ซึ่งเทียบเท่าระดับประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย เริ่มใช้ปี 2524 กำหนดให้เรียนวิชาบังคับ วิชาสามัญ 24 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ วิชา ภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย และวิทยาศาสตร์และพื้นฐานอาชีพ อีก 12 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ศิลปหัตถกรรมและสาธารณสุขและวิชาเลือก 48 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาต่างประเทศ ฯลฯ

ช่วงนี้ กองการศึกษาผู้ใหญ่ ได้ปรับเปลี่ยนขึ้นเป็นกรมการศึกษานอกโรงเรียน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เร่งรัดสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ช่วงนี้เป็นยุคทองของงานการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเทียบเท่าที่มุ่งให้บริการโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงแก่ปวงชน (Equity in Educational Opportunity for All)

ซึ่งสรุป รายละเอียดของการศึกษาเทียบเท่าในช่วงนี้ สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จทางวิทยุและไปรษณีย์ เป็นการศึกษาแบบทางไกล ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3-4 พุทธศักราช 2522 ซึ่งเทียบเท่ากับการศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) เรียนจากสื่อผสม (Multi-media) ควบคู่กับการเรียนรู้จากกระบวนการกลุ่มกลุ่มเป้าหมายจะได้รับการสร้างเสริมและพัฒนาทักษะในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเองมีทักษะในการพิจารณาตัดสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง หรือเกิดในชุมชนของตนได้อย่างมีวิจารณญาณ

2. การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก พ.ศ. 2526 กระทรวงศึกษาธิการมอบให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดสอบเทียบความรู้ แทนกรมวิชาการ โดยปรับปรุงให้เป็นการจัดการศึกษานอกโรงเรียน มีการพบกลุ่มและทำกิจกรรม ทำให้ผู้สมัครสอบต้องลงทะเลเบียนเป็นนักศึกษาประเภทบุคคลภายนอก ตั้งแต่ต้นภาคเรียน ต้องมาเข้าประชุมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามที่กำหนดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เป็นสถานศึกษาสังกัดส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบโครงการนี้ ในปี 2529 ได้ร่วมกับ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับโรงเรียนสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของวัดไทยในลอสแอนเจลิส จัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกในสหรัฐอเมริกา ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ. 2530 ซึ่งเป็น 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

3. การศึกษาเทียบเท่าประเภทชั้นเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่ เป็นการจัดการเรียนการสอนในรูปของชั้นเรียน ภาคค่ำ หรือในเวลาปกติ เช่นโรงเรียนผู้ใหญ่ในเรือนจำ ใช้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ พ.ศ. 2530 ทั้ง 3 ระดับ

4. ศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา ใช้หลักสูตรประถมศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา พ.ศ. 2524 ใช้เรียนได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เป็นหลักสูตรที่ไม่มีระบบชั้นเรียน แต่กำหนดว่าผู้เรียนที่เป็นเด็ก ต้องใช้เวลาเรียนสื่อที่เป็นเนื้อหาของหลักสูตรประมาณ 6,000 ชั่วโมง ผู้ใหญ่ประมาณ 1,200 ชั่วโมง ใช้ครูอาสาสมัครไปปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดกิจกรรมการศึกษาในชุมชน

วิธีการเรียนการสอนในการศึกษาเทียบเท่า ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2530 กำหนดวิธีเรียน 3 วิธี คือ แบบชั้นเรียน แบบทางไกล และแบบเรียนด้วยตนเอง สามารถนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาเทียบโอนรวมกันได้ การสอบเทียบความรู้ จึงถูกจัดเข้ามาเป็นรูปแบบการเรียนด้วยตนเอง รูปแบบการเรียนจึงมีความยืดหยุ่นมากขึ้น แต่มาตรฐานการประเมินผลในแต่ละวิธีมีความแตกต่างกัน

ระยะที่ 5 พ.ศ. 2534-2541 เป็นช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7-8 ช่วงนี้เป็นยุคทองเพราะเป็นยุคที่มีหน่วยงาน สถานศึกษา สนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนเกิดขึ้นจำนวนมาก เช่น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ศูนย์ฝึกอาชีพบริเวณชายแดน ศูนย์การศึกษาทางไกลไทยคม ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายพิเศษ โรงเรียนผู้ใหญ่ หน่วยจัดสอบ และห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศ การศึกษาเทียบเท่า หรือการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ได้รับความนิยมและตอบรับจากกลุ่มเป้าหมาย มีนักศึกษาเข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษา นอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา พ.ศ. 2531 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2530 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2530 และหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2530 ฉบับเพิ่มเติมหมวดวิชาเลือก พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2541 ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทั้ง 3 วิธีเรียน คือ แบบชั้นเรียน เรียนทางไกล และเรียนด้วยตนเอง สามารถสอบการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกไปพร้อมๆ กันได้ และผลการเรียนสามารถถ่ายโอนกันได้ ยังยอมรับประสบการณ์ด้านอาชีพที่มีอยู่เดิมให้นำมาเทียบเป็นผลการเรียนได้ ทำให้ผู้เรียนสะดวก ประหยัด ไม่เสียเวลา และสามารถเลือกวิธีเรียนที่เหมาะสมกับสภาพของตนเอง

นอกจากนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้พัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพ ในรูปแบบของการศึกษาเทียบเท่า อีก 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พ.ศ. 2533 (ปอ) เป็นหลักสูตรที่ใช้จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เป็นทางเลือกหนึ่งของประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนในชนบทที่มีความประสงค์จะประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่น ได้มีอาชีพ และสืบทอดอาชีพในท้องถิ่นนั้นๆ ร่วมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง และหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2539 (กศน.ปวช) เทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาแรงงานในสถานประกอบการให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะวิชาชีพ เฉพาะด้าน

ระยะที่ 6 พ.ศ. 2542-ปัจจุบัน เป็นเวลาหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นมาทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีสาระและมาตรฐานครอบคลุมเนื้อหาสาระที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแกนกลางของประเทศหลักสูตรเดียว สำหรับการศึกษายุคใหม่มีผลทำให้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญที่มีอยู่ทุกหลักสูตรถูกยกเลิกไป ส่งผลให้การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญเป็นการศึกษาที่มีมาตรฐานเดียวกันกับการศึกษาในระบบโรงเรียน โดยไม่ต้องมีการเทียบเท่า ในปี 2546 กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หรือ เป็นหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ ฉบับใหม่ แต่ยึดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักปรับระยะเวลาเรียน วิธีการจัดการเรียนการสอนการประเมินผล ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับธรรมชาติและลักษณะของกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน

หลักสูตรดังกล่าว ผู้เรียนจะต้องลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตร กำหนดไว้ 4 ภาคเรียน แต่ละภาคเรียนมีเวลาเรียน 20 สัปดาห์ หลักสูตรแต่ละระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 3 กลุ่มหมวดวิชา คือ หมวดวิชาพื้นฐาน ได้แก่ ภาษาไทยคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ หมวดวิชาประสบการณ์ ได้แก่ พัฒนาสังคมและชุมชนพัฒนาทักษะชีวิต 1 และ 2 และพัฒนาอาชีพ วิธีการเรียนรู้ อาจเรียนรู้จากกลุ่มอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากการเสริมความรู้หรือสอนเสริม และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงการประเมินผลดำเนินการโดยสถานศึกษาทั้งระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน โดยมีการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับชาติ แต่ไม่มีผลต่อการได้หรือตก เป็นแต่ทราบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นรายสถานศึกษา อำเภอ จังหวัด ภาค และประเทศ เพื่อนำผลไปวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

5. การจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอรรถยาศัย เขตบางรัก

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถยาศัยเขตบางรักมีภารกิจในการจัดการศึกษาพื้นฐาน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ฉบับปรับปรุง 2549) เพื่อจัดการศึกษาให้กับประชาชนผู้พลัดและขาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็นที่นำมาศึกษาแบ่งออกเป็น 5.1) ประวัติความเป็นมา 5.2) โครงสร้างการบริหารงาน 5.3) สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถยาศัยเขตบางรัก มีรายละเอียดดังนี้

5.1 ประวัติความเป็นมา

5.1.1 การจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถยาศัยเขตบางรัก

ตามที่ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนเขต สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2540 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางรัก ได้ขออนุญาตใช้อาคารโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (บางรัก) เป็นสำนักงานเมื่อเดือนกรกฎาคม 2540 ต่อมาปลายปี 2544 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนเขตบางรัก ได้ย้ายมาเช่าอาคารพาณิชย์ เลขที่ 80 ซอยสว่าง 1 ถนนพระราม 4 แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เป็นสำนักงานแห่งใหม่จนถึงปัจจุบัน และได้เปลี่ยนชื่อหน่วยงานตามพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถยาศัย พ.ศ.2551 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2551 เป็น “ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอรรถยาศัยเขตบางรัก”

5.1.2 ขอบข่ายงานที่รับผิดชอบ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานครขึ้นตรงต่อสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีภารกิจหลักในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การศึกษาพื้นฐาน ได้แก่ ระดับส่งเสริมการรู้หนังสือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย 2) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต 3) การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ 4) การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน 5) การศึกษาตามอัธยาศัย

5.2 การบริหารงาน

5.2.1 บุคลากร ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ข้าราชการครู 1 คน ครูอาสาสมัคร การศึกษา นอกโรงเรียน จำนวน 2 คนและครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.) จำนวน 2 คน

5.2.2 การปฏิบัติงาน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก แบ่ง โครงสร้างการบริหารงานเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มช่วยอำนวยความสะดวก กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ กลุ่ม แผนงาน

5.2.3 ปรัชญา

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของสถานศึกษา โดยบุคลากรร่วมกันกำหนดปรัชญาของสถานศึกษาไว้ ดังนี้ “บริการหลากหลาย วิชาการทันสมัย กลุ่มเป้าหมายได้มาตรฐาน ผู้รับบริการมีคุณภาพ”

5.2.4 วิสัยทัศน์

กศน.เขตบางรักจะจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชาชนทุก กลุ่มเป้าหมายได้รับการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง บนพื้นฐานคุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มุ่งสู่ระบบการ ประกันคุณภาพตามมาตรฐานสำนักงาน กศน.

5.2.5 พันธกิจ

1. จัดการศึกษาให้กับประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายตามความต้องการ อย่างต่อเนื่อง
2. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาชนให้เป็นบุคคลใฝ่เรียนรู้ ดำเนิน ชีวิตอย่างมีคุณภาพ บนพื้นฐานคุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พื้นฐานและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. ส่งเสริมการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. จัดระบบบริหารเพื่อรองรับการประกันคุณภาพสถานศึกษา

5.2.6 เป้าหมาย

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จัดการศึกษาให้กับประชาชนผู้พลาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ครอบคลุมต่อเนื่องสอดคล้องตามความต้องการของประชาชน และสามารถนำทักษะความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

5.2.7 การจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ.2549 (ฉบับปรับปรุง 2549) โดยจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ระดับ คือ ระดับส่งเสริมการรู้หนังสือ (ก่อนชั้นประถมศึกษา), ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (พบกลุ่ม) ใช้ศูนย์การเรียนชุมชน (ศรช.) เป็นสถานที่พบกลุ่ม โดยเริ่มก่อตั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2546 – ปัจจุบันมีศูนย์การเรียนชุมชน (ศรช.) จำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย 1) ศูนย์การเรียนชุมชนตลาดสดเพชรพลอย 2) ศูนย์การเรียนชุมชนวัดม่วงแค 3) ศูนย์การเรียนชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม 1 4) ศูนย์การเรียนชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม 2 5) ศูนย์การเรียนชุมชนแฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จัดกิจกรรมการเรียนการสอน(พบกลุ่ม) ทุกวันอาทิตย์ วันอังคารและวันพฤหัสบดี ในกรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถมาพบกลุ่มได้ตามวันเวลาที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษามีแนวทางช่วยเหลือผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนสามารถมาพบกลุ่มในวันเวลาที่ผู้เรียนสะดวก ในหนึ่งภาคเรียนกำหนดให้มีการพบกลุ่ม จำนวน 18 ครั้งๆ ละ 3 ชั่วโมง ซึ่งการพบกลุ่มในแต่ละครั้งกำหนดให้เรียน 2 หมวดวิชา ดังนั้นครูผู้สอนจะมอบหมายให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.) เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาทำให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนได้ไม่ครบทุกสาระการเรียนรู้ ครูและนักศึกษาจำเป็นต้องวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกันและมอบหมายให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง (กรต.) ในสาระที่มีเนื้อหาไม่ยาก โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก และจัดให้มีการทดสอบย่อยในแต่ละหมวดวิชาอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของหมวดวิชาพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ บางสาระการเรียนรู้มีเนื้อหาค่อนข้างยาก สถานศึกษาจะดำเนินการจัดหาวิทยากรสอนเสริมซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละหมวดวิชามาสอนเสริมทุกภาคเรียน

สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน (พบกลุ่ม) ซึ่งเรียกว่า ศูนย์การเรียนชุมชน (ศรช.) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักได้รับการสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน (พบกลุ่ม) จากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย

1) พิพิธภัณฑ์ชาวบางกอก (สถานที่พบกลุ่มของนักศึกษาระดับส่งเสริมการรู้หนังสือและประถมศึกษา)

2) วัดม่วงแค (สถานที่พบกลุ่มของระดับมัธยมศึกษาตอนต้น)

3) วัดมหาพฤฒาราม (สถานที่พบกลุ่มของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)

4) โรงเรียนวัดมหาพฤฒาราม (สถานที่พบกลุ่มของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)

5) สถานีตำรวจนครบาลบางรัก (สถานที่พบกลุ่มของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย)

บุคลากรผู้ที่มีหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาพื้นฐาน คือ ครูการศึกษาออกโรงเรียน ประกอบด้วย ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ครู ศรช.) และวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ

5.3 สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ได้ทำการสำรวจปัญหา โดยให้ผู้เรียนตอบแบบสำรวจความพึงพอใจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก สามารถสรุปประเด็นปัญหาดังนี้ 5.3.1) ด้านหลักสูตร 5.3.2) ด้านครูผู้สอน 5.3.3) ด้านผู้เรียน 5.3.4) ด้านการวัดและประเมินผล 5.3.5) ด้านสื่อการเรียนการสอน 5.3.6) ด้านแหล่งการเรียนรู้ 5.3.7) ด้านชุมชน 5.3.8) ด้านสถานที่พบกลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

5.3.1 ด้านหลักสูตร คือ เนื้อหาแต่ละหมวดวิชามากเกินไป, เนื้อหาในบางสาระไม่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้, เนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน, เนื้อหายากเกินไปเข้าใจยาก, เงื่อนไขการสอบผ่านในแต่ละหมวดวิชาไม่เหมาะสม, เกณฑ์การจบหลักสูตรยากเกินไป, จำนวนชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต 100 ชั่วโมงมีจำนวนมากเกินไป

5.3.2 ด้านครูผู้สอน คือ ครูผู้สอนวิชาพื้นฐาน (หมวดวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ) ทั้งที่ไม่ได้จบตรงสาขา, ครูไม่ใช้สื่อในการเรียนการสอน ครู 1 คน รับผิดชอบสอนมากกว่า 1 หมวดวิชา, เปลี่ยนครูผู้สอนบ่อย, ครูผู้สอนภาระงานอื่นเยอะ, ครูไม่มีความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดเนื้อหา, ครูมีเวลาสอนน้อยทำให้สอนไม่เนื้อหาไม่ครบทุกสาระ, ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอน, ครูไม่มีความรู้ในการผลิตสื่อการสอน, ครูไม่มีสวัสดิการค่าตอบแทนที่เพียงพอ, ครูไม่มีการทำวิจัยในชั้นเรียน, ครูไม่มีเวลาตรวจงาน/การบ้านผู้เรียน

5.3.3 ด้านผู้เรียน คือ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เดิมที่แตกต่างกัน, ผู้เรียนมีวัยแตกต่างกัน, ผู้เรียนเรียนไม่ทันตามเนื้อหาที่ครูสอน, ผู้เรียนไม่ส่งงาน/การบ้าน/รายงาน, ผู้เรียนไม่ตั้งใจเรียน ผู้เรียนเขียนและอ่านหนังสือไม่คล่อง, ผู้เรียนเขียนสะกดคำผิด, ผู้เรียนมาเรียนสายบ่อย, ผู้เรียนขาดเรียนบ่อย, ผู้เรียนเรียนไม่รู้เรื่องแล้วไม่อยากจะเข้าเรียน, ผู้เรียนมาสายแล้วไม่กล้าเข้าห้องเรียน, ผู้เรียนไม่เข้าใจการทำโครงการ, ผู้เรียนไม่อยากจะร่วมกิจกรรมกลุ่ม, ผู้เรียนขาดความ

รับผิดชอบ,ผู้เรียนไม่กล้าซักถามครูผู้สอนเมื่อมีข้อสงสัย,ผู้เรียนไม่ติดตามงานที่ครูมอบหมาย,ผู้เรียนสอบไม่ผ่านในหมวดวิชาพื้นฐาน,ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ,ผู้เรียนเดินทางมาเรียนลำบาก ติดตามยากเพราะเปลี่ยนเบอร์โทรศัพท์บ่อย

5.3.4 ด้านการวัดและประเมินผล คือ ข้อสอบปลายภาคยาก,ครูผู้สอนไม่ได้
ออกข้อสอบ,เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย

5.3.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ สื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ,
สื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัย,ครูผู้สอนขาดทักษะการใช้สื่อการเรียนการสอน,สื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลาย

5.3.6 ด้านแหล่งการเรียนรู้ คือ แหล่งการเรียนรู้มีน้อยแหล่งการเรียนรู้ไม่
ทันสมัย,แหล่งการเรียนรู้ไม่หลากหลาย,แหล่งการเรียนรู้เดินทางไปลำบาก

5.3.7 ด้านชุมชน คือ ชุมชนไม่รู้จักรัก กศน.,ประชาชนในชุมชนไม่ยอมรับ ครู
กศน.,ประชาชนในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม,ติดต่อประสานงานค่อนข้างยาก,
ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา

5.3.8 ด้านสถานที่พบกลุ่ม คือ สภาพแวดล้อมแออัด,บริเวณสถานที่พบ
กลุ่มสกปรก,เสียงดังรบกวนการสอน,อากาศไม่ถ่ายเท,คนเร่ร่อนใช้เป็นที่พักอาศัย ,สถานที่พบ
กลุ่มไม่เป็นเอกเทศ,เจ้าของสถานที่พบกลุ่มจัดกิจกรรมตรงกับวันพบกลุ่ม,สถานที่พบกลุ่มคับแคบ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จะเห็นได้จากอัตราการสอบผ่าน
ในหมวดวิชาพื้นฐาน ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์
หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ที่มีอัตราการสอบผ่านต่ำเมื่อเทียบกับจำนวนของ
ผู้ลงทะเบียนเรียนในแต่ละหมวดวิชาและนักศึกษาที่สอบผ่านในหมวดวิชาพื้นฐานแต่ละหมวดวิชา
มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทำให้ผู้เรียนที่สอบไม่ผ่านเกิดความท้อถอย เบื่อหน่ายในการเรียน
จึงไม่ลงทะเบียนเรียนต่อในภาคเรียนต่อไปและตัดสินใจออกกลางคันในอัตราสูง ดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

ตาราง 1 สรุปข้อมูลการออกกลางคัน ภาคเรียนที่ 1/2551

สรุปข้อมูลอัตราการออกกลางคัน ภาคเรียนที่ 1/2551

ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ที่	ระดับ	ลงทะเบียน ภาคเรียน1/2549	จบหลักสูตร (คน)	ร้อยละ	ยังไม่จบ หลักสูตร (คน)	ร้อยละ	ออกกลางคัน	ร้อยละ
1	ประถมศึกษา	14	4	28.57	2	14.28	8	57.15
2	มัธยมศึกษาตอนต้น	56	15	26.79	4	7.14	37	66.07
3	มัธยมศึกษาตอนปลาย	192	73	38.02	17	8.85	102	53.13
	รวม	262	92	31.13	23	10.09	147	58.79

ที่มา: งานทะเบียนศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก
ปีการศึกษา 2551

ตารางแสดงอัตราการออกกลางคันของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก รวมทั้ง 3 ระดับ ดังนี้ อัตราการจบหลักสูตรของนักศึกษา ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 รวมทั้ง 3 ระดับ จำนวนทั้งสิ้น 92 ราย จากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด 262 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.13 นักศึกษาที่ยังไม่จบหลักสูตรปัจจุบันยังศึกษาอยู่จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.09และนักศึกษาที่ออกกลางคัน จำนวน 147 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.79

จากตารางสรุปข้อมูลอัตราการออกกลางคันของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใช้ฐานข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนดังกล่าวจะจบหลักสูตร 2 ปี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จากตารางแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีนักศึกษาจบหลักสูตรในอัตราต่ำและมีอัตราการออกกลางคันในอัตราสูงเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนทั้ง 3 ระดับ

ตาราง 2 สรุปข้อมูลอัตราการออกกลางคัน ภาคเรียนที่ 2/2552

สรุปข้อมูลอัตราการออกกลางคัน ภาคเรียนที่ 2/2552

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ที่	ระดับ	ลงทะเบียน ภาคเรียน1/2551	จบหลักสูตร (คน)	ร้อยละ	ยังไม่จบ หลักสูตร (คน)	ร้อยละ	ออกกลางคัน	ร้อยละ
1	ประถมศึกษา	5	1	20.00	2	40.00	2	40.00
2	มัธยมศึกษาตอนต้น	34	6	17.65	7	20.59	21	61.76
3	มัธยมศึกษาตอนปลาย	88	23	2.61	1	1.13	64	72.73
	รวม	127	30	13.42	10	20.38	87	56.16

ที่มา: งานทะเบียนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก
ปีการศึกษา 2552

ตารางแสดงอัตราการออกกลางคันของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก รวมทั้ง 3 ระดับ ดังนี้ อัตราการจบหลักสูตรของนักศึกษา ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 รวมทั้ง 3 ระดับ จำนวนทั้งสิ้น 30 ราย จากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.42 นักศึกษาที่ยังไม่จบหลักสูตรปัจจุบันยังศึกษาอยู่จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.38และนักศึกษาที่ออกกลางคัน จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.16

จากตารางสรุปข้อมูลอัตราการออกกลางคันของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใช้ฐานข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนดังกล่าวจะจบหลักสูตร 2 ปี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จากตารางแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีนักศึกษาจบหลักสูตรในอัตราต่ำและมีอัตราการออกกลางคันในอัตราสูงเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนทั้ง 3 ระดับ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก สรุปผลการสอบผ่านหมวดวิชาพื้นฐาน ทั้ง 3 ระดับ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ไว้ดังนี้

ตาราง 3 ตารางสรุปผลการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาพื้นฐาน

สรุปผลการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาพื้นฐาน
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ระดับ	ภาษาไทย			ภาษาอังกฤษ			คณิตศาสตร์			วิทยาศาสตร์		
	ผู้เข้าสอบ	สอบผ่าน	ร้อยละ	ผู้เข้าสอบ	สอบผ่าน	ร้อยละ	ผู้เข้าสอบ	สอบผ่าน	ร้อยละ	ผู้เข้าสอบ	สอบผ่าน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	1	20.00	54	5	9.26	0	0	0	0	0	0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	1	100	178	12	6.74	0	0	0	6	0	0.00
รวม	6	2	40	233	17	5.37	0	0	0	6	0	0.00

ที่มา: งานทะเบียนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก
ปีการศึกษา 2552

ตารางแสดงผลสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาคณิตศาสตร์และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ สรุปได้ว่า ระดับประถมศึกษา หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้เข้าสอบ 4 ราย ไม่มีผู้สอบผ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมวดวิชาภาษาไทย มีผู้เข้าสอบ 5 ราย มีผู้สอบผ่าน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00 หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ มีผู้เข้าสอบ 54 ราย มีผู้สอบผ่าน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.26 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมวดวิชาภาษาไทย มีผู้เข้าสอบ 1 ราย มีผู้สอบผ่าน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้เข้าสอบ 178 ราย มีผู้สอบผ่าน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.86 และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีผู้เข้าสอบ 6 ราย ไม่มีผู้สอบผ่าน

สรุปผลการสอบปลายภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาพื้นฐาน รวมทั้ง 3 ระดับ ดังนี้ หมวดวิชาภาษาไทย มีผู้เข้าสอบ 6 ราย มีผู้สอบผ่าน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้เข้าสอบ 233 ราย มีผู้สอบผ่าน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.37 และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีผู้เข้าสอบ 6 ราย ไม่มีผู้สอบผ่าน

ตาราง 4 แสดงผลสอบการปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาพื้นฐาน 3 ระดับ

สรุปผลการสอบปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาพื้นฐาน
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ระดับ	ภาษาไทย			ภาษาอังกฤษ			คณิตศาสตร์			วิทยาศาสตร์		
	ผู้เข้าสอบ	สอบผ่าน	ร้อยละ	ผู้เข้าสอบ	สอบผ่าน	ร้อยละ	ผู้เข้าสอบ	สอบผ่าน	ร้อยละ	ผู้เข้าสอบ	สอบผ่าน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	0	0	0	4	0	0	3	2	66.67	0	0	0
มัธยมศึกษาตอนต้น	2	2	100	50	14	28.00	54	3	5.56	2	0	0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2	2	100	143	16	11.19	136	18	13.24	1	0	0
รวม	4	4	100	197	30	13.06	193	23	28.49	3	0	0

ที่มา: งานทะเบียนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก
ปีการศึกษา 2552

ตารางข้อมูลแสดงผลสอบปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาพื้นฐาน ประกอบด้วย หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาคณิตศาสตร์และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ สรุปได้ว่า ระดับประถมศึกษา หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้เข้าสอบ 4 ราย ไม่มีผู้สอบผ่าน หมวดวิชาคณิตศาสตร์ มีผู้เข้าสอบ 3 ราย มีผู้สอบผ่าน 2 ราย คิดร้อยละ 66.67 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมวดวิชาภาษาไทย มีผู้เข้าสอบ 2 ราย มีผู้สอบผ่าน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้เข้าสอบ 50 ราย มีผู้สอบผ่าน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.00 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ มีผู้เข้าสอบ 54 ราย มีผู้สอบผ่าน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.56 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีผู้เข้าสอบ 2 ราย ไม่มีผู้สอบผ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมวดวิชาภาษาไทย มีผู้เข้าสอบ 2 ราย มีผู้สอบผ่าน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้เข้าสอบ 143 ราย มีผู้สอบผ่าน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.19 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ มีผู้เข้าสอบ 136 ราย มีผู้สอบผ่าน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.24 และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีผู้เข้าสอบ 3 ราย ไม่มีผู้สอบผ่าน

สรุปผลการสอบปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาพื้นฐาน ทั้ง 3 ระดับ ดังนี้ หมวดวิชาภาษาไทย มีผู้เข้าสอบ 4 ราย มีผู้สอบผ่าน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้เข้าสอบ 197 ราย มีผู้สอบผ่าน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.06 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ มีผู้เข้าสอบ 193 ราย มีผู้สอบผ่าน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.49 และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีผู้เข้าสอบ 3 ราย ไม่มีผู้สอบผ่าน

สรุปได้ว่าผลสอบปลายภาคเรียนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในหมวดวิชาพื้นฐาน มีอัตราการสอบผ่านอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ลงทะเบียนเรียน แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหมวดวิชาพื้นฐาน 4 วิชา ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาคณิตศาสตร์ หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งผู้เรียนที่สอบผ่านเกณฑ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาพื้นฐานระดับประถมศึกษา

สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาพื้นฐานระดับประถมศึกษา

วิชา	ภาคเรียนที่ 1/2552									ภาคเรียนที่ 2/2552								
	จำนวนผู้ เข้าสอบ	ระดับผลการเรียน								จำนวนผู้ เข้าสอบ	ระดับผลการเรียน							
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4
ภาษาไทย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
คิดเป็นร้อยละ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ภาษาอังกฤษ	4	4	0	0	0	0	0	0	0	4	2	2	0	0	0	0	0	0
คิดเป็นร้อยละ	100	100	0	0	0	0	0	0	0	100	50	50	0	0	0	0	0	0
วิทยาศาสตร์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
คิดเป็นร้อยละ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
คณิตศาสตร์	3	1	0	0	1	1	0	0	0	3	1	0	0	0	1	0	0	0
คิดเป็นร้อยละ	100	33.33	0	0	33.33	33.33	0	0	0	100	33.33	0	0	33.33	33.33	0	0	0

ที่มา: งานทะเบียนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ปีการศึกษา 2552

ตาราง 6 สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

วิชา	ภาคเรียนที่ 1/2552									ภาคเรียนที่ 2/2552								
	จำนวนผู้ เข้าสอบ	ระดับผลการเรียน								จำนวนผู้ เข้าสอบ	ระดับผลการเรียน							
		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4		0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4
ภาษาไทย	5	4	0	1	0	0	0	1	0	2	0	0	0	1	0	0	1	0
คิดเป็นร้อยละ	100	80	0	20	0	0	0	20		100	0	0	0	50	0	0	50	0
ภาษาอังกฤษ	54	49	0	0	2	0	2	1	0	50	36	14	0	0	0	0	0	0
คิดเป็นร้อยละ	100	0	90.74	0	3.70	0	3.70	1.85	0	100	72	28	0	0	0	0	0	0
วิทยาศาสตร์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
คิดเป็นร้อยละ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
คณิตศาสตร์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	54	51	0	2	1	0	0	0	0
คิดเป็นร้อยละ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	94.44	0	3.7	1.85	0	0	0	0

ที่มา: งานทะเบียนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ปีการศึกษา 2552

ตาราง 7 สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิชา	ภาคเรียนที่ 1/2552									ภาคเรียนที่ 2/2552								
	จำนวนผู้	ระดับผลการเรียน								จำนวนผู้	ระดับผลการเรียน							
	เข้าสอบ	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4	เข้าสอบ	0	1	1.5	2	2.5	3	3.5	4
ภาษาไทย	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	1	1	0	0	0
คิดเป็นร้อยละ	100	0	0	0	100	0	0	0	0	100	0	0	0	50	50	0	0	0
ภาษาอังกฤษ	178	166	0	1	2	3	2	3	1	143	127	0	1	4	7	4	0	0
คิดเป็นร้อยละ	100	93.26	0	0.56	1.12	1.69	1.12	1.69	0.56	100	88.81	0	0.69	2.80	4.90	2.80	0	0
วิทยาศาสตร์	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
คิดเป็นร้อยละ	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
คณิตศาสตร์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	136	118	5	1	6	2	3	1	0
คิดเป็นร้อยละ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	86.76	3.68	0.74	4.41	1.47	2.21	0.74	0

ที่มา: งานทะเบียนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ปีการศึกษา 2552

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 หมวดวิชาภาษาไทย มีผู้เข้าสอบ จำนวน 2 ราย มีผลการเรียนระดับ 2 จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 มีผลการเรียนเป็น 2.5 จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ มีผู้เข้าสอบ จำนวน 143 ราย มีผลการเรียนระดับ 0 จำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.81 มีผลการเรียนระดับ 1.5 จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.69 มีผลการเรียนระดับ 2 จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.80 มีผลการเรียนระดับ 2.5 จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.90 มีผลการเรียนระดับ 3 จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.80 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ไม่มีผู้เข้าสอบ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ มีผู้เข้าสอบจำนวน 136 ราย มีผลการเรียนระดับ 0 จำนวน 118 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.76 มีผลการเรียนระดับ 1 จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.68 มีผลการเรียนระดับ 1.5 จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.74 มีผลการเรียนเป็น 2 จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.41 มีผลการเรียนเป็น 2.5 จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.47 มีผลการเรียนระดับ 3 จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.21 มีผลการเรียนเป็น 3.5 จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.74

จากสรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 พบว่า ผู้เรียนที่สอบผ่านในหมวดวิชาพื้นฐาน ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ ทั้ง 3 ระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับอยู่ในระดับต่ำในทุกหมวดวิชา

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Self Assessment Report (SAR) ปีงบประมาณ 2552 และสรุปรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบ่งตามมาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน/ผู้รับบริการ มีจุดที่ควรพัฒนา คือ 1) ควรพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น 2) จัดฝึกอบรมให้กับครูผู้สอน เพื่อพัฒนาทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เป็นรูปแบบมากขึ้น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสนใจใฝ่หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นและปรับปรุงเทคนิคและวิธีการสอนอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานด้านกระบวนการ มีจุดที่ควรพัฒนา คือ 1) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน 2) ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน 3) ควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน 4) ควรมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้เกิดการวิจัยตลอดจนนำผลการวิจัยไปพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

มาตรฐานด้านปัจจัย มีจุดที่ควรพัฒนา 1) สถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนา ความรู้ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ขั้นสูง 2) ควรจัดสถานที่พบกลุ่มนักศึกษา ให้ความเป็นเอกเทศ เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน 3) สถานศึกษาควรดูแล ติดตาม นักศึกษาที่ออกกลางคัน เพื่อให้มีความสอดคล้องระหว่างจำนวนผู้สมัครเรียนและจำนวนผู้ที่จบหลักสูตร (รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา. ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก. 2552: 48-50)

จากข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ปีงบประมาณ 2552 พบว่ามีปัญหาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ควรพัฒนา สรุปเป็นด้านได้ดังนี้ 1) ด้านผู้เรียน คือ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น จัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มากยิ่งขึ้น จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่น จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ผูกอบรมครูเกี่ยวกับเทคนิคการสอนอย่างต่อเนื่อง และการทำงานวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านกระบวนการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน ควรมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้เกิดการวิจัยตลอดจนนำผลการวิจัยไปพัฒนากิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน 3) ด้านปัจจัย คือ ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ขั้นสูง จัดหาสถานที่พบกลุ่มที่เป็นเอกเทศ และเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน จัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่ทันสมัย จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ และ ควรดูแล ติดตาม นักศึกษาที่ออกกลางคัน

6. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีปัญหาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเห็นได้จากการสอบผ่านในหมวดวิชาพื้นฐานที่มีอัตราต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ลงทะเบียนในแต่ละหมวดวิชาและผู้เรียนที่สอบผ่านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความท้อถอยเป็นผลให้ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนถัดไปและพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาซึ่งเป็นสาเหตุให้อัตราการออกกลางคันสูง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก 5 ด้าน ดังนี้ 7.1 ด้านหลักสูตร 7.2 ด้านครูผู้สอน 7.3 ด้านผู้เรียน 7.4 ด้านการบริหารจัดการ 7.5 ด้านชุมชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

สภาพปัญหาปัจจุบัน	การดำเนินงานของศูนย์	แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี/งานวิจัย	ผู้วิจัย/ผู้เขียนเอกสาร
1.ด้านหลักสูตร 1.1 เนื้อหาแต่ละหมวดวิชามากเกินไป	1. สอนแบบบูรณาการและเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 2. มอบหมายงานให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง	ด้านหลักสูตร 1. ปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยกำหนดให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายกำหนดเนื้อหารายวิชาและวิธีการศึกษาให้มีความเหมาะสมในการศึกษาด้วยตนเอง 2. จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต/อาชีพในท้องถิ่น 3. จัดหลักสูตรให้เน้นวิชาการมากขึ้นโดยการเพิ่มเนื้อหาสาระทาง วิชาการ และจำนวนชั่วโมงสอน 4. เน้นการจัดหลักสูตรให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต(เน้นการอยู่ร่วมกันในสังคม)	สมอง โลหิตพิเศษและ พิศมัย จารุจิตติพันธ์
1.2 เนื้อหาวิชาพื้นฐานยากเกินไป	วิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับนักศึกษาก่อนการสอนสาระที่ยากจัดวิทยากรที่เชี่ยวชาญสอนเสริมให้	ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ลดเนื้อหาสาระต่างๆ ให้น้อยลงตามความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน	ณรงค์ โตแหลม

สภาพปัญหาปัจจุบัน	การดำเนินงานของศูนย์	แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี/งานวิจัย	ผู้วิจัย/ผู้เขียนเอกสาร
1.3 เนื้อหาในบางสาระไม่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้	ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับอาชีพของนักศึกษาในบางหมวดวิชา	1. ให้มีความเป็นสากลเนื้อหาสาระมีความสมดุลระหว่างศาสตร์-ศิลป์ ความรู้ สากล-ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี 2. มีลักษณะกว้าง ยืดหยุ่น หลากหลายเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิถีชีวิต 3. มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้โลกปัจจุบันและอนาคต 4. เนื้อหาเชื่อมโยง ต่อเนื่องกันทุกระดับ 5. สถานศึกษาชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร 6. เพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม 7. มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดความสามารถการเรียนรู้ของผู้เรียน 8. จัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การปฏิบัติจริง 9. วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง	ออรุณ จันทวนิช
1.4 เนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา	เพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้	ควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียน	จันทร์ชลิ มาพุทธ
1.5 เงื่อนไขการสอบผ่านในแต่ละวิชา ไม่เหมาะสม	สร้างความเข้าใจเงื่อนไขของหลักสูตรต่อผู้เรียน	ควรจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนได้นำไปประยุกต์ใช้และมีความยืดหยุ่น จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนและชุมชน	ภาวนา โนนทองศ
1.7 จำนวนชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต 100 หน่วย มีจำนวนมากเกินไป	1. จัดกิจกรรมทุกวัน 2. กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	-	-

สภาพปัญหาปัจจุบัน	การดำเนินงานของ ศูนย์	แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี/งานวิจัย	ผู้วิจัย/ผู้เขียนเอกสาร
2.1 ครูผู้สอนวิชาพื้นฐาน (หมวดวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ , วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ) ทั้งที่ไม่ได้จบตรง สาขา	-	-	-
2. ด้านครูผู้สอน 2.1 ครูผู้สอนวิชาพื้นฐาน (หมวดวิชา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ , วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ) ทั้งที่ไม่ได้จบ ตรงสาขา	1. ให้ครูที่มีความถนัดใน วิชานั้นๆมากที่สุดสอน 2. จัดครูสอนเสริมในสาระ ที่ยาก 3. ส่งครูเข้าอบรม	ด้านครูผู้สอน การพัฒนาครูด้านวิชาการและเทคนิคการสอนทั้งโดยหน่วยงาน โดยตัวครูเองและกำหนดคุณสมบัติของครูที่รับสมัคร	-
2.2 ครูไม่ใช้สื่อในการเรียน การสอน	ครูเน้นการสอนโดยการ วิธีการบรรยายหน้าชั้น เรียน	ด้านวิธีการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ/เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางในการเรียน พร้อมกับการผลิตสื่อการเรียนการสอน	สนอง โลหิตวิเศษและ พิศมัย จารุจิตติพันธ์
2.3 ครูมีอายุใกล้เคียงกับนักศึกษา	แนะนำให้ครูวางตัวให้ เหมาะสม	1. มีคุณธรรม มีสำนึก และจิตวิญญาณของความเป็นครู 2. เป็นนักจิตวิทยาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก	อำรุง จันทวานิช
2.4 ครู 1 คน รับผิดชอบสอน มากกว่า 1 หมวดวิชา	สำรวจความถนัดของ ครูผู้สอนและมอบหมายให้ รับผิดชอบผู้เรียน	1. พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	ผจงกาญจน์ ภูวิภาดาวรรณ
2.5 ครูผู้สอนมีภาระงานอื่นเยอะ	1. รับผิดชอบงานสอน มากกว่า 1 หมวดวิชา 2. งานอื่น ๆ ตามที่ได้ มอบหมาย	ให้ความสำคัญทั้งการเตรียมกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	ณัฐพล สินสุข

สภาพปัญหาปัจจุบัน	การดำเนินงานของศูนย์	แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี/ งานวิจัย	ผู้วิจัย/ผู้เขียน เอกสาร
2.6 ครูมีเวลาสอนจำกัดไม่สามารถสอนได้ครบทุก สาระ	1. ใช้วิธีการให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองในบางสาระที่เนื้อหาไม่ ยาก 2. มอบหมายงานให้เป็นงานกลุ่ม	ควรมีการจัดทำแผนการสอนที่ดีในประเด็นที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา สาระวิชาต่างๆ แล้วกำหนด เป็นแผน	ณัฐพล สินสุข
2.7 ครูไม่มีความรู้ในการผลิตสื่อการสอน		สนับสนุนให้ครู อาจารย์ ผลิตสื่อ โดยให้การสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์	สุพรรณี พิมพ์ สุวรรณ
2.8 ครูไม่มีสวัสดิการ ค่าตอบแทนที่เพียงพอ	ให้เบิกค่ารถไปสอนและจัดกิจกรรมในบางครั้ง	1.จัดสถานที่ทำงานให้มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย 2.จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนครูดีเด่นโดยการให้รางวัล 3.จัดหาทุนสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาเพิ่มเติมใน ระดับสูงขึ้นทั้งในและต่างประเทศในเวลาที่เหมาะสม	สนอง โลหิตพิเศษ และพิศมัย จารุ จิตติพันธ์
2.9 ครูไม่มีเวลาตรวจงาน/การบ้าน ของนักศึกษา	ใช้เวลาหลังเลิกงานตรวจงาน การบ้าน นักศึกษา	จัดให้ครูและเจ้าหน้าที่ได้มีเวลาพักผ่อนสลับกัน	สนอง โลหิตพิเศษ และพิศมัย จารุจิต ติพันธ์
2.10 ครูไม่มีการทำวิจัยในชั้นเรียน	ส่งครูเข้าอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียน	-	-
2.11 เปลี่ยนครูผู้สอนบ่อย	ให้ครูใหม่สอนต่อจากครูที่ลาออกไปทำ	ควรมีการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยให้รางวัล ในโอกาสอันควร และการให้ความเป็นธรรม	ณรงค์ โตแหยม
2.12 ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอน	ใช้สื่อที่สถานศึกษามีอยู่	อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตเตรียมอุปกรณ์ต่างๆเพื่อให้ กิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ	ณัฐพล สินสุข
2.13 ครูไม่มีเวลาตรวจงาน/การบ้าน	ใช้เวลาหลังเลิกงานตรวจงาน การบ้าน นักศึกษา การสอน	จัดให้ครูและเจ้าหน้าที่ได้มีเวลาพักผ่อนสลับกัน ให้ครูเป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงแหล่ง ความรู้ใหม่	สนอง โลหิตพิเศษ และพิศมัยจารุจิต ติพันธ์ อำรุง จันทวานิช

สภาพปัญหา ปัจจุบัน	การดำเนินงานของศูนย์	แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี/งานวิจัย	ผู้วิจัย/ผู้เขียนเอกสาร
3. ด้านผู้เรียน 3.1 ผู้เรียนมี พื้นฐานความรู้เดิม ที่แตกต่างกัน	1. วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล 2. จัดทำข้อมูล / ประวัติของผู้เรียน 3. สอนปรับพื้นฐานความรู้	ด้านผู้เรียน ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจและ ความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	ณรงค์ โตแหยม
3.2 ผู้เรียนมี วัยแตกต่างกัน	แบ่งกลุ่มจัดกิจกรรมโดยคณะผู้เรียนและให้ ผู้มีอายุมากกว่าเป็นผู้นำ	1.ควรเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน 2.แนะนำวิธีการศึกษาค้นคว้าความรู้ให้แก่ผู้เรียน	สุพรรณิ พิมพ์สุวรรณ
	ครูปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรม เช่น ตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบ	กระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิด สร้างสรรค์	ณรงค์ โตแหยม
3.3 ผู้เรียนไม่ตั้งใจ เรียน	-	-	-
3.4 ผู้เรียนไม่ส่ง งาน/การบ้าน รายงาน	1. ติดตามทวงถามงานอย่างต่อเนื่อง 2. ตัดคะแนน	-	-
3.6 ผู้เรียนมา เรียนสายบ่อย	1. มีเงื่อนไขในการเข้าเรียนห้ามสายเกิน 15 นาที 2. ตัดคะแนน	-	-
3.7 ผู้เรียนเรียน ไม่รู้เรื่องแล้วไม่ อยาก เข้าเรียน	1. ทดสอบย่อยทุกครั้ง 2. สอบเป็นรายบุคคล	ปรับวิธีการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยอาศัยสื่อการเรียน	สนอง โลหิตวิเศษ และพิศมัย จารุจิตติพันธ์
3.8 ผู้เรียน มา สายแล้วไม่กล้าเข้า ห้องเรียน	1. ให้เพื่อนในกลุ่มช่วยตาม 2. ตักเตือน และชี้แจงให้เปลี่ยนพฤติกรรม 3. ตัดคะแนน		

สภาพปัญหาปัจจุบัน	การดำเนินงานของศูนย์	แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี/ งานวิจัย	ผู้วิจัย/ผู้เขียน เอกสาร
3.9 ผู้เรียนไม่อยาก เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	ใช้คะแนนเข้ามากระตุ้นผู้เรียน	ให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองทั้งนี้โดยจัด กิจกรรมให้เหมาะสม	สนอง โลหิตวิเศษ และ พิศมัย จารุจิตติพันธ์
3.10 ผู้เรียนขาดความ รับผิดชอบ	1. สอบถามติดตามงานอย่างต่อเนื่อง 2. ใช้คะแนนเข้ามากระตุ้นผู้เรียน		
3.11 ผู้เรียนไม่กล้าซักถามครูผู้สอนเมื่อมีข้อสงสัย	กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกโดยใช้ คำถามปลายเปิด		
3.12 ผู้เรียนไม่ติดตามงานที่ครู มอบหมาย	1. ทวงถามงานทุกชั้นที่มอบหมายให้ทำ 2. ตัดคะแนน	-	-
3.13 ผู้เรียนมีปัญหาในการเดินทางมาเรียน	จัดสถานที่พบบกลุ่มตามความสะดวกของ ผู้เรียน	-	-
3.15 ผู้เรียนมีที่อยู่ไม่ เป็นหลักแหล่ง	1. ส่งจดหมายไปตามที่อยู่ตามใบสมัคร 2. ติดตามทางโทรศัพท์ที่ระบุไว้ในใบ สมัคร 3. ติดตามสอบถามจากเพื่อนในกลุ่ม	-	-

สภาพปัญหาปัจจุบัน	การดำเนินงานของศูนย์	แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี/งานวิจัย	ผู้วิจัย/ผู้เขียนเอกสาร
4 ด้านการบริหารจัดการ 4.1 แหล่งการเรียนรู้ 4.1.1 แหล่งการเรียนรู้มีน้อย	ครูมีพยายามค้นหาแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้อีกต่อการศึกษาค้นคว้า	ด้านแหล่งการเรียนรู้ 1. พัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆที่ไม่ใช่ห้องสมุดประชาชน/ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 2. การพัฒนาระบบสารสนเทศ	สนอง โลหิตพิเศษและ พิศมัย จารุจิตติพันธ์
4.1.2 แหล่งการเรียนรู้ไม่ทันสมัย	จัดให้นักศึกษาศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกพื้นที่		
4.1.3 แหล่งการเรียนรู้ไม่หลากหลาย	ประสานงานกับแหล่งการเรียนรู้เพื่อนำนักศึกษาเข้าศึกษา	จัดป้ายนิเทศให้ความรู้แหล่งสำหรับค้นคว้า วิธีการค้นคว้าจากห้องสมุดและจากอินเทอร์เน็ต	สุพรรณณี พิมพิสุวรรณ
4.1.4 แหล่งการเรียนรู้เดินทางลำบาก	แนะนำการเดินทางให้กับผู้เรียน		

สภาพปัญหาปัจจุบัน	การดำเนินงานของศูนย์	แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี/งานวิจัย	ผู้วิจัย/ผู้เขียน เอกสาร
4.2.สถานที่พบกลุ่ม 4.2.1 เป็นชุมชนเมืองยากในการขอใช้ สถานที่จัดกิจกรรม	ขอใช้สถานที่หน่วยงานของรัฐและองค์กรต่างๆ	ด้านสถานที่พบกลุ่ม ผู้บริหารควรทบทวนแนวทางการดำเนินงานให้เป็นระบบชัดเจน สามารถปฏิบัติได้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือ จากผู้บริหาร หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารเขต พื้นที่เขตการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในระบบ โรงเรียนอื่นๆทั้ง ภาครัฐและเอกชน ส่วนราชการอื่น ตลอดจนผู้บริหารสถานประกอบการ ภาคเอกชนและผู้นำชุมชน	สอนง โลหิตวิเศษ และพิศมัย จารุจิตติพันธ์
4.2.2 สถานที่ไม่เป็นเอกเทศ	สถานศึกษาขอใช้สถานที่ของหน่วยงานราชการ วัด พิพิธภัณฑน์ เป็นต้น		
4.2.3 เจ้าของสถานที่จัดกิจกรรมตรงกับวัน พบกลุ่ม	1. ย้ายนักศึกษาไปเรียนร่วมกับกลุ่มอื่นๆเท่าที่ สามารถทำได้ 2. ประกาศหยุดการเรียนการสอนในสัปดาห์ นั้น	-	-
4.2.4 สถานที่เรียนคับแคบ	1. จัดโต๊ะเก้าอี้ที่นั่งเรียนให้เป็นระเบียบ 2. นั่งเรียนเป็นกลุ่ม	-	-

สภาพปัญหาปัจจุบัน	การดำเนินงานของศูนย์	แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี/งานวิจัย	ผู้วิจัย/ผู้เขียนเอกสาร
4.2.5 สภาพแวดล้อมแออัดเสียงดังรบกวนการสอน	1. จัดกิจกรรมเท่าที่สามารถดำเนินการได้ 2. ใช้เครื่องขยายเสียงช่วยในการสอน	ด้านสภาพแวดล้อม จัดสิ่งแวดล้อมให้อื้อต่อการเรียนรู้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง	ภาวนา โนนทวงศ์
4.2.6 บริเวณสถานที่พบกลุ่มสกปรกอากาศไม่ถ่ายเท	จัดเวรให้นักศึกษาทำความสะอาดทุกครั้ง ที่พบกลุ่ม	จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอาคาร สถานที่ให้ร่มรื่นและ อื้อต่อการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน	อำรุง จันทวานิช
4.3.7 คนเร่ร่อนใช้เป็นที่พักอาศัย2	1. ให้นักศึกษาปลูกต้นไม้รอบๆที่พบกลุ่ม 2. ตักเตือน 3. จัดกิจกรรมบริเวณนั้นบ่อยๆ		
5.ด้านชุมชน 5.1 ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา	1. ติดต่อประสานงานผ่านผู้นำและกรรมการชุมชน 2. ติดต่อประสานงานผ่านหน่วยงานภาครัฐ ประชาสัมพันธ์งาน กศน.อย่างต่อเนื่อง	1. ให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน 2. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกับสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์ 3. สร้างความศรัทธาของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน	ไพฑูรย์ บัวแดง

สภาพปัญหาปัจจุบัน	การดำเนินงานของศูนย์	แนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี/งานวิจัย	ผู้วิจัย/ผู้เขียนเอกสาร
5.2 ชุมชนไม่รู้จัก กศน.	1. ประชาสัมพันธ์งานกศน.อย่างต่อเนื่อง 2. ร่วมประชุมกรรมการชุมชนของสำนักงานเขต	ด้านชุมชน ใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ การให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน นักการเมืองท้องถิ่น และชุมชนได้มีส่วนร่วมใน ลักษณะของการเป็นกรรมการ คณะทำงาน	สนอง โลหิตพิเศษและ พิศมัย จารุจิตติพันธ์
5.3 ประชาชนในชุมชนไม่ยอมรับครู กศน.	จัดให้ครู กศน. ลงพื้นที่ที่ตนเองรับผิดชอบ		
5.4 ประชาชนในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ ในการจัดกิจกรรม	1. จัดและร่วมกิจกรรมในชุมชนอย่างต่อเนื่อง 2. จัดกิจกรรมตามความต้องการของแต่ละ ชุมชน	1. เชิญให้ชุมชนเข้ามามีส่วนให้รู้จุดอ่อน สนับสนุน รวมทั้งโรงเรียน ได้ทราบถึงความจำเป็นที่ชุมชนต้องการจากโรงเรียนและโรงเรียนจัด ให้(โรงเรียนช่วยชุมชน) 2. จัดให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน 3. จัดบริการแนะแนวและกิจกรรมนักเรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร	อำรุง จันทวานิช

สรุปจากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักได้ดังนี้

1.ด้านหลักสูตร ปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยกำหนดให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายกำหนดเนื้อหาสาระวิชาและวิธีการ ศึกษาให้มีความเหมาะสมในการศึกษาด้วยตนเอง .จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต/อาชีพในท้องถิ่น จัดหลักสูตรให้เน้นวิชาการมากขึ้นโดยการเพิ่มเนื้อหาสาระทางวิชาการและจำนวนชั่วโมงสอน เน้นการจัดหลักสูตรให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต (เน้นการอยู่ร่วมกันในสังคม) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ลดเนื้อหาสาระต่างๆให้น้อยลงตามความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียน ควรจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนได้นำไปประยุกต์ใช้และมีความยืดหยุ่น จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนและชุมชน ให้มีความเป็นสากล เนื้อหาสาระมีความสมดุลระหว่างศาสตร์-ศิลป์ ความรู้สากล-ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี มีลักษณะกว้าง ยืดหยุ่น หลากหลายเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิถีชีวิต มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้โลกปัจจุบันและอนาคต เนื้อหาเชื่อมโยง ต่อเนื่องกันทุกระดับ สถานศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร เพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดความสามารถการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การปฏิบัติจริง วัตถุประสงค์วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ควรมีการประเมินพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

2.ด้านครูผู้สอน การพัฒนาครูด้านวิชาการและเทคนิคการสอนทั้งโดยหน่วยงาน โดยตัวครูเองและกำหนดคุณสมบัติของครูที่รับสมัคร ด้านวิธีการสอนโดยวิธีการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ/เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน พร้อมกับการผลิตสื่อการเรียนการสอน ให้มีการเลือกและพัฒนาเครื่องมือ ให้ครูมีความรู้ความสามารถและเทคนิค วิธีในการปฏิบัติวิชาชีพที่ที่ยืดหยุ่น เป็นศูนย์กลาง มีคุณธรรม มีสำนึก และจิตวิญญาณของความเป็นครู เป็นนักจิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็ก พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ให้มีความสำคัญ ทั้งการเตรียมกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนศึกษาว่าหาความรู้ด้วยตนเอง ควรมีการจัดทำแผนการสอนที่ดีในประเด็นที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหาสาระวิชาต่างๆ แล้ว กำหนดเป็นแผน สนับสนุนให้ครู อาจารย์ ผลิตสื่อ โดยให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต เตรียมอุปกรณ์ต่างๆเพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ โดยให้ครูและเจ้าหน้าที่ได้มีเวลาพักผ่อนสลับกัน นำปราชญ์ท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน ให้ครูเป็นนักเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงแหล่งความรู้ใหม่ จัดสถานที่ทำงานให้มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนครูดีเด่นโดยการให้รางวัล จัดหาทุนสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาเพิ่มเติมในระดับสูงขึ้นทั้งใน และต่างประเทศในเวลาที่เหมาะสม

3.ด้านผู้เรียน ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความพร้อม ของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล แนะนำวิธีการศึกษาค้นคว้าความรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ปรับวิธีการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยอาศัยสื่อการเรียน ให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองทั้งนี้โดยจัดเวลา ในภารกิจกรมให้เหมาะสม

4.ด้านการบริหารจัดการ

4.1 ด้านแหล่งการเรียนรู้ พัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆที่ไม่ใช่ห้องสมุดประชาชน หรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การพัฒนาระบบสารสนเทศ จัดป้ายนิเทศให้ความรู้แหล่งสำหรับค้นคว้าวิธีการค้นคว้าจาก ห้องสมุดและจากอินเทอร์เน็ต

4.2 ด้านสถานที่พบกลุ่ม ผู้บริหารควรทบทวนแนวทางการดำเนินงานให้เป็นระบบชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ทั้งนี้โดยอาศัยความร่วมมือ จากผู้บริหาร หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารเขตพื้นที่เขตการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในระบบ โรงเรียนอื่นๆทั้งภาครัฐและเอกชน ส่วนราชการอื่น ตลอดจนผู้บริหารสถานประกอบการ ภาคเอกชนและผู้นำชุมชน จัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอาคาร สถานที่ให้ร่มรื่นและเอื้อต่อการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของนักเรียน

5.ด้านชุมชน ใช้ชุมชนเป็นฐาน คือ การให้องค์กรการบริหารส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชนนักการเมืองท้องถิ่น และชุมชนได้มีส่วนร่วมในลักษณะของการเป็นกรรมการ คณะทำงาน เชิญให้ชุมชนเข้ามามีส่วนให้รัฐอุดหนุน สนับสนุน รวมทั้งโรงเรียนได้ทราบถึงความจำเป็นที่ชุมชนต้องการจากโรงเรียนและโรงเรียนจัดให้(โรงเรียนช่วยชุมชน) จัดให้โรงเรียนเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน จัดบริการแนะแนวและกิจกรรมนักเรียนหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกับสถานศึกษาในการประชาสัมพันธ์ .สร้างความศรัทธาของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน

จากการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าตามแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับทฤษฎี หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปดังนี้

1.ด้านหลักสูตร การกำหนดเนื้อหารายวิชาและวิธีการให้มีความเหมาะสมในการศึกษาด้วยตนเอง จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต/อาชีพในท้องถิ่นเน้นวิชาการมากขึ้นโดยการเพิ่มเนื้อหาสาระทางวิชาการและจำนวนชั่วโมงสอน ควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นระบบและต่อเนื่อง โดยศึกษาสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้และมีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับความต้องการ

ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนและชุมชน หลากหลายเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิถีชีวิต มีเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้โลกปัจจุบันและอนาคต เนื้อหาเชื่อมโยง ต่อเนื่องกันทุกระดับ สถานศึกษาชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร จัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การปฏิบัติจริง วัตถุประสงค์วัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ควรมีการประเมินพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

2.ด้านครูผู้สอน ให้ความสำคัญทั้งการเตรียมกิจกรรมต่างๆ เตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน โดยให้มีการจัดทำแผนการสอนที่ดีมีการวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหาสาระวิชาต่างๆ แล้วกำหนดเป็นแผนให้มีการผลิตและนำเสนอการเรียนการสอนไปใช้ สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาด้านวิชาการและเทคนิคการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนควรมีการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยให้รางวัลในโอกาสอันควร การให้เป็นธรรม การให้ครูและเจ้าหน้าที่ได้มีเวลาพักผ่อนสลับกัน จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนครูดีเด่นโดยการให้รางวัล จัดหาทุนสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาเพิ่มเติมในระดับสูงขึ้นทั้งใน และต่างประเทศในเวลาที่เหมาะสม

3. ด้านผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ความพร้อม ของผู้เรียนโดยจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองทั้งนี้โดยจัดเวลา ในกิจกรรมให้เหมาะสม

4.ด้านการบริหารจัดการ

4.1 ด้านแหล่งการเรียนรู้ การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้แหล่งสำหรับค้นคว้า วิธีการค้นคว้าจัดระบบสารสนเทศ และพัฒนาแหล่งเรียนรู้อื่นๆที่ไม่ใช่ห้องสมุดประชาชน/ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

4.2 ด้านสถานที่พบกลุ่ม ดำเนินงานให้เป็นระบบชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน อาศัยความร่วมมือ ผู้บริหารเขตพื้นที่เขตการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในระบบ โรงเรียนอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนผู้บริหารสถานประกอบการภาคเอกชนและผู้นำชุมชน จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอาคาร สถานที่ให้ร่มรื่นและเอื้อต่อการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน

5.ด้านชุมชน สร้างความศรัทธาของชุมชนที่มีต่อโรงเรียนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน ในลักษณะการเป็นกรรมการ คณะทำงาน เช่น การให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหน่วยงานเอกชน นักการเมืองท้องถิ่น และเชิญให้ชุมชนเข้ามามีส่วนให้รัฐอุดหนุน สนับสนุน รวมทั้งโรงเรียนได้ทราบถึงความจำเป็นที่ชุมชนต้องการจากโรงเรียนและโรงเรียนจัดให้(โรงเรียนช่วยชุมชน)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

คติ ปรีชา (2550: 91-99) ศึกษา สภาพการบริหาร สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่า กิจกรรมซึ่งสมควรได้รับการพัฒนา คือ การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นพณัฐ แท่นทอง (2548: บทคัดย่อ) ศึกษา การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา 6 พบว่า ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา 6 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้สูงสุด คือ ด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง การทำโครงการและการพบกลุ่มตามลำดับ ส่วนปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

ไพจิตร เศษโล (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านโนนแท่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ ก่อนการพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการสอนแบบบูรณาการ และการนำแผนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หลังจากที่ได้ดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ การปรึกษาหารือ และการนิเทศภายใน ซึ่งดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 2 วงรอบ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนการสอนครูมีความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์หลักสูตร ครูสามารถบูรณาการ เนื้อหาในสาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้สัมพันธ์กันได้ 2) ครูสามารถเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 3) ครูสามารถนำแผนการสอนไปใช้ในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม 4) ครูมีความกระตือรือร้นในการเตรียมสื่อและอุปกรณ์การสอน และ 5) ครูมีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองมากขึ้น

พงศ์เพชร วงศ์น้ำคำ (2547: บทคัดย่อ) ศึกษา การพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านโนนสนั่นหนองแคว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ก่อนการดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านโนนสนั่นหนองแคว สังกัดคัสส่วนใหญ่ยึดการสอนแบบเดิม คือ เน้นการบรรยาย เพื่อบอกความรู้แก่ผู้เรียนเป็นหลัก ไม่ให้โอกาสผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แล้วนำมาสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ความถนัด และความ

แตกต่างระหว่างบุคคล จัดเนื้อหาการเรียนไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและตัวผู้เรียน ครูไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้อย่างบูรณาการ และไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดเนื้อหาย่อย การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินปรับปรุง และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการทุกขั้นตอนจนเกิดทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความกล้าแสดงความคิดเห็น และมีความสุขกับการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น

กนิษฐา ทากระเบา (2546: บทคัดย่อ) ทำการศึกษาโรงเรียนปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดวังยาง อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านความเข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวัดวังยางต่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ มีการพัฒนาในทุกระดับ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนในแนวทางเดียวกันเป็นอย่างดี จากการร่วม อบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนวัดวังยางมีความเข้าใจในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้จนสามารถดำเนินงานบริหารจัดการได้อย่างมีคุณภาพ ด้านการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การบริหารจัดการเพื่อสนับสนุน ปัญหาอุปสรรค การแก้ไข และการดำเนินงานการบริหารจัดการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน วัดวังยาง พบว่า โรงเรียนได้วางแผนการบริหารจัดการโดยใช้วิธีการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA มีการวางแผนโดยการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินงานตามแผนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินงาน มีการตรวจสอบ ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ เป็นการดำเนินงานที่เข้าสู่ระบบคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยบรรยากาศของความเป็นกัลยาณมิตรทำให้การดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข ได้อย่างดียิ่ง

สรุปได้ว่าการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญองค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ได้แก่ ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่ควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุมิติประสงค์ อีกทั้งการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพด้วย และกิจกรรมนั้นสมควรได้รับการพัฒนา คือ การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เพอวิส (แก้วใจ นิราษ. 2542: 39; อ้างอิงจาก Perves. 1980: 163 – 175) ศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด พบว่า การที่ครูมีเอกสารประกอบการสอนอยู่แล้ว ทำให้ครูไม่ชวนช่วยกันคิดว่าความรู้เพิ่มเติม ในบางครั้งผู้เรียนจะยึดมั่นเฉพาะเอกสารสอนของมหาวิทยาลัยทำให้ไม่รู้จักกว้าง ส่วนสื่อการเรียนใช้สื่อประสมประเภททางเดียว ผู้เรียนไม่มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็น ได้ตอบได้ เป็นเหตุให้ผู้เรียนขาดทักษะในการแสดงออกทุกด้าน

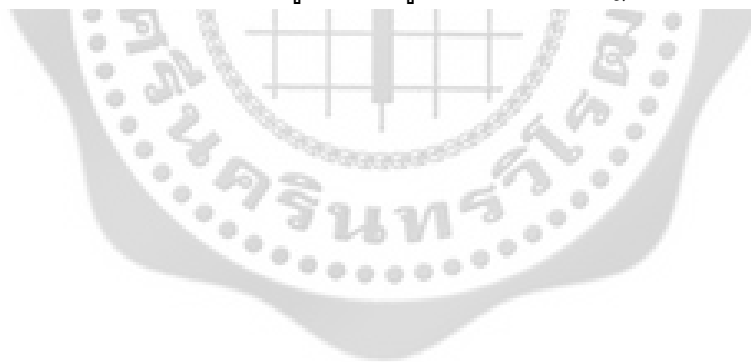
พาริช (Parish. 1992: 449-A) ศึกษา เกี่ยวกับโปรแกรมและวิธีการดำเนินการของโรงเรียนรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงประสบความสำเร็จได้เสนอแนะว่า นักเรียนเริ่มรับรู้ชั้นเรียนว่าเป็นสถานที่ในความต้องการของตนเองที่ต้องการความรัก ความเป็นเจ้าของ อำนาจ ความสนุกสนาน และเสรีภาพ เมื่อชั้นเรียนเป็นที่รับรู้ว่าเป็นความต้องการที่จะทำให้สภาพแวดล้อมเกิดความพึงพอใจ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและมีผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงลดลง และมักจะมีส่วนร่วมมากขึ้น ความรักความเป็นเจ้าของ อำนาจ ความสนุกสนานและเสรีภาพ ก็ได้รับในหลายด้าน จากหลายแหล่งหนึ่งในจำนวนนั้น คือ ครูในชั้นเรียนนั่นเอง เป็นความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ตามรายงานของ พาริช (1991) ระหว่างการรับรู้ของนักเรียนที่เกี่ยวกับการดูแลของครูกับนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับความพึงพอใจตามความต้องการของชั้นเรียน และยังพบด้วยว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีรายงานว่า นักเรียนที่เชื่อว่า การเอาใจใส่ของครูที่มีต่อพวกตนในระดับโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นั้น เกี่ยวข้องกันกับสวัสดิการที่มักจะทำงานที่ได้รับมอบหมายจากชั้นเรียนที่ยุงยากเหล่านั้นจนประสบความสำเร็จได้ เมื่อได้รับการขอร้องให้ทำ มากกว่านักเรียนที่มีรายงานว่า พวกเขาเชื่อว่า ครูของพวกเขาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ไม่เอาใจใส่ดูแลและไม่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการของพวกตน กล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ความตั้งใจที่จะเข้ามีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือดูเหมือนจะมีความสัมพันธ์กับพื้นฐานความรักและความเป็นเจ้าของ (ศรัทธา ความเชื่อในการดูแลของครูซึ่งสร้างขึ้นโดยปฏิสัมพันธ์มาก่อน)

โอลด์ฟาเธอร์ (Oldfather. 1993: 456) ศึกษา แรงเร้าที่จะเรียนรู้ซึ่งมีอย่างต่อเนื่องมีผลต่อการเรียนรู้ในระดับมาก เนื่องจากสภาพแวดล้อมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวิจัยพบว่า นักเรียนจะมีแรงจูงใจภายในสูง หากได้รับการตอบสนอง (ได้ยิน) สนองตอบด้วยการกระทำ งานวิจัยพบว่าการส่งเสริมแรงจูงใจจะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและยังพบว่าการแทรกแซงแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการจัดให้นักเรียนมีทางเลือกและควบคุมตนเอง มีประโยชน์ต่อนักเรียนด้วยรวมถึงโอกาสวางแผนและกำกับดูการเรียนการเรียนมากขึ้น และผลที่ได้มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้และมีความไวในการรับรู้ทางสังคม นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในผลการเรียนทางการศึกษาที่กว้างขึ้น

ฮอว์ลโลเวย์ (Holloway. 2002: Online) ได้ศึกษากิจกรรมนอกหลักสูตรและการสร้างแรงจูงใจของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่ทำให้กิจกรรมนอกหลักสูตรดึงดูดความสนใจของนักเรียนมาจากการมีส่วนร่วมของนักเรียนประถมศึกษาหลังจากการเรียนการสอน พบว่ากิจกรรมนอกหลักสูตรสามารถสร้างรายได้ให้แก่นักเรียนและพร้อมทั้งได้ประสบการณ์การเรียนรู้ การทำกิจกรรมนอกหลักสูตรทำให้นักเรียนเป็นบุคคลที่เป็นที่รู้จักและจะก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตรทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ เสริมสร้างทักษะการมีส่วนร่วมในสังคม ผลที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร พบว่าเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมชอบที่อยู่โรงเรียนมากกว่าเด็กที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม

จากงานวิจัยจะเห็นได้ว่ากิจกรรมที่จัดภายนอกสถานศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนโดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน กิจกรรมที่จัดภายนอกสถานศึกษาสามารถดึงดูดความสนใจผู้เรียนให้มาเข้าเรียนมากกว่านักเรียน ทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ สามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้เรียน เกิดทักษะการมีส่วนร่วมในสังคม

สรุปได้ว่าการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นการแทรกแซงแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นการจัดให้นักเรียนมีทางเลือกและควบคุมตนเอง มีประโยชน์ต่อนักเรียนด้วยรวมถึงโอกาสวางแผนและกำกับดูการเรียนการเรียนมากขึ้น และผลที่ได้มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้และมีความไวในการรับรู้ทางสังคม การเอาใจใส่ของครูที่มีต่อผู้เรียนนั้น ผู้เรียนมีความตั้งใจที่จะเข้ามีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือดูเหมือนจะมีความสัมพันธ์กับพื้นฐานความรักและความศรัทธาในการดูแลของครูซึ่งสร้างขึ้นโดยปฏิสัมพันธ์มาก่อน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2553 จำนวน 359 คน โดยแบ่งเป็นออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และครูศูนย์การศึกษานอกระบบลาการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำนวน 6 คน ผู้บริหาร 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 6 คนและประธานชุมชน จำนวน 16 คน รวม 388 คน

ตาราง 8 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ที่	รายชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	จำนวน (นักศึกษา)	กลุ่มตัวอย่าง	
			รายชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	จำนวน (นักศึกษา)
1	ตลาดสดเพชรพลอย	15	1.ตลาดสดเพชรพลอย	15
2	แฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	58	2.แฟลตครอบครัวสถานีตำรวจนครบาลบางรัก	58
3	วัดม่วงแค	81	3.วัดม่วงแค	81
4	ซอยวัดมหาพฤฒาราม	101	4.ซอยวัดมหาพฤฒาราม 1	101
5	ซอยวัดมหาพฤฒาราม 1	104	5.ซอยวัดมหาพฤฒาราม 2	104
	รวม	359	รวม	359

จากประชากรทั้งหมด จำนวน 359 คน ผู้วิจัยใช้ประชากรที่เป็นนักศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 359 คน

ตาราง 9 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ประชามชชน
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ที่	รายชื่อกลุ่มประชากร	จำนวน (คน)	กลุ่มตัวอย่าง	
			รายชื่อกลุ่มประชากร	จำนวน (คน)
1.	ผู้บริหาร	1	1.ผู้บริหาร	1
2.	ครูผู้สอน	6	2.ครูผู้สอน	6
3.	คณะกรรมการสถานศึกษา	6	3.กรรมการสถานศึกษา	6
4.	ประชามชชน	16	ประชามชชนในพื้นที่เขตบางรัก	16
	รวม	29	รวม	29

จากประชากรทั้งหมด จำนวน 29 คน ผู้วิจัยจึงใช้ประชากร ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ประชามชชน เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 29 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

2.1.1 แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การศึกษาเดิม สถานที่พบกุ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคเรียน สถานภาพการทำงาน รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และภูมิลำเนาเดิม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก แบบสอบถามมีโครงสร้างลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน 5 คะแนน	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาในระดับมากที่สุด
ให้คะแนน 4 คะแนน	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาในระดับมาก
ให้คะแนน 3 คะแนน	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาในระดับปานกลาง
ให้คะแนน 2 คะแนน	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาในระดับน้อย
ให้คะแนน 1 คะแนน	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรการจัดการศึกษาเทียบเท่า ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.1.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและประชาชนชุมชน ต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาเพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและความมุ่งหมายของการวิจัยอย่างครบถ้วน

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นข้อคำถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2.2.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

2.2.2.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

2.2.2.3 ข้อคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

2.2.2.4 สร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและประชาชนชุมชนในพื้นที่เขตบางรัก

2.2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น เสนอประธานกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและรูปแบบของข้อคำถาม แล้วนำไปไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.2.4 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของสำนวนภาษา โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อความมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง ข้อความไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

จากนั้นบันทึกผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ในแต่ละข้อแล้วนำไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หรือค่าดัชนีความสอดคล้องแล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ (รายละเอียดในภาคผนวก ก) การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2.2.5 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องทั้งในเรื่องภาษาและเนื้อหาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอประธานและกรรมการพิจารณา

2.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตสาทร ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บข้อมูลจริงแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .895 (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วจัดเป็นเสร็จสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูล (รายละเอียดแบบสอบถามในภาคผนวก จ)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลนักศึกษา

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กับนักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงวิธีตอบแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 23-30 มกราคม 2554

3.3 เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้ว นำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์ผลและอภิปรายต่อไป

3.4 ดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และประชาชนชุมชนด้วยตนเองโดยการซักถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างตามประเด็นที่กำหนด เพื่อไม่ให้คำสัมภาษณ์ต้องตกหล่นไป จึงมีการเตรียมการบันทึกเทปเสียงระหว่างสัมภาษณ์ เพื่อนำมาถอดเป็นข้อความลงในกระดาษ เพื่อใช้ในขั้นวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ใช้เวลาสัมภาษณ์ คนละ 30-40 นาที

3.5 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละกลุ่ม โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล สรุปแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละด้าน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการคำนวณหาค่าสถิติต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ สถานที่พบกลุ่ม เกรดเฉลี่ย สถานภาพการทำงาน รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และภูมิสำเนาเดิม

4.2 ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของนักศึกษาศุนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยใช้วิธีวิเคราะห์การคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เป็นรายข้อและรายด้าน

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 ข้อมูลตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศุนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักในการจัดการศึกษาเทียบเท่า จากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายด้านจำแนกตามตัวแปรอิสระ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าคะแนนที่ (t-test for Independent Sample) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีหนึ่งตัวประกอบ (One-way Analysis of Variance) หรือเอฟเทส (F-test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม หากพบความแตกต่างใช้การทดสอบ รายคู่ของตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4.4 ข้อมูลตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า ของศุนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ นำเสนอเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนความถี่มากไปหาข้อที่มีคะแนนความถี่น้อย

4.5 ข้อมูลตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้ดำเนินการ ดังนี้

4.5.1 ถอดเทปคำสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนเขียนลงในกระดาษแต่ละด้าน โดยจำแนกความคิดเห็นออกจากกัน

4.5.2 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์ที่ละกลุ่ม

4.5.3 จำแนกผลสัมฤทธิ์ออกเป็นแต่ละด้าน ตามความคิดเห็นของผู้ให้สัมฤทธิ์แต่ละกลุ่ม เนื้อหาเดียวกันรวมไว้ด้วยกัน ส่วนเนื้อหาที่ต่างออกไป แยกไว้ต่างหาก

4.5.4 นำผลสัมฤทธิ์จากผู้ให้สัมฤทธิ์แต่ละกลุ่มมาสรุปผลรวมออกเป็นรายด้าน

4.6 ข้อมูลตอนที่ 6 สรุปข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และประชาชนชุมชน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถามโดยการพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence :IOC)

5.2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ทดสอบค่าคะแนนที (t-test)

5.3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 113) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
MS	แทน	ค่าแปรปรวน (Mean of Squares) ระหว่างกลุ่ม
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t - Distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F- Distribution
P	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 6 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ สถานที่พบกลุ่ม เกรดเฉลี่ย สถานภาพการทำงาน รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และภูมิลำเนาเดิม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ของผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและประชาชนชุมชน

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ของนักศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและประชาชนชุมชน

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ สถานที่พบลูก์ม เกรดเฉลี่ย สภาพภาพการทำงาน รายได้ต่อเดือน สภาพภาพสมรส และภูมิลำเนาเดิม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 10 ดังต่อไปนี้

ตาราง 10 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	123	34.26
หญิง	236	65.74
รวม	359	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	91	25.35
20 – 30 ปี	174	48.47
31 - 40 ปี	58	16.16
41 ปีขึ้นไป	36	10.03
รวม	359	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	15	4.18
มัธยมศึกษาตอนต้น	72	20.06
มัธยมศึกษาตอนปลาย	272	75.77
รวม	359	100.00
4. ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ		
การศึกษาในระบบโรงเรียน	212	59.09
การศึกษานอกระบบโรงเรียน	130	36.21
อื่นๆ (ไม่มีวุฒิการศึกษา)	17	4.74
รวม	359	100.00

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. สถานที่พบบกลุ่ม		
ตลาดสดเพชรพลอย	15	4.18
สน.แฟลตครอบครัวบางรัก	58	16.15
วัดม่วงแค	81	22.56
วัดมหาพฤฒาราม	101	28.13
วัดมหาพฤฒาราม 1	104	28.98
รวม	359	100.00
6. เกรดเฉลี่ย		
น้อยกว่า 2.00	190	52.92
2.01-2.50	133	37.05
2.51-3.00	36	10.03
3.01 – ขึ้นไป	0	0.00
รวม	359	100.00
7. สถานภาพการทำงาน		
มีงานทำ	327	91.09
ไม่มีงานทำ	32	8.91
รวม	359	100.00
8. รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	265	73.82
10,001-15,000 บาท	65	18.11
15,001-20,000 บาท	15	4.18
20,0001 บาท ขึ้นไป	14	3.90
รวม	359	100.00
9. สถานภาพสมรส		
สมรส	87	24.23
โสด	269	73.26
หย่าร้าง	9	2.51
รวม	359	100.00
10. ภูมิลำเนาเดิม		
คนในพื้นที่	60	16.71
คนนอกพื้นที่	299	83.29
รวม	359	100.00

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 359 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.74 (236 คน) เป็นเพศ ชาย คิดเป็นร้อยละ 34.26 (123 คน) ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.47 (174 คน) รองลงมา อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.35 (91 คน) ส่วนใหญ่อยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 75.77 (272 คน) รองลงมา อยู่ระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 20.06 (72 คน) ส่วนใหญ่จบการศึกษาจากในระบบโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.05 (212 คน) รองลงมา จบการศึกษามาจากนอกระบบโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.21 (130 คน) ส่วนใหญ่มีสถานที่พบลูก ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม 1 คิดเป็นร้อยละ 28.97 (104 คน) รองลงมา คือ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม คิดเป็นร้อยละ (67คน) ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย น้อยกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 52.92 (190 คน) รองลงมา 2.00-2.50 คิดเป็นร้อยละ 37.05 (133 คน) ส่วนใหญ่มีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 91.09 (327 คน) และไม่มีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 8.91 (32 คน) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 73.82 (265 คน) รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.11(65 คน) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส โสด คิดเป็นร้อยละ 73.26 (263 คน) รองลงมา สมรส คิดเป็นร้อยละ 24.23 (87 คน) ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิม เป็นคนนอกพื้นที่ เขตบางรัก คิดเป็นร้อยละ 89.29 (299 คน) ที่เหลือเป็นคนในพื้นที่เขตบางรัก คิดเป็นร้อยละ 16.71 (60 คน)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาข้อมูลแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า ของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้
1. ด้านหลักสูตร	359	3.31	.81	ปานกลาง
2. ด้านครูผู้สอน	359	3.27	.87	ปานกลาง
3. ด้านผู้เรียน	359	3.34	.82	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	359	3.36	.85	ปานกลาง
5. ด้านชุมชน	359	3.14	.97	ปานกลาง
รวม	359	3.28	.77	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่า มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.36$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X}=3.34$) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=3.27$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=3.31$) และด้านชุมชน ($\bar{X}=3.14$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในด้านหลักสูตร

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้
1.	ด้านหลักสูตร	359	3.31	.81	ปานกลาง
	1.1 แนวคิด	359	3.38	.90	ปานกลาง
	1.1.1 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนา งานที่ทำอยู่ได้	359	3.40	1.09	ปานกลาง
	1.1.2 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนา ชีวิตตนเองให้ดีขึ้นได้	359	3.41	1.04	ปานกลาง
	1.1.3 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ใน การวางแผนการดำเนินชีวิตได้	359	3.33	1.05	ปานกลาง
	1.1.4 เนื้อหาความรู้ในแต่ละวิชาตรงกับ ความต้องการของนักศึกษา	359	3.27	1.04	ปานกลาง
	1.2 หลักการ	359	3.35	.87	ปานกลาง
	1.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษา สามารถคิดอย่างมีเหตุผล	359	3.47	1.04	ปานกลาง
	1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยง กับการดำเนินชีวิตของนักศึกษา	359	3.33	.96	ปานกลาง
	1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษา ลงมือปฏิบัติจริง	359	3.30	1.04	ปานกลาง
	1.2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษา สามารถรับผิดชอบตนเองได้	359	3.31	1.05	ปานกลาง
	1.3 จุดมุ่งหมาย	359	3.37	.91	ปานกลาง
	1.3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษา ได้พัฒนาความรู้ในด้านวิชาการ	359	3.48	1.05	ปานกลาง
	1.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษามี แนวทางในการทำงาน	359	3.44	1.03	ปานกลาง
	1.3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรก คุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละวิชา	359	3.21	1.13	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
	1.4 โครงสร้างหลักสูตร	359	3.20	1.09	ปานกลาง
	1.4.1 มีการอธิบายการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) อย่างชัดเจน	359	3.21	1.15	ปานกลาง
	1.4.2 มีการอธิบายข้อมูลการจบการศึกษาอย่างชัดเจน	359	3.19	1.16	ปานกลาง
	1.5 เนื้อหาหลักสูตร	359	3.24	.77	ปานกลาง
	1.5.1 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวัน	359	3.37	1.13	ปานกลาง
	1.5.2 การนำเนื้อหาหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	359	3.41	1.00	ปานกลาง
	1.5.3 การนำเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	359	3.47	1.04	ปานกลาง
	1.5.4 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน	359	3.34	1.09	ปานกลาง
	1.5.5 เนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ตรงกับความต้องการของนักศึกษา	359	3.36	1.08	ปานกลาง
	1.5.6 เนื้อหาหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ตรงกับความต้องการของนักศึกษา	359	3.45	1.00	ปานกลาง
	1.5.7 เนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ตรงกับความต้องการของนักศึกษา	359	3.43	1.07	ปานกลาง
	1.5.8 เนื้อหาหมวดวิชาภาษาไทยตรงกับความต้องการของนักศึกษา	359	3.25	1.07	ปานกลาง
	1.5.9 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐาน การศึกษาต่อของนักศึกษา	359	3.46	1.08	ปานกลาง
	1.5.10 การนำเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นพื้นฐาน การศึกษาต่อของนักศึกษา	359	3.48	1.00	ปานกลาง
	1.5.11 การนำเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์เป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	359	3.47	1.04	ปานกลาง
	1.5.12 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาไทยเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	359	3.21	1.01	ปานกลาง
	1.5.13 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชนไปใช้ในชีวิตประจำวัน	359	3.18	1.14	ปานกลาง
	1.5.14 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาอาชีพไปใช้ในชีวิตประจำวัน	359	3.11	1.14	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
	1.5.15 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	359	3.14	1.09	ปานกลาง
	1.5.16 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	359	3.11	1.06	ปานกลาง
	1.5.17 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา	359	3.08	1.08	ปานกลาง
	1.5.18 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา	359	3.02	1.10	ปานกลาง
	1.5.19 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา	359	3.08	1.05	ปานกลาง
	1.5.20 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา	359	3.13	1.05	ปานกลาง
	1.5.21 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาสังคมชุมชน ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	359	3.01	1.09	ปานกลาง
	1.5.22 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	359	3.03	1.16	ปานกลาง
	1.5.23 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	359	3.00	1.10	ปานกลาง
	1.5.24 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	359	3.06	1.05	ปานกลาง
รวม		359	3.31	.81	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง เรียงตามลำดับเรื่องจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1.1 แนวคิด ($\bar{X}=3.38$) 1.3 จุดมุ่งหมาย ($\bar{X}=3.37$) 1.2 หลักการ ($\bar{X}=3.35$) 1.5 เนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X}=3.24$) 1.4 โครงสร้างหลักสูตร ($\bar{X}=3.20$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย แนวคิด ข้อ 1.1.2 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาชีวิตตนเองให้ดีขึ้นได้ ($\bar{X}=3.41$) ข้อ 1.1.1 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนางานที่ทำอยู่ได้ ($\bar{X}=3.40$) ข้อ 1.1.3 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินชีวิตได้ ($\bar{X}=3.33$) และ ข้อ 1.1.4 เนื้อหาความรู้ในแต่ละวิชาตรงกับความต้องการของนักศึกษา

($\bar{X}$ =3.27) จุดมุ่งหมาย ข้อ 1.3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้ในด้านวิชาการ ($\bar{X}$ =3.48) ข้อ 1.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษามีแนวทางในการทำงาน ($\bar{X}$ =3.44) และข้อ 1.3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละวิชา ($\bar{X}$ =3.21) หลักการ ข้อ 1.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถคิดอย่างมีเหตุผล ($\bar{X}$ =3.47) ข้อ 1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ($\bar{X}$ =3.33) ข้อ 1.2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถรับผิดชอบตนเองได้ ($\bar{X}$ =3.31) และข้อ 1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{X}$ =3.30) เนื้อหาหลักสูตร สำหรับ 5 อันดับแรก ดังนี้ ข้อ 1.5.10 การนำเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา ($\bar{X}$ =3.48) ข้อ 1.5.11 การนำเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ เป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา ($\bar{X}$ =3.47) ข้อ 1.5.3 การนำเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}$ =3.47) ข้อ 1.5.9 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา ($\bar{X}$ =3.46) ข้อ 1.5.6 เนื้อหาหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ($\bar{X}$ =3.45)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2.	ด้านครูผู้สอน	359	3.27	.87	ปานกลาง
	2.1 การเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	359	3.24	.99	ปานกลาง
	2.1.1 ส่วนใหญ่ครูซักถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเป็นรายบุคคล	359	3.19	1.10	ปานกลาง
	2.1.2 ครูแนะนำการศึกษาให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	359	3.26	1.15	ปานกลาง
	2.1.3 ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมคิดและวิเคราะห์เนื้อหาหมวดวิชาที่เรียน	359	3.26	1.16	ปานกลาง
	2.1.4 ครูให้นักศึกษาร่วมทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	359	3.27	1.14	ปานกลาง
	2.1.5 ส่วนใหญ่ครูมีการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกหมวดวิชาเป็นอย่างดี	359	3.24	1.08	ปานกลาง
	2.2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	359	3.18	.99	ปานกลาง
	2.2.1 ครูชี้แจงวิธีการเรียนทุกหมวดวิชาอย่างละเอียด	359	3.14	1.21	ปานกลาง
	2.2.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา	359	3.20	1.12	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้
	2.2.3 ครูสามารถควบคุมห้องเรียน ขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้	359	3.19	1.06	ปานกลาง
	2.2.4 ครูแนะนำแหล่งเรียนรู้ในแต่ละ หมวดวิชา	359	3.23	1.06	ปานกลาง
	2.2.5 ครูมีวิธีการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่น่าสนใจ	359	3.15	1.12	ปานกลาง
	2.3 การใช้สื่อ	359	3.41	.91	ปานกลาง
	2.3.1 ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	359	3.49	1.04	ปานกลาง
	2.3.2 ครูใช้สื่อที่ตรงกับเนื้อหาหมวดวิชา ที่เรียน	359	3.41	1.00	ปานกลาง
	2.3.3 ครูใช้สื่อที่ทันสมัยสอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบัน	359	3.43	1.04	ปานกลาง
	2.3.4 ครูใช้สื่อที่เข้าใจง่าย	359	3.31	1.02	ปานกลาง
	2.4 จิตวิทยาการเรียนการสอน	359	3.28	.98	ปานกลาง
	2.4. ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล	359	3.27	1.09	ปานกลาง
	2.4.2 ครูให้คำปรึกษาในการวางแผนการ เรียนอย่างชัดเจน	359	3.28	1.13	ปานกลาง
	2.4.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่าง ผู้ใหญ่และวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม	359	3.29	1.07	ปานกลาง
	2.5 การวัดผลและประเมินผล	359	3.21	.90	ปานกลาง
	2.5.1 ครูทดสอบก่อนเรียนทุกครั้งในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้	359	3.35	1.05	ปานกลาง
	2.5.2 ครูทดสอบหลังเรียนทุกครั้งในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้	359	3.24	1.07	ปานกลาง
	2.5.3 ครูใช้แบบทดสอบที่หลากหลาย	359	3.24	1.02	ปานกลาง
	2.5.4 ครูใช้วิธีการทดสอบที่หลากหลาย	359	3.18	1.02	ปานกลาง
	2.5.5 ครูชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนอย่าง ชัดเจน	359	3.14	1.09	ปานกลาง
	2.5.6 ครูให้คะแนนในแต่ละรายวิชาอย่าง เป็นธรรม	359	3.13	1.09	ปานกลาง
	2.5.7 ครูทดสอบเก็บคะแนนระหว่างภาค เรียน	359	3.21	1.10	ปานกลาง
	รวม	359	3.27	.87	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 2.3 การใช้สื่อ ($\bar{X}=3.41$) 2.4 จิตวิทยาการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.28$) 2.1 การเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.24$) 2.5 การวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}=3.21$) และ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.18$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย การใช้สื่อ ข้อ 2.3.1 ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.49$) ข้อ 2.3.3 ครูใช้สื่อที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X}=3.43$) ข้อ 2.3.2 ครูใช้สื่อที่ตรงกับเนื้อหาหมวดวิชาที่เรียน ($\bar{X}=3.41$) และข้อ 2.3.4 ครูใช้สื่อที่เข้าใจง่าย ($\bar{X}=3.31$) จิตวิทยาการเรียนการสอน ข้อ 2.4.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.29$) ข้อ 2.4.2 ครูให้คำปรึกษาในการวางแผนการเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.28$) และข้อ 2.4. ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=3.27$) การเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 2.1.4 ครูให้นักศึกษาร่วมทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.27$) ข้อ 2.1.3 ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมคิดและวิเคราะห์เนื้อหาหมวดวิชาที่เรียน ($\bar{X}=3.26$) ข้อ 2.1.2 ครูแนะนำการศึกษาให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.26$) ข้อ 2.1.5 ส่วนใหญ่ครูมีการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกหมวดวิชามาเป็นอย่างดี ($\bar{X}=3.24$) และข้อ 2.1.1 ส่วนใหญ่ครูซักถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=3.19$) การวัดผลและประเมินผล ข้อ 2.5.1 ครูทดสอบก่อนเรียนทุกครั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.35$) ข้อ 2.5.2 ครูทดสอบหลังเรียนทุกครั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.24$) ข้อ 2.5.3 ครูใช้แบบทดสอบที่หลากหลาย ($\bar{X}=3.24$) ข้อ 2.5.7 ครูทดสอบเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียน ($\bar{X}=3.21$) ข้อ 2.5.4 ครูใช้วิธีการทดสอบที่หลากหลาย ($\bar{X}=3.18$) ข้อ 2.5.5 ครูชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน ($\bar{X}=3.14$) และข้อ 2.5.6 ครูให้คะแนนในแต่ละรายวิชาอย่างเป็นธรรม ($\bar{X}=3.13$) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 2.2.4 ครูแนะนำแหล่งเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชา ($\bar{X}=3.23$) ข้อ 2.2.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ($\bar{X}=3.20$) ข้อ 2.2.3 ครูสามารถควบคุมห้องเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.19$) ข้อ 2.2.5 ครูมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ($\bar{X}=3.15$) และข้อ 2.2.1 ครูชี้แจงวิธีการเรียนทุกหมวดวิชาอย่างละเอียด ($\bar{X}=3.14$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในด้านผู้เรียน

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3.	ด้านผู้เรียน	359	3.34	.82	ปานกลาง
	3.1 การวางแผนการเรียนรู้	359	3.31	.88	ปานกลาง
	3.1.1 นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	359	3.39	1.04	ปานกลาง
	3.1.2 นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน	359	3.32	1.08	ปานกลาง
	3.1.3 นักศึกษาวางแผนการทำงานที่ครูมอบหมายอย่างเป็นขั้นตอน	359	3.29	1.02	ปานกลาง
	3.1.4 นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายทันตามกำหนดเวลา	359	3.30	1.00	ปานกลาง
	3.1.5 นักศึกษาขอรับคำแนะนำการแก้ปัญหาการเรียน	359	3.24	1.05	ปานกลาง
	3.2 ความพร้อมในการเรียนรู้	359	3.35	.88	ปานกลาง
	3.2.1 นักศึกษาแบ่งเวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสม	359	3.39	1.00	ปานกลาง
	3.2.2 นักศึกษาสามารถแบ่งเวลาทบทวนบทเรียน	359	3.36	1.00	ปานกลาง
	3.2.3 นักศึกษามาพบกลุ่มตรงเวลาที่ครูกำหนด	359	3.37	1.00	ปานกลาง
	3.2.4 การเตรียมตัวของนักศึกษาก่อนเข้าเรียน	359	3.30	1.01	ปานกลาง
	3.2.5 นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์การเรียนมาครบทุกครั้ง	359	3.33	1.08	ปานกลาง

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้
	3.3 การตั้งใจเรียน	359	3.37	.89	ปานกลาง
	3.3.1 นักศึกษาให้ความสำคัญของการเรียน	359	3.42	1.12	ปานกลาง
	3.3.2 นักศึกษากล้าซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย	359	3.36	1.11	ปานกลาง
	3.3.3 นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	359	3.29	1.08	ปานกลาง
	3.3.4 นักศึกษาสามารถสรุปความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในแต่ละวิชา	359	3.35	1.00	ปานกลาง
	3.3.5 นักศึกษาส่งงานที่ครูมอบหมายได้ตามกำหนด	359	3.42	1.04	ปานกลาง
	3.3.6 นักศึกษาอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนมาเรียนทุกครั้ง	359	3.40	1.07	ปานกลาง
	รวม	359	3.34	.82	ปานกลาง

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อ 3.3 การตั้งใจเรียน ($\bar{X}=3.37$) ข้อ 3.2 ความพร้อมในการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.35$) และข้อ 3.1 การวางแผนการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.31$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ข้อ 3.3.1 นักศึกษาให้ความสำคัญของการเรียน ($\bar{X}=3.42$) ข้อ 3.3.5 นักศึกษาส่งงานที่ครูมอบหมายได้ตามกำหนด ($\bar{X}=3.42$) ข้อ 3.3.6 นักศึกษาอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนมาเรียนทุกครั้ง ($\bar{X}=3.40$) ข้อ 3.3.2 นักศึกษากล้าซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย ($\bar{X}=3.36$) ข้อ 3.3.3 นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.29$) ความพร้อมในการเรียนรู้ ข้อ 3.2.1 นักศึกษาแบ่งเวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.39$) ข้อ 3.2.3 นักศึกษามาพบกลุ่มตรงเวลาที่ครูกำหนด ($\bar{X}=3.37$) ข้อ 3.2.2 นักศึกษาสามารถแบ่งเวลาทบทวนบทเรียน ($\bar{X}=3.36$) ข้อ 3.2.5 นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์การเรียนมาครบทุกครั้ง ($\bar{X}=3.33$) และข้อ 3.2.4 การเตรียมตัวของนักศึกษาก่อนเข้าเรียน ($\bar{X}=3.30$) การวางแผนการเรียนรู้ ข้อ 3.1.1 นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X}=3.39$) ข้อ 3.1.2 นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน ($\bar{X}=3.32$) 3.1.4 นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายทันตามกำหนดเวลา ($\bar{X}=3.30$) ข้อ 3.1.3 นักศึกษาวางแผนการทำงานที่ครูมอบหมายอย่างเป็นขั้นตอน ($\bar{X}=3.29$) และ ข้อ 3.1.5 นักศึกษาขอรับคำแนะนำการแก้ปัญหาการเรียน ($\bar{X}=3.24$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในด้านการบริหารจัดการ

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4.	การบริหารจัดการ	359	3.36	.85	ปานกลาง
	4.1 บุคลากรและวิทยากรสอนเสริม	359	3.37	.98	ปานกลาง
	4.1.1 การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาวิทยาศาสตร์	359	3.44	1.12	ปานกลาง
	4.1.2 การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาคณิตศาสตร์	359	3.44	1.15	ปานกลาง
	4.1.3 การจัดหาครูสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษ	359	3.43	1.12	ปานกลาง
	4.1.4 การจัดครูเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาในห้องเรียน	359	3.31	1.07	ปานกลาง
	4.1.5 การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียนรู้	359	3.22	1.10	ปานกลาง
	4.2 ทรัพยากรทางการศึกษา	359	3.38	.89	ปานกลาง
	4.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีเพียงพอกับ จำนวนนักศึกษา เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง กระดาน เป็นต้น	359	3.42	1.07	ปานกลาง
	4.2.2 สื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	359	3.43	1.08	ปานกลาง
	4.2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อพัฒนาความรู้ของนักศึกษา	359	3.28	1.08	ปานกลาง
	4.2.4 มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	359	3.40	1.07	ปานกลาง
	4.3 สถานที่พบกลุ่ม	359	3.32	.96	ปานกลาง
	4.3.1 สถานที่พบกลุ่มสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง	359	3.35	1.13	ปานกลาง
	4.3.2 สถานที่พบกลุ่มสะอาด อากาศถ่ายเทสะดวก	359	3.35	1.08	ปานกลาง
	4.3.3 สถานที่พบกลุ่มมีที่นั่งที่ชัดเจน แนนอน	359	3.27	1.18	ปานกลาง
	4.3.4 ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	359	3.32	1.06	ปานกลาง
	4.3.5 แสงสว่างเหมาะสมกับขนาดห้องเรียน	359	3.29	1.08	ปานกลาง

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
	4.4 ห้องสมุด	359	3.36	.91	ปานกลาง
	4.4.1 ห้องสมุดมีการบริการที่ทันสมัย	359	3.39	1.14	ปานกลาง
	4.4.2 ห้องสมุดมีการให้บริการที่รวดเร็ว	359	3.43	1.06	ปานกลาง
	4.4.3 หนังสือ ตำรา วารสารในห้องสมุดมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าใช้บริการ	359	3.31	1.02	ปานกลาง
	4.4.4 ห้องสมุดมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย	359	3.35	1.11	ปานกลาง
	4.4.5 กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องสมุดกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้	359	3.32	1.04	ปานกลาง
	รวม	359	3.36	.85	ปานกลาง

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 4.2 ทรัพยากรทางการศึกษา ($\bar{X}=3.38$) 4.1 วิทยาการสอนเสริม ($\bar{X}=3.37$) 4.3 สถานที่พบกลุ่ม ($\bar{X}=3.32$) และ 4.4 ห้องสมุด ($\bar{X}=3.29$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ทรัพยากรทางการศึกษา ข้อ 4.2.2 สื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ($\bar{X}=3.43$) ข้อ 4.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีเพียงพอกับ จำนวนนักศึกษา เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง กระดาน เป็นต้น ($\bar{X}=3.42$) ข้อ 4.2.4 มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.40$) และ ข้อ 4.2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อพัฒนาความรู้ของนักศึกษา ($\bar{X}=3.28$) บุคลากร ข้อ 4.1.2 การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ($\bar{X}=3.44$) ข้อ 4.1.1 การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ($\bar{X}=3.40$) 4.1.3 การจัดหาครูสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{X}=3.43$) 4.1.4 การจัดครูเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาในห้องเรียน ($\bar{X}=3.31$) และ 4.1.5 การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.22$) สถานที่พบกลุ่ม 4.3.1 สถานที่พบกลุ่มสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง ($\bar{X}=3.35$) ข้อ 4.3.2 สถานที่พบกลุ่มสะอาด อากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{X}=3.35$) ข้อ 4.3.4 ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ($\bar{X}=3.32$) ข้อ 4.3.5 แสงสว่างเหมาะสมกับขนาดห้องเรียน ($\bar{X}=3.29$) และ 4.3.3 สถานที่พบกลุ่มมีที่ตั้งที่ชัดเจนแน่นอน ($\bar{X}=3.24$) ห้องสมุด ข้อ 4.4.2 ห้องสมุดมีการให้บริการที่รวดเร็ว ($\bar{X}=3.43$) ข้อ 4.4.1 ห้องสมุดมีการบริการที่ทันสมัย ($\bar{X}=3.39$) ข้อ 4.4.4 ห้องสมุดมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ($\bar{X}=3.35$) ข้อ 4.4.5 กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องสมุดกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.32$) และข้อ 4.4.3 หนังสือ ตำรา วารสารในห้องสมุดมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าใช้บริการ ($\bar{X}=3.31$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ในด้านชุมชน

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5.	ด้านชุมชน	359	3.14	.97	ปานกลาง
	5.1 แหล่งเรียนรู้	359	3.19	.98	ปานกลาง
	5.1.1 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจัดกิจกรรม	359	3.21	1.07	ปานกลาง
	5.1.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	359	3.17	1.08	ปานกลาง
	5.1.3 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสอดคล้องกับหมวดวิชาที่เรียน	359	3.18	1.08	ปานกลาง
	5.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	359	3.10	1.06	ปานกลาง
	5.2.1 การใช้ภูมิปัญญาในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	359	3.11	1.11	ปานกลาง
	5.2.2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	359	3.10	1.12	ปานกลาง
	รวม	359	3.14	.97	ปานกลาง

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมด้านชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}=3.19$) และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=3.10$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ แหล่งเรียนรู้ ข้อ 5.1.1 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจัดกิจกรรม ($\bar{X}=3.21$) ข้อ 5.1.3 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสอดคล้องกับหมวดวิชาที่เรียน ($\bar{X}=3.18$) และข้อ 5.1.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ($\bar{X}=3.17$) ภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อ 5.2.1 การใช้ภูมิปัญญาในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.11$) และข้อ 5.2.2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.10$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้านชุมชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ สถานที่พบกลุ่ม เกณฑ์เฉลี่ย สถานภาพการทำงาน รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และภูมิลำเนาเดิม โดยทดสอบความ

แตกต่างระหว่างเฉลี่ยของกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติทดสอบค่า (t-test) และทดสอบระหว่างเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่าง รายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก จำแนกตามเพศ เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวม และรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ต่างกัน โดยใช้ t-test ดังแสดงในตาราง 17-18

ตาราง 17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	เพศ					
	ชาย (n=106)			หญิง (n=187)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
1. ด้านหลักสูตร	3.20	.81	ปานกลาง	3.36	.80	ปานกลาง
2. ด้านครูผู้สอน	3.16	.85	ปานกลาง	3.32	.87	ปานกลาง
3. ด้านผู้เรียน	3.29	.81	ปานกลาง	3.37	.83	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.32	.85	ปานกลาง	3.38	.85	ปานกลาง
5. ด้านชุมชน	3.09	.90	ปานกลาง	3.17	.99	ปานกลาง
รวม	3.21	.75	ปานกลาง	3.32	.77	ปานกลาง

จากตาราง 17 แสดงว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่า นักศึกษาเพศชาย โดยรวม ($\bar{X}=3.32$) และรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.38$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X}=3.37$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=3.36$) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=3.32$) และด้านชุมชน ($\bar{X}=3.18$)

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ชาย (n=123)		หญิง (n=236)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	3.20	.81	3.36	.80	-1.78	.07
2. ด้านครูผู้สอน	3.16	.85	3.32	.87	-1.71	.08
3. ด้านผู้เรียน	3.29	.81	3.37	.83	-.95	.34
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.32	.85	3.38	.85	-.63	.52
5. ด้านชุมชน	3.09	.90	3.17	.99	-.82	.41
รวม	3.21	.75	3.32	.77	-1.31	.19

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามอายุ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ต่างกัน โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 19-20

ตาราง 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาจิกรรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	อายุ											
	ต่ำกว่า 20 ปี (n=91)			20 – 30 ปี (n=174)			31 - 40 ปี (n=58)			41 ปีขึ้นไป (n=36)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการ พัฒนาการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการ พัฒนาการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการ พัฒนาการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการ พัฒนาการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้
1. ด้านหลักสูตร	3.30	.74	ปานกลาง	3.27	.82	ปานกลาง	3.37	.88	ปานกลาง	3.41	.76	ปานกลาง
2. ด้านครูผู้สอน	3.29	.84	ปานกลาง	3.21	.87	ปานกลาง	3.39	.89	ปานกลาง	3.29	.88	ปานกลาง
3. ด้านผู้เรียน	3.37	.79	ปานกลาง	3.31	.85	ปานกลาง	3.42	.74	ปานกลาง	3.33	.91	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.40	.86	ปานกลาง	3.33	.86	ปานกลาง	3.46	.81	ปานกลาง	3.21	.83	ปานกลาง
5. ด้านชุมชน	3.13	1.05	ปานกลาง	3.09	.94	ปานกลาง	3.21	.96	ปานกลาง	3.34	.86	ปานกลาง
รวม	3.30	.76	ปานกลาง	3.24	.77	ปานกลาง	3.37	.75	ปานกลาง	3.31	.77	ปานกลาง

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อายุ นักศึกษาที่มีอายุ 31 – 40 ปี มีค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมสูงกว่า นักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปี และอายุ 41 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ =3.37) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 31 – 40 ปี มีค่าเฉลี่ย ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ =3.46) ด้านผู้เรียน ($\bar{X}$ =3.42) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}$ =3.39) สูงกว่า นักศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปี และที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป และนักศึกษามีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย ด้านหลักสูตร ($\bar{X}$ =3.41) ด้านชุมชน ($\bar{X}$ =3.34) สูงกว่านักศึกษามีอายุน้อยกว่า 41 ปี

ตาราง 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.825	3	.275	.417	.74
	ภายในกลุ่ม	234.304	355	.660		
	รวม	235.129	358			
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	1.590	3	.530	.697	.55
	ภายในกลุ่ม	270.057	355	.761		
	รวม	271.648	358			
3. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.672	3	.224	.324	.80
	ภายในกลุ่ม	245.058	355	.690		
	รวม	245.730	358			
4. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	1.642	3	.547	.752	.52
	ภายในกลุ่ม	258.398	355	.728		
	รวม	260.040	358			
5. ด้านชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2.251	3	.750	.801	.49
	ภายในกลุ่ม	332.530	355	.937		
	รวม	334.781	358			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.784	3	.261	.438	.72
	ภายในกลุ่ม	212.038	355	.597		
	รวม	212.822	358			

จากตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามระดับการศึกษา เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน ต่างกัน โดยใช้ (One Way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 21-22

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับการศึกษา								
	ประถมศึกษา (n=15)			มัธยมศึกษาตอนต้น (n=72)			มัธยมศึกษาตอนปลาย (n=272)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
1. ด้านหลักสูตร	3.53	.79	ปานกลาง	3.84	.72	ปานกลาง	3.15	.77	ปานกลาง
2. ด้านครูผู้สอน	3.29	.90	ปานกลาง	3.80	.82	ปานกลาง	3.12	.82	ปานกลาง
3. ด้านผู้เรียน	3.43	.84	ปานกลาง	3.81	.70	ปานกลาง	3.22	.81	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.35	.80	ปานกลาง	3.82	.85	ปานกลาง	3.24	.81	ปานกลาง
5. ด้านชุมชน	2.42	.93	ปานกลาง	3.86	.92	ปานกลาง	2.99	.88	ปานกลาง
รวม	3.21	.66	ปานกลาง	3.83	.74	ปานกลาง	3.14	.71	ปานกลาง

จากตาราง 21 แสดงว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระดับศึกษา นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้าน ($\bar{X}$ =3.83) สูงกว่า นักศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชุมชน ($\bar{X}$ =3.86) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}$ =3.84) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ =3.82) ด้านผู้เรียน ($\bar{X}$ =3.81) และด้านครูผู้สอน ($\bar{X}$ =3.80) สูงกว่า ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตาราง 22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา

แนวทางการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	27.861	2	13.930	23.927	**00
	ภายในกลุ่ม	207.269	356	.582		
	รวม	235.129	358			
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	26.566	2	13.283	19.294	**00
	ภายในกลุ่ม	245.082	356	.688		
	รวม	271.648	358			
3. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	19.884	2	9.942	15.672	**00
	ภายในกลุ่ม	225.845	356	.634		
	รวม	245.730	358			
4. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	19.305	2	9.653	14.274	**00
	ภายในกลุ่ม	240.735	356	.676		
	รวม	260.040	358			
5. ด้านชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	51.073	2	25.537	32.044	**00
	ภายในกลุ่ม	283.708	356	.797		
	รวม	334.781	358			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	26.618	2	13.309	25.445	**00
	ภายในกลุ่ม	186.205	356	.523		
	รวม	212.822	358			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 22 แสดงว่า นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) เพื่อค้นหาว่า ระดับการศึกษา มีคะแนนคู่ใด ที่มีคะแนนแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก แตกต่างกัน ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 23 - 28

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม ระหว่างนักศึกษาที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาตอนต้น (n=72)	ประถมศึกษา (n=15)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (n= 272)
		3.83	3.21	3.14
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.83		0.62**	0.69**
ประถมศึกษา	3.21			0.07
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.14			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 23 แสดงว่า นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวม แตกต่าง จากนักศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}$ =3.83) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านหลักสูตร ระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	มัธยมศึกษาตอนต้น (n=72)	ประถมศึกษา (n=15)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (n= 272)
		3.84	3.53	3.15
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.84		0.31	0.69**
ประถมศึกษา	3.53			0.38
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.15			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 24 แสดงว่า นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร แตกต่าง จากนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}$ =3.84) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก ด้านผู้สอน ระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น (n=72)	ประถมศึกษา (n=15)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (n= 272)
	$\bar{X}$	3.80	3.29	3.12
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.80		0.51	0.68**
ประถมศึกษา	3.29			0.17
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.12			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 25 แสดงว่า นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านผู้สอน แตกต่าง จากนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}$ =3.80) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต บางรัก ด้านผู้เรียน ระหว่าง ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น (n=72)	ประถมศึกษา (n=15)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (n= 272)
	$\bar{X}$	3.81	3.43	3.22
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.81		0.38	0.59**
ประถมศึกษา	3.43			0.21
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.22			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 26 แสดงว่า นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน แตกต่าง จากมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}=3.81$) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก ด้านการบริหารจัดการ ระหว่างระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น (n=72)	ประถมศึกษา (n=15)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (n= 272)
	$\bar{X}$	3.82	3.35	3.24
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.82		0.47	0.58**
ประถมศึกษา	3.35			0.11
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.24			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 27 แสดงว่า นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ แตกต่าง จากมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}=3.82$) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านชุมชน ระหว่างนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น (n=72)	มัธยมศึกษาตอนปลาย (n= 272)	ประถมศึกษา (n=15)
	$\bar{X}$	3.86	3.35	3.24
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.86		0.51**	0.62**
มัธยมศึกษาตอนปลาย	2.99			0.25
ประถมศึกษา	2.42			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 28 แสดงว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน แตกต่าง จากระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}=3.86$) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ต่างกัน โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 29 - 30

ตาราง 29 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ								
	ในระบบโรงเรียน (n=212)			นอกระบบโรงเรียน (n=130)			อื่น ๆ (n=17)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
1. ด้านหลักสูตร	3.25	.81	ปานกลาง	3.38	.79	ปานกลาง	3.45	.78	ปานกลาง
2. ด้านครูผู้สอน	3.23	.87	ปานกลาง	3.33	.86	ปานกลาง	3.24	.91	ปานกลาง
3. ด้านผู้เรียน	3.31	.83	ปานกลาง	3.39	.80	ปานกลาง	3.39	.92	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.36	.88	ปานกลาง	3.36	.81	ปานกลาง	3.33	.82	ปานกลาง
5. ด้านชุมชน	3.12	.95	ปานกลาง	3.28	.94	ปานกลาง	2.38	.93	ปานกลาง
รวม	3.25	.77	ปานกลาง	3.35	.77	ปานกลาง	3.16	.66	ปานกลาง

จากตาราง 29 แสดงว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบจากนอกระบบโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวม ($\bar{X}=3.35$) สูงกว่า นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบจากระบบโรงเรียนและอื่นๆ เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบจากระบบโรงเรียน มีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น ด้านผู้เรียน ($\bar{X}=3.39$) ด้านชุมชน ($\bar{X}=3.38$) ด้านบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.36$) สูงกว่า นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบจากนอกระบบโรงเรียนและอื่นๆ และ นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบอื่นๆ มีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=3.38$) สูงกว่า นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบจากระบบโรงเรียนและมีประเภทการศึกษาที่เรียนจบจากนอกระบบโรงเรียน

ตาราง 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม และรายด้าน จำแนกตาม ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.766	2	.883	1.347	.26
	ภายในกลุ่ม	233.364	356	.656		
	รวม	235.129	358			
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	.884	2	.422	.555	.57
	ภายในกลุ่ม	270.803	356	.761		
	รวม	271.648	358			
3. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.526	2	.263	.382	.68
	ภายในกลุ่ม	245.204	356	.689		
	รวม	245.730	358			
4. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	.012	2	.066	.008	.99
	ภายในกลุ่ม	260.028	356	.730		
	รวม	260.040	358			

ตาราง 30 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
5. ด้านชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	12.469	2	6.234	6.886	** .00
	ภายในกลุ่ม	322.313	356	.905		
	รวม	334.781	358			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.019	2	.510	.857	.42
	ภายในกลุ่ม	211.803	356	.595		
	รวม	212.822	358			

จากตาราง 30 แสดงว่า นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม ประเภทการศึกษาที่เรียนจบโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบต่างกัน มีความคิดเห็น ด้านชุมชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method) เพื่อค้นหาว่า ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ มีคะแนนคู่ใด ที่มีคะแนนแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก แตกต่างกัน ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 31

ตาราง 31 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านชุมชน ระหว่างนักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบแตกต่างกัน

การศึกษาเดิม		นอกระบบโรงเรียน (n=130)	ในระบบโรงเรียน (n=212)	อื่น ๆ (n=17)
	$\bar{X}$	3.35	3.25	3.16
นอกระบบโรงเรียน	3.35		0.1	0.19**
ในระบบโรงเรียน	3.25			0.09**
อื่นๆ (ไม่มีวุฒิการศึกษา)	3.16			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 31 แสดงว่า นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบจากนอกระบบโรงเรียน และจากในระบบโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน แตกต่าง จากนักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบจากอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}=3.35$) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามสถานที่พบกลุ่ม เพื่อทำงานทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 5 นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม แตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ต่างกัน โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 32-33

ตาราง 32 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม สถานที่พบกลุ่ม

แนวทางการ พัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	สถานที่พบกลุ่ม														
	ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย (n=15)			ศรช.สน. บางรัก (n=58)			ศรช.วัดม่วงแค (n=81)			ศรช.วัดมหาพฤฒาราม (n=101)			ศรช.วัดมหาพฤฒาราม 1 (n=104)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทาง การพัฒนาการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทาง การพัฒนาการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทาง การพัฒนาการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทาง การพัฒนาการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทาง การพัฒนาการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้
1.ด้านหลักสูตร	3.58	.82	มาก	3.39	.73	ปานกลาง	3.70	.82	มาก	2.76	.80	ปานกลาง	3.45	.52	ปานกลาง
2.ด้านครูผู้สอน	3.33	.93	ปานกลาง	3.23	.73	ปานกลาง	3.60	.91	มาก	2.64	.85	ปานกลาง	3.59	.50	มาก
3. ด้านผู้เรียน	3.46	.87	ปานกลาง	3.33	.73	ปานกลาง	3.68	.79	มาก	2.76	.81	ปานกลาง	3.64	.57	มาก
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.39	.83	ปานกลาง	3.27	.73	ปานกลาง	3.71	.87	มาก	2.74	.80	ปานกลาง	3.72	.54	มาก
5. ด้านชุมชน	2.55	1.13	ปานกลาง	3.38	.82	ปานกลาง	3.74	.95	มาก	2.79	.78	ปานกลาง	2.98	.94	ปานกลาง
รวม	3.26	.74	ปานกลาง	3.32	.70	ปานกลาง	3.70	.81	มาก	2.74	.73	ปานกลาง	3.48	.46	ปานกลาง

จากตาราง 25 แสดงว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วงแค มีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวม ($\bar{X}=3.70$) สูงกว่า ที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย ศรช.สน.บางรัก ศรช.วัดมหาพฤฒารามและศรช.วัดมหาพฤฒาราม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วงแค มีค่าเฉลี่ย ความคิดเห็น ด้านชุมชน ($\bar{X}=3.74$) ด้านบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.71$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=3.70$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X}=3.68$)และด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=3.60$) สูงกว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่มที่ ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย ศรช.สน.บางรัก ศรช.วัดมหาพฤฒาราม และศรช.วัดมหาพฤฒาราม

ตาราง 33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานที่พบบกลุ่ม

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	46.614	4	11.654	21.833	**00
	ภายในกลุ่ม	188.515	354	.533		
	รวม	235.129	358			
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	62.383	4	15.596	26.382	**00
	ภายในกลุ่ม	209.264	354	.591		
	รวม	271.648	358			
3. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	53.344	4	13.336	24.539	**00
	ภายในกลุ่ม	192.385	354	.543		
	รวม	245.730	358			
4. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	62.902	4	15.725	28.238	**00
	ภายในกลุ่ม	197.138	354	.557		
	รวม	260.040	358			
5. ด้านชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	52.901	4	13.225	16.609	**00
	ภายในกลุ่ม	281.880	354	.796		
	รวม	334.781	358			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	47.858	4	11.964	25.675	**00
	ภายในกลุ่ม	164.965	354	.466		
	รวม	212.822	358			

จากตาราง 33 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบบกลุ่ม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) เพื่อค้นหาว่า สถานที่พบกลุ่ม มีคะแนนคู่ใด ที่มีคะแนนแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก แตกต่างกัน ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 34 - 39

ตาราง 34 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม ระหว่างนักศึกษาที่สถานที่พบกลุ่มที่แตกต่างกัน

สถานที่พบกลุ่ม	ศรช. วัดม่วงแค (n = 81)	ศรช.วัดมหา พทุฒาราม 1 (n=104)	ศรช. สน. บางรัก (n=58)	ศรช.ตลาดสด เพชรพลอย (n=15)	ศรช.วัดมหา พทุฒาราม (n=101)
$\bar{X}$	3.70	3.48	3.32	3.26	2.74
ศรช.วัดม่วงแค	3.70		0.38**		0.96**
ศรช.วัดมหาพทุฒาราม 1	3.48			0.22	0.74**
ศรช. สน.บางรัก	3.32			0.06	0.58**
ศรช. ตลาดสดเพชร พลอย	3.26				0.52
ศรช.วัดมหาพทุฒาราม	2.74				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 34 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วงแค มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวม แตกต่าง จากนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.สน.บางรัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01และนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วงแค ศรช.วัดมหาพทุฒาราม1 และ ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวม แตกต่าง จาก ศรช.วัดมหาพทุฒาราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}$ =3.70) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านหลักสูตร ระหว่างนักศึกษาที่สถานที่พบกลุ่มที่แตกต่างกัน

สถานที่พบกลุ่ม	$\bar{X}$	ศรช.วัดม่วง แค (n = 81)	ศรช.ตลาด สดเพชร พลอย (n=15)	ศรช.วัด มหาพฤฒา ราม 1 (n=104)	ศรช. สน.บางรัก (n=58)	ศรช.วัดมหา พฤฒาราม (n=101)
		3.70	3.58	3.45	3.39	2.76
ศรช.วัดม่วงแค	3.70		0.12		0.37**	0.94*
ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย	3.58			0.13		0.82**
ศรช.วัดมหาพฤฒาราม1	3.45				0.06	0.69**
ศรช. สน.บางรัก	3.39					0.63**
ศรช.วัดมหาพฤฒาราม	2.76					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 35 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วงแค ศรช.วัดมหาพฤฒาราม1 ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย และศรช.สน.บางรัก มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร แตกต่างจากนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดมหาพฤฒาราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}$ =3.70) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านครูผู้สอน ระหว่างนักศึกษาที่สถานที่พบกลุ่มที่แตกต่างกัน

สถานที่พบกลุ่ม	$\bar{X}$	ศรช.วัดม่วงแค (n = 81)	ศรช.วัดมหาพฤฒาราม 1 (n=104)	ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย (n=15)	ศรช.สน.บางรัก (n=58)	ศรช.วัดมหาพฤฒาราม (n=101)
		3.60	3.59	3.33	3.23	2.64
ศรช.วัดม่วงแค	3.60		0.01		0.37**	0.96**
ศรช.วัดมหาพฤฒาราม 1	3.59			0.26		0.95**
ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย	3.33				0.10	0.69**
ศรช. สน.บางรัก	3.23					0.59**
ศรช.วัดมหาพฤฒาราม	2.64					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 36 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วงแค มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน แตกต่าง จากนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.สน.บางรัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01และนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วงแค ศรช.วัดมหาพฤฒาราม1 ศรช.ตลาดสดเพชรพลอยและศรช.สน.บางรัก มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร แตกต่าง จากศรช.วัดมหาพฤฒาราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}$ =3.60) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านผู้เรียน ระหว่างนักศึกษาที่สถานที่พบกลุ่มที่แตกต่างกัน

สถานที่พบกลุ่ม	$\bar{X}$	ศรช. วัดม่วงแค (n = 81)	ศรช. วัดมหาพุดม ราม 1 (n=104)	ศรช. ตลาด สดเพชร พลอย (n=15)	ศรช. สน. บางรัก (n=58)	ศรช. วัดมหา พุดมราม (n=101)
		3.68	3.64	3.46	3.33	2.76
ศรช. วัดม่วงแค	3.68		0.04	0.22	0.35	0.92**
ศรช. วัดมหาพุดมราม 1	3.64			0.18	0.31	0.88**
ศรช. ตลาดสดเพชร พลอย	3.46				.013	0.70**
ศรช. สน. บางรัก	3.33					0.57**
ศรช. วัดมหาพุดมราม	2.76					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 37 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช. วัดม่วงแค ศรช. วัดมหาพุดมราม 1 ศรช. ตลาดสดเพชรพลอยและศรช. สน. บางรัก มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน แตกต่าง จากนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่มแตกต่าง จากศรช. วัดมหาพุดมราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}=3.68$) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก ด้านการบริหารจัดการ ระหว่างนักศึกษาที่สถานที่พบกลุ่มที่แตกต่างกัน

สถานที่พบกลุ่ม		ศรช.วัดมหา พุทธาราม 1 (n=104)	ศรช.วัด ม่วงแค (n = 81)	ศรช.ตลาด สดเพชร พลอย (n=15)	ศรช.สน. บางรัก (n=58)	ศรช.วัด มหาพุทธาราม (n=101)
	$\bar{X}$	3.72	3.71	3.39	3.27	2.74
ศรช.วัดมหาพุทธาราม 1	3.72		0.01	0.33	0.45**	0.98**
ศรช.วัดม่วงแค	3.71			0.32	0.44**	0.97**
ศรช.ตลาดสดเพชร พลอย	3.39				0.12	0.65**
ศรช.สน.บางรัก	3.27					0.53**
ศรช.วัดมหาพุทธาราม	2.74					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 38 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดมหาพุทธาราม 1 และศรช.วัดม่วงแค มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ แตกต่าง จากนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.สน.บางรัก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดมหาพุทธาราม1 ศรช.วัดม่วงแค ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย และศรช.สน.บางรัก มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ แตกต่าง จากศรช.วัดมหาพุทธาราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}$ =3.72) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 39 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านชุมชน ระหว่างนักศึกษาที่สถานที่พบกลุ่มที่ต่างกัน

สถานที่พบกลุ่ม		ศรช.วัดมหา พุทธาราม 1 (n=104)วัด	ศรช.วัด ม่วงแค (n = 81)	ศรช.ตลาด สดเพชร พลอย (n=15)	ศรช.สน. บางรัก (n=58)	ศรช.วัดมหา พุทธาราม (n=101)
	$\bar{X}$	3.74	3.38	2.98	2.79	2.55
ศรช.วัดม่วงแค	3.74			0.76**		1.19**
ศรช. สน.บางรัก	3.38			0.40**		0.83**
ศรช.วัดมหาพุทธาราม 1	2.98		-0.40**			
ศรช.วัดมหาพุทธาราม	2.79					
ศรช. ตลาดสดเพชร พลอย	2.55					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 39 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วงแคและนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.สน.บางรัก มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน แตกต่างจากนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.ตลาดสดเพชรพลอยและนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดมหาพุทธาราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}$ =3.74) สูงกว่า และนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดมหาพุทธาราม1 มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่าง จากศรช.วัดม่วงแค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01โดยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ($\bar{X}$ =3.38) สูงกว่า นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามเกรดเฉลี่ย เพื่อทำงานทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคเรียน แตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละด้าน และโดยรวม ทั้ง 5 ด้าน ต่างกันโดยใช้ โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 40-41

ตาราง 40 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสมรวมทุกภาคเรียน											
	ต่ำกว่า 2.00			2.01 – 2.50			2.51 – 3.00			3.01 ขึ้นไป		
	(n=190)			(n=133)			(n=35)			(n=1)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการ พัฒนาการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการ พัฒนาการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการ พัฒนาการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ แนวทางการ พัฒนาการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้
1. ด้านหลักสูตร	3.33	.80	ปานกลาง	3.27	.81	ปานกลาง	3.35	.84	ปานกลาง	2.97	.00	ปานกลาง
2. ด้านครูผู้สอน	3.28	.88	ปานกลาง	3.26	.82	ปานกลาง	3.21	.94	ปานกลาง	3.84	.00	มาก
3. ด้านผู้เรียน	3.37	.83	ปานกลาง	3.32	.82	ปานกลาง	3.28	.80	ปานกลาง	4.43	.00	มาก
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.37	.87	ปานกลาง	3.35	.83	ปานกลาง	3.29	.83	ปานกลาง	4.11	.00	มาก
5. ด้านชุมชน	3.19	.95	ปานกลาง	3.09	1.00	ปานกลาง	3.15	.86	ปานกลาง	1.16	.00	ปานกลาง
รวม	3.31	.77	ปานกลาง	3.26	.76	ปานกลาง	3.26	.78	ปานกลาง	3.31	.00	ปานกลาง

จากตาราง 40 แสดงว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เกรตเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษาที่มีเกรตเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 และ 3.01 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงกว่า นักศึกษาที่มีเกรตเฉลี่ย 2.01 – 2.50 และ 2.51 – 3.00 ($\bar{X}$ =3.31) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีเกรตเฉลี่ย 3.01 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยด้านผู้เรียน ($\bar{X}$ =4.43) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}$ =4.11) และด้านครูผู้สอน ($\bar{X}$ =3.84) สูงกว่า นักศึกษาที่มีเกรตเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 2.01 – 2.5 และ 2.51 – 3.00 นักศึกษาที่มีเกรตเฉลี่ย 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ย ด้านหลักสูตร ($\bar{X}$ =3.35) สูงกว่า เกรตเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 2.51-3.00 และ 3.01 ขึ้นไป นักศึกษาที่มีเกรตเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 มีค่าเฉลี่ย ด้านชุมชน ($\bar{X}$ =3.19) สูงกว่า นักศึกษาที่มีเกรตเฉลี่ย 2.01 – 2.50 2.51-3.00 และ 3.01 ขึ้นไป

ตาราง 41 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม เกรตเฉลี่ย

แนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	P
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.435	3	.145	.219	.88
	ภายในกลุ่ม	234.694	355	.661		
	รวม	235.129	358			
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	.472	3	.157	.206	.89
	ภายในกลุ่ม	271.175	355	.764		
	รวม	271.648	358			
3. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.551	3	.517	.752	.55
	ภายในกลุ่ม	244.178	355	.688		
	รวม	245.730	358			

ตาราง 41 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	P
4. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	.748	3	.249	.342	.79
	ภายในกลุ่ม	259.291	355	.730		
	รวม	260.040	358			
5. ด้านชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4.640	3	1.547	1.663	.17
	ภายในกลุ่ม	330.141	355	.930		
	รวม	334.781	358			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.206	3	.069	.115	.95
	ภายในกลุ่ม	212.616	355	.599		
	รวม	212.822	358			

จากตาราง 41 แสดงว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามสถานภาพการทำงาน เพื่อทดสอบสมมุติฐาน ข้อที่ 7 นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีแนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ต่างกัน โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 42-43

ตาราง 42 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้านจำแนก ตามสถานภาพการทำงาน

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	สถานภาพการทำงาน					
	มีงานทำ (n=327)			ไม่มีงานทำ (n=32)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
1. ด้านหลักสูตร	3.27	.81	ปานกลาง	3.19	.80	ปานกลาง
2. ด้านครูผู้สอน	3.27	.86	ปานกลาง	3.29	.94	ปานกลาง
3. ด้านผู้เรียน	3.35	.82	ปานกลาง	3.31	.88	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.36	.83	ปานกลาง	3.35	1.00	ปานกลาง
5. ด้านชุมชน	3.14	.95	ปานกลาง	3.16	1.06	ปานกลาง
รวม	3.29	.76	ปานกลาง	3.26	.86	ปานกลาง

จากตาราง 42 แสดงว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม สถานภาพการทำงาน นักศึกษาที่มีมีงานทำ มีค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า โดยรวม สูงกว่า นักศึกษาที่ไม่มีมีงานทำ ($\bar{X}=3.29$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีมีงานทำ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า นักศึกษาที่ไม่มีมีงานทำ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.36$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X}=3.35$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=3.27$) และนักศึกษาที่ไม่มีมีงานทำ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า นักศึกษาที่มีมีงานทำ ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=3.3.29$) และด้านชุมชน ($\bar{X}=3.18$)

ตาราง 43 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	มีงานทำ (n=327)		ไม่มีงานทำ (n=32)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	3.27	.81	3.19	.80	-85	.39
2. ด้านครูผู้สอน	3.27	.86	3.29	.94	-.13	.89
3. ด้านผู้เรียน	3.35	.82	3.31	.88	-.21	.83
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.36	.83	3.35	1.00	-.98**	.00
5. ด้านชุมชน	3.14	.95	3.16	1.06	-.90*	-.02
รวม	3.29	.76	3.26	.86	-.16	.86

จากตาราง 43 แสดงว่า นักศึกษาจำแนกตามสถานภาพการทำงาน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็น ด้านการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักศึกษาที่มีงานทำ มีค่าเฉลี่ย สูงกว่า นักศึกษาที่ไม่มีงานทำ

3.8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามรายได้ต่อเดือน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 8 นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ต่างกัน โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 44-45

ตาราง 44 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	รายได้ต่อเดือน											
	ต่ำกว่า 10,000 บาท (n=265)			10,001 – 15,000 บาท (n=65)			15,001 – 20,000 บาท (n=15)			20,001 บาท ขึ้นไป (n=14)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
1. ด้านหลักสูตร	3.36	.80	ปานกลาง	3.21	.79	ปานกลาง	2.86	.90	ปานกลาง	3.33	.83	ปานกลาง
2. ด้านครูผู้สอน	3.32	.86	ปานกลาง	3.22	.85	ปานกลาง	2.85	.82	ปานกลาง	2.98	.94	ปานกลาง
3. ด้านผู้เรียน	3.39	.83	ปานกลาง	3.24	.76	ปานกลาง	3.10	.94	ปานกลาง	3.10	.83	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.43	.87	ปานกลาง	3.18	.76	ปานกลาง	3.13	.68	ปานกลาง	3.00	.85	ปานกลาง
5. ด้านชุมชน	3.14	1.00	ปานกลาง	3.15	.86	ปานกลาง	3.10	.71	ปานกลาง	3.27	.96	ปานกลาง
รวม	3.33	.77	ปานกลาง	3.20	.77	ปานกลาง	3.01	.72	ปานกลาง	3.14	.83	ปานกลาง

จากตาราง 44 แสดงว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม รายได้ต่อเดือน นักศึกษาที่มีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท มีค่าคะแนนเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม($\bar{X}=3.33$) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.43$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X}=3.39$) ด้านหลักสูตร($\bar{X}=3.36$) และด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=3.32$) สูงกว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือน สูงกว่า 10,000 บาท และนักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยด้านชุมชน ($\bar{X}=3.27$) สูงกว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 20,000บาท

ตาราง 45 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา
 เทียบเท่าของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก
 โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4.224	3	1.408	2.164	.09
	ภายในกลุ่ม	230.906	355	.650		
	รวม	235.129	358			
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	4.506	3	1.502	1.996	.11
	ภายในกลุ่ม	267.141	355	.753		
	รวม	271.648	358			
3. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	3.080	3	1.027	1.502	.21
	ภายในกลุ่ม	242.650	355	.648		
	รวม	245.730	358			
4. การบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	6.002	3	2.001	2.796*	.04
	ภายในกลุ่ม	254.038	355	.716		
	รวม	260.040	358			
5. ด้านชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	.261	3	.087	.092	.96
	ภายในกลุ่ม	334.520	355	.942		
	รวม	334.781	358			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.403	3	.801	1.351	.25
	ภายในกลุ่ม	210.419	355	.593		
	รวม	212.822	358			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 45 แสดงว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) เพื่อค้นหาว่า รายได้ต่อเดือน มีคะแนนคู่ใด ที่มีคะแนนแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านการบริหารจัดการ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรายคู่ ดังตาราง 46

ตาราง 46 การจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านการบริหารจัดการ ไม่พบความแตกต่าง

รายได้ต่อเดือน		ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001 – 15,000 บาท	15,001 - 20,000 บาท	20,001 ขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.43	3.18	3.13	3.00
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.43		0.25	0.30	0.43
10,001 – 15,000 บาท	3.18			0.05	0.18
15,001 -20,000 บาท	3.13				0.13
20,001 ขึ้นไป	3.00				

จากตาราง 46 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านการบริหารจัดการ แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายคู่ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติรายคู่

3.9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามสถานภาพสมรส เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 9 นักศึกษาที่มีสถานภาพ ต่างกันมีแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน ต่างกัน โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ดังแสดงในตาราง 47-48

ตาราง 47 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบ ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	สถานภาพสมรส								
	สมรส (n=87)			โสด (n=263)			หย่าร้างหรือหม้าย (n=9)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการ พัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการ พัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการ พัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้
1. ด้านหลักสูตร	3.41	.88	ปานกลาง	3.27	.81	ปานกลาง	3.36	.62	ปานกลาง
2. ด้านครูผู้สอน	3.36	.87	ปานกลาง	3.22	.89	ปานกลาง	3.54	.71	มาก
3. ด้านผู้เรียน	3.37	.87	ปานกลาง	3.33	.83	ปานกลาง	3.42	.68	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.38	.82	ปานกลาง	3.35	.86	ปานกลาง	3.48	.62	ปานกลาง
5. ด้านชุมชน	3.34	.87	ปานกลาง	3.07	.99	ปานกลาง	3.52	.64	มาก
รวม	3.37	.75	ปานกลาง	3.25	.78	ปานกลาง	3.47	.62	ปานกลาง

จากตาราง 47 แสดงว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ที่เป็นกลุ่ม
ตัวอย่างจำแนกตาม สถานภาพสมรส นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส หย่าร้างหรือหม้าย มีค่าคะแนนเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม ($\bar{X}=3.47$) สูงกว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส โสดและสมรส เมื่อพิจารณา
รายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส หย่าหรือหม้าย มีค่าเฉลี่ย ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=3.54$) ด้านชุมชน ($\bar{X}=3.52$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.48$)
ด้านผู้เรียน ($\bar{X}=3.42$) สูงกว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส โสดและสมรส นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส สมรส มีค่าเฉลี่ย ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=3.41$)
สูงกว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส โสดและหย่าร้างหรือหม้าย

ตาราง 48 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
เขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพสมรส

แนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	P
1. ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.312	2	.656	.999	.36
	ภายในกลุ่ม	233.817	356	.657		
	รวม	235.129	358			
2. ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	1.950	2	.975	1.287	.27
	ภายในกลุ่ม	269.697	356	.758		
	รวม	271.648	358			
3. ด้านผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.156	2	.078	.113	.89
	ภายในกลุ่ม	245.573	356	.690		
	รวม	245.730	358			
4. การบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	.220	2	.110	.151	.86
	ภายในกลุ่ม	259.820	356	.730		
	รวม	260.040	358			
5. ด้านชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	6.367	2	3.183	3.451*	.03
	ภายในกลุ่ม	328.415	356	.943		
	รวม	334.781	358			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.339	2	.670	1.127	.32
	ภายในกลุ่ม	211.483	356	.594		
	รวม	212.822	358			

จากตาราง 48 แสดงว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส ต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า รายด้านด้านชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method) เพื่อค้นหาว่า สถานภาพสมรส มีคะแนนคู่ใด ที่มีคะแนนแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านชุมชน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรายคู่ ดังตาราง 49

ตาราง 49 การจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านชุมชน ไม่พบความแตกต่าง

สถานภาพสมรส		หม้ายหรือหย่าร้าง (n=104)	สมรส (n = 81)	โสด (n=15)
	$\bar{X}$	3.52	3.34	3.07
หม้ายหรือหย่าร้าง	3.52		0.18	0.45
สมรส	3.34			0.27
โสด	3.07			

จากตาราง 49 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านชุมชน แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายคู่ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติรายคู่

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's Method) เพื่อค้นหาว่า สถานภาพสมรส มีคะแนนคู่ใด ที่มีคะแนนแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านชุมชน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรายคู่

3.9 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามภูมิลำเนา เพื่อทำงานทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 10 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาเดิม แตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ต่างกัน โดยใช้ t-test ดังแสดงในตาราง 50-51

ตาราง 50 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ภูมิสำเนาเดิม

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ภูมิสำเนาเดิม					
	คนในพื้นที่เขตบางรัก (n=60)			คนนอกพื้นที่เขตบางรัก (n=299)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
1. ด้านหลักสูตร	3.27	.66	ปานกลาง	3.31	.83	ปานกลาง
2. ด้านครูผู้สอน	3.21	.72	ปานกลาง	3.28	.89	ปานกลาง
3. ด้านผู้เรียน	3.31	.75	ปานกลาง	3.35	.84	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.30	.77	ปานกลาง	3.37	.86	ปานกลาง
5. ด้านชุมชน	3.11	.90	ปานกลาง	3.15	.97	ปานกลาง
รวม	3.24	.66	ปานกลาง	3.29	.79	ปานกลาง

จากตาราง 50 แสดงว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิสำเนาเดิมนักศึกษาที่เป็นคนนอกพื้นที่เขตบางรัก มีค่าเฉลี่ย โดยรวม ($\bar{X}=3.29$) และรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.37$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X}=3.35$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=3.31$) ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=3.31$) และด้านชุมชน ($\bar{X}=3.15$) สูงกว่า นักศึกษาที่มีเป็นคนในพื้นที่เขตบางรัก

ตาราง 51 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ภูมิสำเนาเดิม

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	คนในพื้นที่เขตบางรัก (n=60)		คนนอกพื้นที่เขตบางรัก (n=299)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านหลักสูตร	3.27	.66	3.31	.83	-.34	.72
2. ด้านครูผู้สอน	3.21	.72	3.28	.89	-.58	.56
3. ด้านผู้เรียน	3.31	.75	3.35	.84	-.32	.74
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.30	.77	3.37	.86	-.56	.57
5. ด้านชุมชน	3.11	.90	3.15	.97	-.28	.77
รวม	3.24	.66	3.29	.79	-.47	.63

จากตาราง 51 แสดงว่า นักศึกษา จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม โดยรวม นักศึกษาที่มี ภูมิลำเนาเดิม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการและด้านชุมชน โดยจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ออกเป็นด้านต่างๆ ตามเนื้อหา และแจกแจงความถี่ของคำตอบ ดังปรากฏในตาราง 52

ตาราง 52 แนวทางและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก	ความถี่	ร้อยละ
1. ด้านหลักสูตร	122	33.98
ข้อเสนอแนะ		
1.1 ควรปรับเนื้อหาหมวดวิชาพื้นฐานให้เหมาะสมกับเวลาเรียน	70	57.38
1.2 ควรปรับเนื้อหาหมวดวิชาพื้นฐานให้สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	23	18.85
1.3 ควรปรับเนื้อหาหมวดวิชาพื้นฐานให้สามารถนำไปใช้ในการศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้นได้	15	12.30
1.4 ควรปรับลดระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาต่อหลักสูตรจาก 2 ปี ให้เหลือ 1 ปี	9	7.38
1.5 ควรปรับเพิ่มจำนวนชั่วโมงที่พบกลุ่มจาก 3 ชั่วโมงเป็น 6 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์	5	4.10
รวม	122	100.00
2. ด้านครูผู้สอน	136	37.88
ข้อเสนอแนะ		
2.1 ควรจัดหาและใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน	56	41.18

ตาราง 52 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก	ความถี่	ร้อยละ
2.2 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การจัดทำประวัตินักศึกษา รายบุคคล ใช้เทคนิคการสอน การจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับนักศึกษา การ ชี้แจงรายละเอียดแต่ละหมวดวิชา การมอบหมายงานให้ชัดเจน มอบหมาย งานรายบุคคล การจัดกิจกรรมนอกสถานที่	48	35.29
2.3 ควรเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การ เตรียมเนื้อหาความรู้ การเตรียมสื่อ การเตรียมเอกสารเสริม	17	12.50
2.4 ควรพัฒนาการวัดและประเมินผล เช่น ความเป็นธรรมในการให้ คะแนน ก่อนสอบย่อยทุกครั้งให้มีการแจ้งล่วงหน้า	10	7.35
2.5 ควรกระตุ้นให้นักศึกษาทุกคนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	4	2.94
2.6 ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาส่งงานทางอีเมล	1	0.74
รวม	136	100.00
3. ด้านผู้เรียน	73	20.33
ข้อเสนอแนะ		
3.1 ควรมีวิธีการให้นักศึกษาตั้งใจเรียน เช่น กล้าซักถาม มาพบกลุ่มครบ ตามที่กำหนด ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	27	36.99
3.2 การเตรียมความพร้อมในการเรียน เช่น การเตรียมหนังสือ อุปกรณ์ มาเรียนทุกครั้ง	22	30.14
3.3 ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษากล้าแสดงออก มีความมั่นใจ	16	21.92
3.4 ควรสร้างความมีวินัยของนักศึกษา เช่น การตรงต่อเวลา การมาพบ กลุ่ม การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย	5	6.85
3.5 ควรแนะนำการแบ่งเวลาเรียนและทบทวนบทเรียนให้นักศึกษาอย่าง เหมาะสม	3	4.11
รวม	73	100.00
4. ด้านการบริหารจัดการ	105	29.25
ข้อเสนอแนะ		
4.1 หนังสือเรียน เช่น การให้หนังสือเรียนให้ครบตามจำนวนนักศึกษา ให้หนังสือเรียนก่อนก่อนเปิดภาคเรียน การเลือกหนังสือที่มีภาพประกอบ มี สีสันและพิมพ์คำให้ถูกต้อง	32	30.48
4.2 ควรพัฒนาบรรยากาศรอบๆ สถานที่พบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การรักษาความสะอาด การหาวิธีลดเสียงรบกวนจากภายนอก เพิ่ม แสงสว่าง	28	26.67
4.3 ควรปรับเพิ่มจำนวนชั่วโมงสอนเสริม	15	14.29
4.4 ควรจัดครูสอนเสริมหมวดวิชาพื้นฐานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จริงๆ	14	13.33
4.5 ควรจัดหาโต๊ะเรียน เป็นแบบโต๊ะเก้าอี้แอลกอฮอล์	7	6.67
รวม	105	100.00

ตาราง 52 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก	ความถี่	ร้อยละ
4.6 ควรพัฒนาห้องสมุดชุมชน เช่น การพัฒนาให้มีระบบยืม-คืน จัดหาหนังสือเพิ่มจัดหาหนังสือที่หลากหลายทันสมัยให้สามารถศึกษาเพื่อทำรายงานได้	6	5.71
5. ด้านชุมชน	66	18.38
ข้อเสนอแนะ		
5.1 ควรจัดทำ ทำเนียบแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา	26	18.18
5.2 ควรสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	15	19.70
5.3 ควรใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	13	39.39
5.4 ควรส่งเสริมภูมิปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	12	22.73
รวม	25	100.00

จากตาราง 52 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการและด้านชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 136 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 359 คน โดยจำแนกความคิดเห็นของแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก เป็นด้านต่าง ๆ ตามเนื้อหาและแจกแจงความถี่ของคำตอบ หลังจากนั้น จึงนำมาจัดอันดับโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังปรากฏในตาราง 53

ด้านหลักสูตร นักศึกษาของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 33.98 (122 คน) ได้แก่ ควรปรับเนื้อหาหมวดวิชาพื้นฐานให้เหมาะสมกับเวลาเรียน คิดเป็นร้อยละ 57.38 (70 คน) ควรปรับเนื้อหาหมวดวิชาพื้นฐานไปใช้ในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 18.85 (23 คน) ควรปรับเนื้อหาหมวดวิชาพื้นฐานให้นำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ คิดเป็นร้อยละ 12.30 (15 คน) ควรปรับลดระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาต่อหลักสูตรจาก 2 ปี ให้เหลือ 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.38 (9 คน) และควรเพิ่มจำนวนชั่วโมงที่พบกลุ่มจาก 3 ชั่วโมงเป็น 6 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 4.10 (5 คน)

ด้านครูผู้สอน นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 37.88 (136 คน) ได้แก่ การจัดหาและการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 41.18 (56 คน) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 35.29 (48 คน) การเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 12.50 (17 คน) การวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 7.35 (10 คน) การควบคุมชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.94 (4 คน) และการโอกาสให้นักศึกษาส่งงานทางอีเมล คิดเป็นร้อยละ 0.74 (1 คน)

ด้านผู้เรียน นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 20.33 (73 คน) ได้แก่ การตั้งใจเรียนของนักศึกษา การมาพบกลุ่มครบตามที่กำหนด ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายคิดเป็นร้อยละ 36.99 (27 คน) การเตรียมความพร้อมในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.14 (22 คน) กล้าแสดงออก มีความมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 21.92 (16 คน) การตรงต่อเวลา คิดเป็นร้อยละ 6.85 (5 คน) และการแบ่งเวลาเรียนและทบทวนบทเรียนได้เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 4.11 (3 คน)

ด้านการบริหารจัดการ นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ คิดเป็นร้อยละ 29.25 (105 คน) ได้แก่ หนังสือเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.48 (32 คน) บรรยากาศรอบๆ สถานที่พบกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 26.67 (28 คน) การเพิ่มจำนวนชั่วโมงสอนเสริม คิดเป็นร้อยละ 14.29 (15 คน) การจัดครูสอนเสริมหมวดวิชาพื้นฐานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจริงๆ คิดเป็นร้อยละ 13.33 (14 คน) จัดหาโต๊ะเรียน เป็นแบบโต๊ะแลคเชอร์ คิดเป็นร้อยละ 6.67 (7 คน) ห้องสมุดชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5.17 (6 คน) และการจัดหาครูผู้สอนให้ตรงหมวดวิชาที่สอน คิดเป็นร้อยละ 2.86 (3 คน)

ด้านชุมชน นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน คิดเป็นร้อยละ 18.38 (66 คน) ได้แก่ การจัดทำ ทำเนียบแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา คิดเป็นร้อยละ 18.18 (26 คน) การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 19.70 (15 คน) การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 39.39 (13 คน) และการส่งเสริมภูมิปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 22.73 (12 คน)

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา
เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ตามความคิดเห็น
ของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและประชาชนชุมชน จำนวน 29 ท่าน แบ่งผู้ให้
สัมภาษณ์ออกเป็น 4 กลุ่มและสรุปผลการสัมภาษณ์ 5 ด้าน ดังนี้

5.1 ด้านหลักสูตร นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่มีข้อแตกต่างกันในเรื่องของระดับ
พื้นความรู้เดิม มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาพบกลุ่ม ภาระงานประจำที่ต้องรับผิดชอบต่อนั้นการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้จึงต้องมีความยืดหยุ่นโดยเฉพาะด้านหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการ
สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ผู้บริหาร ได้ให้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านหลักสูตร
ดังนี้ เนื้อหาหลักสูตรหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษมากเกินไปไม่
เหมาะสมกับจำนวน 18 ครั้ง ที่มีการพบกลุ่ม ดังนั้น ควรลดเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาพบกลุ่ม
และระดับของนักศึกษาผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่และให้เน้นเนื้อหาวิชาที่ง่ายต่อการเรียนรู้ไม่ควรลึกซึ่ง
จนเกินไปและสามารถหาสื่อมาประกอบการเรียนการสอนได้ง่ายและที่สำคัญต้องไม่เป็นวิชาการ
จนเกินไปเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับพื้นความรู้เดิมในหมวดวิชาพื้นฐานไม่ค่อยดี
เท่าที่ควร

ครูผู้สอน ได้ให้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านหลักสูตร
ดังนี้ ควรปรับเนื้อหาหลักสูตรให้เข้ากับตัวนักศึกษาและสอดคล้องกับสิ่งที่นักศึกษาคาดหวัง
นักศึกษามีความต้องการศึกษาในด้านใดเป็นพิเศษ ให้จัดหลักสูตรพิเศษ เช่น นักศึกษาต้องการจะ
นำวุฒิการศึกษาไปศึกษาต่อสายพาณิชย์ ก็จัดหลักสูตรที่เน้นไปทางด้านพาณิชย์ เป็นต้น จำนวน
ชั่วโมงพบกลุ่มน้อยเกินไปก็เป็นสาเหตุที่ทำให้ครูผู้สอนสอนไม่ทันและไม่ครบสาระตามที่หลักสูตร
กำหนดโดยเฉพาะการสอนหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ ซึ่งมีเนื้อหามาก
เกินไป ดังนั้น ควรเพิ่มจำนวนเวลาพบกลุ่มเป็น 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และเนื้อหาวิชา
วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษให้ไม่ควรยากเกินไป เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ออกจาก
ในระบบโรงเรียนเพราะไม่ชอบเรียนในหมวดวิชาดังกล่าวและ เนื้อหาหลักสูตรบางตอนในแต่ละ
ระดับซ้ำซ้อนกัน นอกจากเนื้อหาหลักสูตรแล้วควรออกข้อสอบปลายภาคเรียนให้ตรงกับ
เนื้อหาวิชาในหลักสูตรและการให้ครูผู้สอนเป็นผู้ออกข้อสอบปลายภาคเรียนจะทำให้ได้วัดผลและ
ประเมินผลตรงตามที่สอน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้ ในด้านหลักสูตร ดังนี้ ควรปรับเนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับนักศึกษา
เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานประจำและครอบครัวจึงทำให้ไม่มีเวลาเรียนหรือทบทวน
บทเรียน ดังนั้น ควรปรับเนื้อหาวิชาที่เรียนให้สอดคล้องกับอาชีพของนักศึกษาซึ่งจะทำให้
นักศึกษาเรียนรู้ได้เร็วขึ้น การที่เนื้อหาวิชาที่เรียนยากเกินไปหรือเป็นเนื้อหาที่นักศึกษาไม่ได้
นำมาใช้ในชีวิตประจำวันจะทำให้นักศึกษาเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจได้ช้า ซึ่งจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

ห้อยย จึงทำให้ไม่อยากมาเรียน นอกจากเนื้อหาวิชาในหลักสูตรแล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล และประเมินผลก็เป็นส่วนสำคัญ การออกข้อสอบปลายภาคเรียนที่ยากหรือเป็นข้อสอบที่เป็น วิชาการเกินไป จะทำให้นักศึกษาสอบไม่ผ่านหรือผ่านแต่มีผลการเรียนต่ำ ดังนั้น ควรออกข้อสอบ ปลายภาคเรียนให้มีเนื้อหาตรงกับอาชีพของนักศึกษา เช่น นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียน ส่วน ใหญ่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานขายหรือพนักงานบริการต่างๆ ข้อสอบหมวดวิชาคณิตศาสตร์ ควรออกข้อสอบเกี่ยวกับการทำไรหรือส่วนลดราคา เป็นต้น หมวดวิชาภาษาอังกฤษ ควรออก ข้อสอบปลายภาคเรียนที่เป็นคำศัพท์ง่ายๆหรือบทสนทนาง่ายๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขาย เป็นต้น

ประธานชุมชน ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้าน หลักสูตร เนื่องจากนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนมีความแตกต่างทางด้านอายุและระดับความรู้ เดิม ดังนั้นการรับรู้จึงแตกต่างกัน นักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจะรับรู้ได้เร็วกว่านักศึกษาที่อยู่ในช่วง วัยผู้ใหญ่ สำหรับจำนวนชั่วโมงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และ 2 หมวดวิชา จึงเป็นเวลาไม่น้อยเกินไป ดังนั้น จึงควรเพิ่มจำนวนเวลาเรียนในแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับ เนื้อหาวิชา โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ นอกจากเวลาพบกลุ่มแล้ว เวลาทำข้อสอบปลายภาค ก็ควรเพิ่มเวลาให้เหมาะสมกับจำนวนข้อสอบ ซึ่งมีจำนวนมากข้อและ ยากเกินไปอาจทำให้นักศึกษาทำข้อสอบไม่ทันและควรปรับข้อสอบให้สอดคล้องกับระดับความรู้ ของนักศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา

สรุปผลจากการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้ให้ สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่าควรลดระดับความยากของเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ไม่ลึกซึ้งเกินระดับความรู้ของนักศึกษา ที่สำคัญต้องไม่เป็น วิชาการจนเกินไป โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพของนักศึกษา และควรปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับ จำนวนชั่วโมงพบกลุ่มและควรเพิ่มจำนวนเวลาพบกลุ่มเป็น 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นอกจากเนื้อหา หลักสูตรแล้วข้อสอบปลายภาคเรียนก็มีความสำคัญ จึงเห็นว่าข้อสอบที่ใช้สอบปลายภาคควรออก โดยครูผู้สอน ให้นั้นเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับความรู้ของนักศึกษาแต่ละระดับและออกข้อสอบให้ มีเนื้อหาตรงกับอาชีพของนักศึกษาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาอย่างแท้จริง

5.2 ด้านครูผู้สอน ครูผู้สอนเป็นกลไกสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและ ส่งผลต่อคุณภาพของนักศึกษา โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ผู้บริหาร ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมที่แตกต่างกัน ครูผู้สอนควรสอนปรับพื้นฐานให้นักศึกษาและให้มีการทดสอบก่อนเรียนเพื่อค้นหาจุดอ่อนของ นักศึกษาและทดสอบหลังเรียนเพื่อวางแผนการเรียนรู้เพิ่มเติม ให้มีการใช้ใบงานและ แบบทดสอบ

บ่อยทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับการช่วยเหลือนักศึกษาโดยการให้นักศึกษามีเพื่อนสนิท 1 คน เป็นคู่บัดดี้ เพื่อให้ดูแลซึ่งกันและกันระหว่างเรียน อีกทั้งให้มีส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองทั้งในและนอกสังกัด เช่น เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสร้างสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น สำหรับการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูผู้สอนก็เป็นสิ่งสำคัญ เช่น การจัดให้ครูผู้สอนได้ศึกษาดูงานทั้งในและนอกประเทศ การมอบทุนให้ครูผู้สอนได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและมอบโล่ ประกาศนียบัตรเพื่อเชิดชูความดีของครูในวันครู เป็นต้น

ครูผู้สอน ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักศึกษา จึงต้องมีการสัมภาษณ์นักศึกษาตั้งแต่วันที่มาสมัครเรียน โดยสอบถามถึงความต้องการที่แท้จริงในการมาสมัครเรียนและนำข้อมูลมาจัดกลุ่มนักศึกษาตามความต้องการและตามความสามารถของนักศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องเน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมทุกกิจกรรม โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา เช่น การกำหนดกิจกรรมศึกษาเรียนรู้นอกสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกสถานที่ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้ทำให้ทราบว่าควรจะสอนปรับพื้นความรู้ในสาระใดบ้างและสอนเสริมให้สาระใดบ้างตลอดจนการให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเลือกสื่อมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และครูผู้สอนควรเลือกสื่อที่ง่าย ๆ และใช้สภาพแวดล้อมรอบ ๆ สถานที่พบกลุ่มให้เป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมนั้นต้องเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงออกทางความคิด และแสดงความสามารถ เช่น กิจกรรมแสดงบทบาทสมมุติ การประกวดนิทรรศการต่างๆ ประกวดการทำเวรทำความสะอาด การให้นักศึกษาจับสลากออกมาพูดหน้าชั้นเรียนครั้งละ 5 นาที ก่อนเข้าสู่บทเรียน เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษากล้าแสดงออก ในการร่วมกิจกรรมทุกครั้งครูผู้สอนควรใช้วิธีการเสริมแรงด้วยการให้รางวัลหรือคะแนนพิเศษแก่นักศึกษาเป็นการดึงดูดใจให้นักศึกษาอยากเข้าร่วมกิจกรรมและครูผู้สอนต้องใช้จิตวิทยาในการสอนโดยการจำและเรียกชื่อนักศึกษาให้ถูกต้องและพยายามเรียกชื่อนักศึกษาให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือตอบคำถามเป็นประจำเพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกว่าครูผู้สอนให้ความสำคัญกับตนเองและที่สำคัญครูผู้สอนต้องเสียสละเวลาในการตรวจงานนักศึกษาทุกชิ้นเพื่อจะได้ทราบพัฒนาการของนักศึกษาแต่ละคนว่าเป็นอย่างไรบ้างจะได้มีข้อมูลไปพัฒนานักศึกษาต่อไปและครูผู้สอนควรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องที่สามารคนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง เช่น อบรมเทคนิคการผลิตสื่อ การใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อบรมการแนะแนว เป็นต้น

คณะกรรมการสถานศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาที่เป็นผู้เรียนผู้ใหญ่ นั้น ในครั้งแรกของการพบกลุ่ม ควรมีการสำรวจภูมิหลังของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนมีภูมิหลัง มีจุดอ่อน จุดแข็ง ความต้องการ อายุ ที่แตกต่างกัน จึงควรมีการสำรวจ

ภูมิหลังเป็นอันดับแรกและนำผลการสำรวจ มาแบ่งกลุ่มเรียน โดยละเอียดระหว่างวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่เพื่อให้นักศึกษาได้ช่วยเหลือกันภายในกลุ่มในสิ่งที่ตนเองถนัดและครูผู้สอนควรแต่งตั้งนักศึกษาที่มีภาวะความเป็นผู้นำให้เป็นหัวหน้ากลุ่มและส่งเสริมให้นักศึกษาที่มีพฤติกรรมเกรงได้มีบทบาทในกลุ่มโดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม การที่นักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียน ส่วนใหญ่มีภาระงานประจำและครอบครัว จึงมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ทำให้ไม่มีเวลามาร่วมกลุ่มตามที่กำหนด ประกอบกับมีปัญหาในเรื่องพื้นฐานความรู้เดิมที่ไม่ดีอยู่แล้ว ครูจึงควรหาวิธีการช่วยเหลือนักศึกษาให้หลากหลาย เช่น การจัดตั้งกลุ่มสอนเสริมแบบเจาะลึกโดยครูผู้สอนหรือให้นักศึกษาที่มีความสามารถในเรื่องนั้นๆ เป็นผู้สอนเสริมให้สมาชิกในกลุ่มเนื่องจากในบางเรื่องนักศึกษาจะถ่ายทอดได้ดีกว่าครูผู้สอน นอกจากสอนเสริมแบบเจาะลึกในเนื้อหาวิชาแล้วควรให้มีการสอนเสริมแบบเจาะลึกแนวข้อสอบปลายภาค โดยให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติทำข้อสอบเหมือนสอบปลายภาคจริง การส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตัวเองผ่านสื่อที่ทันสมัย เช่น เรียนรู้จากคอมพิวเตอร์ เมื่อนักศึกษาได้เรียนรู้จากสภาพจริงและลงมือปฏิบัติจริงจะทำให้เกิดการจดจำได้ดี ซึ่งมีหลายวิธีที่สามารถทำได้เช่น การให้นักศึกษาส่งงานทางอีเมล ส่งรายงานที่ให้โดยกำหนดให้นักศึกษาสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับนักศึกษา การเปิดใจให้กว้างรับฟังปัญหาและข้อจำกัดของนักศึกษาทุกเรื่องและที่สำคัญครูผู้สอนไม่ควรใช้คำพูดปฏิเสธเมื่อไม่เห็นด้วยแต่ใช้การเปรียบเทียบเชิงเหตุผลและครูผู้สอนควรปฏิบัติตัวให้ใกล้ชิดกับนักศึกษา โดยการเข้าไปหานักศึกษาไม่ใช่ออให้นักศึกษาเข้าหาเพียงฝ่ายเดียวเพื่อให้นักศึกษาเกิดความไว้วางใจในตัวครูผู้สอนแล้วกล้าปรึกษาเมื่อมีปัญหาซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักศึกษาและครูผู้สอนต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา เช่น การนำนักศึกษาสวนมนต์นั่งสมาธิ ก่อนเข้าบทเรียนทุกครั้ง และควรปลูกฝังให้นักศึกษาปฏิบัติให้เป็นประจำทุกครั้งที่มาพบกลุ่ม สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น

ประธานชุมชน ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านครูผู้สอน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ นั้น ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างด้านอายุ การศึกษาเดิมและภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ของนักศึกษา ดังนั้นครูผู้สอนควรสัมภาษณ์นักศึกษาก่อนรับสมัครเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการทดสอบความรู้เดิมในเบื้องต้นและเป็นประโยชน์ต่อการจัดแบ่งกลุ่มเรียนซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการแบ่งกลุ่มผู้เรียน แบ่งกลุ่มโดยละเอียดระหว่างวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ นักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่จะช่วยดูแลนักศึกษาที่เป็นวัยรุ่นแทนครูผู้สอนและนักศึกษาที่เป็นวัยรุ่นส่วนใหญ่จะถนัดทางด้านการใช้สื่อที่ทันสมัย เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ จึงน่าจะช่วยสอนนักศึกษาวัยผู้ใหญ่ได้ ซึ่งเรียกวิธีนี้ว่า เป็นวิธีการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนและผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนได้เสนอให้มีการแบ่งกลุ่มเรียน คือ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาที่เป็นวัยรุ่นและกลุ่มนักศึกษาในวัยผู้ใหญ่

และจัดเวลาเรียนเป็น 2 รอบ เนื่องจาก นักศึกษาทั้ง 2 วัย มีการรับรู้ที่ต่างกัน ผู้ใหญ่จะมีการรับรู้ได้ช้ากว่าวัยรุ่น ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูผู้สอนจะต้องเป็นแบบเน้นย้ำ ซึ่งต่างจากวัยรุ่นที่ไม่ชอบให้ครูผู้สอนเน้นย้ำ ดังนั้นครูผู้สอนต้องปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับอายุของนักศึกษาและครูผู้สอนควรปรับตัวให้เข้ากับนักศึกษา ไม่วางตัวเป็นครูจนเกินไปและต้องไม่เบื่อกับที่จะตอบคำถาม ตอบด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ด้วยวัยและประสบการณ์เดิมของนักศึกษาผู้ใหญ่ นั้น การพูดควรเป็นลักษณะของการให้กำลังใจมากกว่าการตำหนิหรือแสดงความเบื่อหน่าย นอกจากที่กล่าวข้างต้นแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหมวดวิชาพื้นฐาน ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษครูผู้สอนควรพยายามเปลี่ยนรูปแบบการสอน เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้สึกไม่ชอบเรียนวิชาดังกล่าวมาจากในระบบโรงเรียน ฉะนั้นครูผู้สอนควรสอนปรับพื้นความรู้ในทุกหมวดวิชาพื้นฐานโดยเริ่มตั้งแต่พื้นฐานจริงๆ เลือกใช้วิธีการสอนที่น่าสนใจ การนำเพลงหรือเกม เข้ามาช่วยในการสอน ทำให้นักศึกษาเกิดความสุขเพลิดเพลินในการเรียน การสอนแบบบล็อกคอร์ส ตลอดจนการนำเสนออย่างง่ายๆ ใกล้เคียงตัว มาใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น หมวดวิชาภาษาอังกฤษ อาจนำปากกา กระเป๋ เป็นต้น มาเป็นสื่อ หมวดวิชาคณิตศาสตร์ ควรใช้สูตรง่ายๆ และหาเกมต่างๆ มาสอนในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้และเพื่อให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ ครูผู้สอนควรมีการเสริมแรงให้นักศึกษา เมื่อ นักศึกษาทำงานได้ดี เช่น การให้รางวัล การให้คะแนนพิเศษหรือชมเชยเมื่อนักศึกษากระทำความดีซึ่งอาจจะเป็นความดีเล็กๆน้อยๆและสิ่งสำคัญ คือ ครูผู้สอนควรติดตามงานจากนักศึกษาเป็นระยะเป็นการซักถามปัญหาจากนักศึกษากรณีที่ไม่ส่งงานหรือส่งไม่ทันตามที่กำหนดไว้

สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า การสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตั้งแต่วันที่มาสักระยะจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและภูมิหลังของนักศึกษา การจัดกลุ่มผู้เรียน ซึ่งมีข้อเสนอ 2 วิธี ได้แก่ การแบ่งกลุ่มเรียนโดยละเอียดระหว่างนักศึกษาวัยรุ่นกับนักศึกษาผู้ใหญ่และการแบ่งกลุ่มเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาวัยรุ่นและกลุ่มนักศึกษาผู้ใหญ่โดยจัดเวลาเรียนเป็น 2 รอบและควรมีการทดสอบความรู้พื้นฐานเบื้องต้นและให้มีการสอนปรับพื้นความรู้ โดยเริ่มจากพื้นฐานจริงๆ ต้องสอนเสริมแบบเจาะลึกในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษพร้อมกับเจาะลึกในแนวข้อสอบปลายภาคและทดสอบย่อยทุกครั้งทีสอนจบ ที่สำคัญครูผู้สอนต้องเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้สนุก เช่นการนำเพลงหรือเกมส์เข้ามาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือสอนแบบบล็อกคอร์ส เพื่อให้การเรียนรู้ต่อเนื่อง ครูผู้สอนต้องใช้ไหวพริบในการนำเสนอใกล้เคียงตัวหรือใช้สภาพแวดล้อมรอบๆ สถานที่พบกลุ่มมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับหมวดวิชาต่างๆ และเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานประจำทำให้ไม่มีเวลามาเรียนหรือทำรายงานมาส่งครูผู้สอน ควรเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเองจากสื่อที่ทันสมัยและส่งรายงานทางอีเมล หรือ ครูผู้สอนใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน ครูผู้สอนต้องใช้จิตวิทยาในการสอน เช่น การจดจำชื่อหรือเรียกชื่อนักศึกษาในห้องได้ทุกคนและพยายามเรียก

ให้ชื่อให้ร่วมกิจกรรมหรือตอบคำถามเป็นประจำ ควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมทุกกิจกรรมโดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนการเรียนรู้ การคิดกิจกรรมด้วยตนเอง การกำหนดสถานที่เรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ควรมีการเสริมแรงด้วยรางวัล คะแนนพิเศษหรือกล่าวชมเชยทุกครั้งที่นักศึกษาร่วมกิจกรรมหรือมีผลงานดี ครูต้องไม่วางตัวเป็นครูผู้สอนมากเกินไปพยายามเข้าหานักศึกษาไม่ใช่ให้นักศึกษาเข้าหาฝ่ายเดียว ซึ่งครูผู้สอนต้องเปิดใจให้กว้างรับฟังปัญหาหรือข้อจำกัดของนักศึกษาทุกเรื่องและห้ามใช้คำพูดปฏิเสธแต่ให้เป็นการเปรียบเทียบเชิงเหตุผล โดยครูต้องไม่เบื่อกับที่ตอบถามและตอบด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล คำพูดต้องเป็นลักษณะการให้กำลังใจ ไม่ใช่ตำหนิหรือแสดงความเบื่อหน่าย และต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา เช่น การนำนักศึกษาสวดมนต์ นั่งสมาธิ ก่อนเข้าสู่บทเรียน นอกจากนั้นครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้ารับการอบรมต่างๆ ให้เชี่ยวชาญและนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จริงและครูผู้สอนต้องเป็นผู้ที่เสียสละเวลาส่วนตัวให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาและตรวจงานทุกชิ้นของนักศึกษา

5.3 ด้านผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมีความหลากหลาย ความแตกต่างและมีข้อจำกัดในหลายด้าน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ผู้บริหาร ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในด้านผู้เรียน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ การเปิดโลกทัศน์ให้นักศึกษา เช่น การจัดโครงการพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมทัศนศึกษา เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้นอกจากในตำราหรือเฉพาะจากครูผู้สอน และควรให้มีการมอบทุนการศึกษา โฉหรือใบประกาศนียบัตรให้นักศึกษาเพื่อยกย่องนักศึกษาที่มีความประพฤติดี

ครูผู้สอน ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านผู้เรียน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ ต้องชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนตลอดหลักสูตร ให้มีการทำสัญญาเรียนระหว่างครูผู้สอนและนักศึกษาเป็นการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการเรียน สร้างนิสัยให้เป็นนักคิด เช่น การให้นักศึกษาได้คิดกิจกรรมพิเศษต่างๆ ก่อนเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นให้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยการเรียกชื่อ เป็นการฝึกให้นักศึกษาเป็นคนกล้าแสดงออกและครูติดตามงานเป็นระยะเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและควรมีการจัดประกวดหรือแข่งขันต่างๆ เพื่อเพิ่มทักษะให้กับนักศึกษา เช่น การประกวดโครงงาน ประกวดเขียนเรียงความในวันสำคัญต่างๆ ประกวดนิทรรศการ ประกวดจัดพานพุ่ม แข่งขันกีฬา แข่งขันการตอบคำถาม เป็นต้น

คณะกรรมการสถานศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านผู้เรียน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่นั้นจึงมีข้อจำกัดด้านอายุ ภาระงานประจำและครอบครัวและเวลา ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียน จึงไม่ควรมอบหมายงานจะต้องไม่มากเกินไป สำหรับนักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งส่วนใหญ่ถูกให้ออกจากในระบบโรงเรียน ดังนั้นในวันปฐมนิเทศ การแนะนำเกี่ยวกับการเรียนตลอด

หลักสูตรอย่างชัดเจนโดยผู้บริหารเองจะทำให้ นักศึกษามีความรู้ว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญของตนเอง ครูผู้สอนควรให้นักศึกษากำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเองตั้งแต่วันแรกของการพบกลุ่ม และพูดให้เห็นความสำคัญของการเรียนที่ส่งผลต่ออนาคต โดยการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างคนที่เรียนกับคนไม่เรียนแต่อย่าเปรียบเทียบกับคนที่เรียนในห้องเดียวกัน นอกจากตัวนักศึกษาเองแล้ว ผู้ปกครองยังเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้นักศึกษาได้เห็นความสำคัญของการเรียน จึงควรมีการประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน

ประธานชุมชน ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านผู้เรียน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ การศึกษานอกระบบโรงเรียนนักศึกษาส่วนใหญ่มีความตั้งใจมาเรียนด้วยตนเองและบางส่วนที่ถูกผู้ปกครองบังคับให้มาเรียน ซึ่งแต่ละคนมีจุดหมายที่ต่างกัน ดังนั้น การเขียนเป้าหมายการเรียนรู้ระยะสั้น เช่น ภายใน 1 ปี หรือ เป็นระดับการศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีจุดหมายในการเรียน สำหรับนักศึกษาที่ถูกบังคับให้มาเรียน การยกตัวอย่างให้เห็นความสำคัญของการศึกษา โดยพูดทุกครั้งที่มีการพบกลุ่มเพื่อเป็นการกระตุ้นนักศึกษาและให้มีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน และครูผู้สอนควรให้นักศึกษาเขียนแผนการเรียนรู้ของตนเองทุกภาคเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษากำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองสำหรับนักศึกษาบางคน ยังไม่มีความกล้าที่จะซักถามครูผู้สอนเมื่อมีข้อสงสัย เพราะอายเพื่อน ดังนั้นการจัดกลุ่มโดยให้มีผู้แทนกลุ่มที่มีลักษณะความเป็นผู้นำซักถามแทน

สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ เสนอแนะว่า การให้นักศึกษาได้วางเป้าหมายชีวิตตั้งแต่เริ่มเข้ามาเรียนในวันแรกจะทำให้ นักศึกษามีจุดหมายที่ชัดเจนสำหรับการเรียนการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะถ้าผู้บริหารเป็นคน ที่พูดเกี่ยวกับการเรียนตลอดหลักสูตรด้วยตัวเองจะยิ่งสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาอีก ระดับหนึ่ง อีกทั้งครูผู้สอนก็ควรสร้างความตระหนักให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียน โดยการยกตัวอย่างให้เห็นความแตกต่างระหว่างคนที่เรียนกับคนไม่เรียน ว่าแตกต่างกันอย่างไร นอกจากตัวนักศึกษาเองแล้ว ผู้ปกครองก็มีส่วนสำคัญ เนื่องจากว่า นักศึกษาที่มาเรียนมี 2 แบบ คือ ที่ตั้งใจมาเรียนและถูกบังคับมาเรียน เพราะฉะนั้น ควรให้มีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน เป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครอง กิจกรรมการเรียนรู้ ควรเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดทำแผนเรียนรู้ของตนเองทุกภาคเรียน ฝึกให้นักศึกษาเป็นนักคิด ฝึกให้กล้าแสดงออกและต้องให้นักศึกษา ทำสัญญาการเรียนกับครูผู้สอนทุกภาคเรียน ตลอดจนสถานศึกษาควรควรมีการจัดประกวดหรือแข่งขันต่างๆ เพื่อเพิ่มทักษะให้กับนักศึกษา เช่น การประกวดโครงงาน ประกวดเขียนเรียงความในวันสำคัญต่างๆ ประกวดนิทรรศการ ประกวดจัดพานพุ่ม แข่งขันกีฬา แข่งขันการตอบคำถาม เป็นต้นและควรให้มีการมอบทุนการศึกษา โล่หรือใบประกาศนียบัตรให้นักศึกษาเพื่อยกย่องนักศึกษาที่มีความประพฤติดี

5.4 ด้านบริหารจัดการ การบริหารจัดการเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ผู้บริหาร ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในด้านการบริหารจัดการ ดังนี้ จัดให้มีสถานที่พบบกลุ่มเป็นเอกเทศ ขยายสถานที่พบบกลุ่มไปสู่ชุมชนหรือแขวงต่างๆ เพื่อจะได้ไม่ต้องเดินทางไกล ให้มีการจัดทำทำเนียบแหล่งเรียนรู้ โดยให้นักศึกษาเป็นผู้สำรวจแหล่งเรียนรู้และเน้นการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น ส่งเสริมวาระการอ่านแห่งชาติอย่างจริงจัง เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษามีนิสัยรักการอ่าน ดูแลช่วยเหลือนักศึกษาโดยการสนับสนุนวิทยากรสอนเสริมในหมวดวิชาพื้นฐาน ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมที่พัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษา

ครูผู้สอน ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการ ดังนี้ สถานที่พบบกลุ่ม ควรสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นผู้ทำสัญญาMOUกับสถานศึกษาในสังกัดของรัฐเพื่อใช้สถานที่พบบกลุ่ม สำหรับสถานที่ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานที่พบบกลุ่มให้น่าเรียน เน้นความสะอาด ความเป็นสัดส่วน และจัดห้องสมุดให้เป็นห้องสมุด 3D ได้แก่ หนังสือดี ห้องสมุดดี บรรณารักษ์ดี

คณะกรรมการสถานศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการ ดังนี้ จัดสภาพแวดล้อมบริเวณรอบๆสถานที่พบบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยการให้นักศึกษามีส่วนร่วมด้วยการให้นักศึกษาได้ตอบแบบสอบถามย่อย เกี่ยวกับความต้องการให้จัดสภาพแวดล้อมบริเวณสถานที่พบบกลุ่ม สำหรับการลดระดับเสียงที่รบกวนจากภายนอกนั้น การใช้โวลุ่มที่มีรูปการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาจะช่วยลดเสียงได้ระดับหนึ่ง ควรหาสถานที่พบบกลุ่มให้เดินทางสะดวกเป็นจุดเด่นการคมนาคมสะดวกด้วยการประสานขอเช่าห้องจากหน่วยงานเอกชนที่อยู่ในพื้นที่ และควรพัฒนาห้องสมุดให้มีระบบสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต

ประธานชุมชน ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการ ซึ่งเน้นไปที่สถานที่พบบกลุ่ม โดยให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศทั้งในและนอกสถานที่พบบกลุ่มให้น่าเรียน จัดหาห้องเรียนที่เป็นสัดส่วน เน้นความสะอาด เพิ่มแสงสว่างขึ้น ติดพัดลมเพดานเพื่อบรรเทาความร้อน ควรมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยจากไฟฟ้าจัดทำห้องน้ำ ประสานของบประมาณจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างสถานที่พบบกลุ่มและขยายสถานที่พบบกลุ่มเพิ่มไปสู่ชุมชนหรือแขวงเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาในการเดินทางมาเรียน และสำหรับห้องสมุดควรพัฒนา ให้น่าสนใจ สำรวจความต้องการหนังสือของนักศึกษาและจัดหาหนังสือเพิ่มให้มีความหลากหลายและหนังสือตรงกับความต้องการของนักศึกษา ควรเพิ่มตู้คอนเทนเนอร์เนื่องจากห้องสมุดมีขนาดเล็กเกินไปไม่เพียงพอกับจำนวนผู้มาใช้บริการและจ้างเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ให้มาประจำห้องสมุด

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า เขตบางรักมีข้อจำกัดในเรื่องของสถานที่ เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจและเห็นว่าสถานที่ปัจจุบันที่จัดกิจกรรมอยู่นั้น ก็มีความเหมาะสมอยู่ในระดับหนึ่ง แต่เพียงปรับปรุงในส่วนของบรรยากาศภายในและภายนอกให้น่าเรียน โดยเน้นให้มีความสะอาด เป็นสัดส่วน เพิ่มแสงสว่าง จัดทำห้องน้ำ กั้นห้องเรียนด้วยไวโนลโดยมีรูปการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาให้เป็นสัดส่วน การจัดหาหรือขยายสถานที่พบกลุ่มควรทำอย่างต่อเนื่อง เช่น การให้ผู้บริหารระดับสูงด้วยกันทำความตกลงร่วมกัน (MOU) ให้ใช้โรงเรียนในสังกัดเป็นสถานที่พบกลุ่ม การประสานงานของงบประมาณจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างสถานที่พบกลุ่มหรือประสานขอเช่าห้องจากหน่วยงานเอกชน เนื่องจากสถานที่พบกลุ่มปัจจุบันอาจจะเดินทางไม่สะดวกสำหรับนักศึกษาบางคน ดังนั้น ควรขยายสถานที่พบกลุ่มไปสู่ชุมชนหรือแขวง นอกจากสถานที่พบกลุ่มแล้ว ห้องสมุดก็เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ดังนั้นควรพัฒนาให้น่าสนใจ โดยการสำรวจความต้องการหนังสือของนักศึกษาและจัดหนังสือให้มีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักศึกษาและเนื่องจากห้องสมุดมีขนาดเล็กไม่เพียงพอกับผู้ใช้บริการควรจัดหาตู้คอนเทนเนอร์เพิ่มและจ้างบรรณารักษ์มาให้บริการในห้องสมุด

5.5 ด้านชุมชน เครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่เป็นส่วนสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะ ชุมชน ซึ่งเป็นหน่วยสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ผู้บริหาร ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านชุมชน ดังนี้ ส่งเสริมให้มีการประสานงานเครือข่ายทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยเฉพาะ ชุมชน ที่เป็นที่ตั้งของ กศน.แขวง ควรให้มีการจัดกิจกรรมต่อเนื่อง และควรจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ทุกภาคเรียน

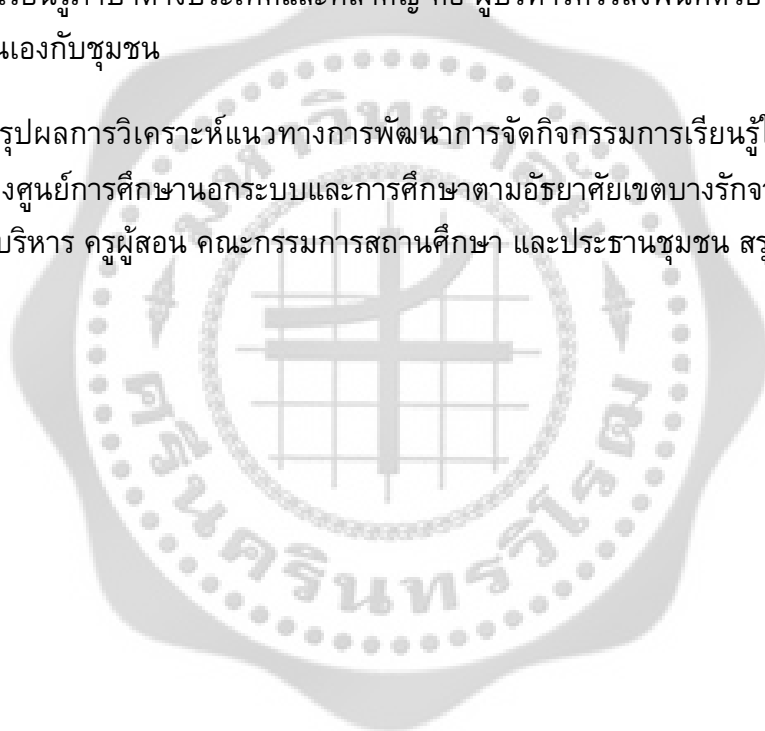
ครูผู้สอน ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านชุมชน ดังนี้ ประชาสัมพันธ์งานการศึกษาออกโรงเรียนมาก ๆ ดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วม ให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน และส่งเสริมให้ภูมิปัญญามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้

คณะกรรมการสถานศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านชุมชน ดังนี้ การใช้หน่วยงานภาครัฐในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น สารพัดช่าง สถาบันทางศาสนา ด้วยการร่วมกิจกรรมทางศาสนากับวัดต่างๆ ในชุมชน เนื่องจากเขตบางรักเป็นพื้นที่เศรษฐกิจ ดังนั้น ควรใช้ประโยชน์จากหน่วยงานภาคเอกชนต่างๆ โดยเฉพาะโรงแรมให้นักศึกษาได้เข้าไปฝึกงาน เพื่อเรียนรู้ในเรื่องของภาษาต่างประเทศและที่สำคัญ คือ ผู้บริหารควรลงพื้นที่ด้วยตนเองเป็นการสร้างความเป็นกันเองกับชุมชน และควรแต่งตั้งประธานชุมชนในพื้นที่เขตบางรักเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

ประธานชุมชน ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านชุมชน ดังนี้ การค้นหาแหล่งเรียนรู้ที่ตั้งอยู่ในชุมชนและทำเป็นทำเนียบแหล่งเรียนรู้และควรจัดกิจกรรมการศึกษาแหล่งเรียนรู้เป็นประจำ และควรมีการจัดเวทีประชาคมเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

สรุปผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ เสนอแนะ ให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่และจัดทำทำเนียบแหล่งเรียนรู้ ให้มีการจัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้เป็นประจำ โดยเฉพาะวัดและโรงเรียนต่างๆ ในชุมชนและพยายามดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ควรใช้หน่วยงานเอกชนให้นักศึกษาได้เข้าไปฝึกงานเช่น โรงแรมต่างๆ เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศและที่สำคัญ คือ ผู้บริหารควรลงพื้นที่ด้วยตนเองเป็นการสร้างความเป็นกันเองกับชุมชน

ตอนที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักจากความคิดเห็นของ นักศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และประธานชุมชน สรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
หลักสูตร แนวคิด	เนื้อหาความรู้ในแต่ละวิชาตรงกับความต้องการของนักศึกษา นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินชีวิตได้ ควรปรับเนื้อหาหมวดวิชาพื้นฐานให้เหมาะสมกับเวลาพบกลุ่ม	-	ควรปรับเนื้อหาหลักสูตรให้เข้ากับตัวนักศึกษาและสอดคล้องกับสิ่งที่นักศึกษาคาดหวัง ควรปรับเนื้อหาวิชาที่เรียนให้สอดคล้องกับอาชีพของนักศึกษา			1. ควรปรับเนื้อหาในแต่ละวิชาให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา 2. ควรปรับเนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสิ่งที่นักศึกษาคาดหวัง 3. ควรปรับเนื้อหาวิชาที่เรียนให้สอดคล้องกับอาชีพของนักศึกษา 4. ควรปรับเนื้อหาให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินชีวิตได้ 5. ควรปรับเนื้อหาหมวดวิชาพื้นฐานให้เหมาะสมกับเวลาพบกลุ่ม
หลักการ	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถรับผิดชอบตนเองได้	-	-	-		1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง 2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถรับผิดชอบตนเอง
จุดมุ่งหมาย	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษามีแนวทางในการทำงาน	-	-	-		1. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละวิชา 2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษามีแนวทางในการทำงาน

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
โครงสร้างหลักสูตร	การอธิบายข้อมูลการจบการศึกษาอย่างชัดเจน		ควรเพิ่มจำนวนเวลาพบกลุ่ม		ควรเพิ่มจำนวนพบกลุ่มให้	1.ควรอธิบายข้อมูลการจบการศึกษาอย่างชัดเจน 2.ควรเพิ่มจำนวนเวลาพบกลุ่มเป็น 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ 3.ควรเพิ่มจำนวนพบกลุ่มให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
เนื้อหาหลักสูตร	การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	ควรปรับเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์	ควรปรับเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์			1.ควรนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต1 ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา 2.ควรนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชนไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา 3.ควรปรับเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับเวลาและระดับของนักศึกษา 4.ควรปรับเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ให้เหมาะสมกับเวลาและระดับของนักศึกษา
อื่นๆ	นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมแตกต่างจากนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีค่าคะแนนของความคิดเห็นสูงกว่า	-	-	-	-	-

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการ สถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
ครูผู้สอน การเตรียมการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้	ส่วนใหญ่ครูซักถาม ข้อมูลส่วนตัวของ นักศึกษาเป็น รายบุคคล ส่วนใหญ่ครูมีการตร ียมการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ในทุกหมวดวิชามา เป็นอย่างดี การเตรียมเอกสาร เสริมนอก นอกเหนือจาก หนังสือเรียน	ควรมีการจัดทำใบ งานและแบบทดสอบ ย่อยทุกครั้ง	สัมภาษณ์นักศึกษารายบุคคลเพื่อ สอบถามความต้องการที่แท้จริง จัดทำแผนการเรียนรู้ที่ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษาโดยให้นักศึกษา มีส่วนร่วม	ควรมีการสำรวจภูมิหลังของนักศึกษา	ควรสัมภาษณ์ นักศึกษาเป็น รายบุคคล ควรทดสอบความรู้ เดิมของนักศึกษา	1.ควรสำรวจภูมิหลังของนักศึกษาด้วย การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล 2.ควรเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทุกหมวดวิชาเป็นอย่างดี 3. ควรมีการจัดทำใบงาน เอกสารเสริม นอกเหนือจากหนังสือเรียนและ แบบทดสอบย่อย 4.ควรจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ตรงกับ ความต้องการของนักศึกษาโดยให้ นักศึกษามีส่วนร่วม 5.ควรทดสอบความรู้เดิมของนักศึกษา
การจัดกิจกรรม การเรียนรู้	ครูชี้แจงวิธีการเรียน ทุกหมวดวิชาอย่าง ละเอียด ครูมีวิธีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ที่น่าสนใจ	ควรสอนปรับพื้นฐาน	จัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วม เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อย การแสดง บทบาทสมมติ ส่งเสริมให้นักศึกษาแสดงออกทาง	ควรสอนแบบเจาะลึก ส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อที่ทันสมัย เช่นการให้นักศึกษา สืบค้นรายงาน	ควรแบ่งกลุ่มผู้เรียน เป็นกลุ่มย่อย ควรจัดกิจกรรมที่ สอดคล้องกับอายุ ของนักศึกษา	1.ควรชี้แจงวิธีการเรียนทุกหมวดวิชา อย่างละเอียด 2.ควรปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น การใช้เพลง หรือเกมช่วยสอน 3.ควรจัดทำประวัตินักศึกษารายบุคคล

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการ สถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
	การจัดทำประวัติ นักศึกษาราย บุคคล		การแข่งขันหรือการ ประกวดต่างๆ	ควรแบ่งกลุ่มเรียนเป็น กลุ่มย่อย	วิชาพื้นฐานโดยเริ่ม จาก พื้นฐานจริงๆ ควรเลือกวิธีการสอน ให้ น่าสนใจ เช่น การใช้ เพลง หรือเกมช่วยสอน ควรสอนแบบบล็อก คอร์ส	4.ควรใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบบล็อกคอร์ส การสอนแบบเจาะลึก 6.ควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วม เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อยการแสดง บทบาทสมมติ 7.ควรส่งเสริมให้นักศึกษาแสดงออกทางความคิดและความสามารถ เช่น การจัดแข่งขันหรือการประกวดต่างๆ 8.ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วย ตนเองผ่านสื่อที่ทันสมัย เช่น กำหนดให้ นักศึกษาสืบค้นรายงานทางอินเทอร์เน็ต 9..ควรแบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย 10.ควรจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับอายุ ของนักศึกษา 11.ควรสอนปรับพื้นฐานความรู้ในหมวด วิชาพื้นฐานโดยเริ่มจากพื้นฐานจริงๆ

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริ หาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการ สถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
การใช้สื่อ	ครูใช้สื่อที่เข้าใจได้ง่าย ครูใช้สื่อที่ตรงกับเนื้อหา หมวดวิชาที่เรียน ควรจัดหาและใช้สื่อการ เรียน การสอน		ควรเลือกสื่อที่เข้าใจง่าย ๆ ควรเลือกใช้สื่อที่อยู่บริเวณสถานที่พบกลุ่ม ให้เป็นประโยชน์		-	1.ควรเลือกใช้สื่อที่เข้าใจได้ง่าย 2.ควรเลือกใช้สื่อที่ตรงกับเนื้อหาหมวด วิชาที่เรียน 3.ควรจัดหาและใช้สื่อการเรียน การสอน 4.ควรเลือกใช้สื่อที่อยู่บริเวณสถานที่ พบกลุ่มให้เป็นประโยชน์
จิตวิทยาการ เรียนการสอน	ครูดูแลผู้เรียนเป็น รายบุคคล ครูให้คำปรึกษาในการ วางแผน การเรียนอย่างชัดเจน		ควรเสริมแรงด้วยการให้รางวัลหรือรางวัล พิเศษ ควรจําซ้ําให้นักศึกษาให้ได้ทุกคนและเรียกให้ ร่วมกิจกรรมเป็นประจำ		ควรปรับตัวให้เข้ากับนักศึกษา ควรเสริมแรงด้วยการให้รางวัล คะแนน พิเศษหรือคำชมเชย ควรติดตามงานเป็นระยะเพื่อสอบถาม ปัญหาของนักศึกษา	1.ควรดูแลนักศึกษาเป็นรายบุคคล 2.ครูให้คำปรึกษาในการวางแผน การเรียนอย่างชัดเจน 3.ควรเสริมแรงด้วยการให้รางวัลหรือ รางวัลพิเศษ 4.ควรจําซ้ําให้นักศึกษาให้ได้ทุกคน และเรียกให้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นประจำ 5.ควรปรับตัวให้เข้ากับนักศึกษา 6.ควรเสริมแรงด้วยการให้รางวัล คะแนนพิเศษหรือคำชมเชย 7.ควรติดตามงานเป็นระยะเพื่อสอบถาม ปัญหาของนักศึกษา

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการ สถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการ พัฒนาการจัด กิจกรรม
การวัด และ ประเมิน ผล	ครูให้คะแนนในแต่ละรายวิชาอย่างเป็นธรรม ครูชี้แจงการให้คะแนนอย่างชัดเจน ควรแจ้งล่วงหน้าก่อนทดสอบย่อยทุกครั้ง	ทดสอบก่อนและหลังเรียนทุกครั้ง		ควรออกข้อสอบให้ สอดคล้องกับอาชีพของ นักศึกษา		1.ควรให้คะแนนในแต่ละรายวิชาอย่างเป็นธรรม 2.ควรชี้แจงการให้คะแนนอย่างชัดเจน 3.ควรแจ้งล่วงหน้าก่อนทดสอบย่อยทุกครั้ง 4.ทดสอบก่อนและหลังเรียนทุกครั้ง 5.ควรออกข้อสอบให้สอดคล้องกับอาชีพของนักศึกษา

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
อื่นๆ	นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาตอนปลาย โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า นักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดม่วงแค มีความคิดแตกต่างจาก ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สน.บางรัก วัดมหาพฤฒาราม1 ตลาดสดเพชรพลอย วัดมหาพฤฒาราม โดยมีความคิดเห็นสูงกว่า	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเองทั้งในและนอกสังกัด เช่น เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสร้างสื่อเทคนิคการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล การสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูผู้สอน	ควรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดความเชี่ยวชาญที่สามารถนำมาปฏิบัติงานได้จริง เช่น อบรมการผลิตสื่อ อบรมการใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ การแนะแนว	ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา เช่น นำนักศึกษาสวดมนต์ นั่งสมาธิก่อนเข้าสู่บทเรียน ควรเปิดใจให้กว้างรับฟังปัญหาของนักศึกษาทุกเรื่อง ควรเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานต่างๆ	ควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	1.ควรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดความเชี่ยวชาญที่สามารถนำมาปฏิบัติงานได้จริง เช่น เทคนิคการผลิตสื่อ การใช้สื่อเทคโนโลยีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล การแนะแนว 2 ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา เช่น นำนักศึกษาสวดมนต์ นั่งสมาธิก่อนเข้าสู่บทเรียน 3.ควรเปิดใจให้กว้างรับฟังปัญหาของนักศึกษาทุกเรื่อง 4.ควรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการ สถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรม
ผู้เรียน การวางแผนการเรียนรู้	นักศึกษาขอรับคำแนะนำการ แก้ปัญหาการเรียน การวางแผนการทำงานที่ครู มอบ หมายอย่างเป็นขั้นตอน	การเปิดโลกทัศน์ให้ นักศึกษา เช่น การจัดกิจกรรม ทัศนศึกษาการส่งเสริม ให้เรียนรู้นอก ตำรา	ชี้แจงให้ นักศึกษา เข้าใจการเรียนรู้ ตลอดหลักสูตร ควรทำสัญญา เรียนระหว่าง ครูผู้สอนและ นักศึกษา	ควรให้นักศึกษา กำหนดเป้าหมาย ในชีวิตของตนเอง	ควรให้นักศึกษาได้ วางแผนการเรียนรู้ ระยะสั้น ควรให้การศึกษายื่น แผนการเรียนรู้ของ นักศึกษาเองทุกภาคเรียน	1. นักศึกษาขอรับคำแนะนำการ แก้ปัญหาการเรียน 2. การวางแผนการทำงานที่ครู มอบหมายอย่างเป็นขั้นตอน 3. การเปิดโลกทัศน์ให้นักศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมทัศนศึกษาการ ส่งเสริมให้เรียนรู้นอกตำรา 4. ชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจการเรียนรู้ 5. ควรทำสัญญาเรียนระหว่าง ครูผู้สอน และนักศึกษา 6. ควรให้นักศึกษากำหนดเป้าหมาย ในชีวิตของตนเอง 7. ควรให้นักศึกษาได้วางแผนการเรียนรู้ ระยะสั้น 8. ควรให้ นักศึกษาเขียนแผนการเรียนรู้ของ ตนเองทุกภาคเรียน
ความพร้อมในการเรียนรู้	การเตรียมตัวของนักศึกษา ก่อนเข้าเรียน การเตรียมอุปกรณ์การเรียน มาเรียนทุกครั้ง			ผู้บริหารควรแนะนำการ เรียนตลอดหลักสูตร ด้วยตัวเองในวัน ปฐมนิเทศ	ควรมีการประชุม ผู้ปกครองทุกภาคเรียน	1. การเตรียมตัวของนักศึกษาก่อน เข้าเรียน 2. การเตรียมอุปกรณ์การเรียนมา ครบทุกครั้ง

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการ สถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัด กิจกรรม
	ควรสร้างควมมีวินัย ของนักศึกษา เช่น การ ตรงต่อเวลา ควรแนะนำการแบ่ง เวลาเรียนและ ทบทวนบทเรียนให้ นักศึกษาอย่าง เหมาะสม นักศึกษามีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้					3.ควรสร้างควมมีวินัยของนักศึกษา เช่น เช่น การตรงต่อเวลา 4.ควรแนะนำการแบ่งเวลาเรียนและ ทบทวนบทเรียนให้นักศึกษาอย่าง เหมาะสม
การตั้งใจเรียน	นักศึกษาสามารถสรุป ความรู้ที่ได้เรียนแต่ละ วิชา ควรมีวิธีการให้ นักศึกษาตั้งใจเรียน เช่นการพบกลุ่มตามที่ กำหนด การทำงานที่ ได้รับมอบหมาย		ควรให้ นักศึกษาคิด กิจกรรมพิเศษ ก่อนเข้าสู่ บทเรียน			1.ควรให้นักศึกษาคิดกิจกรรมพิเศษ ก่อนเข้าสู่บทเรียน 2. ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3. ควรให้นักศึกษาสามารถสรุป ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในแต่ละ วิชา 4. ควรมีวิธีการให้นักศึกษาตั้งใจ เรียน เช่นการพบกลุ่มตามที่ กำหนดการทำงานที่ได้รับมอบหมาย 5.ควรให้นักศึกษาคิดกิจกรรมพิเศษ ก่อนเข้าสู่บทเรียน

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
อื่นๆ	-นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า -นักศึกษาที่พบกลุ่มศรช. วัดม่วงแค ศรช.วัดมหาพฤฒาราม1 ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย ศรช.สน.บางรักมีความคิดเห็นแตกต่างจากที่พบกลุ่มศรช.วัดมหาพฤฒาราม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า	มอบทุนการศึกษา โล่ หรือใบประกาศนียบัตร ยกย่องนักศึกษาที่มีความประพฤติดี	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมแข่งขันหรือประกวดต่างๆ เพื่อเพิ่มทักษะ เช่น การประกวดโครงงาน การแข่งขันตอบปัญหาวิชาการ	ควรเชิญผู้ปกครองมาประชุมทุกภาคเรียน		. ควรมอบทุนการศึกษา โล่ หรือใบประกาศนียบัตร ยกย่องนักศึกษาที่มีความประพฤติดี 2. ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมแข่งขันหรือประกวดต่างๆ เพื่อเพิ่มทักษะ เช่น การประกวดโครงงาน การแข่งขันตอบปัญหาวิชาการ 3 ควรเชิญผู้ปกครองมาประชุมทุกภาคเรียน
การบริหารจัดการบุคลากรและและครูสอนเสริม	การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียนรู้ การจัดครูให้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาในห้องเรียน ควรปรับจำนวนชั่วโมงสอนเสริม ควรจัดหาครูสอนเสริมในหมวดวิชาพื้นฐานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจ้งๆ					

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
		สนับสนุน วิทยากร สอนเสริม ในหมวด วิชา พื้นฐาน				1.ควรให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียนรู้ 2.ควรจัดครูให้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาในห้องเรียน 3.ควรปรับจำนวนชั่วโมงสอนเสริม 4.ควรจัดหาครูสอนเสริมในหมวดวิชาพื้นฐานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจริงๆ 5.สนับสนุนวิทยากรสอนเสริมในหมวดวิชาพื้นฐาน
ทรัพยากรทางการศึกษา	จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อพัฒนาความรู้เพื่อพัฒนาความรู้ของนักศึกษา มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การให้หนังสือครบจำนวนนักศึกษา ให้ก่อนเปิดภาคเรียน การเลือกหนังสือที่มีภาพประกอบและพิมพ์คำถูกต้อง ควรจัดหาโต๊ะเก้าอี้แล็คเชอร์					1. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อพัฒนาความรู้ของนักศึกษา 2.ควรมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3.ควรจัดหาหนังสือเรียนให้ครบจำนวนนักศึกษา และดำเนินการให้ก่อนเปิดภาคเรียน 4. ควรเลือกหนังสือที่มีภาพประกอบและพิมพ์คำถูกต้อง 5. ควรจัดหาโต๊ะเก้าอี้แล็คเชอร์

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
สถานที่พบกลุ่ม	สถานที่พบกลุ่มมีที่ตั้งชัดเจนแน่นอน แสงสว่างเหมาะสมกับขนาดห้องเรียน ควรพัฒนาบรรยากาศรอบๆสถานที่พบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การรักษาความสะอาด หาวิธีลดเสียงรบกวนจากภายนอกเพิ่มแสงสว่าง นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดม่วงแค วัดมหาพุฒาราม ตลาดสดเพชรพลอย สน.บางรัก มีความคิดเห็นแตกต่างจากที่มีพบกลุ่ม ศรช.วัดมหาพุฒาราม โดยมีคะแนนความคิดเห็นสูงกว่า นักศึกษาที่มีงานทำมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่มีงานทำโดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า	ขยายสถานที่พบกลุ่มไปสู่ชุมชนหรือแขวง	สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นผู้ทำสัญญาลงนามความร่วมมือ (MOU) กับสถานศึกษาในสังกัดของรัฐเพื่อใช้สถานที่พบกลุ่ม ควรจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานที่พบกลุ่มให้น่าเรียน เน้นความสะอาดเป็นสัดส่วน	ควรจัดสภาพแวดล้อมบริเวณรอบๆสถานที่พบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ควรใช้เวลานิลที่มีรูปกิจกรรมของนักศึกษาในห้องให้เป็นสัดส่วนและลดระดับเสียงจากภายนอก ควรหาสถานที่พบกลุ่มที่เป็นจุดเด่นการคมนาคมสะดวก ควรประสานขอเช่าห้องจากหน่วยงานเอกชนที่อยู่ในพื้นที่	ขยายสถานที่พบกลุ่มเพิ่มสู่ชุมชนหรือแขวง	

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการ สถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
						1.ควรรหาสถานที่พบกลุ่มที่ตั้งชัดเจน แน่นอนเป็นจุดเด่นการคมนาคมสะดวก 2. ควรพัฒนาบรรยากาศรอบ ๆ สถานที่พบ กลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การรักษาความ สะอาด หาวีธีลดเสียงรบกวนจากภายนอก เพิ่มแสงสว่าง 3.ควรรขยายสถานที่พบกลุ่มไปสู่ชุมชนหรือ แขวง 4.สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นผู้ ทำสัญญาลงนามความร่วมมือ (MOU) กับสถานศึกษาในสังกัดของรัฐเพื่อใช้ สถานที่พบกลุ่ม 5.ควรรใช้ไลน์ที่มีรูปกิจกรรมของ นักศึกษากันห้องให้เป็นสัดส่วนและ ลดระดับเสียงจากภายนอก 6. ควรรประสานขอเช่าห้องจากหน่วย งานเอกชนที่อยู่ในพื้นที่ 8.ควรรประสานขอเช่าห้องจากหน่วยงาน เอกชนหรืองบประมาณจากสมาชิกสภา กรุงเทพมหานครเพื่อพัฒนาสถานที่พบกลุ่ม ที่อยู่ในพื้นที่ 9.ควรรจัดสร้างห้องน้ำ

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
ห้องสมุด	หนังสือ ตำรา วารสารในห้องสมุด มีเพียงพอกับจำนวนที่เข้าใช้บริการ กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องสมุดกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้	ส่งเสริมวาระการอ่านแห่งชาติอย่างจริงจัง	ควรจัดห้องสมุดเป็นห้องสมุด3D ได้แก่ หนังสือดี ห้องสมุดดี ห้องสมุดดี บรรณารักษ์ดี	ควรมีการบริการสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต	ควรพัฒนาห้องสมุดให้น่าสนใจ ควรสำรวจความต้องการหนังสือในห้องสมุด ควรจัดหาหนังสือให้หลากหลายและตรงความต้องการของนักศึกษา	1.หนังสือ ตำรา วารสารในห้องสมุดมีเพียงพอกับจำนวนที่เข้าใช้บริการ 2.กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องสมุดกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ 3.ควรมีการบริการสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต 4.ควรส่งเสริมวาระการอ่านแห่งชาติจริงจัง 5.ควรจัดห้องสมุดเป็นห้องสมุด3D ได้แก่ หนังสือดี ห้องสมุดดี บรรณารักษ์ดี 6.ควรพัฒนาห้องสมุดให้น่าสนใจ 7.ควรสำรวจความต้องการหนังสือในห้องสมุด
อื่นๆ	-นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า	สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	-	-	-	สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
	-นักศึกษาที่พบกลุ่มศรช. วัดมหาพฤฒาราม1และศรช. วัดม่วงแค มีความคิดเห็นแตกต่างจาก ที่พบกลุ่ม ศรช. สน.บางรัก และที่พบกลุ่ม ศรช. วัดมหาพฤฒาราม1 ศรช.วัดม่วงแค ศรช.ตลาดสดเพชรพลอยและศรช.สน.บางรัก มีความคิดเห็นแตกต่างจาก ศรช. วัดมหาพฤฒาราม โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า					

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
ชุมชน แหล่ง เรียนรู้	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้สอดคล้องกับหมวดวิชาที่เรียน การจัดทำ ทำเนียบแหล่งเรียนรู้	ควรชุมชนที่ตั้ง กศน.แขวง จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ควรมีการจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ทุกภาคเรียน	ควรมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ควรจัดทำ ทำเนียบแหล่งเรียนรู้	ควรใช้หน่วยงานของรัฐที่ตั้งในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น วิทยาลัยสารพัดช่าง ควรใช้ประโยชน์จากหน่วยงานเอกชน โดยเฉพาะโรงแรมให้นักศึกษาเข้าไปฝึกงาน	ควรมีการค้นหาแหล่งเรียนรู้ที่ตั้งอยู่ในชุมชน จัดทำ ทำเนียบแหล่งเรียนรู้ ควรจัดกิจกรรมการศึกษาแหล่งเรียนรู้เป็นประจำ	1.ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 2.ควรใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้สอดคล้องกับหมวดวิชาที่เรียน 3.ควรจัดทำ ทำเนียบแหล่งเรียนรู้ 4. ควรใช้ชุมชนที่ตั้ง กศน.แขวง จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 5.ควรมีการจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ทุกภาคเรียน 6.ควรมีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 7..ควรส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานหน่วยงานของรัฐและเอกชน เช่น วิทยาลัยสารพัดช่าง โรงแรมต่างๆ 8.ควรมีการค้นหาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพิ่มเติม 9.ควรจัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ประจำ

ด้าน	นักศึกษา	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	คณะกรรมการสถานศึกษา	ประธานชุมชน	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้ภูมิปัญญาในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำ ทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น	-	ส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้	-	-	1. ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. ควรใช้ภูมิปัญญาในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3. ควรจัดทำ ทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. ควรส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้
อื่นๆ	- นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า - นักศึกษาที่จบการศึกษาจากนอกระบบโรงเรียนเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่จบการศึกษาจากในระบบโรงเรียนอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า - นักศึกษาที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วงแคและศรช.สน.บางรัก มีความคิดเห็นแตกต่างจาก นักศึกษาที่พบกลุ่มศรช.ตลาดสดเพชรพลอยและศรช.วัดมหาพฤฒาราม และนักศึกษาที่พบกลุ่ม ศรช.วัดมหาพฤฒาราม1 มีความคิดเห็นแตกต่างจาก ศรช.วัดม่วงแค โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า - นักศึกษาที่มีงานทำมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่มีงานทำโดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า	-	จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วม	ผู้บริหารควรลงพื้นที่ด้วยตนเอง ควรแต่งตั้งประธานชุมชนในเขตบางรักเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	ควรจัดประชาคมเกี่ยวกับการศึกษา	1.ควรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วม 2. ผู้บริหารควรลงพื้นที่ด้วยตนเอง 3. ควรแต่งตั้งประธานชุมชนในเขตบางรักเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น 4.ควรจัดประชาคมเกี่ยวกับการศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้ 1) ความมุ่งหมายของการวิจัย 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล 6) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 7) อภิปรายผล 8) ข้อเสนอแนะ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีความมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้านชุมชน 2) เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใน 5 ด้าน ตามตัวแปรอิสระของผู้เรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ สถานที่พบกู้ม กรดเจลีย สถานภาพการทำงาน รายได้ ต่อเดือน สถานภาพสมรส และภูมิลำเนาเดิม 3) รวบรวมข้อเสนอแนะของนักศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและประธานชุมชนต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการและด้านชุมชน 4) เสนอแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าต่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักและสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ที่ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2553 จำนวน 359 คน ครูผู้สอน จำนวน 6 คน ผู้บริหาร จำนวน 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 6 คน และประธานชุมชนในพื้นที่เขตบางรัก จำนวน 16 คน รวม 388 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้านชุมชน แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ สถานที่พบกลุ่ม เกรดเฉลี่ย สถานภาพการทำงาน รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และภูมิลำเนาเดิม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมแนวทาง และข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลนักศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถาม พร้อมหนังสือรับรองเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และเมื่อเก็บแบบสอบถามคืนมาแล้ว ตรวจสอบให้คะแนนและวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้ โดยข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ทั้ง 5 ด้าน ใช้วิธีวิเคราะห์ระดับแนวทางการพัฒนา โดยแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ทั้ง 5 ด้าน วิเคราะห์โดยใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน และความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม (t-test for Independent Sample) และกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือเอฟเทส (F-test) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การทดสอบรายคู่โดยใช้ วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) และข้อมูลที่ได้จากข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อนำเสนอเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนความถี่มากไปหาข้อที่มีคะแนนความถี่น้อย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก สรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.74 (236 คน) ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 20–30 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.47 (174 คน) ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 75.77 (272 คน) ส่วนใหญ่จบการศึกษาจากในระบบโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 59.05 (212 คน) ส่วนใหญ่ที่มีสถานที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม 1 คิดเป็นร้อยละ 28.97 (104 คน) ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย น้อยกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 52.92 (190 คน) ส่วนใหญ่มีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 91.09 (327 คน) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 73.82 (265 คน) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส โสด คิดเป็นร้อยละ 73.26 (263 คน) ส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนาเดิม เป็นคนนอกพื้นที่เขตบางรัก คิดเป็นร้อยละ 89.29 (299 คน)

2. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=3.36$) ด้านด้านผู้เรียน ($\bar{X}=3.34$) ด้านด้านครูผู้สอน ($\bar{X}=3.27$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=3.31$) และด้านชุมชน ($\bar{X}=3.14$)

2.1 ด้านหลักสูตร แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายเรื่อง พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง เรียงตามลำดับเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ แนวคิด ($\bar{X}=3.38$) จุดมุ่งหมาย ($\bar{X}=3.37$) หลักการ ($\bar{X}=3.35$) เนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X}=3.24$) โครงสร้างหลักสูตร ($\bar{X}=3.20$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย แนวคิด นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาชีวิตตนเองให้ดีขึ้นได้ ($\bar{X}=3.41$) นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนางานที่ทำอยู่ได้ ($\bar{X}=3.40$) นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินชีวิตได้ ($\bar{X}=3.33$) และเนื้อหาความรู้ในแต่ละวิชาตรงกับความต้องการของนักศึกษา ($\bar{X}=3.27$) จุดมุ่งหมาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้ในด้านวิชาการ ($\bar{X}=3.48$) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษามีแนวทางในการทำงาน ($\bar{X}=3.44$) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละวิชา ($\bar{X}=3.21$) หลักการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถคิดอย่างมีเหตุผล ($\bar{X}=3.47$) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ($\bar{X}=3.33$) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถรับผิดชอบตนเองได้ ($\bar{X}=3.31$) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง ($\bar{X}=3.30$) เนื้อหาหลักสูตร การนำเนื้อหาวิทยาศาสตร์ เป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา ($\bar{X}=3.48$) การนำเนื้อหา

หมวดวิชาคณิตศาสตร์ เป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา ($\bar{x}=3.47$) การนำเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x}=3.47$) การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา ($\bar{x}=3.46$) เนื้อหาหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ($\bar{x}=3.45$)

2.2 ด้านครูผู้สอน แนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การใช้สื่อ ($\bar{x}=3.41$) จิตวิทยาการเรียนการสอน ($\bar{x}=3.28$) การเตรียมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.24$) การวัดผลและประเมินผล ($\bar{x}=3.21$) และการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.18$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย การใช้สื่อ ครูใช้สื่อในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.49$) ครูใช้สื่อที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ($\bar{x}=3.43$) ครูใช้สื่อที่ตรงกับเนื้อหาหมวดวิชาที่เรียน ($\bar{x}=3.41$) และครูใช้สื่อที่เข้าใจง่าย ($\bar{x}=3.31$) จิตวิทยาการเรียนการสอน ครูจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=3.29$) ครูให้คำปรึกษาในการวางแผนการเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{x}=3.28$) ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=3.27$) การเตรียมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ครูให้นักศึกษาร่วมทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.27$) ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมคิดและวิเคราะห์เนื้อหาหมวดวิชาที่เรียน ($\bar{x}=3.26$) ครูแนะนำการศึกษาให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=3.26$) ส่วนใหญ่ครูมีการเตรียมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกหมวดวิชามาเป็นอย่างดี ($\bar{x}=3.24$) และส่วนใหญ่ครูซักถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ($\bar{x}=3.19$) การวัดผลและประเมินผล ครูทดสอบก่อนเรียนทุกครั้งในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.35$) ครูทดสอบหลังเรียนทุกครั้งในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.24$) ครูใช้แบบทดสอบที่หลากหลาย ($\bar{x}=3.24$) ครูทดสอบเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียน ($\bar{x}=3.21$) ครูใช้วิธีการทดสอบที่หลากหลาย ($\bar{x}=3.18$) ครูชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน ($\bar{x}=3.14$) และครูให้คะแนนในแต่ละรายวิชาอย่างเป็นธรรม ($\bar{x}=3.13$) การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ครูแนะนำแหล่งเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชา ($\bar{x}=3.23$) ครูจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ($\bar{x}=3.20$) ครูสามารถควบคุมห้องเรียนขณะจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.19$) ครูมีวิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ($\bar{x}=3.15$) และครูชี้แจงวิธีการเรียนทุกหมวดวิชาอย่างละเอียด ($\bar{x}=3.14$)

2.3 ด้านผู้เรียน แนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การตั้งใจเรียน ($\bar{x}=3.37$) ความพร้อมในการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.35$) และการวางแผนการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.31$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ นักศึกษาให้ความสำคัญของการเรียน ($\bar{x}=3.42$) นักศึกษาส่งงานที่ครูมอบหมายได้ตามกำหนด ($\bar{x}=3.42$) นักศึกษาอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนมาเรียนทุกครั้ง ($\bar{x}=3.40$) นักศึกษาลำซึกถามครูเมื่อมีข้อสงสัย ($\bar{x}=3.36$) นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.29$) ความพร้อมในการเรียนรู้ นักศึกษาแบ่งเวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=3.39$) นักศึกษามาพบกลุ่มตรงเวลาที่ครูกำหนด ($\bar{x}=3.37$) นักศึกษาสามารถแบ่งเวลาทบทวนบทเรียน ($\bar{x}=3.36$) นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์การเรียนมาครบทุกครั้ง ($\bar{x}=3.33$) และการเตรียมตัวของนักศึกษาก่อนเข้าเรียน ($\bar{x}=3.30$) การวางแผนการเรียนรู้ นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{x}=3.39$) นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน ($\bar{x}=3.32$) นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายทันตามกำหนดเวลา ($\bar{x}=3.30$) นักศึกษาวางแผนการทำงานที่ครูมอบหมายอย่างเป็นขั้นตอน ($\bar{x}=3.29$) และนักศึกษารับคำแนะนำการแก้ปัญหาการเรียน ($\bar{x}=3.24$)

2.4 ด้านการบริหารจัดการ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทรัพยากรทางการศึกษา ($\bar{x}=3.38$) บุคลากร ($\bar{x}=3.37$) สถานที่พบกลุ่ม ($\bar{x}=3.32$) และห้องสมุด ($\bar{x}=3.29$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ทรัพยากรทางการศึกษา สื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ($\bar{x}=3.43$) อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง กระดาน เป็นต้น ($\bar{x}=3.42$) มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.40$) และจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อพัฒนาความรู้ของนักศึกษา ($\bar{x}=3.28$) บุคลากร การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิทยาศาสตร์ ($\bar{x}=3.44$) การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ($\bar{x}=3.40$) การจัดหาครูสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษ ($\bar{x}=3.43$) การจัดครูเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาในห้องเรียน ($\bar{x}=3.31$) และการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.22$) สถานที่พบกลุ่ม สถานที่พบกลุ่มสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง ($\bar{x}=3.35$) สถานที่พบกลุ่มสะอาด อากาศถ่ายเทสะดวก ($\bar{x}=3.35$) ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ($\bar{x}=3.32$) แสงสว่างเหมาะสมกับขนาดห้องเรียน ($\bar{x}=3.29$) และสถานที่พบกลุ่มมีที่ตั้งที่ชัดเจนแน่นอน ($\bar{x}=3.24$) ห้องสมุด ห้องสมุดมีการให้บริการที่รวดเร็ว ($\bar{x}=3.43$) ห้องสมุดมีการบริการที่ทันสมัย ($\bar{x}=3.39$) ห้องสมุดมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ($\bar{x}=3.35$) กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องสมุดกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.32$) และหนังสือ ตำรา วารสารในห้องสมุดมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าใช้บริการ ($\bar{x}=3.31$)

2.5 ด้านชุมชน แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ แหล่งเรียนรู้ ($\bar{x}=3.19$) และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{x}=3.10$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ แหล่งเรียนรู้ การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจัดกิจกรรม ($\bar{x}=3.21$) การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสอดคล้องกับหมวดวิชาที่เรียน ($\bar{x}=3.18$) และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ($\bar{x}=3.40$) ภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้ภูมิปัญญาในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.11$) และการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}=3.10$)

3. เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม เพศ อายุ ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับการศึกษา ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ สถานที่พบกลุ่ม เกรดเฉลี่ย สถานภาพการทำงาน รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และภูมิลำเนาเดิม สรุปได้ดังนี้

3.1 นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ที่มี เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย รายได้ต่อเดือนและภูมิลำเนาเดิม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ และด้านชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่า นักศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย

3.3 นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามประเภทการศึกษาที่เรียนจบ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีจบศึกษาจากนอกระบบโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่า นักศึกษาที่จบการศึกษาจากในระบบโรงเรียน และอื่นๆ

3.4 นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม สถานที่พบกลุ่ม โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศูนย์การเรียนชุมชนวัดม่วงแค มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศูนย์การเรียนชุมชนตลาด

สดเพชรพลอย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแฟลตครอบครัว สถานีตำรวจนครบาลบางรัก ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดมหาพฤฒาราม และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดมหาพฤฒาราม 1 และด้านการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีสถานที่พบบกลุ่ม ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดมหาพฤฒาราม 1 มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบบกลุ่ม ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตลาดสดเพชรพลอย ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดม่วงแค ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสถานีตำรวจนครบาลบางรัก และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดมหาพฤฒาราม

3.5 นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม สถานภาพการทำงาน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม สถานภาพสมรส โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักของนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

4.1 ด้านหลักสูตร นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 33.98 (122 คน) ได้แก่ ความเหมาะสมของจำนวนเนื้อหาหมวดวิชา พื้นฐานกับเวลาเรียน คิดเป็นร้อยละ 57.38 (70 คน) การนำความรู้หมวดวิชาพื้นฐานไปใช้ในชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 18.85 (23 คน) การนำความรู้หมวดวิชาพื้นฐานไปใช้ในการศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 12.30 (15 คน) ระยะเวลาในการศึกษาต่อหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 7.38 (9 คน) และจำนวนชั่วโมงที่พบบกลุ่มต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 4.10 (5 คน)

4.2 ด้านครูผู้สอน นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 37.88 (136 คน) ได้แก่ การจัดหาและ การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 41.18 (56 คน) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 35.29 (48 คน) การเตรียมการสอน คิดเป็นร้อยละ 12.50 (17 คน) การวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 7.35 (10 คน) การควบคุมชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.94 (4 คน) และการโอกาสให้นักศึกษาส่งงานทางอีเมล คิดเป็นร้อยละ 0.74 (1 คน)

4.3 ด้านผู้เรียน นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ 20.33 (73 คน) ได้แก่ การตั้งใจเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.99 (27 คน) การเตรียมความพร้อมในการเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.14 (22 คน) กล้าแสดงออก มีความมั่นใจ คิดเป็นร้อยละ 21.92 (16 คน) การตรงต่อเวลา คิดเป็นร้อยละ 6.85 (5 คน) และการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 4.11 (3 คน)

4.4 ด้านการบริหารจัดการ นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ คิดเป็นร้อยละ 29.25 (105 คน) ได้แก่ หนังสือเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.48 (32 คน) บรรยากาศรอบๆ สถานที่พบกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 26.67 (28 คน) การเพิ่มจำนวนชั่วโมงสอนเสริม คิดเป็นร้อยละ 14.29 (15 คน) การจัดครูสอนเสริมหมวดวิชาพื้นฐานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจริงๆ คิดเป็นร้อยละ 13.33 (14 คน) จัดหาโต๊ะเรียน เป็นแบบโต๊ะแลคเชอร์ คิดเป็นร้อยละ 6.67 (7 คน) ห้องสมุดชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5.17 (6 คน) และการจัดหาครูผู้สอนให้ตรงหมวดวิชาที่สอน คิดเป็นร้อยละ 2.86 (3 คน)

4.5 ด้านชุมชน นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน คิดเป็นร้อยละ 18.38 (66 คน) ได้แก่ การจัดทำ ทำเนียบแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา คิดเป็นร้อยละ 18.18 (26 คน) การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 19.70 (15 คน) การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 39.39 (13 คน) และการส่งเสริมภูมิปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 22.73 (12 คน)

5. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและประธานชุมชน

ผลการสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามรายด้านดังนี้

5.1 ด้านหลักสูตร พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่าควรลดระดับความยากของเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ ให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ไม่ลึกซึ้งเกินระดับความรู้ของนักศึกษา ที่สำคัญต้องไม่เป็นวิชาการจนเกินไป โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพของนักศึกษา และควรปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงพบกลุ่มและควรเพิ่มจำนวนเวลาพบกลุ่มเป็น 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นอกจากเนื้อหาหลักสูตรแล้วข้อสอบปลายภาคเรียนก็มีความสำคัญ จึงเห็นว่าข้อสอบที่ใช้สอบปลายภาคควรออกโดยครูผู้สอน ให้เน้นเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับความรู้ของนักศึกษาแต่ละระดับและออกข้อสอบให้มีเนื้อหาตรงกับอาชีพของนักศึกษาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาอย่างแท้จริง

5.2 ด้านครูผู้สอน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า การสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตั้งแต่วันที่มาสมัครจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและภูมิหลังของนักศึกษา การจัดกลุ่มผู้เรียน ซึ่งมีข้อเสนอ 2 วิธี ได้แก่ การแบ่งกลุ่มเรียนโดยละเอียดระหว่างนักศึกษาวัยรุ่นกับนักศึกษาผู้ใหญ่ และการแบ่งกลุ่มเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาวัยรุ่นและกลุ่มนักศึกษาผู้ใหญ่โดยจัดเวลาเรียนเป็น 2 รอบและควรมีการทดสอบความรู้พื้นฐานเบื้องต้นและให้มีการสอนปรับพื้นฐานความรู้ โดยเริ่มจากพื้นฐานจริง ๆ ต้องสอนเสริมแบบเจาะลึกในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษพร้อมกับเจาะลึกในแนวข้อสอบปลายภาคและทดสอบย่อยทุกครั้งที่สอนจบ ที่สำคัญครูผู้สอนต้องเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้สนุก ครูผู้สอนต้องใช้ไหวพริบในการนำสื่อใกล้ตัวหรือใช้สภาพแวดล้อมรอบ ๆ สถานที่พบกลุ่มมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับหมวดวิชาต่างๆ และเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีการงานประจำทำให้ไม่มีเวลามาเรียนหรือทำรายงานมาส่งครูผู้สอน ควรเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเองจากสื่อที่ทันสมัยและส่งรายงานทางอีเมลหรือครูผู้สอนใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน ครูผู้สอนต้องใช้จิตวิทยาในการสอน เช่น การจดจำชื่อหรือเรียกชื่อนักศึกษาในห้องได้ทุกคนและพยายามเรียกให้ชื่อให้ร่วมกิจกรรมหรือตอบคำถามเป็นประจำ ควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมทุกกิจกรรมโดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนการเรียนรู้ การคิดกิจกรรมด้วยตนเอง การกำหนดสถานที่เรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ควรมีการเสริมแรงด้วยรางวัลหรือคะแนนพิเศษทุกครั้งที่นักศึกษาร่วมกิจกรรมหรือมีผลงานดี ครูต้องไม่วางตัวเป็นครูผู้สอนมากจนเกินไปพยายามเข้าหานักศึกษาไม่ใช่ให้นักศึกษาเข้าหาฝ่ายเดียว ซึ่งครูผู้สอนต้องเปิดใจให้กว้างรับฟังปัญหาหรือข้อจำกัดของนักศึกษาทุกเรื่องและห้ามใช้คำพูดปฏิเสธแต่ให้เป็นการเปรียบเทียบเชิงเหตุผล โดยครูต้องไม่เบื่อกับคำถามและตอบด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล คำพูดต้องเป็นลักษณะการให้กำลังใจ ไม่ใช่ตำหนิหรือแสดงความเบื่อหน่ายและต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา เช่น การนำนักศึกษาสวดมนต์ นั่งสมาธิ ก่อนเข้าสูบทเรียน นอกจากนั้นครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้ารับการอบรมต่างๆ ให้เชี่ยวชาญและนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จริงและครูผู้สอนต้องเป็นผู้ที่เสียสละเวลาส่วนตัวให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาและตรวจงานทุกชิ้นที่นักศึกษาทำ

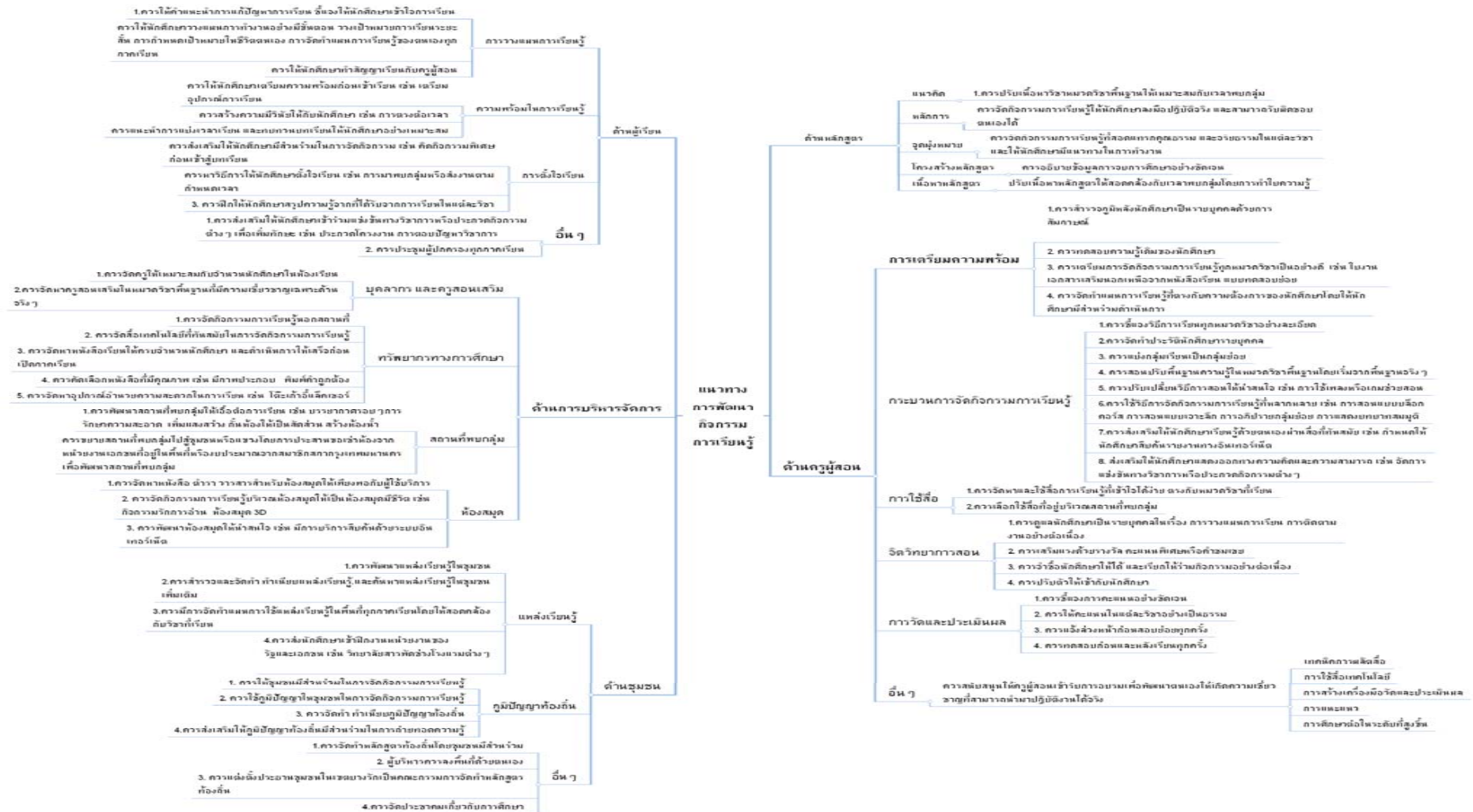
5.3 ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ เสนอแนะว่า การให้นักศึกษาได้วางเป้าหมายชีวิตตั้งแต่เริ่มเข้ามาเรียนในวันแรกจะทำให้ นักศึกษามีจุดหมายที่ชัดเจนสำหรับการเรียน การศึกษานอกโรงเรียน โดยเฉพาะถ้าผู้บริหารเป็นคนที่พูดเกี่ยวกับการเรียนตลอดหลักสูตรด้วยตัวเองจะยิ่งสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาอีกระดับหนึ่ง อีกทั้งครูผู้สอนก็ควรพูดให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียน โดยการพูดเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างคนที่เรียนกับคนไม่เรียน ว่าแตกต่างกันอย่างไร นอกจากตัวนักศึกษาเองแล้ว ผู้ปกครองก็มีส่วนสำคัญ เนื่องจากว่านักศึกษาที่มาเรียนมี 2 แบบ คือ ที่ตั้งใจมาเรียนและถูกบังคับมาเรียน เพราะฉะนั้น ควรให้มีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียนเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครอง กิจกรรมการเรียนรู้ ควรเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดทำแผนเรียนรู้ของตนเองทุกภาคเรียน ฝึกให้นักศึกษาเป็นนักคิด ฝึกให้กล้าแสดงออกและต้องให้นักศึกษาทำสัญญาการเรียนกับครูผู้สอนทุกภาคเรียน

5.4 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ เห็นว่า เขตบางรักมีข้อจำกัดในเรื่องของสถานที่ เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่เศรษฐกิจและเห็นว่าสถานที่ปัจจุบันที่จัดกิจกรรมอยู่นั้น ก็มีความเหมาะสมอยู่ในระดับหนึ่ง แต่เพียงปรับปรุงในส่วนของบรรยากาศภายในและภายนอกให้น่าเรียน โดยเน้นให้มีความสะอาด เป็นสัดส่วน เพิ่มแสงสว่าง จัดทำห้องน้ำกันห้องเรียนด้วยไว้นิลโดยมีรูปการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาให้เป็นสัดส่วน การจัดหาหรือขยายสถานที่ที่พบกลุ่มควรทำอย่างต่อเนื่อง เช่น การสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นผู้ลงนามความร่วมมือ(MOU) กับสถานศึกษาในสังกัดของรัฐเป็นสถานที่พบกลุ่ม การประสานงานของงบประมาณจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างสถานที่พบกลุ่มหรือประสานขอเช่าห้องจากหน่วยงานเอกชน เนื่องจากสถานที่พบกลุ่มปัจจุบันอาจจะเดินทางไม่สะดวกสำหรับนักศึกษาบางคน ดังนั้นควรขยายสถานที่พบกลุ่มไปสู่ชุมชนหรือแขวง นอกจากสถานที่พบกลุ่มแล้ว ห้องสมุดก็เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ดังนั้นควรพัฒนาให้น่าสนใจ โดยการสำรวจความต้องการหนังสือของนักศึกษาและจัดหนังสือให้มีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักศึกษาและเนื่องจากห้องสมุดมีขนาดเล็กไม่เพียงพอกับผู้มาใช้บริการควรจัดหาตู้คอนเทนเนอร์เพิ่มและจ้างบรรณารักษ์มาให้บริการในห้องสมุด

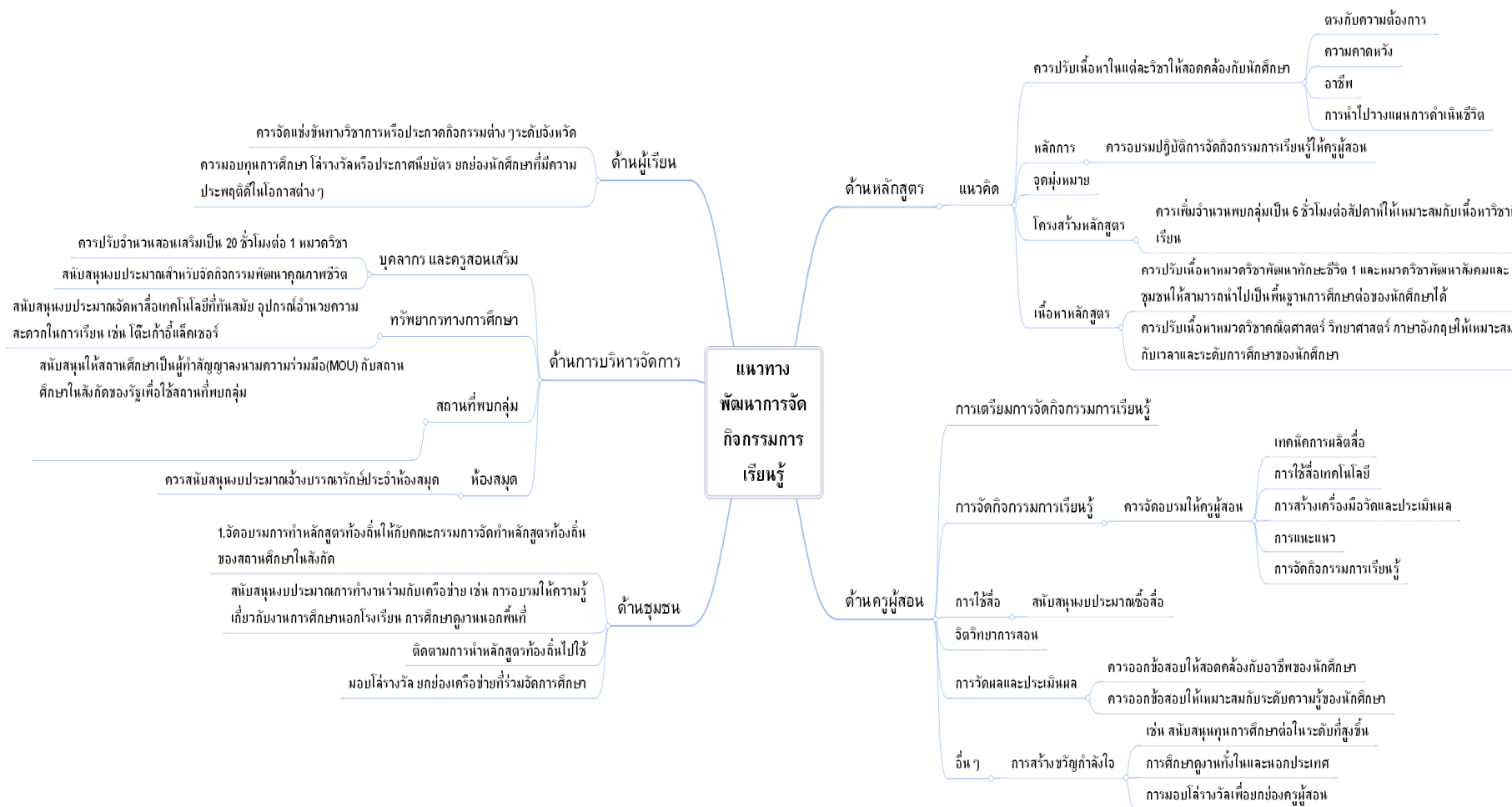
5.5 ด้านชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ เสนอแนะ ให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่และจัดทำทำเนียบแหล่งเรียนรู้ ให้มีการจัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้เป็นประจำ โดยเฉพาะวัดและโรงเรียนต่างๆในชุมชนและพยายามดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ควรใช้หน่วยงานเอกชนให้นักศึกษาได้เข้าไปฝึกงานเช่น โรงแรมต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศและที่สำคัญ คือ ผู้บริหารควรลงพื้นที่ด้วยตนเองเป็นการสร้างความเป็นกันเองกับชุมชน

6. สรุปแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ตามข้อเสนอแนะของนักศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และประธานชุมชน ผู้วิจัยได้สรุปไว้ดังนี้

173

แนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก เสนอต่อสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

อภิปรายผล

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ผลการวิเคราะห์ที่มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามีความต้องการให้มีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของตนเองให้ดีขึ้นในทุกด้านโดยเรียงลำดับตามความต้องการ ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านหลักสูตร และด้านชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา แสงแก้ว (2550: บทคัดย่อ) พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้น คือ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ (P) การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การตรวจสอบประเมินผล การปรับปรุงแก้ไขพัฒนา (A)

2. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกเป็นรายด้าน

2.1 ด้านหลักสูตร แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบันเป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นโดยคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และยืดหยุ่นตามสภาพของผู้เรียน เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า นักศึกษามีความต้องการพัฒนาสูงสุด ได้แก่ การนำความรู้ไปพัฒนางานที่ทำอยู่ และพัฒนาชีวิตตนเองให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑล วงศ์รัตน์ (2545: บทคัดย่อ) พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและเหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.2 ด้านครูผู้สอน แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนยังใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเดิมซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การใช้สื่อของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาไม่ได้เรียนรู้จากสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากไม่มีสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบกับครูผู้สอนขาดทักษะการใช้สื่อ และไม่มีความรู้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 195) กล่าวว่า วิทยุใหญ่ เป็นวัยที่แสวงหาความรู้ ความเจริญก้าวหน้าในงานอาชีพ และสนใจเรื่องความรู้ เทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นระยะที่ก้าวไปสู่ความสำเร็จของชีวิต

2.3 ด้านผู้เรียน แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมีความรับผิดชอบ และความตั้งใจเรียน ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในบางเรื่อง ที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การแบ่งเวลาในการเรียนที่เหมาะสม และการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การให้ความสำคัญกับการเรียน การส่งงานที่ครูมอบหมายได้ตามกำหนดเวลา การอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนมาพบกลุ่ม การกล้าซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย รองลงมา การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การแบ่งเวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีงานประจำ และมีภาระครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ จึงมีความต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่ไม่กระทบต่องานประจำ และครอบครัว สอดคล้องกับ ทศนีย์ สิทธิวงศ์ (2545) กล่าวว่า นักศึกษาควรแบ่งเวลาเรียนให้เป็นการเรียนรู้สิ่งต่างๆที่จำเป็นต่อการศึกษาล่าเรียน เช่น แบ่งเวลาที่ต้องทำการบ้าน ทบทวนบทเรียน สุทธสินี ใจเย็น (2545: 75) พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ดี มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองสูง การสอนของครูช่วยสร้างความเข้าใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน นักเรียนเกิดความตั้งใจเรียนกระตือรือร้น ต้องการที่จะเรียน ต้องการที่จะทำความเข้าใจ และต้องการที่จะแสวงหาความรู้ รวมทั้งครูก็พร้อมที่จะให้การสอนและแนะนำกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านการบริหารจัดการ แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในบางเรื่องที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพ เนื่องจากถูกจำกัดด้วยบริบทของพื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่เศรษฐกิจ เช่น สถานที่พบกลุ่ม และห้องสมุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษามีความต้องการ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง กระดาน เป็นต้น สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อพัฒนาความรู้ของนักศึกษารองลงมา คือ การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาคณิตศาสตร์ การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาวิทยาศาสตร์และการจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาไม่มีพื้นฐานความรู้เดิมในหมวดวิชาพื้นฐาน สอดคล้องกับ สุพิชญา วีระกุล และคนอื่นๆ (2524: 182-187) ที่กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ได้แก่ ห้องเรียนสะอาดเป็นระเบียบ และสอดคล้องกับ ประภาภรณ์ เทศประสิทธิ์ (2540: 73-76) ที่กล่าวว่า สถานที่ตั้งห้องสมุดควรไปใช้ได้สะดวก มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศและบรรยากาศดี

2.5 ด้านชุมชน แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษามีความ

ต้องการพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสอดคล้องกับหมวดวิชาที่เรียน การใช้ภูมิปัญญาในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมลักษณ์ ภูคำแสน (2540: บทคัดย่อ) พบว่า บทบาทที่ควรเป็นของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนและชุมชนต้องร่วมมือกันในทุกๆ ด้าน จึงนำไปสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาได้อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัย ยุพิน พุ่มพิบูลย์ (2550: บทคัดย่อ) พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยการเข้าร่วมประชุม รับฟังคำชี้แจง ทำความเข้าใจกับกิจกรรมและประสานงานกับครูผู้สอนและโรงเรียน การสนับสนุนทรัพยากร โดยอาสาเป็นครู เป็นวิทยากร สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ สถานประกอบการและแหล่งเรียนรู้

3. การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ สถานที่พบกลุ่ม เกรดเฉลี่ย สถานภาพการทำงาน รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และภูมิลำเนาเดิม

3.1 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม เพศ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชาย เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นความรู้เดิม ในระดับที่เท่าเทียมกัน จึงทำให้มีการรับรู้ที่ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตตชา นิลดำ (2542: 65) พบว่า ปัญหาการเรียนของนิสิตชาย และนิสิตหญิงโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธราภรณ์ ยอดสุวรรณ (2547: 86) พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามอายุ จากการวิจัยพบว่า โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อายุ ไม่มีผลต่อการการเรียนรู้ไม่ว่าจะมีอายุต่างกันก็มีความสามารถในการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับ ความตั้งใจ ความกระตือรือร้น ความเป็นผู้ใหญ่ ตลอดจนมีวุฒิภาวะ และความพร้อมในการเรียนรู้ ของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร ยิงยงดำรงฤทธิ์ (2540: บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ มีปัญหาการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่อความคิดเห็นต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรม สูงกว่า นักศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งไม่มีงานทำเป็นหลักแหล่ง อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่ประสงค์จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงมีความคาดหวังต่อการพัฒนาการตนเองเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัย ปานทิพย์ เรืองอร่าม (2551: บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในการเรียน มีปัญหาการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามประเภทการศึกษาที่เรียนจบ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์ (2540: บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาเดิมต่างกัน มีปัญหาการเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบจากนอกระบบโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน สูงกว่า นักศึกษาที่มีประเภทการศึกษาที่เรียนจบจากระบบโรงเรียน และอื่นๆทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีการศึกษาเดิมจากนอกระบบโรงเรียน มีความต้องการเรียนรู้จากสภาพจริงที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต

3.5 แนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามสถานที่พบกลุ่มโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านชุมชน แตกต่างจาก นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย ศรช.สน.บางรัก ศรช.วัดมหาพฤฒาราม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.วัดม่วงแค เป็นนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งไม่มีงานทำเป็นหลักแหล่ง อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่ประสงค์จะศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงมีความคาดหวังต่อการพัฒนาการตนเองเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และศรช.วัดมหาพฤฒาราม มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ แตกต่างจากนักศึกษาที่มีสถานที่พบกลุ่ม ศรช.ตลาดสดเพชรพลอย ศรช.วัดม่วง ศรช.สน.บางรัก]ศรช.วัดมหาพฤฒาราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานที่พบกลุ่มเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยเฉพาะความพร้อมของสถานที่พบกลุ่ม เช่น บรรยากาศรอบๆ สถานที่พบกลุ่ม เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร ยิ่งยงดำรงฤทธิ์ (2540: บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสถานที่ที่ศึกษาต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษามีปัญหารายด้านหลักสูตรและด้านครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3.6 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยจำแนกตามเกรดเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ประเสริฐศรี (2543: 64 – 67) พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เลิศ เรื่องสิทธิมนุษยชน (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีปัญหาการเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.7 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก โดยจำแนกตามสถานภาพการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุ อนุศาสนนันท์ (2537: 108) พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัันมีปัญหาการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็น ด้านการบริหารจัดการและด้านชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01และ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักศึกษาที่มีงานทำ สูงกว่า นักศึกษาที่ไม่มีงานทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ สุขะบุตร (2542: 94) พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีอาชีพรับราชการกับไม่มีอาชีพมีปัญหาต่างกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่รับราชการ ต้องใช้สมองจดจำหรือคิดเกี่ยวกับเรื่องงานทำให้เกิดความตึงเครียดและวิตกกังวลเมื่ออ่านหนังสือ จึงทำให้ขาดสมาธิ ไม่ค่อยจำหรือลืมง่ายและอาจต้องมีภาระในเรื่องงานมาก

3.8 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักจำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพร ธนวัฒน์ (2536: 95) พบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ไม่มีรายได้ ไม่มีงานทำ ทำธุรกิจส่วนตัว ค่าขาย รับจ้างเอกชน รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีปัญหาการเรียนโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.9 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของ เขตศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิ สุขะบุตร (2542: 92) พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีปัญหาในการเรียนด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านการประเมินผล ด้านสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านชุมชน แตกกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุทธชาติ เพชรเสนา (2542: 75) พบว่า ปัญหาการพบกลุ่มตามสถานภาพสมรส โสด หม้าย/หย่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีสถานภาพการสมรส หม้าย หรือหย่า ห่างหายจากการเรียนไปนานและมีปัญหาทางด้านครอบครัว ทำให้เมื่อเข้ามาสู่ระบบการเรียนใหม่ทำให้ต้องใช้เวลาในการปรับตัวที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ

3.10 แนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของ เขตศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มี ภูมิลำเนาเดิมอยู่นอกพื้นที่เขตบางรัก เป็นนักศึกษาที่ขาดโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากความไม่ พร้อมของครอบครัว

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าเขตของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามรายด้านดังนี้

4.1 ด้านหลักสูตร นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ได้แก่ ควรปรับเนื้อหาหมวดวิชาพื้นฐานให้เหมาะสมกับเวลาเรียน รองลงมา ควรปรับเนื้อหาวิชา หมวดวิชาพื้นฐานให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับวิจัยของ วชิรินทร์ ศรีณบุญ (2546: 55) พบว่า หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองจะเซียงเทราสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับประถมศึกษา ที่ได้พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมที่ นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนได้เนื่องจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองใช้ หลักสูตรสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งแก้ว เอี่ยมแฉล้ม (2542: 69) พบว่า ควรปรับปรุงโครงสร้างเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคม ปัจจุบันและเวลาที่กำหนดให้เรียน

4.2 ด้านครูผู้สอน นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ได้แก่ การจัดหาและการใช้สื่อ รองลงมา ได้แก่ การเตรียมการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ เพชรหวัน (2544: 48) พบว่า ไม่มีความสะดวกในการใช้สื่อการสอน สื่อการสอนมี จำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และเบิกค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงสื่อมีความยุ่งยาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาฏ วยศศรี (2544: 55-56) พบว่า การที่อาจารย์มีวิธีการสอน และบุคลิกลักษณะที่ดีจะทำให้ให้นักศึกษาใส่ใจในการเรียน เช่น บอกจุดมุ่งหมายของการเรียนก่อน เริ่มสอน นำเสนอเนื้อหาตามลำดับความยากง่าย ใช้กิจกรรมและสื่อประกอบการเรียนเพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้นและไม่เบื่อ เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม กระตุ้นให้เกิดความ กล้าในการใช้ภาษาโต้ตอบให้ความเป็นกันเองยิ้มแย้มแจ่มใสและมีอารมณ์ขันในขณะที่สอนจึงทำให้ การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และรู้จักเลือกวิธีการสอน และจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตลอดจนการวัดผลและประเมินผลให้เหมาะสมกับนักศึกษาแต่ละกลุ่ม

4.3 ด้านผู้เรียน นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านผู้เรียน ได้แก่ การตั้งใจเรียน รองลงมา ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีระพร จันทะโนท (2538: 86) พบว่า นิสัยการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีความรู้สึกว่าภาษาอังกฤษยากและเป็นปัญหา จึงขาดความสนใจและทำให้ไม่ตั้งใจเรียน เมื่อผู้สอนตำหนิ หรือตักเตือนก็อาจเกิดความไม่พึงพอใจทำให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่สนุกสนานและน่าเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร ยิงยงดำรงฤทธิ์ (2540: บทคัดย่อ) ศึกษา ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนไม่มีเวลาทบทวนบทเรียน

4.4 ด้านการบริหารจัดการ นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ หนังสือเรียน รองลงมา ได้บรรยากาศรอบๆสถานที่พบกลุ่ม และห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรศรี โรจนเมธี (2540: 72) พบว่า ที่เป็นปัญหาสูงสุด คือ งบประมาณในการจัดซื้อไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4.5 ด้านชุมชน นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน ได้แก่ ควรส่งเสริมภูมิปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญฤทัย เทศปิ่น (2549: บทคัดย่อ) พบว่า ควรส่งเสริมการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้โดยมีวิธีการประสานความร่วมมือกับชุมชน

5. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และประธานชุมชน

ผลสัมฤทธิ์แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกตามรายด้านดังนี้

5.1 ด้านหลักสูตร ได้แก่ ให้มีการลดระดับความยากของเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ ให้ง่ายต่อการเรียนรู้ ไม่ลึกซึ้งเกินระดับความรู้ของนักศึกษา ที่สำคัญต้องไม่เป็นวิชาการจนเกินไป โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพของนักศึกษา และควรปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับจำนวนชั่วโมงพบกลุ่มและควรเพิ่มจำนวนเวลาพบกลุ่มเป็น 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นอกจากเนื้อหาหลักสูตรแล้วข้อสอบปลายภาคเรียนก็มีความสำคัญ จึงเห็นว่าข้อสอบที่ใช้สอบปลายภาคควรออกโดยครูผู้สอน ให้นั้นเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับความรู้ของนักศึกษาแต่ละระดับและออกข้อสอบให้มีเนื้อหาตรงกับอาชีพของนักศึกษาซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภา เปรมจันทร์ (2546: 84) พบว่า ควรทำหลักสูตรให้ง่ายกว่านี้ และควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีเนื้อหาแคบลง และเจาะลึกเฉพาะทางด้านวิชาชีพ

5.2 ด้านครูผู้สอน ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตั้งแต่วันที่มาสมัครจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและภูมิหลังของนักศึกษา การจัดกลุ่มผู้เรียน ซึ่งมีข้อเสนอ 2 วิธี ได้แก่ การแบ่งกลุ่มเรียนโดยคละอายุระหว่างนักศึกษาวัยรุ่นกับนักศึกษาผู้ใหญ่และการแบ่งกลุ่มเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาวัยรุ่นและกลุ่มนักศึกษาผู้ใหญ่โดยจัดเวลาเรียนเป็น 2 รอบและควรมีการทดสอบความรู้พื้นฐานเบื้องต้นและให้มีการสอนปรับพื้นฐานความรู้ โดยเริ่มจากพื้นฐานจริงๆ ต้องสอนเสริมแบบเจาะลึกในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ พร้อมกับเจาะลึกในแนวข้อสอบปลายภาคและทดสอบย่อยทุกครั้งที่สอนจบ ที่สำคัญครูผู้สอนต้องเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้สนุก ครูผู้สอนต้องใช้ไหวพริบในการนำสื่อใกล้ตัวหรือใช้สภาพแวดล้อมรอบๆ สถานที่พบกลุ่มมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับหมวดวิชาต่างๆ และเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานประจำทำให้ไม่มีเวลามาเรียนหรือทำรายงานมาส่งครูผู้สอน ควรเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเองจากสื่อที่ทันสมัยและส่งรายงานทางอีเมล หรือ ครูผู้สอนใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน ครูผู้สอนต้องใช้จิตวิทยาในการสอน เช่น การจดจำชื่อหรือเรียกชื่อนักศึกษาในห้องได้ทุกคนและพยายามเรียกให้ชื่อให้ร่วมกิจกรรมหรือตอบคำถามเป็นประจำ ควรจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมทุกกิจกรรมโดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนการเรียนรู้ การคิดกิจกรรมด้วยตนเอง การกำหนดสถานที่เรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ควรมีการเสริมแรงด้วยรางวัลหรือคะแนนพิเศษทุกครั้งที่นักศึกษาร่วมกิจกรรมหรือมีผลงานดี ครูต้องไม่วางตัวเป็นครูผู้สอนมากเกินไปพยายามเข้าหานักศึกษาไม่ใช่ให้นักศึกษาเข้าหาฝ่ายเดียว ซึ่งครูผู้สอนต้องเปิดใจให้กว้างรับฟังปัญหาหรือข้อจำกัดของนักศึกษาทุกเรื่องและห้ามใช้คำพูดปฏิเสธแต่ให้เป็นการเปรียบเทียบเชิงเหตุผล โดยครูต้องไม่เบื่อกับคำถามและตอบด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล คำพูดต้องเป็นลักษณะการให้กำลังใจ ไม่ใช่ตำหนิหรือแสดงความเบื่อหน่าย และต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา เช่น การนำนักศึกษาสวดมนต์ นั่งสมาธิ ก่อนเข้าสู่วิชาเรียน นอกจากนั้นครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้ารับการอบรมต่างๆ ให้เชี่ยวชาญและนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จริงและครูผู้สอนต้องเป็นผู้ที่เสียสละเวลาส่วนตัวให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาและตรวจงานทุกชิ้นที่นักศึกษาทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย ศรีศุภลักษณ์ (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ครูต้องเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียนและต้องดำเนินการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อค้นหาความถนัด ความต้องการและความสามารถพิเศษ และนำข้อมูลที่ได้ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภา เปรมจันทร์ (2546: 84) พบว่า ควรฟังความคิดเห็นของนักเรียนบ้างและควรอธิบายเนื้อหาให้ละเอียดมากกว่านี้นักเรียนจะได้เข้าใจมากขึ้น

5.3 ด้านผู้เรียน ได้แก่ การให้นักศึกษาได้วางแผนชีวิตตั้งแต่เริ่มเข้ามาเรียนในวันแรกจะทำให้ศึกษามีจุดหมายที่ชัดเจนสำหรับการเรียนการศึกษานอกโรงเรียน โดยเฉพาะถ้าผู้บริหารเป็นคนที่พูดเกี่ยวกับการเรียนตลอดหลักสูตรด้วยตัวเองจะยิ่งสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาอีกระดับหนึ่ง อีกทั้งครูผู้สอนก็ควรพูดให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียน โดยการยกตัวอย่างให้เห็นความแตกต่างระหว่างคนที่เรียนกับคนไม่เรียน ว่าแตกต่างกันอย่างไร นอกจากตัว

นักศึกษาเองแล้ว ผู้ปกครองก็มีส่วนสำคัญ เนื่องจากว่า นักศึกษาที่มาเรียนมี 2 แบบ คือ ที่ตั้งใจมาเรียนและถูกบังคับมาเรียน เพราะฉะนั้น ควรให้มีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียนเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครอง กิจกรรมการเรียนรู้ ควรเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดทำแผนเรียนรู้ของตนเองทุกภาคเรียน ฝึกให้นักศึกษาเป็นนักคิด ฝึกให้กล้าแสดงออกและต้องให้นักศึกษาทำสัญญาการเรียนกับครูผู้สอนทุกภาคเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย ศรีศตลักษณ์ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษา แนวทางพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาให้ได้มาตรฐาน ด้านผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนต้องสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีความสุขในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภา เปรมจันทร์ (2546: 84) พบว่าข้อที่นักเรียนเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรตั้งใจเรียนมากขึ้น รองลงมา คือ พยายามให้เวลากับตัวเอง เพื่อทำความเข้าใจกับบทเรียนให้มากขึ้น

5.4 ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การปรับปรุงในส่วนของบรรยากาศภายในและภายนอกให้ น่าเรียน โดยเน้นให้มีความสะอาด เป็นสัดส่วน เพิ่มแสงสว่าง จัดทำห้องน้ำ กั้นห้องเรียนด้วยไวเนลโดยมีรูปการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาให้เป็นสัดส่วน การจัดหาหรือขยายสถานที่พบลกลุ่มควรทำอย่างต่อเนื่อง เช่น การให้ผู้บริหารระดับสูงด้วยกันทำความตกลงร่วมกัน (MOU) ให้ใช้โรงเรียนในสังกัดเป็นสถานที่พบลกลุ่ม การประสานงานของงบประมาณจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างสถานที่พบลกลุ่มหรือประสานขอเช่าห้องจากหน่วยงานเอกชน เนื่องจากสถานที่พบลกลุ่มปัจจุบันอาจจะเดินทางไม่สะดวกสำหรับนักศึกษาบางคน ดังนั้น ควรขยายสถานที่พบลกลุ่มไปสู่ชุมชนหรือแขวง นอกจากสถานที่พบลกลุ่มแล้ว ห้องสมุดก็เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ดังนั้นควรพัฒนาให้น่าสนใจ โดยการสำรวจความต้องการหนังสือของนักศึกษาและจัดหนังสือให้มีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักศึกษาและเนื่องจากห้องสมุดมีขนาดเล็กไม่เพียงพอกับผู้มาใช้บริการควรจัดหาตู้คอนเทนเนอร์เพิ่มและจ้างบรรณารักษ์มาให้บริการในห้องสมุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย ศรีศตลักษณ์ (2545:บทคัดย่อ) พบว่า ควรจัดและพัฒนา ปรับปรุงทั้งภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

5.5 ด้านชุมชน ได้แก่ ให้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่และจัดทำทำเนียบแหล่งเรียนรู้ ให้มีการจัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้เป็นประจำ โดยเฉพาะวัดและโรงเรียนต่างๆ ในชุมชนและพยายามดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ควรใช้หน่วยงานเอกชนให้นักศึกษาได้เข้าไปฝึกงานเช่น โรงแรมต่างๆ เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศและที่สำคัญ คือ ผู้บริหารควรลงพื้นที่ด้วยตนเองเป็นการสร้างความเป็นกันเองกับชุมชน

6. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและประชาชน จำแนกตามรายด้าน ดังนี้

6.1 ด้านหลักสูตร จากข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ได้แก่ การลดระดับความยากของเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ ไม่ลึกซึ้งเกินระดับความรู้ของนักศึกษา ไม่เน้นเนื้อหาวิชาการจนเกินไป แต่ควรเน้นเนื้อหาที่สอดคล้องอาชีพของนักศึกษา ความเหมาะสมของจำนวนเนื้อหาหมวดวิชาพื้นฐานกับเวลาเรียน ควรเพิ่มจำนวนเวลาพบกลุ่มเป็น 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เน้นเนื้อหาความรู้หมวดวิชาพื้นฐานให้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและนำไปใช้ในการศึกษาต่อ ลดระยะเวลาในการศึกษาต่อหลักสูตร นอกจากเนื้อหาหลักสูตรแล้วข้อสอบปลายภาคเรียนก็มีความสำคัญ ควรออกข้อสอบปลายภาคโดยครูผู้สอนและให้เน้นเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับความรู้ของนักศึกษาแต่ละระดับและออกข้อสอบที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับอาชีพของนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา นางาม (2551: 40) พบว่า ทั้งนักศึกษาและอาจารย์มีความเห็นที่สอดคล้องกัน ได้แก่ เนื้อหาที่สอนเน้นแต่ทฤษฎี ไม่ได้ฝึกครบทั้ง 4 ทักษะ (การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน) เพราะในตำราที่ใช้เรียนนั้นมีการเน้นทักษะการพูดและไวยากรณ์มากเกินไปและไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง

6.2 ด้านครูผู้สอน จากข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ได้แก่ การจัดหาและการใช้สื่อที่อยู่ใกล้ตัวหรือ ใช้สภาพแวดล้อมรอบๆ สถานที่พบกลุ่มมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับหมวดวิชาต่างๆ การเตรียมการสอน การเตรียมเอกสารเสริม การวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นธรรม การควบคุมห้องเรียน การสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตั้งแต่วันที่มาสมัครเพื่อค้นหาความต้องการและภูมิหลังของนักศึกษา การจัดกลุ่มผู้เรียน ซึ่งมีข้อเสนอ 2 รูปแบบ ได้แก่ การแบ่งกลุ่มเรียนโดยละเอียดระหว่างนักศึกษาวัยรุ่นกับนักศึกษาวัยผู้ใหญ่และการจัดกลุ่มเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มนักศึกษาวัยรุ่นและกลุ่มนักศึกษาผู้ใหญ่โดยจัดเวลาเรียนเป็น 2 รอบ ควรมีการทดสอบความรู้พื้นฐานเบื้องต้นและให้มีการสอนปรับพื้นฐานความรู้ โดยเริ่มจากพื้นฐานจริง ๆ ควรสอนเสริมแบบเจาะลึกในหมวดวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ พร้อมกับเจาะลึกในแนวข้อสอบปลายภาคและทำการทดสอบย่อยทุกครั้ง ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนรูปแบบการสอนโดยสอนให้สนุก ควรเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเองจากสื่อที่ทันสมัยและส่งรายงานทางอีเมลหรือครูผู้สอนจะใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน ครูผู้สอนต้องใช้จิตวิทยาในการสอน เช่น การจดจำชื่อหรือเรียกชื่อนักศึกษาในห้องได้ทุกคนและพยายามเรียกให้ชื่อให้ร่วมกิจกรรมหรือตอบคำถามเป็นประจำ ควรให้นักศึกษาจัดทำแผนการเรียนรู้ของตัวเองทุกภาคเรียน ให้คิดกิจกรรมด้วยตนเอง การกำหนดสถานที่เรียนรู้ด้วยตนเองและควรมีการเสริมแรงด้วยรางวัลหรือคะแนนพิเศษทุกครั้งที่นักศึกษาร่วมกิจกรรมหรือมีผลงานดี ครูต้องไม่วางตัวเป็นครูผู้สอนมากจนเกินไปพยายามเข้าหานักศึกษาไม่ใช่

ให้นักศึกษาเข้าหาฝ่ายเดียว ครูผู้สอนต้องเปิดใจให้กว้างรับฟังปัญหาหรือข้อจำกัดของนักศึกษาทุกเรื่องและห้ามใช้คำพูดปฏิเสธแต่ให้เป็นการเปรียบเทียบเชิงเหตุผล ครูต้องไม่เบื่องานที่ตอบถามและตอบด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล คำพูดต้องเป็นลักษณะการให้กำลังใจ ไม่ใช่ตำหนิหรือแสดงความเบื่อหน่าย และต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา เช่น การนำนักศึกษาสวดมนต์ นั่งสมาธิ ก่อนเข้าสู่วิชาเรียน นอกจากนั้นครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้ารับการพัฒนาอบรมต่างๆให้เชี่ยวชาญและนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้จริงและครูผู้สอนต้องเป็นผู้ที่เสียสละเวลาส่วนตัวให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาและตรวจงานทุกชิ้นที่นักศึกษาทำมาส่ง สอดคล้องกับ เปรมวดี รัตกุล (2541: 113) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารที่หลากหลาย และมีระดับความยากง่ายของกิจกรรม ที่ใช้ในการฝึกเหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกทางภาษาอย่างเต็มที่ กระตือรือร้นต่อการเรียน บรรยากาศในการเรียนไม่เครียด ผู้เรียนไม่รู้สึกละเลยและสนุกกับการเรียน ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้

6.3 ด้านผู้เรียน จากข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการเรียน การตรงต่อเวลา และควรเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ให้จัดทำแผนเรียนรู้ของตนเองทุกภาคเรียน ฝึกให้นักศึกษาเป็นนักคิด ฝึกให้นักศึกษากล้าแสดงออก การให้นักศึกษาทำสัญญาการเรียนกับครูผู้สอนทุกภาคเรียน การให้นักศึกษาได้วางแผนชีวิตตั้งแต่เริ่มเข้ามาเรียนในวันแรกจะทำให้ศึกษามีจุดหมายที่ชัดเจน ผู้บริหารควรเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนตลอดหลักสูตรด้วยตัวเองเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษา ครูผู้สอนควรพูดให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียนโดยการพูดเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างระหว่างคนที่เรียนกับคนไม่เรียนและควรมีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียนเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ ชุมภูเมือง (2548: 49) พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบ ได้แก่ ครูคอยช่วยเหลือและว่ากล่าวตักเตือน

6.4 ด้านการบริหารจัดการ จากข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การจัดหาหนังสือเรียนให้ครบตามจำนวนนักศึกษา และดำเนินการก่อนเปิดภาคเรียน การจัดครูสอนเสริมหมวดวิชาพื้นฐาน จัดหาครูผู้สอนให้ตรงวิชาที่เรียน การเพิ่มจำนวนชั่วโมงสอนเสริม การจัดหาโต๊ะ เก้าอี้ ให้เพียงพอ การสร้างบรรยากาศภายในและภายนอกสถานที่พบกลุ่มให้น่าเรียน โดยเน้นความสะอาด เป็นสัดส่วน เพิ่มแสงสว่าง จัดทำห้องน้ำ กั้นห้องเรียนให้เป็นสัดส่วน การจัดหาหรือขยายสถานที่พบกลุ่มควรอย่างต่อเนื่อง การให้ผู้บริหารระดับสูงด้วยกันทำความตกลงร่วมกัน (MOU) ให้ใช้โรงเรียนในสังกัดเป็นสถานที่พบกลุ่ม การประสานงานของงบประมาณจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างสถานที่พบกลุ่ม การประสานขอเช่าห้องจากหน่วยงานเอกชน การขยายสถานที่พบกลุ่มไปสู่ชุมชนหรือแขวงหรือตำบล การพัฒนาห้องสมุดให้น่าสนใจ สำรวจความต้องการหนังสือของนักศึกษา จัดหนังสือให้มีความหลากหลาย

และตรงกับความต้องการของนักศึกษา จัดหาตู้คอนเทนเนอร์เพิ่ม และจ้างบรรณารักษ์มาให้บริการในห้องสมุด สอดคล้องกับสมน อมรวิวัฒน์ (2550:13) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาด้านการเรียนการสอนของอาจารย์ในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น บริเวณอาคารเรียนอยู่ใกล้ชุมชนแออัด สถานบันเทิงห้างสรรพสินค้า หรือ สถานที่ที่มีเสียงรบกวนจากยานพาหนะ เป็นต้น สภาพเช่นนี้ทำให้นักศึกษาคำนั่งถึงแต่สิ่งรบกวนภายนอกห้องเรียน ส่งผลให้ขาดสมาธิในการเรียนซึ่งไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้หรือสร้างความสนใจใฝ่รู้และศรัทธาต่อการเรียน

6.5 ด้านชุมชน จากข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้มีความสอดคล้องกันเป็นอย่างดี สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน ได้แก่ ให้มีการส่งเสริมภูมิปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การสำรวจแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การจัดทำทำเนียบแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้มีการศึกษาแหล่งเรียนรู้เป็นประจำทุกภาคเรียน โดยเฉพาะวัดและโรงเรียนต่าง ๆ ในชุมชนและพยายามดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ควรใช้หน่วยงานเอกชนให้นักศึกษาได้เข้าไปฝึกงาน เช่น โรงแรมต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผู้บริหารควรลงพื้นที่ด้วยตนเองเป็นการสร้างความเป็นกันเองกับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ ศรีกาวิ (2550: 236) พบว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ การวางแผนพัฒนาศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ ชุมชนร่วมกับโรงเรียนศึกษาดูงานตามแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกพื้นที่ จัดแหล่งเรียนภายในชุมชนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร่วมจัดหางบประมาณสนับสนุนในการศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ และจัดทำโครงการประสานความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของ บวร คือ บ้าน วัด โรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ควรจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้านอาชีพและการพัฒนาตนเองของนักศึกษา สร้างขวัญกำลังใจให้กับครู จัดอบรมครูให้มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านวิชาการให้ผู้เรียน สนับสนุนสถานศึกษาให้เป็นผู้ลงนามในสัญญาความร่วมมือ (MOU) กับสถานศึกษาของรัฐเพื่อใช้สถานที่พบกลุ่ม ควรอบรมเครือข่ายการศึกษานอกระบบทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และประกาศเกียรติคุณเครือข่ายที่ร่วมจัดการศึกษา

2. ผลการวิจัย พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จำแนกตามตัวแปรต้น ดังนั้นในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรคำนึงถึง ความเหมาะสมและความพร้อมของนักศึกษา การศึกษานอกระบบโรงเรียน ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. นักศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักโดยรวม และ รายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านผู้เรียน 3) ด้านครูผู้สอน 4) ด้านหลักสูตร และ 5) ด้านชุมชน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า จำแนกตาม ตัวแปรต้น พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังต่อไปนี้

2.1 นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างจากนักศึกษาระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า

2.2 นักศึกษาที่จบการศึกษาจากนอกระบบโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านชุมชน แตกต่างจากนักศึกษาที่จบการศึกษาจากในระบบโรงเรียนและอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า

2.3 นักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดม่วงแค มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านชุมชน แตกต่างจาก นักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น สูงกว่า และ นักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดมหาพฤฒาราม 1 มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ แตกต่างจาก นักศึกษาที่พบกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่า

2.4 นักศึกษาที่มีงานทำ มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ และด้านชุมชน แตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่มีงานทำ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น สูงกว่า

3. เมื่อทราบถึงผลการศึกษาว่า นักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งทราบข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งจากข้อเสนอแนะของ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและประธานชุมชน ซึ่งบุคคลทั้ง 4 กลุ่ม มีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพของจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ควรกำหนดเนื้อหาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาและสอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรมเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต เนื้อหาสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนและสังคม ครูผู้สอนควรวิเคราะห์นักศึกษาเพื่อวางแผน กำหนดรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลที่เหมาะสม ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดทำแผนการเรียนรู้ของตนเอง เตรียมความพร้อมก่อนเรียน แบ่งเวลาเรียนและทบทวนบทเรียนที่เหมาะสม จัดหาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอกับนักศึกษา มีความรู้ตรงกับสาขาวิชาที่สอน จัดหาวิทยากรสอนเสริมที่มีความเชี่ยวชาญ จัดหาทรัพยากรทางการศึกษา และสื่อให้เพียงพอ พัฒนาสถานที่พบกลุ่มให้เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต ให้บริการสืบค้นด้วยระบบอินเทอร์เน็ต จัดทำแผนใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษา

ข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ประธานชุมชน ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ควรที่จะมีการศึกษาในลักษณะเดียวกันในเขตหรืออำเภออื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพรวมของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายและแนวทางที่จะใช้วางแผนการพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2. ควรที่จะมีศึกษาเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น ภาควิชาหรือหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่ร่วมจัดการศึกษา กลุ่มเจ้าของกิจการ บริษัทห้างร้าน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปวางแผนการพัฒนาการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

3. ควรที่จะนำผลการศึกษาไปจัดทำแผนพัฒนาแนวทางการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับนักศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). **เทคโนโลยีทางการศึกษาและนวัตกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- กิ่งแก้ว เอี่ยมแจ่ม. (2542). **สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ตามทัศนะของนักศึกษา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน. (2546). **คู่มือการปฏิบัติงานครูการศึกษานอกโรงเรียน**. สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2551, จาก <http://www.nfe.go.th/0405/>.
- กมลทิพย์ ใจเที่ยง. (2546). **องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เขตการศึกษา 6**. วิทยานิพนธ์. ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญฤทัย เทศปิ่น. (2549). **การพัฒนาตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ของครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การพัฒนาศาสตร์มนุษยศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542**. กรุงเทพฯ: สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2551, จาก <http://www.onec.go.th>.
- คติ ปรีชา (2550) **การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์. (การบริหารการศึกษา). ลำปาง: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. ถ่ายเอกสาร.
- จิตตชา นิลดำ. (2542). **ปัญหาการเรียนของนิสิตปริญญาตรีภาคสมทบ หลักสูตรบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จักรินทร์ พริ้งทองฟู. (2546). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร 1** สังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- ชูศรี ตันพง. (2544). เรียนรู้เพื่อเป็นครูคุณภาพ. เชียงใหม่: แสงศิลป์.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รัตน. (2547). การบริหารวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปัตตานี: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชลธิชา นางาม. (2551). การศึกษาปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอนวิชา ภาษาอังกฤษ1 ของนักศึกษาและอาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณรงค์ อนุชาติ. (2549). การจัดการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนโรงเรียนบ้านกลอง อำเภอร่อนพิบูลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต3. วิทยานิพนธ์. นครศรีธรรมราช: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพล สินศุก. (2546). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียน มัธยมศึกษากลุ่มที่ 1 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- ทิตนา แหมมณี. (2545). กระบวนการเรียนรู้ความหมายแนวทางการพัฒนาและปัญหา ของใจ. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- นภาพร ธนวัฒน์. (2536). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ใน คณะคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพรัฐ แท่นทอง. (2548). การจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.
- นุชนาฏ วรยศศรี. (2544). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยเขตพระนครใต้. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเลิศ มาแสง. (2532). นอกรั้วโรงเรียน : กระบวนการนำการศึกษานอกโรงเรียนเข้าไป หล่อหลอมตนเองและสังคม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

- ปานทิพย์ เรืองอร่าม. (2551). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกล
กังวล. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาภรณ์ เทศประสิทธิ์. (2540). การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ประเวศ ะสี. (2543). แนวคิดเกี่ยวกับระบบการพัฒนาการเรียนรู้ในการปฏิรูป
การศึกษา : แนวคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ผจงกาญจน์ ภูวิภาดาวรรณ. (2549). การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
ระดับอุดมศึกษาโดยการประเมินชั้นเรียน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พงศ์เพชร วงศ์น้ำคำ. (2547). การพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านโนนสันทองแดงสามัคคี อำเภอบึง
เมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ไพจิตร เศษโก. (2547). การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านโนนแท่น อำเภอบึงเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรินทร์ สมหมาย. (2549). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการเรียนในหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียน
ราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- พิชัย ศรีศัลักษณ์. (2545). แนวทางพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา
ให้ได้มาตรฐาน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- พรศรี โรจน์เมฆี. (2540). ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- พระมหาเดชจำลอง พุ่มหอม. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการเรียนของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียน วัดนวลนรดิศ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542, 14 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116
ตอนที่ 74ก หน้า 1-23.
- พุทธชาติ เพชรเสนา. (2542). การศึกษาปัญหาการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่สาย
สามัญ วิธีเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตภาคตะวันออก
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ; และวิบูลย์ โตณะบุตร. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตนา ประเสริฐศรี. (2543). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยพาณิชยกรรมเขตพน. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เรณู ดวงมณี. (2546). การศึกษาผลของเทคนิคการใช้วิทัศน์ประกอบการสอนที่มีต่อ
ความสามารถด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต
สกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2551, จาก
<http://th.wikisource.org>.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2536). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศึกษา
พร.รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2551, จาก
<http://th.wikisource.org>
- เลิศ เรื่องสินกัญญา. (2545). ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับ
ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัชรินทร์ ศรีณบุณ. (2546). การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา :
ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเมืองจะเข้เกรสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ
ประถมศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2545). **เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วัลลภา เปรมจันทร์. (2546). **ปัญหาการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิชาพาณิชยการ วิทยาลัยพาณิชยการเซนต์พณ. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา)**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณพร พรเอนก. (2549). **ปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์. ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.**
- ศึกษาริการ,กระทรวง. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศิริพงษ์ เศาภายน. (2548). **หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บัค พอยท์.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 – 2559)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2549). **คู่มือการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (ฉบับปรับปรุง 2549)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สนอง โลหิตพิเศษ; และพิสมัย จารุจิตติพันธ์. (2549). **การจัดการศึกษาเทียบเท่าเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). **จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมจิตร์ ยิ่งยงดำรงฤทธิ์. (2540). **การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น แผนกวิชาช่างเครื่องยนต์ วิทยาลัยสารพัดช่าง ในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมเกียรติ เพ็ชรหวั่น. (2544). **ปัญหาการสอนของอาจารย์สาขาวิชาการตลาดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดชลบุรี**. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (ม.ป.ป.). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มิตรภาพการพิมพ์และสตูดิโอ.

- สุนันทิพย์ บุญสมบัติ. (2532). **ประสบการณ์ทางสังคมในวิชาสังคมศึกษา เอกสารการสอน**
ชุดวิชาการสังคมศึกษา. หน่วยที่ 14. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิทย์ มูลคำ; และอรทัย มูลคำ. (2543). **เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
ที. พี. พริน.
- สุนันทา แสงแก้ว. (2550). **การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่**
มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อุทัยธานี: วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ถ่ายเอกสาร.
- สุประวีณ์ สุนัยตะคุ. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับประสิทธิผลการ**
บริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตที่
การศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์. ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.
- สุคนธ์ เครือคำ. (2548). **หลักสูตรและการจัดการศึกษาพื้นฐาน. ลพบุรี: มหาวิทยาลัย**
ราชภัฏเทพสตรี.
- สาโรจน์ โสภีรักษ์. (2546). **นวัตกรรมการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: บুদ্ধ**
พอยท์.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2546). **การจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต ตามแนว**
พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตาม
อัธยาศัยกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุพรรณิ ศุขบุตร. (2542). **การศึกษาปัญหาการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ประเภท**
ชั้น เรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน
เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพรรณิ พิมพ์สุวรรณ. (2543). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น**
ศูนย์กลางในโรงเรียนศรีธนาพาณิชยการเทคโนโลยี เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สุพิชญา ธีระกุล; และคณะ. (2523). **การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.**
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก. (2552). **รายงานผลการ**
ดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2552.
- (2552). **รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ประจำปี**
งบประมาณ 2552

- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2546). เอกสารการพัฒนาครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551). **คัมภีร์กศน.** กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- อัญชลี ธรรมะวิสิฏ. (2552). หลักการของการจัดการศึกษานอกระบบและปรัชา การศึกษาที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบ. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2552, จาก <http://panchalee.wordpress.com>.
- . (2552). การนิเทศการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สืบค้นเมื่อ 31 ตุลาคม 2552, จาก <http://panchalee.wordpress.com/2009/07/29/nfe-supervision/>
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2540). กระบวนการการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกระบบ โรงเรียน. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2542). การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2542). เงื่อนไขการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และแนวทางการสอนผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรทัย มูลคำ; และสุวิทย์ มูลคำ. (2544). การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (เล่ม2). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อำรุจ จันทวานิช. (2545). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา:แนวทางสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาประเทศ (เล่ม1). วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2542). เอกสารชุดการประกันคุณภาพ การศึกษา เล่ม 1-4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.หนังสือเรียนการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น.เอกสารอ้างอิง<http://members.thai.net/thaitap/ac/>
- Purvis,June. (1980). **Some Problem of Teacher and Learning within the open University. Educational Research.** n.p.
- Parish. Joycelyn. (1992). **Student Preceptions of Teachers at Risk Behaviors Achievement Attendance and Behavior Toward Teacher. Dissertation Abstracts International.**
- Oldfather,P. (1993, Summer). **Student perspectives on motivating experiences in literacy learning.** Agent, GA: National Reading Research Center.
- Holloway, John H. (2002). **Extracurricular activities and student motivation.** Retrieved May 21,2005, from <http://www.file/result single maincontentframe file/result single.html>.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

**รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจแบบสอบถาม**

1. รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์	อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร.ปาน กิมปาน	หัวหน้าศึกษานิเทศก์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. ดร.รุ่งอรุณ ไสยโสภณ	นักวิชาการศึกษา กองพัฒนาหลักสูตรสำนักงาน
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. ดร.วัฒน์ย์ โรจนสัมฤทธิ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ดร.คมกฤช จันทรขจร	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยเขตราชบุรีบูรณะ

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					IOC	แปลความหมาย
		ค. น. ที่ 1	ค. น. ที่ 2	ค. น. ที่ 3	ค. น. ที่ 4	ค. น. ที่ 5		
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด								
1.	ด้านหลักสูตร							
	1.1 แนวคิด							
	1.1.1 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนางานที่ทำอยู่ได้	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
	1.1.2 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาชีวิตตนเองให้ดีขึ้นได้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	1.1.3 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	-1	1	1	1	0	0.40	***ใช้ไม่ได้
	1.1.4 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินชีวิตได้	-1	1	1	1	1	.060	ใช้ได้
	1.1.5 เนื้อหาความรู้ในแต่ละวิชาตรงกับความต้องการของนักศึกษา	1	1	1	1	-1	0.60	ใช้ได้
	1.2 หลักการ							
	1.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถคิดอย่างมีเหตุผล	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตของนักศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	1.2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถรับผิดชอบตนเองได้	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
	1.3 จุดมุ่งหมาย							
	1.3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้พัฒนาความรู้ในด้านวิชาการ	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษามีแนวทางในการทำงาน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละวิชา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	1.4 โครงสร้างหลักสูตร							
	1.4.1 มีการอธิบายข้อมูลการเรียนรู้ กศน. อย่างชัดเจน	-1	1	1	-1	0	0.00	***ใช้ไม่ได้
	1.4.2 มีการอธิบายการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) อย่างชัดเจน	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
	1.4.3 มีจำนวนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) 100 ชั่วโมง ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย	-1	1	0	0	0	0.00	***ใช้ไม่ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					IOC	แปล ความหมาย
		ค. น ที่ 1	ค. น ที่ 2	ค. น ที่ 3	ค. น ที่ 4	ค. น ที่ 5		
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด								
	1.4.4 มีการติดตามดูแลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นรายบุคคลในทุกวิชา	-1	1	1	-1	-1	-0.20	***ใช้ไม่ได้
	1.4.5 มีการอธิบายข้อมูลการจบการศึกษาอย่างชัดเจน	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
	1.5 เนื้อหาหลักสูตร							
	1.5.1 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวัน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5.2 การนำเนื้อหาหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5.3 การนำเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5.4 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5.5 เนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ตรงกับความต้องการของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5.6 เนื้อหาหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ตรงกับความต้องการของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5.7 เนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ตรงกับความต้องการของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5.8 เนื้อหาหมวดวิชาภาษาไทยตรงกับความต้องการของนักศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	1.5.9 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐาน การศึกษาต่อของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5.10 การนำเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นพื้นฐาน การศึกษาต่อของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5.11 การนำเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์เป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5.12 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาไทยเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	1.5 13 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชนไปใช้ในชีวิตประจำวัน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	1.5.14 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาอาชีพไปใช้ในชีวิตประจำวัน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					IOC	แปล ความหมาย	
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด									
2.	1.5.15 การนำเสนอเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้	
	1.5.16 การนำเสนอเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2ไปใช้ในชีวิิตประจำวัน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้	
	1.5.17 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้	
	1.5.18 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ ตรงกับ ความต้องการของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้	
	1.5.19 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต1 ตรง กับความต้องการของนักศึกษา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้	
	1.5.20 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา	0	1	0	1	1	0.60	ใช้ได้	
	1.5.21 การนำเสนอเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาสังคมชุมชน ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	0	1	0	1	1	0.60	ใช้ได้	
	1.5.22 การนำเสนอเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ ไป เป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	0	1	0	1	1	0.60	ใช้ได้	
	1.5.23 การนำเสนอเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	0	1	0	1	1	0.60	ใช้ได้	
	1.5.24 การนำเสนอเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา	0	1	0	1	1	0.60	ใช้ได้	
	ด้านครูผู้สอน								
	2.1. การเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้								
	2.1.1 ส่วนใหญ่ครูซักถามข้อมูลส่วนตัวของ นักศึกษาเป็นรายบุคคล		-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
2.1.2 ครูแนะนำการศึกษาให้นักศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง		1	1	1	1	-1	0.60	ใช้ได้	
2.1.3 ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมคิดและ วิเคราะห์เนื้อหาหมวดวิชาที่เรียน		1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
2.1.4 ครูให้นักศึกษาร่วมทำแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้		1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
2.1.5 ส่วนใหญ่ครูมีการเตรียมการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ในทุกหมวดวิชามาเป็นอย่างดี		0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้	

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด								
	2.2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
	2.2.1 ครูชี้แจงวิธีการเรียนทุกหมวดวิชาอย่างละเอียด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.2.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.2.3 ครูสามารถควบคุมห้องเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
	2.2.4 ครูแนะนำแหล่งเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.2.5 ครูมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.3 การใช้สื่อ							
	2.3.1 ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.3.2 ครูใช้สื่อที่ตรงกับเนื้อหาหมวดวิชาที่เรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.3.3 ครูใช้สื่อที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	2.3.4 ครูใช้สื่อที่เข้าใจง่าย	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	2.4 จิตวิทยาการเรียนการสอน							
	2.4.1 ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
	2.4.2 ครูให้คำปรึกษาในการวางแผนการเรียนอย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.4.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	2.5 การวัดผลและประเมินผล							
	2.5.1 ครูทดสอบก่อนเรียนทุกครั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.5.2 ครูทดสอบหลังเรียนทุกครั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	2.5.3 ครูใช้แบบทดสอบที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.5.4 ครูใช้วิธีการทดสอบที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.5.5 ครูชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	2.5.6 ครูให้คะแนนในแต่ละรายวิชาอย่างเป็นธรรม	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
	2.5.7 ครูทดสอบเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้น้อยเพียงใด								
3.	ด้านผู้เรียน							
	3.1 การวางแผนการเรียนรู้							
	3.1.1 นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
	3.1.2 นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3.1.3 นักศึกษาวางแผนการทำงานที่ครูมอบหมายอย่างเป็นขั้นตอน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3.1.4 นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายทันตามกำหนดเวลา	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	3.1.5 นักศึกษาขอรับคำแนะนำการแก้ปัญหาการเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3.2 ความพร้อมในการเรียนรู้							
	3.2.1 นักศึกษาแบ่งเวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
	3.2.2 นักศึกษาสามารถแบ่งเวลาทบทวนบทเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3.2.3 นักศึกษาสนใจศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง	-1	1	1	1	0	0.40	***ใช้ไม่ได้
	3.2.4 นักศึกษามาศึกษาตรงเวลาที่ครูกำหนด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3.2.5 การเตรียมตัวของนักศึกษาก่อนเข้าเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	3.2.6 นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์การเรียนมาครบทุกครั้ง	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	3.3 การตั้งใจเรียน							
	3.3.1 นักศึกษาให้ความสำคัญของการเรียน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	3.3.2 นักศึกษาซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย	1	1	1	-1	1	0.60	ใช้ได้
3.3.3 นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
3.3.4 นักศึกษาสามารถสรุปความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในแต่ละวิชา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้	
3.3.5 นักศึกษาส่งงานที่ครูมอบหมายได้ตามกำหนด	1	1	1	0	1	1.00	ใช้ได้	
3.3.6 นักศึกษาอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนมาเรียนทุกครั้ง	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้	
4.	ด้านการบริหารจัดการ							
	4.1 วิทยากรสอนเสริม							
	4.1.1 การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิทยาศาสตร์	0	1	1	0	1	0.60	ใช้ได้
	4.1.2 การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาคณิตศาสตร์	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
	4.1.3 การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาภาษาอังกฤษ	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					IOC	แปลความหมาย
		ค. น. ที่ 1	ค. น. ที่ 2	ค. น. ที่ 3	ค. น. ที่ 4	ค. น. ที่ 5		
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด								
	4.1.4 การจัดครูได้เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาในห้องเรียน	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
	4.1.5 การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียนรู้	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
4.2 ทรัพยากรทางการศึกษา								
	4.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีเพียงพอ กับ จำนวนนักศึกษา เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง กระดาน เป็นต้น	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
	4.2.2 สื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	1	1	1	0	0	0.60	ใช้ได้
	4.2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อพัฒนาความรู้ของนักศึกษา	1	1	1	0	0	0.60	ใช้ได้
	4.2.4 มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	0	0	0.60	ใช้ได้
4.3 สถานที่พบกลุ่ม								
	4.3.1 สถานที่พบกลุ่มสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	4.3.2 สถานที่พบกลุ่มสะอาด อากาศถ่ายเทสะดวก	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	4.3.3 สถานที่พบกลุ่มมีที่นั่งที่ชัดเจนแน่นอน	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
	4.3.4 ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	4.3.5 แสงสว่างเหมาะสมกับขนาดห้องเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.4 ห้องสมุด								
	4.4.1 ห้องสมุดมีการบริการที่ทันสมัย	0	1	1	1	0	0.60	ใช้ได้
	4.4.2 ห้องสมุดมีการให้บริการที่รวดเร็ว	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
	4.4.3 หนังสือ ตำรา วารสารในห้องสมุดมีเพียงพอ กับจำนวนนักศึกษาที่เข้าใช้บริการ	0	1	1	1	0	0.60	ใช้ได้
	4.4.4 ห้องสมุดมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย	1	1	1	1	0	0.80	ใช้ได้
	4.4.5 กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องสมุดกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระดับความคิดเห็น					IOC	แปล ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด								
5.	ด้านชุมชน							
	5.1 แหล่งเรียนรู้							
	5.1.1 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจัดกิจกรรม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	5.1.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	5.1.3 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสอดคล้องกับ หมวดวิชาที่เรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	5.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่น							
	5.2.1 การใช้ภูมิปัญญาในชุมชนในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	5.2.2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

หมายเหตุ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามจากการประเมินโดย
ผู้เชี่ยวชาญ ข้อคำถามที่ใช้ไม่ได้ มี 5 ข้อ คือ

ด้านหลักสูตร

1.1 แนวคิด

1.1.3 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.4 โครงสร้างหลักสูตร

1.4.1 มีการอธิบายข้อมูลการเรียนรู้ กศน. อย่างชัดเจน

1.4.3 มีจำนวนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) 100 ชั่วโมง ในระดับประถมศึกษา
มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

1.4.4 มีการติดตามดูแลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นรายบุคคลในทุกวิชา

ด้านผู้เรียน

3.2 ความพร้อมในการเรียนรู้

3.2.3 นักศึกษาสนใจศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

ภาคผนวก ค
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Item-Total Statistics				Cronbach's Alpha if Item Deleted
	Scale Item	Mean if Deleted	Scale Item	Variance if Corrected Item- Total Correlation	
a1	436.467		1547.292	0.546	0.893
a2	436.400		1548.593	0.530	0.893
a3	436.367		1552.033	0.491	0.894
a4	436.367		1556.930	0.319	0.894
a5	436.300		1550.907	0.489	0.894
a6	436.367		1550.585	0.448	0.894
a7	436.300		1555.734	0.433	0.894
a8	436.333		1552.920	0.503	0.894
a9	436.167		1551.316	0.489	0.894
a10	436.067		1551.306	0.521	0.894
a11	436.333		1539.954	0.712	0.893
a12	436.233		1552.116	0.450	0.894
a13	436.200		1546.510	0.510	0.893
a14	436.400		1557.352	0.340	0.894
a15	436.500		1539.983	0.526	0.893
a16	436.200		1532.855	0.665	0.892
a17	436.333		1537.333	0.626	0.893
a18	435.233		1353.840	0.326	0.915
a19	436.533		1539.361	0.607	0.893
a20	436.333		1554.506	0.334	0.894

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a21	436.167	1539.661	0.621	0.893
a22	436.300	1551.114	0.485	0.894
a23	436.300	1541.803	0.578	0.893
a24	436.233	1542.392	0.628	0.893
a25	436.100	1551.886	0.511	0.894
a26	436.367	1550.033	0.530	0.893
a27	436.433	1548.668	0.595	.893
a28	436.133	1547.775	0.551	0.893
a29	436.433	1536.047	0.791	0.892
a30	436.233	1538.116	0.706	0.893
a31	436.400	1543.697	0.580	0.893
a32	436.233	1556.254	0.444	0.894
a33	436.367	1539.137	0.691	0.893
a34	436.367	1539.206	0.607	0.893
a35	436.233	1547.633	0.575	0.893
a36	436.333	1542.713	0.658	0.893
a37	436.333	1553.609	0.448	0.894
b1	436.333	1542.506	0.576	0.893
b2	436.167	1552.557	0.465	0.894
b3	436.067	1549.099	0.566	0.893
b4	436.200	1545.614	0.661	0.893

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b5	436.300	1543.321	0.588	0.893
b6	434.333	1327.954	0.244	0.939
b7	436.200	1539.752	0.625	0.893
b8	436.067	1547.306	0.602	0.893
b9	436.233	1559.495	0.375	0.894
b10	436.233	1553.151	0.511	0.894
b11	435.967	1549.137	0.568	0.893
b12	436.333	1557.402	0.410	0.894
b13	436.333	1551.609	0.531	0.894
b14	436.167	1546.626	0.630	0.893
b15	436.167	1550.489	0.504	0.894
b16	436.100	1532.438	0.781	0.892
b17	436.000	1545.862	0.697	0.893
b18	436.067	1549.995	0.604	0.893
b19	436.100	1552.714	0.546	0.894
b20	436.167	1561.661	0.353	0.894
b21	436.067	1549.720	0.610	0.893
b22	436.067	1553.375	0.528	0.894
b23	436.267	1552.961	0.441	0.894
b24	436.067	1548.409	0.580	0.893
c1	436.067	1555.306	0.485	0.894

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
c2	436.233	1544.875	0.582	0.893
c3	436.333	1555.678	0.446	0.894
c4	436.400	1561.145	0.274	0.894
c5	436.333	1571.057	0.091	0.895
c6	436.300	1569.390	0.131	0.895
c7	436.333	1554.368	0.402	0.894
c8	436.233	1568.116	0.191	0.895
c9	436.333	1560.713	0.311	0.894
c10	436.100	1561.679	0.266	0.894
c11	436.100	1562.300	0.275	0.894
c12	436.100	1562.231	0.377	0.894
c13	436.167	1566.420	0.201	0.895
c14	436.333	1566.506	0.245	0.895
c15	436.233	1563.495	0.290	0.894
c16	436.233	1555.151	0.523	0.894
d1	436.133	1555.292	0.445	0.894
d2	436.067	1546.892	0.674	0.893
d3	436.067	1554.064	0.428	0.894
d4	436.133	1565.016	0.246	0.895
d5	436.100	1562.438	0.328	0.894
d6	436.067	1549.168	0.623	0.893

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
D7	436.033	1554.033	0.513	0.894
D8	435.933	1561.857	0.391	0.894
D9	436.100	1549.955	0.608	0.893
D10	436.000	1552.069	0.558	0.894
D11	436.000	1556.207	0.421	0.894
D12	436.000	1556.897	0.450	0.894
D13	436.100	1570.921	0.158	0.895
D14	436.100	1565.334	0.263	0.895
D15	436.133	1558.671	0.416	0.894
D16	436.167	1551.247	0.490	0.894
D17	436.100	1547.955	0.592	0.893
D18	436.133	1552.257	0.508	0.894
D19	436.067	1554.754	0.451	0.894
E1	435.900	1556.714	0.467	0.894
E2	436.033	1556.792	0.409	0.894
E3	435.933	1569.582	0.194	0.895
E4	435.933	1560.340	0.430	0.894
E5	435.867	1560.533	0.442	0.894

Reliability Coefficients

N of Cases = 30

N of Items = 101

Alpha = .8955

ภาคผนวก ง
กรอบแนวคิดของแบบสอบถาม

**กรอบแนวคิดของแบบสอบถามเรื่องแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่า
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก**

ด้าน	ความหมายของด้านการวิจัย	รายละเอียดของด้าน	
1.ด้าน หลักสูตร	การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน ตามแนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาหลักสูตร	1.1 แนวคิด	1.1.1 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนางานที่ทำอยู่ได้ 1.1.2 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาชีวิตตนเองให้ดีขึ้นได้ 1.1.3 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 1.1.4 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินชีวิตได้ 1.1.5 เนื้อหาความรู้ในแต่ละวิชาตรงกับความต้องการของนักศึกษา
		1.2 หลักการ	1.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถคิดอย่างมีเหตุผล 1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ของนักศึกษา 1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง 1.2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถช่วยเหลือตนเองได้
		1.3 จุดมุ่งหมาย	1.3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้รับความรู้ในด้านวิชาการ 1.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษามีแนวทางในการทำงาน 1.3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละ วิชา

ด้าน	ความหมายของด้านการวิจัย	รายละเอียดของด้าน	
		1.4 โครงสร้างหลักสูตร	1.4.1 การอธิบายข้อมูลการเรียนรู้ กศน. อย่างชัดเจน 1.4.2 การอธิบายการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) อย่างชัดเจน 1.4.3 จำนวนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) 100 ชั่วโมง ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย 1.4.4 การติดตามดูแลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นรายบุคคลในทุกรายวิชา 1.4.5 การอธิบายข้อมูลการจบหลักสูตรการศึกษารายละเอียด
		1.5 เนื้อหาหลักสูตร	1.5.1 การนำเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวัน 1.5.2 การนำเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 1.5.3 การนำเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 1.5.4 การนำเนื้อหาวิชาภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน 1.5.5 เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ตรงกับความต้องการของนักศึกษา 1.5.6 เนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ตรงกับความต้องการของนักศึกษา 1.5.7 เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ตรงกับความต้องการของนักศึกษา 1.5.8 เนื้อหาวิชาภาษาไทยตรงกับความต้องการของนักศึกษา 1.5.9 การนำเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา 1.5.10 การนำเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา 1.5.11 การนำเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา

ด้าน	ความหมายของด้านการวิจัย	รายละเอียดของด้าน	
			1.5.12 การนำเนื้อหาวิชาภาษาไทย ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา 1.5.13 การนำเนื้อหาวิชาพัฒนาสังคมและชุมชนไปใช้ในชีวิตประจำวัน 1.5.14 การนำเนื้อหาพัฒนาอาชีพไปใช้ในชีวิตประจำวัน 1.5.15 การนำเนื้อหาวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 1.5.16 การนำเนื้อหาวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 ไปใช้ในชีวิตประจำวัน 1.5.17 เนื้อหาวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน ตรงกับความต้องการของนักศึกษา 1.5.18 เนื้อหาวิชาพัฒนาอาชีพ ตรงกับความต้องการของนักศึกษา 1.5.19 เนื้อหาวิชาพัฒนาทักษะชีวิต1 ตรงกับความต้องการของนักศึกษา 1.5.20 เนื้อหาวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 ตรงกับความต้องการของนักศึกษา 1.5.21 การนำเนื้อหาวิชาพัฒนาสังคมชุมชน ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา 1.5.22 การนำเนื้อหาวิชาพัฒนาอาชีพ ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา 1.5.23 การนำเนื้อหาวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา 1.5.24 การนำเนื้อหาวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา

ด้าน	ความหมายของด้านการวิจัย	รายละเอียดของด้าน	
2.ด้าน ครูผู้สอน	ครูผู้สอนผู้ที่มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยเขตบางรัก	2.1 การเตรียมการ จัดการเรียนรู้	2.1.1 ครูซักถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเป็นรายบุคคล 2.1.2 ครูแนะนำการศึกษาให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2.1.3 ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมคิดและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาที่เรียน 2.1.4 ครูให้นักศึกษาร่วมทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.1.5 ครูมีการเตรียมการสอนในทุกรายวิชามาเป็นอย่างดี
		2.2 การจัดกิจกรรม การเรียนรู้	2.2.1 ครูชี้แจงวิธีการเรียนการสอนทุกรายวิชาอย่างละเอียด 2.2.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา 2.2.3 ครูสามารถควบคุมห้องเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.2.4 ครูแนะนำแหล่งเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา 2.2.5 ครูมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ
		2.3 การใช้สื่อ	2.3.1 ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.3.2 ครูใช้สื่อที่ตรงกับเนื้อหาวิชาที่เรียน 2.3.3 ครูใช้สื่อที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2.3.4 ส่วนใหญ่ครูใช้สื่อที่เข้าใจง่าย
		2.4 จิตวิทยาการ เรียนการสอน	2.4.1 ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2.4.2 ครูให้คำปรึกษาในการวางแผนการเรียนอย่างชัดเจน 2.4.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม

ด้าน	ความหมายของด้านการวิจัย	รายละเอียดของด้าน	
		2.5 การวัดผลและประเมินผล	2.5.1 ครูทดสอบก่อนเรียนทุกครั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.5.2 ครูทดสอบหลังเรียนทุกครั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2.5.3 ครูใช้ทดสอบที่หลากหลาย 2.5.4 ครูทดสอบเก็บคะแนนระหว่างภาค 2.5.5 ครูชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน 2.5.6 ครูให้คะแนนในแต่ละรายวิชาอย่างเป็นธรรม
3. ด้านผู้เรียน	นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.1 การวางแผนการเรียนรู้	3.1.1 นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3.1.2 นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน 3.1.3 นักศึกษาวางแผนการทำงานที่ครูมอบหมายอย่างเป็นขั้นตอน 3.1.4 นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จภายในเวลาที่กำหนด 3.1.5 นักศึกษาขอรับคำแนะนำการแก้ปัญหาการเรียน
		3.2 ความพร้อมในการเรียนรู้	3.2.1 นักศึกษาแบ่งเวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสม 3.2.2 นักศึกษาสามารถแบ่งเวลาทบทวนบทเรียน 3.2.3 นักศึกษาสนใจศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 3.2.4 นักศึกษามาพบกลุ่มตรงเวลาที่ครูกำหนด 3.2.5 นักศึกษาเตรียมตัวก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง
		3.3 การตั้งใจเรียน	3.3.1 นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียน 3.3.2 นักศึกษากล้าซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัย 3.3.3 นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3.3.4 นักศึกษาสามารถสรุปความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในแต่ละวิชา 3.3.5 นักศึกษาส่งงานที่ครูมอบหมายได้ตามกำหนด 3.3.6 นักศึกษาอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนมาพบกลุ่มทุกครั้ง

ด้าน	ความหมายของด้านการวิจัย	รายละเอียดของด้าน	
4. ด้าน การบริหารจัดการ	การส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษาในด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่พบกลุ่ม แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุการเรียนรู้ตามผลที่คาดหวัง	4.วิทยาการสอนเสริม	4.1.1 การจัดหาครูสอนเสริมวิชาวิทยาศาสตร์ 4.1.2 การจัดหาครูสอนเสริมวิชาคณิตศาสตร์ 4.1.2 การจัดหาครูสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษ 4.1.4 การจัดครูเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละห้องเรียน 4.1.5 การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียนรู้
		4.2 ทรัพยากรทางการศึกษา	4.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีเพียงพอกับ จำนวนนักศึกษา เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง กระดาน เป็นต้น 4.2.2 สื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา 4.2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่เพื่อพัฒนาความรู้ของนักศึกษา 4.2.4 มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
		4.3 สถานที่พบกลุ่ม	4.3.1 สถานที่พบกลุ่มสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง 4.3.2 สถานที่พบกลุ่มสะอาด อากาศถ่ายเทสะดวก 4.3.3 สถานที่พบกลุ่มมีที่จัดที่ชัดเจนแน่นอน 4.3.4 ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน 4.3.5 แสงสว่างเหมาะสมกับขนาดห้องเรียน
		4.4 ห้องสมุด	4.4.1 ห้องสมุดมีการบริการที่ทันสมัย 4.4.2 ห้องสมุดมีการให้บริการที่รวดเร็ว 4.4.3 หนังสือ ตำรา วารสารในห้องสมุดมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าใช้บริการ 4.4.4 ห้องสมุดมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย 4.4.5 การสร้างบรรยากาศในห้องสมุดให้น่าศึกษาค้นคว้า 4.4.6 ห้องสมุดกำหนดเวลาให้บริการชัดเจน 4.4.7 จัดกิจกรรมในห้องสมุดที่กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้

ด้าน	ความหมายของด้านการวิจัย	รายละเอียดของด้าน	
5. ด้านชุมชน	เครือข่ายที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ด้านแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	5.1 แหล่งเรียนรู้	5.1.1 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจัดกิจกรรม 5.1.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 5.1.3 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสอดคล้องกับวิชาที่เรียน
		5.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	5.2.1 ภูมิปัญญาในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5.2.2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามดังต่อไปนี้ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. ข้อมูลส่วนตัว

1.1 เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ระดับการศึกษา

- ☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

1.4 ประเภทการศึกษาที่เรียนจบ

- ☐ การศึกษาในระบบโรงเรียน
☐ การศึกษานอกระบบโรงเรียน
☐ อื่นๆ

1.5 สถานที่พบกลุ่ม

(โปรดระบุชื่อ ตรข.)

1.6 เกรดเฉลี่ย

(โปรดระบุ).....

1.7 สถานภาพการทำงาน แบ่งเป็น

- ☐ มีงานทำ
(โปรดระบุอาชีพ).....
☐ ไม่มีงานทำ

1.8 รายได้ต่อเดือนต่อเดือน

(โปรดระบุ).....

1.9 สถานภาพสมรส แบ่งเป็น

- ☐ สมรส
☐ โสด
☐ หย่าร้างหรือหม้าย

1.10 ภูมิลำเนาเดิม

- ☐ คนในพื้นที่เขตบางรัก
☐ คนนอกพื้นที่

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา
เทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก จำแนกออกเป็น 5
ด้าน

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการ
จัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบาง
รัก โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างขวามือให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ให้คะแนน 5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยกับต่อแนวทางการพัฒนา
ในระดับมากที่สุด

ให้คะแนน 4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยกับต่อแนวทางการพัฒนา
ในระดับมาก

ให้คะแนน 3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยกับต่อแนวทางการพัฒนา
ในระดับปานกลาง

ให้คะแนน 2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยกับต่อแนวทางการพัฒนา
ในระดับน้อย

ให้คะแนน 1 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นด้วยกับต่อแนวทางการพัฒนา
ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
1.	ด้านหลักสูตร					
	1.1 แนวคิด					
	1.1.1 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนางานที่ทำอยู่ได้					
	1.1.2 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาชีวิตตนเองให้ดีขึ้นได้					
	1.1.3 นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนการดำเนินชีวิตได้					
	1.1.4 เนื้อหาความรู้ในแต่ละวิชาตรงกับความต้องการของนักศึกษา					
	1.1.5 อื่นๆ(โปรดระบุ.....)					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
	1.2 หลักการ					
	1.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถ คิดอย่างมีเหตุผล					
	1.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงกับการ ดำเนินชีวิตของนักศึกษา					
	1.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาลงมือ ปฏิบัติจริง					
	1.2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาสามารถ รับผิดชอบตนเองได้					
	1.2.5 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	1.3 จุดมุ่งหมาย					
	1.3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้พัฒนา ความรู้ในด้านวิชาการ					
	1.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษามีแนวทาง ในการทำงาน					
	1.3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมในแต่ละวิชา					
	1.3.4 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	1.4 โครงสร้างหลักสูตร					
	1.4.1 มีการอธิบายการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) อย่างชัดเจน					
	1.4.2 มีการอธิบายข้อมูลการจบการศึกษาอย่างชัดเจน					
	1.4.3 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	1.5 เนื้อหาหลักสูตร					
	1.5.1 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					
	1.5.2 การนำเนื้อหาหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					
	1.5.3 การนำเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
	1.5.4 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาไทยไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					
	1.5.5 เนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา					
	1.5.6 เนื้อหาหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา					
	1.5.7 เนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา					
	1.5.8 เนื้อหาหมวดวิชาภาษาไทยตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา					
	1.5.9 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาอังกฤษเป็นพื้น ฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา					
	1.5.10 การนำเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นพื้น ฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา					
	1.5.11 การนำเนื้อหาหมวดวิชาคณิตศาสตร์ เป็น พื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา					
	1.5.12 การนำเนื้อหาหมวดวิชาภาษาไทย เป็นพื้น ฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา					
	1.5.13 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาสังคมและ ชุมชนไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
	1.5.14 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาอาชีพไป ใช้ในชีวิตประจำวัน					
	1.5.15 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะ ชีวิต 1 ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					
	1.5.16 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะ ชีวิต 2ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
	1.5.17 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาสังคมและ ชุมชน ตรงกับความ ต้องการของนักศึกษา					
	1.5.18 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ ตรงกับ ความต้องการของนักศึกษา					
	1.5.19 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต1 ตรงกับความต้องการของนักศึกษา					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	1.5.20 เนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 ตรงกับความต้องการของนักศึกษา					
	1.5.21 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาสังคมชุมชน ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา					
	1.5.22 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาอาชีพ ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา					
	1.5.23 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา					
	1.5.24 การนำเนื้อหาหมวดวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 2 ไปเป็นพื้นฐานการศึกษาต่อของนักศึกษา					
	1.5.25 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
2.	ด้านครูผู้สอน					
	2.1. การเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	2.1.1 ส่วนใหญ่ครูซักถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเป็นรายบุคคล					
	2.1.2 ครูแนะนำการศึกษาให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
	2.1.3 ครูเปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมคิดและวิเคราะห์เนื้อหาหมวดวิชาที่เรียน					
	2.1.4 ครูให้นักศึกษาร่วมทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	2.1.5 ส่วนใหญ่ครูมีการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในทุกหมวดวิชาเป็นอย่างดี					
	2.1.6 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	2.2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	2.2.1 ครูชี้แจงวิธีการเรียนทุกหมวดวิชาอย่างละเอียด					
	2.2.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา					
	2.2.3 ครูสามารถควบคุมห้องเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	2.2.4 ครูแนะนำแหล่งเรียนรู้ในแต่ละหมวดวิชา					
	2.2.5 ครูมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ					
	2.2.6 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
	2.3 การใช้สื่อ					
	2.3.1 ครูใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	2.3.2 ครูใช้สื่อที่ตรงกับเนื้อหาหมวดวิชาที่เรียน					
	2.3.3 ครูใช้สื่อที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน					
	2.3.4 ครูใช้สื่อที่เข้าใจง่าย					
	2.3.5 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	2.4 จิตวิทยาการเรียนการสอน					
	2.4.1 ครูดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
	2.4.2 ครูให้คำปรึกษาในการวางแผนการเรียนรู้อย่างชัดเจน					
	2.4.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม					
	2.4.4 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	2.5 การวัดผลและประเมินผล					
	2.5.1 ครูทดสอบก่อนเรียนทุกครั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	2.5.2 ครูทดสอบหลังเรียนทุกครั้งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	2.5.3 ครูใช้แบบทดสอบที่หลากหลาย					
	2.5.4 ครูใช้วิธีการทดสอบที่หลากหลาย					
	2.5.5 ครูชี้แจงเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน					
	2.5.6 ครูให้คะแนนในแต่ละรายวิชาอย่างเป็นธรรม					
	2.5.7 ครูทดสอบเก็บคะแนนระหว่างภาคเรียน					
	2.5.8 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
3.	ด้านผู้เรียน					
	3.1 การวางแผนการเรียนรู้					
	3.1.1 นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
	3.1.2 นักศึกษาวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน					
	3.1.3 นักศึกษาวางแผนการทำงานที่ครูมอบหมายอย่างเป็นขั้นตอน					
	3.1.4 นักศึกษาทำงานที่ได้รับมอบหมายทันตามกำหนดเวลา					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
	ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
	3.1.5 นักศึกษาขอรับคำแนะนำการแก้ปัญหการเรียนรู้					
	3.1.6 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	3.2 ความพร้อมในการเรียนรู้					
	3.2.1 นักศึกษาแบ่งเวลาในการเรียนได้อย่างเหมาะสม					
	3.2.2 นักศึกษาสามารถแบ่งเวลาทบทวนบทเรียน					
	3.2.3 นักศึกษามาทพบกลุ่มตรงเวลาที่ครูกำหนด					
	3.2.4 การเตรียมตัวของนักศึกษาก่อนเข้าเรียน					
	3.2.5 นักศึกษาเตรียมอุปกรณ์การเรียนมาครบทุกครั้ง					
	3.2.6 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	3.3 การตั้งใจเรียน					
	3.3.1 นักศึกษาให้ความสำคัญของการเรียน					
	3.3.2 นักศึกษาลำบากถามครูเมื่อมีข้อสงสัย					
	3.3.3 นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	3.3.4 นักศึกษาสามารถสรุปความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในแต่ละวิชา					
	3.3.5 นักศึกษาส่งงานที่ครูมอบหมายได้ตามกำหนด					
	3.3.6 นักศึกษาอ่านหนังสือล่วงหน้าก่อนมาเรียนทุกครั้ง					
	3.3.7 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
4	ด้านการบริหารจัดการ					
	4.1 วิทยากรสอนเสริม					
	4.1.1 การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาวิทยาศาสตร์					
	4.1.2 การจัดหาครูสอนเสริมหมวดวิชาคณิตศาสตร์					
	4.1.3 การจัดหาครูสอนเสริมวิชาภาษาอังกฤษ					
	4.1.4 การจัดครูเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาในห้องเรียน					
	4.1.5 การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการวางแผนการเรียนรู้					
	4.1.6 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	4.2 ทรัพยากรทางการศึกษา					
	4.2.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องขยายเสียง กระดาน เป็นต้น					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
5.	4.2 ทรัพยากรทางการศึกษา					
	4.2.2 สื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
	4.2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อพัฒนาความรู้ ของนักศึกษา					
	4.2.4 มีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	4.2.5 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	4.3 สถานที่พบลกลุ่ม					
	4.3.1 สถานที่พบลกลุ่มสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง					
	4.3.2 สถานที่พบลกลุ่มสะอาด อากาศถ่ายเทสะดวก					
	4.3.3 สถานที่พบลกลุ่มมีที่ตั้งที่ชัดเจนแน่นอน					
	4.3.4 ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน					
	4.3.5 แสงสว่างเหมาะสมกับขนาดห้องเรียน					
	4.3.6 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	4.4 ห้องสมุด					
	4.4.1 ห้องสมุดมีการบริการที่ทันสมัย					
	4.4.2 ห้องสมุดมีการให้บริการที่รวดเร็ว					
	4.4.3 หนังสือ ตำรา วารสารในห้องสมุดมีเพียงพอกับ จำนวนนักศึกษาที่เข้าใช้บริการ					
	4.4.4 ห้องสมุดมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย					
	4.4.5 กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องสมุดกระตุ้นให้นักศึกษา เกิดการเรียนรู้					
	4.4.6 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					
	ด้านชุมชน					
	5.1 แหล่งเรียนรู้					
	5.1.1 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนจัดกิจกรรม					
	5.1.2 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน					
	5.1.3 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสอดคล้องกับ หมวดวิชาที่เรียน					
	5.1.4 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
ท่านคิดว่าควรพัฒนาในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
	5.2 ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
	5.2.1 การใช้ภูมิปัญญาในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	5.2.2 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	5.2.3 อื่นๆ (โปรดระบุ.....)					

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก
คำชี้แจง โปรดเขียนแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาเทียบเท่าของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรัก ลงในช่องว่าง

1.ด้านหลักสูตร

2.ด้านครูผู้สอน

3.ด้านผู้เรียน

4. ด้านการบริหารจัดการ

5. ด้านชุมชน

*** ขอขอบคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ***

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ประชามชชน
เรื่อง

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยเขตบางรักในการจัดการศึกษาเทียบเท่า

.....
ผู้วิจัยขอวัตถุประสงค์ที่สนทนา และดำเนินการสอบถามประเด็นคำถามตามที่กำหนดไว้เป็น
แนวทางและปรับเปลี่ยนประเด็นคำถามให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ยึดเป้าหมายวัตถุประสงค์ไว้
ท่านในฐานะผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ประชามชชนในพื้นที่เขตบางรัก มี
ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางรักในการจัดการศึกษาเทียบเท่า ด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน
การบริหารจัดการและชุมชน อย่างไร

1.ด้านหลักสูตร

.....
.....
.....
.....

2. ด้านครูผู้สอน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3.ด้านผู้เรียน

.....
.....
.....

4. การบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
ผู้จัดบันทึกการสัมภาษณ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวจิรัฐฎ์ แก้วกุล
วันเดือนปีเกิด	20 กันยายน 2521
สถานที่เกิด	อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	21 ม.7 ต.สินเจริญ อ.พระแสง จ.สุราษฎร์ธานี 84210
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางรัก เลขที่ 80 ซอยสว่าง 1 แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 253	ประถมศึกษา จากโรงเรียนบ้านบางเหริยง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนกาญจนาดิษฐ์วิทยาคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2539	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากโรงเรียนสุราษฎร์เทคโนโลยี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2543	บริหารธุรกิจบัณฑิต การเงินและการธนาคาร จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2554	การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ